

หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐาน อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

ปีพุทธศักราช 2557



กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐาน อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

ปีพุทธศักราช 2557



กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข



“ อาสาสมัครจะต้องระลึกอยู่เสมอว่า
ศรัทธาในงานอาสาสมัคร เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นนั้นเกิดขึ้นด้วยตนเอง
มีความรู้สึกเห็นชอบในงานอาสาสมัคร
มีศรัทธาที่จะทำงาน
มีเวลาที่จะปฏิบัติงาน
และพร้อมที่จะเป็นอาสาสมัคร”

พระบรมราโชวาท
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำนำ

หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ปีพุทธศักราช 2557 เป็นผลผลิตการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการความร่วมมือระหว่างกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุข กับ สำนักงานการพยาบาล ผู้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรอบรมพนักงานสาธารณสุขต่างด้าว (พสต.) และอาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าว (อสต.) เพื่อเข้าสู่ระบบบริการด้านสุขภาพหลักของไทย รองรับประชาคมอาเซียน และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน บนพื้นฐานหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ที่นำมาพัฒนาต่อยอดให้เป็นหลักสูตรกลางของกระทรวงสาธารณสุข สำหรับพัฒนาศักยภาพประชากรต่างด้าว ในการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ในการควบคุมป้องกันโรคของคนไทยและคนต่างด้าว บนหลักสิทธิมนุษยชน หลักการสาธารณสุขมูลฐาน และความมั่นคงด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่คำนึงถึงผลระยะยาว ด้วยความหวังว่าประชากรต่างด้าวที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางของหลักสูตรจะได้เรียนรู้และซึมซับคุณค่าของการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง พร้อมทั้งปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม และสร้างการมีส่วนร่วมของประชากรต่างด้าวในการดูแลสุขภาพตนเอง สมาชิกในครอบครัว ชุมชนและสังคมของประชากรต่างด้าวด้วยกันเอง รวมถึงการตัดสินใจเลือกปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในการแก้ปัญหาสุขภาพแนวใหม่ที่เน้นการพึ่งตนเองได้และมีความยั่งยืน

ผมมีความหวังว่า ด้วยความตั้งใจและความพยายามในการพัฒนาและสร้างการมีส่วนร่วมของประชากรต่างด้าวที่มีอยู่ทุกเพศทุกวัย ให้สามารถดูแลสุขภาพได้ด้วยตนเอง ตามแนวทางการสาธารณสุขมูลฐาน โดยการเพิ่มขีดความสามารถของประชากรต่างด้าวในการดูแลสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตในรูปแบบของอาสาสมัครสาธารณสุข จะมีผลให้ประชากรต่างด้าวเข้าถึงบริการสุขภาพอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพได้มากขึ้น เต็มเต็มส่วนขาดและข้อจำกัดในการดูแลสุขภาพและการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชากรต่างด้าวที่ผ่านมา การเจ็บป่วยลดลง การควบคุมป้องกันโรคต่างๆ ดีขึ้น ประชาชนทั้งคนไทยและคนต่างด้าวมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น จากการดูแลสุขภาพด้วยตนเองในระดับบุคคล ครอบครัว รวมถึงการจัดบริการสาธารณสุขที่จำเป็นในเขตชุมชนต่างด้าว ทั้งการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมและความต้องการของชุมชนต่างด้าว ที่ดำเนินการโดยประชาชนต่างด้าว เพื่อประชากรต่างด้าว ด้วยกันเอง ผมขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุขในการวิพากษ์และประเมินหลักสูตรขอขอบคุณคณะทำงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ร่วมมือกันสร้างสรรค์ เพื่อประเทศของเราทุกคน

นาวาอากาศตรีนายแพทย์บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์
อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
เมษายน 2558

คำนำ

บทนำ

- ความเป็นมา 1
- แนวคิดของหลักสูตร 4
- วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตร 5

หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว พ.ศ. 2557

- ความนำ 6
- หลักการ 7
- จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 8
- สมรรถนะของอาสาศัมครสาธารณสุขต่างด้าว 9
- กลุ่มเป้าหมาย 9
- โครงสร้างหลักสูตร 9
 - สารการเรียนรู้
 - มาตรฐานการเรียนรู้
- ระยะเวลาการฝึกอบรม 17
- วิธีการฝึกอบรม 17
- การวัดและประเมินผล 20
- การจบการฝึกอบรม 56

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ภาคผนวก 1 วิธีการฝึกอบรมหัวข้อเรื่องย่อย 60
- ภาคผนวก 2 ใบงานและแบบบันทึกการปฏิบัติงาน 94
- ภาคผนวก 3 แบบสัมภาษณ์ทดสอบความรู้ 127
- ภาคผนวก 4 ตัวอย่างแฟ้มสะสมงาน 133
- ภาคผนวก 5 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง 143
- ภาคผนวก 6 ตัวอย่างเกม กิจกรรม 180

รายนามคณะทำงานพัฒนาหลักสูตร

บทนำ

1. ความเป็นมาของหลักสูตร

ประชากรต่างด้าว หรือประชากรต่างชาติในประเทศไทยมีหลายกลุ่มหลายประเภท ทั้งคนต่างด้าวเข้าเมือง ถูกกฎหมาย ที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้ทำงานได้ตามพระราชบัญญัติการทำงานคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 มาตรา 9 และที่กำหนดในกฎกระทรวง ตามมาตรา 7 (2) ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 ข้อ 10 (10) ตามข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานต่างด้าว (MOU) กับประเทศคู่ภาคี และตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน (BOI) หรือกฎหมายพิเศษอื่นๆ เช่น พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม ตามมาตรา 12 เป็นต้น กับอีกส่วนหนึ่ง เป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย รวมถึงชนกลุ่มน้อย คนไร้รัฐและไร้สถานะทางสิทธิ คนต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองและผู้ประกอบการพิสูจน์สัญชาติตลอดจนแรงงานต่างด้าวแบบเข้าไป-เย็นกลับ ซึ่งประชากรต่างด้าวเหล่านี้เป็นความต้องการ (Demand) ของประเทศในด้านเศรษฐกิจ เป็นกำลังสำคัญที่มีส่วนช่วยสร้าง GDP ของประเทศไทย

“แรงงานข้ามชาติ” หรือที่เรียกตามภาษาราชการว่า “แรงงานต่างด้าว” เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศหนึ่งสู่อีกประเทศหนึ่ง โดยมีลักษณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับอีกสังคมและหรืออีกวัฒนธรรมหนึ่งผ่านการว่าจ้างแรงงาน ซึ่งการเคลื่อนย้ายลักษณะดังกล่าวนี้เกิดขึ้นในแทบทุกภูมิภาคของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่การสื่อสารคมนาคมมิได้เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของมนุษย์ดังเช่นอดีตที่ผ่านมา ผสมรวมกับปัจจัยทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีความรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น จนอาจกล่าวได้ว่า “แรงงานข้ามชาติ” เป็นปรากฏการณ์หนึ่งซึ่งเกิดจากภาวะ “ทุนนิยมโลกาภิวัตน์” ในกรณีของประเทศไทยการย้ายถิ่นข้ามพรมแดนไปมาระหว่างประชาชน 2 ประเทศที่พรมแดนติดต่อกัน เช่น ไทย-พม่า ไทย-ลาว ไทย-กัมพูชา และไทย-มาเลเซีย เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (Migrant Working Group, 2550) ซึ่งเห็นว่าแรงงานข้ามชาติเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่งที่มาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของสังคมโลกสมัยใหม่ ที่มีความรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น ที่ยากจะควบคุม

สำหรับสถานการณ์ในประเทศไทยนั้น พบว่า แรงงานต่างด้าวในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี จากการที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกประกาศการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวในประเทศ และการสร้างมาตรฐานในการทำงานของแรงงานต่างด้าวที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประกอบการและนายจ้างซึ่งประกอบกิจการบางประเภท และเพื่อขจัดการบังคับใช้แรงงานหรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากแรงงานต่างด้าว จึงได้กำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว แบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ขึ้น และมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าภาพหลัก ร่วมกับกระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตาม 3 สัญชาติ ได้แก่ เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา จนถึงวันที่ 8 ตุลาคม 2557 กระทรวงสาธารณสุขได้รับรายงาน จำนวนการลงทะเบียนแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา) จากกระทรวงมหาดไทย จำนวน 1,290,821 คน

จำแนกเป็นสัญชาติเมียนมาร์ 518,734 คน สัญชาติกัมพูชา 577,822 คน และสัญชาติลาว 94,256 คน โดยจังหวัดที่มีผู้มาลงทะเบียนสูงสุด ได้แก่ สมุทรสาคร จำนวน 81,469 คน ระยอง จำนวน 57,986 คน และสระแก้ว จำนวน 42,157 คน ตามลำดับ

ในด้านสถานการณ์สุขภาพของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย นั้น กระทรวงสาธารณสุขได้รับรายงานผลการตรวจสุขภาพของแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา) จากโรงพยาบาลต่างๆ ณ เดือนพฤศจิกายน 2557 มีจำนวนทั้งสิ้น 682,190 คน จำแนกเป็น สัญชาติเมียนมาร์ 278,947 คน สัญชาติกัมพูชา 577,822 คน และสัญชาติลาว 94,256 คน ซึ่งตามมาตรฐานการตรวจสุขภาพตามข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ที่กำหนดได้แก่ เอกซเรย์ปอด ตรวจเลือดหาเชื้อซิฟิลิส เชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง ตรวจปัสสาวะหาสารแอมเฟตามีนและการตั้งครรภ์ ตรวจสภาวะโรคเรื้อน ผลการตรวจพบเป็นผู้ที่มีผลการตรวจสุขภาพปกติ (ประเภทที่ 1) 625,607 คน เป็นผู้ผ่านการตรวจสุขภาพ แต่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคที่ต้องควบคุมและรักษาอย่างต่อเนื่อง (ประเภทที่ 2) 8,380 คน และเป็นผู้ที่ไม่ผ่านการตรวจสุขภาพ (ประเภทที่ 3) 890 คน โดยพบป่วยด้วยวัณโรค 4,374 คน โรคเรื้อน 177 คน โรคซิฟิลิส 2,140 คน โรคเท้าช้าง 79 คน สารเสพติดให้โทษ 715 คน โรคจิต จิตฟั่นเฟือน หรือปัญญาอ่อน 2 คน และตั้งครรภ์ 4,949 คน เมื่อจำแนกรายโรค จังหวัดสมุทรปราการ พบป่วยวัณโรคสูงสุด 942 คน ชลบุรี พบป่วยซิฟิลิสสูงสุด 332 คน และพบการตั้งครรภ์สูงสุด 1,034 คน

จากข้อมูลดังกล่าว สะท้อนสภาวะสุขภาพของประชากรต่างด้าวที่พำนักในประเทศไทย ได้ส่วนหนึ่ง ซึ่งหน่วยงานรับผิดชอบจะต้องร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหา เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ และการดูแลสุขภาพในประชากรต่างด้าว มิให้เกิดภาวะด้านสุขภาพของประเทศ และป้องกันประชากรคนไทยที่อาจได้รับผลกระทบด้านสุขภาพจากการเคลื่อนย้ายประชากรดังกล่าว อนึ่งตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดไว้ ประกอบกับเรื่องสุขภาพเป็นหน้าที่ของแต่ละบุคคล ที่จะต้องรับผิดชอบต่อสุขภาพของตนเอง ตลอดจนต้องชวนช่วยหาความรู้ และแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชน เพื่อให้ทุกคนในชุมชนมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข โดยรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน ตามกฎหมายหลักสิทธิมนุษยชน ประชากรต่างด้าวเป็นผู้มีความเท่าเทียมและไม่ถูกเลือกปฏิบัติในการได้รับการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน และ ในฐานะประชาชนคนหนึ่ง ประชากรต่างด้าวต้องได้รับการสุขภาพมาตรฐานพื้นฐานตามหน้าที่รัฐ ที่จะต้องจัดให้แก่ประชากรต่างด้าวตามสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่มนุษย์พึงมีพึงได้ โดยเฉพาะสิทธิในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของข้อกำหนดด้านแรงงานที่ปรากฏอยู่ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กฎบัตรสหประชาชาติ ที่กำหนดให้รัฐภาคีมีความผูกพันต่ออนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันต่อกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights-ICESCR) ซึ่งเป็นกติกาที่ให้รัฐภาคีปฏิบัติโดยไม่เลือกปฏิบัติในเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทางการเมือง หรือทางอื่น ชาติ หรือสังคมอันเป็นที่มาดั้งเดิม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น ครอบคลุมถึงสิทธิ ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้อนุสัญญาที่ไทยเป็นภาคี ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ เป็นอนุสัญญาที่ขจัดการจำแนก หรือ กีดกันด้านเชื้อชาติ สีผิว ชาติกำเนิด เผ่าพันธุ์ การเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่เป็นพลเมืองและไม่ใช่นักพลเมือง และอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของ

แรงงานอพยพและสมาชิกครอบครัว (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families ๑๙๙๐ : ICRMW)

ประเทศไทยได้จัดการดูแลสุขภาพแรงงานต่างด้าว ภายใต้การประกันสุขภาพ 2 ระบบ คือ 1) ระบบประกันสังคมโดยสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และ 2) ระบบประกันสุขภาพรายปีโดยกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งครอบคลุมถึงแรงงานต่างด้าวที่ไม่อยู่ในระบบทะเบียนแรงงาน ครอบครัว ผู้ติดตาม และเด็ก จากข้อมูลในปี 2556 พบว่า แรงงานต่างด้าวที่เข้าสู่ระบบประกันสังคมครอบคลุมไม่ถึงร้อยละ 50 ในขณะที่ระบบประกันสุขภาพรายปี ครอบคลุมน้อยกว่าร้อยละ 63 (ไม่รวมกลุ่มที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเนื่องจากไม่มีข้อมูล) นอกจากนี้ ยังพบว่า การเข้ารับบริการสุขภาพของแรงงานต่างด้าวในระบบประกันสุขภาพ ยังพบอุปสรรคในด้านการสื่อสารภาษา ที่แตกต่าง และการเข้าถึงบริการสุขภาพที่ไม่มีคุณภาพและไม่เหมาะสมถูกต้อง กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินวิธีการทางการแก้ไขปัญหาการเข้าถึงบริการสุขภาพของแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามอีกทางหนึ่ง โดยการนำแรงงาน ต่างด้าว เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหาด้านสุขภาพของแรงงานต่างด้าวทั้งมิติสุขภาพและสิทธิสุขภาพ โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี 2538 ในจังหวัดสมุทรสาคร ต่อมาขยายไปยังพื้นที่ส่วนอื่นๆที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ โดยมีการสร้างและพัฒนาให้มีอาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวและพนักงานสาธารณสุขต่างด้าว ในการช่วยเหลืองานด้านสาธารณสุข ซึ่งการมีนวัตกรรมการแก้ปัญหาสุขภาพแรงงานต่างด้าวโดยการใช้อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวและพนักงานสาธารณสุขต่างด้าว ช่วยให้เกิดผลดีหลายประการ ได้แก่ การเข้าถึงบริการสุขภาพ ในแรงงานต่างชาติ การป้องกัน และควบคุมโรค ได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบในทางบวกต่อระบบสุขภาพของไทย

ในปัจจุบันรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้กำหนดนโยบายข้อ 5 การยกระดับคุณภาพและบริการ ด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน โดยจะวางรากฐาน พัฒนา และเสริมความเข้มแข็งให้แก่การบริการ ด้านสาธารณสุข และสุขภาพประชาชน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้นำสู่การปฏิบัติด้วยการกำหนดเป็นนโยบายข้อ 2 พัฒนาระบบบริการสุขภาพให้ทุกคน บนแผ่นดินไทยสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง โดยใช้ทรัพยากรสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบที่ยั่งยืน ข้อ 2.6 เร่งรัดพัฒนาระบบการเข้าถึงบริการสุขภาพและพัฒนาหน่วยบริการสุขภาพ สำหรับประชากรที่มีความต้องการบริการรูปแบบพิเศษโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงบริการสำหรับคนพิการ ประชากรที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ ประชากรต่างด้าว/แรงงานต่างด้าว ประชาชนตามพื้นที่พิเศษ เช่น ชายแดนห่างไกล 5 จังหวัดภาคใต้ และการสร้างเสริมสุขภาพของแรงงานนอกระบบ

ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข ในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพแก่ประชากรต่างด้าว ซึ่งมาตรการสำคัญ คือ การให้ประชากรต่างด้าวมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพตนเองตามแนวทางการสาธารณสุข มูลฐาน ด้วยการสร้างอาสาสมัครสาธารณสุข ในประชากรต่างด้าวเพื่อดูแลสุขภาพของประชากรต่างด้าว จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการขยายขอบเขตการบริการสุขภาพประชากรต่างด้าวให้ครอบคลุมถึงแรงงานต่างด้าว ครอบครัว และผู้ติดตามให้สามารถดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว จึงเป็นการพัฒนาหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการประชากรต่างด้าวในการดูแลสุขภาพตามแนวทางการสาธารณสุขมูลฐาน โดยกำหนดสาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัด

และประเมินผล ให้ความสำคัญกับการพัฒนากลุ่มเป้าหมายด้านจิตใจ ให้มีคุณธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้ สร้างภูมิคุ้มกันที่มีเป้าหมายมุ่งพัฒนาให้อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นแบบอย่าง และเป็นสื่อในการเรียนรู้ของประชากรต่างด้าวในชุมชน มีความตระหนักในการดูแลตนเองด้านสุขภาพมากขึ้น รวมถึงทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ และให้บริการสาธารณสุขที่จำเป็นในเขตชุมชนต่างด้าว ทั้งการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสภาพ ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมและความต้องการของชุมชนต่างด้าว ที่ดำเนินการโดยประชาชนต่างด้าว เพื่อประชากรต่างด้าว ด้วยกันเอง หรือให้บริการคนไทยในพื้นที่ ชุมชน ตลอดจนเชื่อมประสาน การบริการและทำงานร่วมกับ อสม.ไทย จัดภัยสุขภาพ สำรวจข้อมูล ค้นหาผู้ป่วยและผู้เสี่ยงต่อโรคต่างๆ ตามสภาพปัญหาสาธารณสุข การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การจัดการสุขภาพในชุมชนต่างด้าว และการสร้างเสริมสุขภาพได้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นที่พึงสุภาพขั้นต้นของประชากรต่างด้าว อันเป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนทั้งคนไทยและคนต่างด้าวมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น ได้รับการอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เติบโตส่วนขาดและข้อจำกัดในการดูแลสุขภาพและการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชากรต่างด้าวที่ผ่านมา อีกทั้งยังสนับสนุนการจัดระบบแรงงานต่างด้าวให้เป็นไปตามกฎหมาย ทั้งการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว การตรวจสุขภาพแรงงานต่างด้าว การควบคุมป้องกันโรค การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การป้องกันและควบคุมปัญหาอาชญากรรม และการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการในการกิจต่างๆ เพื่อสร้างความสงบเรียบร้อยไปพร้อมกันอีกด้วย

2. แนวคิดของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ปีพุทธศักราช 2557 ได้มีการพัฒนาหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการศึกษามาจากพื้นฐานทางด้านปรัชญาการศึกษาจิตวิทยา ความเชื่อ และการเรียนรู้ของประชากรต่างด้าว ทฤษฎีหลักสูตร และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตลอดจนการพัฒนากระบวนการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับธรรมชาติ และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชากรต่างด้าว โดยมีแนวคิดที่สำคัญ ดังนี้

1. ประชากรต่างด้าวเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีคุณลักษณะและเป้าหมายในการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีภูมิหลังจากประเทศที่เป็นภูมิลำเนา ทั้งด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ และการดำรงชีวิต ดังนั้นการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชากรต่างด้าวจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะเหล่านี้

2. การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการจัดสาระกระบวนการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับทฤษฎีหลักสูตร ตามแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตลอดจนธรรมชาติการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น โดยใช้หลักการและศาสตร์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ รวมทั้งผู้สอนก็จะต้องมีความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับประชากรต่างด้าว

3. การกำหนดสาระและประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับประชากรต่างด้าว ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาประชากรต่างด้าว และปรัชญาการศึกษาประชากรต่างด้าวที่มุ่งเน้นการส่งเสริม การวิเคราะห์สภาพสังคม และ การแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการคิดเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสร้างองค์ความรู้ด้านสุขภาพและนำไปสู่การแก้ปัญหาสาธารณสุขอย่างเป็นระบบ

4. ความต้องการในการเรียนรู้ของประชากรต่างด้าวเป็นการเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประชากรต่างด้าว

เพื่อให้หน่วยงานสาธารณสุข/สถานบริการสุขภาพ หรือผู้สนใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพื่อให้มีมาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

1. ผลิตและพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวให้มีความรู้ เจตคติ ทักษะและความสามารถในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการส่งเสริมให้อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวเรียนรู้ปัญหา รู้จักคิดตัดสินใจแก้ปัญหาสาธารณสุขให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ อันจะเป็นแนวทางให้สามารถ มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้

2. เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว มีความรู้ ทักษะและสมรรถนะในการดูแลสุขภาพและถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชน ตลอดจนช่วยเหลือด้านการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นแก่ตนเอง ครอบครัวและชุมชน ต่างด้าว ส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชากรต่างด้าว ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณค่า

3. เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว มีบุคลิกภาพ เจตคติ มนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจและพฤติกรรมสุขภาพเหมาะสมกับงานดูแลสุขภาพคนต่างด้าว

4. หน่วยงานรับผิดชอบ

กระทรวงสาธารณสุข

หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ปีพุทธศักราช 2557

1. ความนำ

การพัฒนาประเทศในปัจจุบัน ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเกินกว่า จะคาดการณ์ได้แน่นอนทั้งภาคเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม และวัฒนธรรม กับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ที่ประเทศไทยอยู่ในภาวะขาดแรงงาน จำเป็นต้องอาศัยแรงงานจากต่างชาติมาเป็นกำลังหลักในภาคอุตสาหกรรม การประมง และภาคบริการอื่นๆ ภายใต้หลักสิทธิมนุษยชน ลดเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ การยกระดับคุณภาพ และบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน ด้วยการให้บริการสุขภาพครอบคลุม ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยไม่เลือกปฏิบัติ อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษาและสถานะทางกฎหมาย เพื่อให้ทุกคนบนแผ่นดินไทยสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง โดยใช้ทรัพยากรสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบที่ยั่งยืน

กระทรวงสาธารณสุขได้มีนโยบายในการนำประชากรต่างด้าว มาเป็น อาสาสมัครสาธารณสุข มุ่งหวังให้ช่วยเหลือสุขภาพประชากรต่างด้าวด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพของประชากรต่างด้าว ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ เนื่องจากสุขภาพดีเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมวลมนุษยชาติ ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่สหประชาชาติได้กำหนดไว้ ประกอบกับเรื่องสุขภาพเป็นหน้าที่ของแต่ละบุคคล ที่จะต้องรับผิดชอบดูแลสุขภาพของตนเอง ตลอดจนต้องชวนชวนหาความรู้ และแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชน เพื่อให้ทุกคนในชุมชนมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข โดยรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน ตามกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน ประชากรต่างด้าวเป็นผู้มีความเท่าเทียมและไม่ถูกเลือกปฏิบัติในการได้รับการดูแลด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน และในฐานะประชาชนคนหนึ่ง ประชากรต่างด้าวต้องได้รับการสุขภาพมาตรฐานพื้นฐานตามหน้าที่รัฐ ที่จะต้องจัดให้แก่ประชากรต่างด้าวตามสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ที่มนุษย์พึงมีพึงได้ โดยเฉพาะสิทธิในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิในสุขภาพ (Right to health) อันเป็นวัตถุประสงค์หลักขององค์การอนามัยโลก ที่ว่าสุขภาพดีถ้วนหน้า สุขภาพเพื่อคนทั้งมวล เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชากรให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และมีความมั่นคงทางสังคมให้แก่ประเทศชาติและภูมิภาคอาเซียน

เมื่อมีประชากรต่างด้าว เข้ามาอาศัยอยู่จำนวนมาก การจัดการระบบบริการสุขภาพและบริการสาธารณสุข จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การโยกย้ายถิ่นฐาน เพื่อการทำงานเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศไทย คือ การมีประชากรต่างด้าวที่มีสุขภาพแข็งแรง และได้รับการดูแลให้มีสุขภาพพื้นฐานดีอย่างต่อเนื่อง ก็จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อทดแทนแรงงานที่ขาดแคลนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคด้านระบบบริการสุขภาพ และเป็นองค์กรหลักด้านระบบบริการสุขภาพและระบบสุขภาพภาคประชาชน ด้วยการกำกับคุณภาพมาตรฐานระบบบริการสุขภาพและอาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุข เป็นการกระทำต่อร่างกายมนุษย์ ที่ต้องได้รับมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

เพื่อเป็นการนำไปสู่การคุ้มครองและรับรองสิทธิด้านบริการสุขภาพของประชาชนตามกฎหมาย กรมสนับสนุนบริการสุขภาพร่วมกับสำนักงานการพยาบาล ผู้รับทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน จึงได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว พ.ศ. 2557 โดยมุ่งหวังให้สถาบัน/หน่วยงาน/องค์กรที่ต้องการผลิตและพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการบริหารจัดการระบบดูแลสุขภาพประชาชนต่างด้าวในชุมชนได้เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ไม่จำกัดเฉพาะในแวดวงนักวิชาการหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเท่านั้น แต่มุ่งแผ่กระจายฐานการสอนออกไปนอกกระทรวงสาธารณสุขให้มากที่สุด พร้อมทั้งสร้างกระบวนการให้ผู้ทรงคุณวุฒิมีส่วนร่วม จัดกระบวนการเรียนการสอน เป็นหลักสูตรที่เน้นกระบวนการโดยมีผู้เรียนสำคัญที่สุด ครูฝึกจะเป็นเพียงผู้จัดโอกาส กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ ปัญหาหรือความต้องการ มีการเรียนรู้จากข้อมูลจริง ปฏิบัติจริง ในการดำรงชีวิตบนพื้นฐานบุคคลพอใจ มีความสุข ตัดสินใจ บนฐานข้อมูลที่เพียงพอและเชื่อถือได้ คือ ข้อมูลตนเอง วิชาการ ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

2. หลักการ

หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว พ.ศ. 2557 กำหนดหลักการสำคัญไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขประชากรต่างด้าว ให้มีความรู้พื้นฐานและความชำนาญเฉพาะด้านในการจัดการสุขภาพประชาชนประชากรต่างด้าว มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม สามารถทำหน้าที่ได้ตรงตามความต้องการของพื้นที่และชุมชน สอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงและนโยบายการพัฒนาสุขภาพประชาชนประชาคมอาเซียนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
2. ส่งเสริม สนับสนุนการประสานความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในการจัดการฝึกอบรมระหว่างหน่วยงานและองค์กรเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ท้องถิ่นและเอกชน
3. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ฝึกอบรมได้อย่างกว้างขวาง มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างระหว่างบุคคล และชุมชน สังคม เน้นความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญด้วยการปฏิบัติจริง ยกระดับความสามารถของประชากร ต่างด้าวในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองที่มุ่งสู่เป้าหมายคนไทยทุกคนมีสุขภาพแข็งแรงขึ้น เพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างยั่งยืน
4. เป็นหลักสูตรที่สามารถจัดฝึกอบรมได้ตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน
5. เป็นหลักสูตรที่ยึดมั่นใน 5 หลักการสำคัญของการลดความเหลื่อมล้ำการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ

5.1 หลักความเสมอภาค ประชากรต่างด้าว มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ สถานภาพ ในสังคม อาชีพเศรษฐกิจ และข้อจำกัดต่างๆ ดังนั้นในการจัดการฝึกอบรมและกระบวนการเรียนรู้ ต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติ หากแต่สร้างความเสมอภาคในโอกาสการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน

5.2 หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง การฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าว จะต้องจัดการฝึกอบรม และกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้พัฒนาศักยภาพของตน สามารถเรียนรู้ เกิดความสำนึกที่จะพัฒนาตนเองด้านสุขภาพได้ เป็นคนคิดเป็น ปรับตัวเพื่อให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เรียนด้วยตนเอง พึ่งพาตนเอง โดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในชุมชนเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำ

5.3 หลักการบูรณาการการเรียนรู้กับวิถีชีวิต หลักการนี้อยู่บนพื้นฐานของการจัดการฝึกอบรม ที่สัมพันธ์กับสภาพปัญหา วิถีชีวิต สภาพแวดล้อม และชุมชนท้องถิ่นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญในการจัดทำหลักสูตร สิ่งดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เป็นลักษณะของการ บูรณาการ จึงมีความเหมาะสม โดยบูรณาการสาระต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ และบูรณาการวิธีการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างเป็นองค์รวม

5.4. หลักความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการและความสามารถของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักการนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม รู้จักความต้องการของตนเอง สามารถจัดการฝึกอบรมได้ อย่างเหมาะสม โดยผู้ฝึกอบรมจะมีบทบาทในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

5.5 หลักการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน การเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม นับว่าสำคัญ เป็นการส่งเสริมและสร้างกัลยาณมิตรในกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม ก่อให้เกิดความร่วมมือความผูกพัน เอื้ออาทร การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปลูกฝังวินัยในตนเอง ฝึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

3. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขฯ ประชากรต่างด้าว พ.ศ. 2557 มุ่งสร้างอาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวมิติใหม่ ที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ให้อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรม และปฏิบัติหน้าที่ด้านการดูแลสุขภาพเชิงรุกในประชากรต่างด้าวให้มีสุขภาพดี ปลอดภัยจากความเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ จัดการสภาพแวดล้อม ที่อยู่อาศัยภายในชุมชนประชากรต่างด้าวอย่างถูกสุขลักษณะ และมีสุขอนามัยที่ดี จึงกำหนดจุดหมาย ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ เจตคติ ทักษะและความสามารถในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (มาตรฐานสมรรถนะ) ในการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง
3. มีทักษะในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีความสามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนต่างด้าว ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณค่า สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศไทย ตลอดจนชุมชนมีความมั่นคงในการดูแลสุขภาพช่วยเหลือ คนต่างด้าว
5. มีบุคลิกภาพ เจตคติ มนุษย์สัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจและพฤติกรรมสุขภาพ เหมาะสมกับงานดูแลสุขภาพคนต่างด้าว
6. มีจิตสำนึกของจิตอาสาและอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
7. มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการปรับทัศนคติต่อประชาชนต่างด้าว ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าของครอบครัว ชุมชน และสังคม สร้างคุณค่า บทบาทของประชาชนต่างด้าวอย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

4. สมรรถนะของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ตามโครงสร้างหลักสูตร

1. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดความรู้ แจ้งข่าวสารสาธารณสุข ให้คำแนะนำแก่ประชาชน รายงานสิ่งผิดปกติในชุมชนให้เจ้าหน้าที่ทราบ และรณรงค์ขับเคลื่อนประชากรต่างด้าว ให้ตื่นตัวและรับผิดชอบตนเอง ชุมชน และสภาวะแวดล้อมของสังคม
2. เป็นแกนนำสุขภาพและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงสุขภาพของประชาชนชุมชนต่างด้าว ด้วยการเริ่มปฏิบัติจริงจากตนเองอย่างเป็นรูปธรรมและถ่ายทอดสู่ผู้อื่น
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค ภัยสุขภาพและปัญหาสาธารณสุขของชุมชน ขั้นพื้นฐาน ตามมาตรการของชุมชนที่ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ
4. ร่วมในการให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนต่างด้าว ทั้งบริการเชิงรุกและเชิงรับ และการส่งต่อผู้ป่วย
5. ทำงานเป็นทีม สร้างเครือข่าย และประสานการดำเนินงานพัฒนาชุมชนต่างด้าว

5. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรต่างด้าวในชุมชน สถานประกอบการ และพื้นที่เป้าหมาย โดยเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ประชากรต่างด้าวที่ประสงค์จะเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว และมีคุณสมบัติดังนี้
 - 1) อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์
 - 2) จดทะเบียนกับกระทรวงมหาดไทย และมีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก (Optinal) หรือมีเลขที่หนังสือเดินทางหรือหนังสือผ่านแดนหรือผู้นำชุมชนรับรอง
 - 3) อาศัยอยู่เป็นการประจำในชุมชนต่างด้าวไม่น้อยกว่า 1 ปี และได้รับการคัดเลือกจากชุมชน โดยประชากรต่างด้าวไม่น้อยกว่า 10 หลังคาเรือนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ให้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรมาตรฐาน เพื่อเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
 - 4) อ่านออกเขียนได้ในภาษาของตนเอง และสื่อสารภาษาไทยได้
 - 5) มีจิตอาสา สมัครใจ ประกอบอาชีพ มีอาชีพเป็นของตนเอง มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานสาธารณสุขเพื่อประชาชนต่างด้าว และได้รับการยอมรับจากประชาชนชุมชนต่างด้าว
 - 6) มีภาวะความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ
 - 7) ไม่มีประวัติติดสารเสพติดและคดีอาชญากรรม
 - 8) ประวัติการทำงานดี สามารถประสานงานได้ดี

2. อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าว (อสต.) ผู้ที่ผ่านการอบรมมาจากพื้นที่อื่นย้ายมาทำงานในพื้นที่เป้าหมาย และประสงค์ที่จะปฏิบัติงานสาธารณสุขเพื่อประชาชนต่างด้าวต่อเนื่องในพื้นที่ใหม่

6. โครงสร้างของหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการฝึกอบรมเป็นไปตามปรัชญา หลักการ จุดมุ่งหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถาบันฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขและภาคีเครือข่าย มีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ปีพุทธศักราช 2557 ไว้ดังนี้

1. สาระการเรียนรู้

เนื้อหาวิชาที่ต้องเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 หมวดวิชา 8 วิชา จำนวน 44 ชั่วโมง โดย

1) ใช้เวลาเรียนในห้องเรียน จำนวน 19 ชั่วโมง

2) เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการ (1) ปฏิบัติจริงด้วยตนเองในการดูแลสุขภาพตนเองอย่างเป็นรูปธรรม (2) การปฏิบัติงานภาคปฏิบัติตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานและแฟ้มสะสมงาน (3) การพบปะประชุมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขด้วยตนเอง (4) การศึกษาทบทวนจากคู่มืออาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว และการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้อื่น จำนวน 25 ชั่วโมง ประกอบด้วย

หมวดวิชาพื้นฐาน

1. วิชาการสาธารณสุขมูลฐาน 6 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 2 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 4 ชั่วโมง

2. วิชาอาสาสมัครสาธารณสุข 6 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 3 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 3 ชั่วโมง

3. วิชาพื้นฐานของสังคมไทย 2 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 1 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 1 ชั่วโมง

4. วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้อง 3 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 2 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 1 ชั่วโมง

5. วิชาสุขภาพดี มีสุข 7 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 2 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 5 ชั่วโมง

6. วิชาการบริการที่จำเป็น 6 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 3 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 3 ชั่วโมง

7. วิชาการสื่อสารงานสาธารณสุขมูลฐาน 6 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 3 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 3 ชั่วโมง

หมวดวิชาเลือก

8. วิชาเลือกตามบริบทในพื้นที่ 8 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 3 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 5 ชั่วโมง

2. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ปีพุทธศักราช 2557 มีดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการดูแลสุขภาพตัวเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพโดยชุมชน และการพัฒนาชุมชนต่างด้าว ตามหลักการสาธารณสุขมูลฐานตลอดจนเชื่อมต่อกับสถานบริการของรัฐ

2. มีจิตสำนึก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการแสดงบทบาท ของอาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มประชากรต่างด้าว

3. มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการทำหน้าที่ในการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ตามขอบเขตบทบาทที่กำหนดและพิทักษ์สิทธิประชาชนต่างด้าวด้านสุขภาพ

4. มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการดูแลสุขภาพตนเอง เป็นแกนนำสุขภาพ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสุขภาพของประชาชนชุมชนต่างด้าว ด้วยการเริ่มปฏิบัติจริงจากตนเอง อย่างเป็นรูปธรรมและถ่ายทอดสู่ผู้อื่น
5. มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะพื้นฐานในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ฝึกระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค ภัยสุขภาพและปัญหาสาธารณสุขของชุมชน
6. มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะพื้นฐานในการให้บริการที่จำเป็นเบื้องต้น และร่วมให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนต่างด้าว ทั้งบริการเชิงรุกและเชิงรับ และการส่งต่อผู้ป่วย
7. มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการสื่อสาร โน้มน้าวใจ ถ่ายทอดความรู้ จัดนิทรรศการและมุมความรู้ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แจ้งข่าวสารสาธารณสุข ให้คำแนะนำแก่ประชาชน รายงานสิ่งผิดปกติในชุมชนให้เจ้าหน้าที่ทราบ และรณรงค์ขับเคลื่อนประชากรต่างด้าว ให้ตื่นตัวและรับผิดชอบต่อตนเอง ชุมชน และสภาวะแวดล้อมของสังคม
8. มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการประสานงาน การทำงานเป็นทีม และสร้างเครือข่ายพัฒนาชุมชนต่างด้าว
9. มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในการใช้ชีวิตภายใต้เงื่อนไขของวัฒนธรรม ประเพณีของสังคมไทยและกฎหมายไทย

เนื้อหาและมาตรฐานในแต่ละหมวดวิชา

หมวดวิชาพื้นฐาน

1. วิชา การสาธารณสุขมูลฐาน เวลา 6 ชั่วโมง (ภาคทฤษฎี จำนวน 2 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ จำนวน 4 ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว สามารถ

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย แนวคิด หลักการ องค์ประกอบสาธารณสุขมูลฐาน การดำเนินงานระบบสุขภาพภาคประชาชน การดูแลสุขภาพด้วยตนเอง และการเชื่อมต่อบริการสุขภาพ
2. มีเจตคติต่อการสาธารณสุขมูลฐาน การดำเนินงานสุขภาพภาคประชาชน และสถานบริการสุขภาพของรัฐ
3. มีทักษะในการสำรวจชุมชน การจัดบริการสาธารณสุขมูลฐานในชุมชนต่างด้าว

มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ องค์ประกอบสาธารณสุขมูลฐาน การดำเนินงานระบบสุขภาพภาคประชาชน การดูแลสุขภาพด้วยตนเอง และการเชื่อมต่อบริการสุขภาพ และมีทักษะในการให้บริการงานสาธารณสุขมูลฐาน

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับความหมาย แนวคิดปรัชญาและหลักการ การสาธารณสุขมูลฐาน ความหมายและแนวคิดระบบสุขภาพภาคประชาชน กิจกรรมตามองค์ประกอบงานสาธารณสุขมูลฐาน ความสำคัญของการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง และอาสาสมัครสาธารณสุขในการแก้ปัญหาสาธารณสุข การเชื่อมต่อและการใช้สถานบริการสุขภาพของรัฐ การสำรวจชุมชนและการจัดบริการสาธารณสุขมูลฐานในชุมชน

2. วิชาอาสาสมัครสาธารณสุข 6 ชั่วโมง (ภาคทฤษฎี จำนวน 3 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ จำนวน 3 ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการฝึกอบรม อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว สามารถ

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการได้มา บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และการสร้างขวัญ กำลังใจ อุดมการณ์ คุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสาของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

2. ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีในบทบาทของการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข

3. มีทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมและการทำงานระบบเครือข่าย

มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

1. แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการได้มา บทบาทความรับผิดชอบ ขอบเขตการทำงานและการสร้างขวัญ กำลังใจ อุดมการณ์ คุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสาของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

2. ทำงานเป็นทีมและการทำงานระบบเครือข่ายในระดับพื้นฐาน

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการได้มาและการพัฒนาของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว กิจกรรมและภารกิจ ที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ขอบเขตการทำงาน คุณธรรม จริยธรรม และจิตอาสา การสร้างขวัญกำลังใจ และอุดมการณ์ของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ตลอดจนการทำงานเป็นทีมและการทำงานระบบเครือข่ายของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

3. วิชาความรู้พื้นฐานของสังคมไทย

วัตถุประสงค์รายวิชา

ภายหลังการอบรม อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว สามารถ

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรม ประเพณี มารยาทไทย การเมืองการปกครอง การบริหารราชการแผ่นดินไทย ทักษะการใช้ชีวิตภายใต้เงื่อนไขวัฒนธรรม ประเพณีของสังคมไทย

2. ตระหนัก เคารพในคุณค่าของสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ไทย

3. มีการปฏิบัติตนที่ไม่เป็นการละเมิดกฎระเบียบของชุมชน สังคม วัฒนธรรมประเพณี และมารยาทไทย

มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี มารยาทไทย ระบอบการปกครองไทย สถาบันพระมหากษัตริย์ไทยกับประชากรต่างด้าว เพลงชาติไทย เพลงสรรเสริญพระบารมี การบริหารราชการแผ่นดินของไทย การรู้จักและจดจำผู้นำในพื้นที่ที่ตนอาศัยและทำงาน ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมไทย

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรม ประเพณี มารยาทไทย ระบอบการปกครองไทย สถาบันพระมหากษัตริย์ไทยกับประชากรต่างด้าว เพลงชาติไทย เพลงสรรเสริญพระบารมี การบริหารราชการแผ่นดินของไทย ประมุขของประเทศ นายกรัฐมนตรี ผู้บริหารของจังหวัดและผู้นำในพื้นที่ที่อาศัยและทำงาน และทักษะการใช้ชีวิตในสังคมไทย

4. วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้อง 3 ชั่วโมง (ภาคทฤษฎี จำนวน 2 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ชั่วโมง) วัตถุประสงค์รายวิชา

ภายหลังการอบรม อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว สามารถ

1. อธิบายเรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชากรต่างด้าวในประเทศไทย
2. อธิบายเรื่องสิทธิประโยชน์ด้านหลักประกันสุขภาพและการประกันสังคม สิทธิผู้ป่วย
3. ตระหนักขอบเขตการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง และอันตรายเมื่อกระทำต่อร่างกายมนุษย์

ภายใต้การควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิด้านสุขภาพและหน้าที่ของตนในการอาศัยอยู่ในประเทศไทยตามขอบเขตของกฎหมาย และเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมทั้งแสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ด้านหลักประกันสุขภาพและการประกันสังคม สิทธิผู้ป่วย รวมทั้งแนวทางการใช้สิทธิ เพื่อการเข้าถึงบริการสุขภาพ เพื่อการพึ่งตนเอง และการพัฒนาสุขภาพที่ยั่งยืน ตลอดจนขอบเขตข้อจำกัดในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองและการคุ้มครองผู้บริโภค และการพิทักษ์สิทธิด้านบริการสุขภาพของประชาชน

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับ คำอธิบายสิทธิด้านสุขภาพและหน้าที่ของประชากรต่างด้าวเมื่ออาศัยอยู่ในประเทศไทย คำอธิบายเรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนต่างด้าว สิทธิประโยชน์ด้านหลักประกันสุขภาพและการประกันสังคมของประชากรต่างด้าว สิทธิผู้ป่วย ขอบเขต ข้อจำกัดการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง และอันตรายเมื่อกระทำต่อร่างกายมนุษย์ภายใต้การควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

5. ชื่อวิชา สุขภาพดี มีสุข เวลา 7 ชั่วโมง (ภาคทฤษฎี จำนวน 2 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ จำนวน 5 ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เมื่อผ่านการอบรมแล้ว อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว สามารถ

1. มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีสุขภาพดี
2. มีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมสุขภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพ

ตนเอง ครอบครัวและชุมชนต่างด้าว

3. ปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพของตนเองได้
4. จัดกิจกรรมดูแลและส่งเสริมสุขภาพในชุมชนต่างด้าวได้

มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

1. แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีสุขภาพดี
2. ดูแลสุขภาพตนเองอย่างเป็นรูปธรรม
3. จัดกิจกรรมดูแลและส่งเสริมสุขภาพสุขภาพตามกลุ่มอายุในชุมชนต่างด้าว

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ร่างกายของเรา การส่งเสริมสุขภาพและการเฝ้าระวังสุขภาพในครอบครัว ชุมชนต่างด้าว อนามัยแม่และเด็ก โภชนาการ สุขวิทยาส่วนบุคคล การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค การสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม สุขภาพจิต โรคและอุบัติเหตุจากการทำงาน ตลอดจนอุบัติเหตุอุบัติภัย

6. วิชาการบริการที่จำเป็น 6 ชั่วโมง (ภาคทฤษฎี จำนวน 3 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ จำนวน 3 ชั่วโมง) วัตถุประสงค์รายวิชา

เมื่อผ่านการอบรมแล้ว อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว สามารถ

1. มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการปฐมพยาบาล การตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง การตรวจวัดและคัดกรองผู้ป่วย การใช้ยาและสมุนไพร การเย็บบ้าน
 2. มีทักษะ ในการปฐมพยาบาล การตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง การตรวจวัดและคัดกรองผู้ป่วย การใช้ยาสามัญประจำบ้าน และการใช้ยาตามการรักษาของแพทย์ การเย็บบ้าน
 3. ตระหนักถึงอันตรายเมื่อกระทำต่อร่างกายมนุษย์ ในการร่วมให้บริการสาธารณสุขที่จำเป็น
- ### มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

1. แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล การตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง การตรวจวัดและคัดกรองผู้ป่วย การใช้ยาสามัญประจำบ้าน และการใช้ยาตามการรักษาของแพทย์ และสมุนไพร
2. ปฏิบัติการปฐมพยาบาล การตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง การตรวจวัดและคัดกรองผู้ป่วย การใช้ยาสามัญประจำบ้าน การใช้ยาตามการรักษาของแพทย์ การเย็บบ้าน

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลก่อนการส่งต่อ การตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง การตรวจวัดและคัดกรองผู้ป่วย การใช้ยา และการเย็บบ้าน

7. ชื่อวิชา การสื่อสารในการสาธารณสุขมูลฐาน เวลา 6 ชั่วโมง (ภาคทฤษฎี จำนวน 2 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ จำนวน 4 ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์รายวิชา

ภายหลังผ่านการเรียนการสอนแล้ว อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว สามารถ

1. อธิบายหลักการและความสำคัญของการสื่อสารได้
2. ถ่ายทอดความรู้ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แจกข้อมูลข่าวสาร ให้คำแนะนำ และรายงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. จัดกิจกรรมสื่อสาร รณรงค์ให้ประชาชน ชุมชนต่างด้าวมีความตระหนัก รับผิดชอบต่อการดูแล สร้างเสริมสุขภาพตนเอง ชุมชนตลอดจนสภาวะแวดล้อมของสังคม
4. มีความมั่นใจ ภาคภูมิใจในการทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ จัดกิจกรรมสื่อสารในชุมชนต่างด้าว
5. โน้มน้าวใจเพื่อการดูแลสุขภาพด้วยตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้

มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

1. แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและความสำคัญของการสื่อสาร
2. แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการถ่ายทอดความรู้
3. จัดกิจกรรมสื่อสาร รณรงค์ให้ชุมชนมีความตระหนัก และรับผิดชอบต่อ การดูแล สร้างเสริมสุขภาพตนเอง ชุมชนตลอดจนสภาวะแวดล้อมของสังคม
4. ปฏิบัติหน้าที่ที่ถ่ายทอดความรู้ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งโน้มน้าวใจเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
5. ปฏิบัติการจัดกิจกรรมสื่อสารในชุมชน เพื่อการพัฒนาสุขภาพ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการสื่อสาร การถ่ายทอดความรู้ การเผยแพร่ข่าวสารและระบบสื่อสารข้อมูลชุมชน ประโยชน์ของการสื่อสารในการสาธารณสุขมูลฐาน เทคนิควิธีการสื่อสาร การถ่ายทอดความรู้ และเผยแพร่ข่าวสาร เพื่อโน้มน้าวใจ การใช้ประโยชน์จากสื่อชุมชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดระบบสื่อสารชุมชน เพื่อการพัฒนาสุขภาพ บทบาทอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ในฐานะสื่อบุคคล

8. วิชาเลือกตามบริบทในพื้นที่ 8 ชั่วโมง (ภาคทฤษฎี จำนวน 3 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ จำนวน 5 ชั่วโมง)

8.1 เรื่อง การเฝ้าระวัง ควบคุม สนับสนุนการรักษา การป้องกันโรคติดต่อ และปัญหาสาธารณสุขตามบริบทของพื้นที่

วัตถุประสงค์รายวิชา

เมื่อผ่านการอบรมแล้ว อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว สามารถ

1. อธิบาย วงจรการระบาดของโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชนต่างด้าวได้หรือวงจรของปัญหาสาธารณสุขของชุมชนต่างด้าว หลักการป้องกันควบคุมโรคในชุมชนได้
2. ค้นหาปัญหาการแพร่ระบาดของโรค ประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรค/ปัญหาสาธารณสุขได้

3. แนะนำการป้องกันโรค/ปัญหาสาธารณสุขของพื้นที่แก่ประชาชนในชุมชนต่างด้าวได้

มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

1. แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวงจรการระบาดของโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชนต่างด้าวและหรือวงจรของปัญหาสาธารณสุขของชุมชนต่างด้าว หลักการป้องกันควบคุมโรคในชุมชน
2. ปฏิบัติการแนะนำการป้องกันโรค/ปัญหาสาธารณสุขของท้องถิ่นแก่ประชาชนในชุมชนต่างด้าว
3. ปฏิบัติการค้นหาปัญหาการแพร่ระบาดของโรค ประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรค/ปัญหาสาธารณสุข

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับโรคเอดส์ วัณโรค โรคไข้หวัดนก ไข้หวัดใหญ่ ไข้หวัดใหญ่ โคโรนาไวรัสและอีโบร่าไข้เลือดออก โรคเท้าช้าง โรคมาลาเรียโรคอุจจาระร่วง โรคเรื้อน โรคหนองพยาธิ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคหัด โรคคอตีบ หรือโรคอื่นๆที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของชุมชนต่างด้าวแต่ละพื้นที่

8.2 เรื่อง เฝ้าระวัง ควบคุม สนับสนุนการรักษาและป้องกันโรคไม่ติดต่อ ภัยสุขภาพและปัญหาสาธารณสุข

วัตถุประสงค์รายวิชา

เมื่อผ่านการอบรมแล้ว อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว สามารถ

1. อธิบาย ลักษณะของโรค และปัจจัยที่ทำให้เกิดโรค ภัยสุขภาพและปัญหาสาธารณสุขของชุมชน ต่างด้าวได้
2. แนะนำการป้องกันโรคที่ไม่ติดต่อแก่ประชาชนในชุมชนต่างด้าวได้
3. ประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคได้

มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

1. แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของโรค และปัจจัยที่ทำให้เกิดโรคและภัยสุขภาพ
2. ปฏิบัติการแนะนำการป้องกันโรคที่ไม่ติดต่อและภัยสุขภาพแก่ประชาชนในชุมชนต่างด้าว
3. ปฏิบัติการประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคและภัย

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง เบาหวาน โรคหัวใจ มะเร็ง อุบัติเหตุ EMS ยาเสพติด และโรคสมองตื้อ โรคหลอดเลือดสมอง (อัมพฤกษ์ อัมพาต) การฟื้นฟูสุขภาพ หรือโรคอื่นๆที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของพื้นที่

8.3 เรื่องการเตรียมความพร้อมรับมือและจัดการในภาวะวิกฤติและภัยพิบัติ

สามารถ
วัตถุประสงค์รายวิชา : เมื่อผ่านการอบรมแล้ว อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

1. อธิบาย ลักษณะของภัยพิบัติได้
2. อธิบาย การเตรียมพร้อมและหลบเลี่ยงภัยอันตราย
3. อธิบายการจัดเตรียมอุปกรณ์เตรียมรับภัยพิบัติ
4. ประเมินวิธีปฏิบัติ ก่อน/ขณะ/หลัง เกิดภัยพิบัติ

มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

1. แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของภัยพิบัติ การเตรียมพร้อมและหลบเลี่ยงภัยอันตราย และการจัดเตรียมอุปกรณ์เตรียมรับภัยพิบัติ
2. ปฏิบัติการแนะนำการป้องกันและการเตรียมพร้อมและหลบเลี่ยงภัยพิบัติ หรืออันตรายต่างๆ
3. ปฏิบัติวิธีปฏิบัติ ก่อน/ ขณะ/ หลัง เกิดภัยพิบัติ

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของภัยพิบัติ ภาวะฉุกเฉิน การเตรียมพร้อมและหลบเลี่ยงภัยอันตราย และการจัดเตรียมอุปกรณ์เตรียมรับภัยพิบัติ การจัดเตรียมอุปกรณ์เตรียมรับภัยพิบัติ วิธีปฏิบัติ ก่อน/ ขณะ/ หลัง เกิดภัยพิบัติ

8.4 การเสริมทักษะอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

- (1) ภาษาอังกฤษในงานสาธารณสุข
- (2) ภาษาเพื่อการสื่อสารในงานสาธารณสุข
- (3) ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง
- (4) ความคิดสร้างสรรค์และความคิดเชิงบวก
- (5) จิตวิทยาการจูงใจคน

8.5 การดูแลผู้พิการในชุมชน

สามารถ
วัตถุประสงค์รายวิชา : เมื่อผ่านการอบรมแล้ว อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

1. อธิบาย ลักษณะผู้พิการ สิทธิผู้พิการวิธีการดูแล ช่วยเหลือ แนะนำผู้พิการได้
2. มีทักษะในการประเมิน ดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ จัดบริการสุขภาพ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและการดูแลผู้พิการในชุมชนตรงตามประเภทของผู้พิการ ส่งต่อและเยี่ยมบ้านผู้พิการ

มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

1. แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและสิทธิของผู้พิการ
2. ปฏิบัติการดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ จัดบริการสุขภาพ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและการดูแลผู้พิการในชุมชนตรงตามประเภทของผู้พิการ
3. ปฏิบัติการประเมิน ส่งต่อและเยี่ยมบ้านผู้พิการร่วมกับทีมหมอครอบครัว

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและสิทธิของผู้พิการ การประเมินความพิการ การดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ จัดบริการสุขภาพ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและการดูแลผู้พิการในชุมชนตรงตามประเภทของผู้พิการ ส่งต่อและเยี่ยมบ้านผู้พิการ

8.6 การดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

วัตถุประสงค์รายวิชา : เมื่อผ่านการอบรมแล้ว อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว สามารถ

1. อธิบายคุณลักษณะของผู้สูงอายุ วิธีการดูแลผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ บริการผู้สูงอายุที่ต้องได้รับ หน่วยงานและองค์กรที่ให้บริการผู้สูงอายุ บทบาทครอบครัวและชุมชนกับการดูแลผู้สูงอายุ
2. มีทักษะในการดูแลผู้สูงอายุตามความสามารถ ตามกลุ่มโรค และส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อผู้สูงอายุในชุมชนต่างด้าวได้

มาตรฐานรายวิชา

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

1. แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและสิทธิของผู้สูงอายุ
2. ปฏิบัติการดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ จัดบริการสุขภาพ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตรงตามประเภทของผู้สูงอายุ
3. ปฏิบัติการประเมิน ส่งต่อและเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุร่วมกับทีมหมอครอบครัว

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับนิยาม ความจำเป็นของการดูแลผู้สูงอายุ สิทธิผู้สูงอายุ บริการผู้สูงอายุ ที่ต้องได้รับ หน่วยงานและองค์กรที่ให้บริการผู้สูงอายุ การประเมินความสามารถและการคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุ ค้นหาโรคกลุ่มเสี่ยง โรคพบบ่อยของผู้สูงอายุ การดูแลผู้สูงอายุ ตามความสามารถตามกลุ่มโรค และส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ และการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อผู้สูงอายุ

9. ระยะเวลาการฝึกอบรม

จำนวน 44 ชั่วโมง ใช้เวลาเรียนในห้องเรียน จำนวน 19 ชั่วโมง และเรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ จำนวน 25 ชั่วโมง

10. วิธีการฝึกอบรม

วิชา การสาธารณสุขมูลฐาน

แนวคิดรวบยอดของวิชา

ศึกษาแนวคิด หลักการ ความหมาย ปรัชญาพื้นฐาน กิจกรรมการสาธารณสุขมูลฐานและสุขภาพภาคประชาชน บทบาทและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง (self care) เพื่อการพึ่งตนเอง โดยใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในท้องถิ่นตามบริบทในการสร้างสุขภาพ การพัฒนาสุขภาพแนวใหม่ และการจัดบริการสุขภาพของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน และมีการเชื่อมโยงส่งต่อกับระบบบริการสุขภาพของรัฐ รวมถึงการพัฒนาชุมชน

หัวข้อเรื่อง คำและความหมาย แนวคิด ปรัชญาพื้นฐาน หลักการ กิจกรรมการสาธารณสุขมูลฐานและระบบสุขภาพภาคประชาชน

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับคำและความหมาย แนวความคิด ปรัชญาพื้นฐาน หลักการ การสาธารณสุขมูลฐานได้
2. มีเจตคติต่อการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานชุมชนและสุขภาพภาคประชาชน
3. จัดกิจกรรมบริการสาธารณสุขมูลฐานในชุมชนต่างด้าวได้
4. สัมภาษณ์ชุมชนได้

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอดของหัวข้อเรื่อง

1. คำและความหมาย แนวคิด ปรัชญาพื้นฐานและหลักการการสาธารณสุขมูลฐาน
2. กิจกรรมสาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ
3. ความหมายและแนวคิดระบบสุขภาพภาคประชาชน
4. การจัดบริการสาธารณสุขมูลฐานในชุมชน โดยชุมชน
5. การสำรวจชุมชนและการพัฒนาชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ

ขั้นตอนการกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการอบรม

กิจกรรมที่ 1 จุดเริ่มแรกสู่ความเชื่อมโยง

1. วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียนโดยตั้งคำถามถามผู้เรียนว่า “การสาธารณสุขมูลฐานคืออะไร” และอ่านข้อความหรืออธิบายข้อความพร้อมรูปประกอบหรือสัญลักษณ์หรือบทบาทสมมติหรือกิจกรรมแสดง ให้ผู้เข้าอบรมฟัง ดู จากนั้นให้

1.1 ผู้เรียนแต่ละคนเลือกหรือบอกว่าอะไรคือการสาธารณสุขมูลฐาน บอกได้มากกว่า 1 แต่ไม่เกิน 2

1.2 ให้ผู้เรียนที่เลือกหรือบอกว่าข้อความ รูปภาพ การแสดงอะไรคือการสาธารณสุขมูลฐาน ข้อความเดียวกันมารวมเป็นกลุ่มเดียวกัน และให้แต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมคู่มืออาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มประชากรต่างด้าว

1.3 สมาชิกแต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นของตนเองว่าทำไมจึงคิดว่าสิ่งที่ตนเองเลือกมานั้น คือ การสาธารณสุขมูลฐาน

1.4 ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการระดมความคิดเห็นของกลุ่ม

2. วิทยากรสรุปผล และบรรยายเพิ่มเติม เรื่อง

- 2.1 คำและความหมายของการสาธารณสุขมูลฐาน
- 2.2 แนวความคิดและปรัชญาพื้นฐานการสาธารณสุขมูลฐาน
- 2.3 หลักการสาธารณสุขมูลฐาน

กิจกรรมที่ 2 องค์กรประกอบ

3. แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม หรือตามความเหมาะสม และให้ผู้เรียน เล่นเกมบัตรคำ กิจกรรมงานสาธารณสุขมูลฐานโดยให้เลือกบัตรคำที่คิดว่าใช้กิจกรรมสาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ และให้แต่ละกลุ่มเลือกกิจกรรมบริการสาธารณสุขมูลฐานที่จำเป็นสำหรับชุมชนต่างด้าวของตนเอง ที่ผู้เรียน คิดว่าจะไปให้บริการในชุมชน ต่างด้าว

4. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของการประชุมกลุ่ม

5. วิทยากรสรุป พร้อมอธิบายกิจกรรมและยกตัวอย่างงานสาธารณสุขมูลฐานเพิ่มเติมจากผู้เรียนนำเสนอ

กิจกรรมที่ 3 บริการสุขภาพโดยชุมชน

6. วิทยากรบรรยายเรื่องศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.)

กิจกรรมที่ 4 พัฒนาชุมชน

7. วิทยากรให้ผู้เรียนดูตัวอย่างเครื่องมือในการศึกษาชุมชนพร้อมทั้งอธิบายวิธีการใช้เครื่องมือชุมชน เพื่อการรู้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสุขภาพและชุมชน

- 1) แฟ้มสุขภาพครอบครัวชุมชนต่างด้าว
- 2) แผนที่เดินดิน
- 3) การศึกษาปฏิทิน กิจกรรมชุมชน
- 4) การศึกษาประวัติชุมชน หรือประวัติศาสตร์ชุมชน
- 5) การศึกษาโครงสร้าง และลักษณะชุมชน
- 6) การศึกษากิจกรรม และที่พึ่งทางสุขภาพ ระบบสุขภาพชุมชน
- 7) ผังเครือญาติ
- 8) การศึกษาประวัติชีวิต

8. วิทยากรให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการสำรวจชุมชน โดยการทำแฟ้มสุขภาพครอบครัวชุมชนต่างด้าว

กิจกรรมที่ 5 รวบรวมความรู้

9. วิทยากรสรุปรวบรวมการเรียนรู้ภาพรวมหัวข้อเรื่อง โดยการสอบถามความเข้าใจผู้เรียน

- 9.1 คำและความหมายการสาธารณสุขมูลฐานและระบบสุขภาพภาคประชาชน
- 9.2 แนวคิด ปรัชญาพื้นฐานและหลักการการสาธารณสุขมูลฐาน
- 9.3 กิจกรรมสาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ และกิจกรรมที่ผู้เรียนเลือกจะไปจัด

บริการ ในชุมชนต่างด้าว รวมถึงศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.)

9.4 เครื่องมือในการศึกษาชุมชน เพื่อการรู้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสุขภาพและชุมชน

กิจกรรมที่ 6 สอบทานความรู้สู่ภาคปฏิบัติ

10. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ

10.1 เข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อทำแบบทดสอบ (ก่อนและหลังการอบรม)

10.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติม
ภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

10.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงาน และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตาม
กำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

10.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชาการสาธารณสุขุมาตรฐาน จำนวน 4 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติ
จริงในพื้นที่)

สื่อ

- ใบคำถาม
- คู่มืออาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าว
- ภาพประกอบ
- บัตรคำ 20 บัตร/ชุด
- ตัวอย่างกิจกรรม
- ใบงาน
- ใบความรู้
- แบบบันทึกการปฏิบัติงาน

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากการสังเกต การนำเสนอความรู้ของผู้เรียน ทักษะปฏิบัติ การสัมภาษณ์ การนำเสนอผลงานกลุ่ม การตอบคำถาม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผลงาน การทำแบบทดสอบใน
ใบความรู้ การทำใบงาน การประเมิน และการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

เครื่องมือการประเมินผล

แบบทดสอบในใบความรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้
ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม แบบบันทึกการปฏิบัติงาน ผลการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ชุดวิชาการสาธารณสุขมูลฐาน

หัวข้อเรื่อง ระบบสุขภาพภาคประชาชนและการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง (self care)

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างดาวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับการสร้างสุขภาพแนวใหม่ บทบาทประชาชน การดำเนินงานระบบสุขภาพภาคประชาชน การดูแลสุขภาพด้วยตนเองได้
2. มีเจตคติต่อระบบการดูแลสุขภาพภาคประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน เพื่อการพึ่งตนเองตามแนวทางการสาธารณสุขมูลฐาน
3. แสดงความรู้ ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพตนเอง
4. มีเจตคติต่อการดำเนินงานสุขภาพภาคประชาชน และการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง

เนื้อหา/แนวคิรวบยอตของหัวข้อเรื่อง

1. ทำไมประชาชนต้องดูแลสุขภาพด้วยตนเอง : สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีสุขภาพดี บทบาทของประชาชนในการดูแลสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพแนวใหม่ ประโยชน์และความสำคัญของการแก้ปัญหาโดยประชาชน
2. ความหมายการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง องค์ประกอบ รูปแบบดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน
3. ความหมาย องค์ประกอบสุขภาพภาคประชาชน ความเชื่อมโยงของสุขภาพภาคประชาชนกับการสาธารณสุขมูลฐานและการสร้างสุขภาพภาคประชาชน

ขั้นตอนการกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการอบรม

1. นำเข้าสู่บทเรียน โดยวิทยากรตั้งคำถามถามผู้เรียนว่า “ทำไมเราต้องดูแลสุขภาพตนเอง” ให้ผู้เรียนคิดและตอบตามความคิดเห็นของตนเอง ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน เช่น แต่ละคนเขียนใส่กระดาษหรือพูดหรือแสดงออกในรูปแบบอื่นๆที่จะสื่อสารออกมาว่าผู้เรียนรู้ เข้าใจ และเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเอง
2. วิทยากรสรุปข้อคิดเห็นของผู้เรียนและบรรยายเพิ่มเติมพร้อมซักถามผู้เรียน เรื่องความหมายการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง องค์ประกอบ รูปแบบดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน
3. วิทยากรจัดให้ผู้เรียนร่วมทำกิจกรรม “รู้จักตนเอง” โดยเลือกกิจกรรมการรู้จักตนเองจากตัวอย่างกิจกรรมในหลักสูตรตามความเหมาะสมกับบริบท
4. วิทยากรให้กลุ่มที่ได้จากการทำกิจกรรม “รู้จักตนเอง” ตามขั้นตอนที่ 5 ทั้ง 4 กลุ่ม ระดมความคิดประเด็น “ความสำคัญของการประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาสุขภาพ และบทบาทประชาชนในการสร้างสุขภาพแนวใหม่” ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 6 ของกิจกรรม “รู้จักตนเอง”
หมายเหตุ: กรณีใช้ตัวอย่างกิจกรรมการรู้จักตนเองและยอมรับผู้อื่น
กรณีไม่ใช้ตัวอย่างกิจกรรมการรู้จักตนเองและยอมรับผู้อื่น ให้แบ่งผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่มๆ ละจำนวนพอๆกัน 5 – 15 คน ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เข้ารับการอบรม

5. ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการระดมความคิด ตามขั้นตอนที่ 7 ของกิจกรรม “รู้จักตนเอง” ใน 2 ประเด็นคำถาม คือ

- ความสำคัญของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาสุขภาพ
- บทบาทประชาชนในการสร้างสุขภาพแนวใหม่

6. วิทยากรสรุปและอธิบายเพิ่มเติม

- 1) กระบวนการทั้งหมด โดยการเฉลยสัตว์ที่เป็นตัวแทนทั้ง 4 ทิศ
- 2) การสร้างสุขภาพแนวใหม่และบทบาทของประชาชนในการสร้างสุขภาพแนวใหม่

7. วิทยากรตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ ในประเด็น คน ความรู้ และทุน ของการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของระบบสุขภาพภาคประชาชน หลังจากผู้เรียนตอบและแสดงความเห็น แลกเปลี่ยนความเห็นแล้ว วิทยากรบรรยายนิยามและความหมายของระบบสุขภาพภาคประชาชน เชื่อมโยงความสัมพันธ์และกระบวนการบริหารจัดการ ในเรื่อง คน ความรู้ ทุน รวมทั้งซักถามระหว่างบรรยาย

8. วิทยากรสรุปภาพรวมและสอบถามความรู้ผู้เรียนเรื่องระบบสุขภาพภาคประชาชนและการดูแลสุขภาพตนเอง

9. วิทยากรมอบหมายภารกิจให้ผู้เรียนดำเนินการ

9.1 เข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อทำแบบทดสอบ (ระหว่างการอบรม)

9.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศาสตร์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติมภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

9.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานภาคปฏิบัติ และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

9.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติ จำนวน 4 ชั่วโมง (บูรณาการเวลาภาคปฏิบัติรวมวิชาสาธารณสุขมูลฐาน) ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่)

สื่อ

- ตัวอย่างกิจกรรม
- ใบคำถาม
- คู่มืออาสาศาสตร์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
- กระดาษปฐพี ปากกาเคมี คลิปหนีบหรือแถบขาว

การประเมินผล

จากการสังเกต การนำเสนอความรู้ของผู้เรียน การนำเสนอผลงานกลุ่ม การตอบคำถาม การทำแบบทดสอบในใบความรู้ และการทำใบงาน

เครื่องมือวัดผล

แบบทดสอบในใบความรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม

หัวข้อเรื่อง ระบบบริการสุขภาพ

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับสถานบริการสุขภาพและการเชื่อมต่อบริการสุขภาพ
2. มีเจตคติต่อการจัดกิจกรรมบริการสาธารณสุขมูลฐานในชุมชนต่างด้าว
3. รับและส่งต่อได้

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอดของหัวข้อเรื่อง

1. สถานบริการสุขภาพและการเชื่อมต่อบริการสุขภาพ
2. ศูนย์บริการสุขภาพโดยชุมชน
3. การรับ-ส่งต่อ

ขั้นตอนการกิจกรรมการเรียนรู้/กระบวนการอบรม

1. วิทยากรให้ผู้เรียนร่วมกันระบุสถานบริการสุขภาพในประเทศไทยที่ผู้เรียนรู้จัก และประสบการณ์การใช้บริการสถานบริการสุขภาพในประเทศไทยของผู้เรียน
2. วิทยากรอธิบายสถานบริการสุขภาพในประเทศไทย พร้อมยกตัวอย่างและการเชื่อมต่อของสถานบริการสุขภาพเพิ่มเติมจากผู้เรียนร่วมกันระบุ รวมทั้งบรรยายเรื่องการบริการสุขภาพโดยชุมชนรูปแบบศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน(ศสมช.)
3. วิทยากรซักถามผู้เรียน สอบทานความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียน และสรุปผลการเรียนรู้
4. ผู้เรียนทำใบงานและทำแฟ้มสะสมงาน (ภาคปฏิบัติวิชาการสาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 4 ชั่วโมง)

สื่อ

- ภาพประกอบ
- ตัวอย่างกิจกรรม
- คู่มืออาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
- ใบงาน

ประเมินผล

จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม การตอบคำถาม การทำแบบทดสอบในใบความรู้ และการทำงาน

เครื่องมือการประเมินผล

แบบสัมภาษณ์ในการทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม การ ข้อคำถาม

ใบความรู้ วิชาการสาธารณสุขมูลฐาน

การสาธารณสุขมูลฐาน เป็น ยุทธศาสตร์การพัฒนาสาธารณสุข ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ที่เน้นการจัดการการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับประชาชนนอกสถานพยาบาล โดยให้ภาคประชาชนแสดงบทบาทความรับผิดชอบต่อการพัฒนาสุขภาพอย่างชัดเจน ประเทศไทยใช้การสาธารณสุขมูลฐานเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงในแนวคิดของการพัฒนาสังคมของประเทศ ทั้งในเรื่องของความร่วมมือของชุมชนในกิจการพัฒนา การกระจายอำนาจให้ชุมชน การปรับบทบาทระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน มาตั้งแต่ปี 2520 โดยมีเป้าหมาย คือ **คนไทยทุกคนรอบครัวสามารถแสดงบทบาทตนเองในการสร้างเสริมสุขภาพทั้งส่วนตัวและส่วนรวมไปสู่ระดับที่ยอมรับได้เป็นสากล ด้วยการคิดริเริ่ม ตัดสินใจทำ และมีส่วนผลักดันสังคมไปสู่การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนทุกครัวเรือน**

การสาธารณสุขมูลฐาน (Primary Health Care) หมายถึง การดูแลสุขภาพที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตของประชาชน โดยประชาชน เพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชน ด้วยการสนับสนุนจากภาครัฐ ใช้วิธีการและเทคโนโลยีที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ พิสูจน์ได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับความเป็นอยู่ มีความยืดหยุ่นในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยความร่วมมืออย่างเต็มที่ของประชาชนและชุมชน จัดหาให้มีอยู่โดยทั่วไป ซึ่งบุคคลและครอบครัวในชุมชนเข้าถึงได้ มีราคาถูกพอที่ชุมชนและประเทศชาติจะสามารถจัดหาและทำนุบำรุงให้เจริญก้าวหน้าได้ในทุกระดับของการพัฒนา โดยยึดหลักของการตัดสินใจด้วยตนเองและการพึ่งตนเองได้ของบุคคลและชุมชนเป็นสำคัญ มีการผสมผสานเชื่อมต่อกับระบบบริการสาธารณสุขและระบบพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ และชุมชน ที่จะนำบริการเข้าไปให้ถึงประชาชน ณ ที่อยู่อาศัยและที่ทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่สามารถจะกระทำได้

การสาธารณสุขมูลฐาน เป็นกลวิธีทางสาธารณสุขที่เพิ่มขึ้นจากระบบบริการสาธารณสุขของรัฐที่มีอยู่ในระดับตำบลหมู่บ้าน เป็นวิธีการพัฒนาสาธารณสุขแบบผสมผสานทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสภาพที่ดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งด้านการวางแผนดำเนินงานและประเมินผล ตลอดจนดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐาน 14 ประการในชุมชน บนพื้นฐานการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาสุขภาพของชุมชนและการพัฒนาแบบผสมผสานที่ใช้วิธีการประสานงานระหว่างสาขาอื่นๆ ด้วย โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในด้านวิชาการข้อมูลข่าวสาร การให้การศึกษาฝึกอบรม และ ระบบการส่งต่อผู้ป่วยโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นเป็นหลัก เพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้แสดงบทบาทในการดูแลสุขภาพตนเองได้ อันจะนำไปสู่การพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดคือประชาชนมีบทบาทดูแลสุขภาพตนเอง และจัดการสภาวะแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกติกาของสังคมได้อย่างแท้จริง ในปี 2545 ประเทศไทย จึงได้มีการพัฒนานวัตกรรมจากแนวคิดรวบยอดของการสาธารณสุขมูลฐาน ด้วยการบริหารจัดการ คน ความรู้ เทคโนโลยี ทุน ของชุมชน เพื่อให้สมาชิกของชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดการตื่นตัว เกิดความตระหนักและร่วมกันดูแล ฝักระวังส่งเสริมสุขภาพของตน ของคนในครอบครัว

และคนในชุมชนให้เกิดสุขภาวะที่ดีสูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ของแต่ละบุคคล ทั้งกายและจิตใจ ขั้นพื้นฐานด้วยตนเอง ลดภาวะการเจ็บป่วยด้วยโรคหรือพฤติกรรมที่ป้องกันได้ ได้รับการดูแลและให้บริการจากหน่วยงานในชุมชนหรือของรัฐที่มีคุณภาพและเป็นธรรมทั่วกัน หรือเรียกกันว่า ระบบสุขภาพภาคประชาชน

ใบความรู้ วิชาการสาธารณสุขมูลฐาน

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานชุมชนต่างดาวจัดการสุขภาพ โดยองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุข จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานชุมชนต่างดาวจัดการสุขภาพ โดยองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขในแต่ละระดับ
2. เพื่อให้มีทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานชุมชนต่างดาวจัดการสุขภาพโดยองค์กรอาสาสมัครสาธารณสุขในแต่ละระดับ

เนื้อหา

1. กระบวนการพัฒนาชุมชนต่างดาวจัดการสุขภาพ

ความหมาย : การจัดการด้านสุขภาพ หมายถึง การที่ชุมชนมีกระบวนการร่วมกันในการวางแผนด้านสุขภาพ มีการจัดการงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาด้านสุขภาพ มีการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ และมีการสรุปประเมินผลการจัดการด้านสุขภาพ โดยผลสัมฤทธิ์ของการจัดการสุขภาพที่สำคัญ คือ การมีระบบเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรค และภาวะวิกฤตในชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้ / ศูนย์การเรียนรู้กับหมู่บ้านหรือชุมชนอื่นๆ

ชุมชนต่างดาวจัดการสุขภาพ หมายถึง การที่ชุมชนต่างดาวมีการจัดกำลังคนในรูปแบบอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างดาวและมีการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครอย่างต่อเนื่องให้มีคุณภาพมาตรฐานตามที่กำหนด รวมถึงการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการวางแผนด้านสุขภาพ มีการจัดการงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาด้านสุขภาพ มีการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ และมีการสรุปประเมินผลการจัดการด้านสุขภาพ โดยผลสัมฤทธิ์ของการจัดการสุขภาพที่สำคัญ คือ การมีระบบเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรค และภาวะวิกฤตในชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้ / ศูนย์การเรียนรู้กับหมู่บ้านหรือชุมชนอื่นๆ

2. ขั้นตอนการพัฒนาชุมชนต่างดาวจัดการสุขภาพมี 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 : สำรวจกลไกกลุ่มต่างๆ ที่เป็นองค์กรหลักในชุมชนต่างดาว

ขั้นตอนที่ 2 : สร้างเวทีเรียนรู้ในชุมชน ประกอบด้วย ในกลุ่มผู้นำชุมชน / เวทีวิเคราะห์ข้อมูล / เวทีสร้างความเข้าใจและเวทีวิสัยทัศน์ของชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 : กระบวนการจัดทำแผนชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 : ปฏิบัติตามแผนงาน / โครงการ

ขั้นตอนที่ 5 : ประเมินผลการจัดการสุขภาพของชุมชน

3. กลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาชุมชนต่างด้าวจัดการสุขภาพ

3.1 การสร้างการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจหลักของขบวนการในภาคประชาชนที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นและเป็นไปอย่างแท้จริง

3.2 การสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดจิตสำนึกร่วมในการพัฒนาสุขภาพภาคประชาชน ตลอดจนการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาไปสู่วัฒนธรรมสุขภาพของชุมชนต่างด้าว โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าร่วมในขบวนการประชาคมทั้งในระดับสังคมรวมและระดับท้องถิ่น

3.3 การเคลื่อนไหวทางสังคม เพื่อสร้างความรู้สึกร่วม จิตสำนึก ค่านิยม และพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมขบวนการเคลื่อนไหวของภาคประชาชน เพื่อประเมิน ตรวจสอบคุณภาพและพิทักษ์สิทธิทางสุขภาพของมวลชน

3.4 การสื่อสารเพื่อประชาชน

วิชาอาสาสมัครสาธารณสุข

แนวคิดรวบยอดของวิชา

ศึกษาถึงความหมาย บทบาท คุณสมบัติ ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบ กระบวนการได้มาซึ่งอาสาสมัคร อุดมการณ์อาสาสมัคร จริยธรรมจรรยาบรรณอาสาสมัครสาธารณสุข จิตอาสา จิตสาธารณะ สิทธิหน้าที่ สิทธิประโยชน์การสร้างขวัญกำลังใจอาสาสมัครสาธารณสุข การจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนอาสาสมัคร การทำงานเป็นทีม การสร้างเครือข่ายในการพัฒนาและการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรอาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มประชากรต่างด้าว

หัวข้อเรื่อง ความหมาย อุดมการณ์ และบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าว

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการได้มา บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และการสร้างขวัญ กำลังใจ อุดมการณ์ คุณธรรม จริยธรรมและจิตอาสาของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

2. ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีในบทบาทของการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอดของหัวข้อเรื่อง

1. ความหมายของอาสาสมัครสาธารณสุข กระบวนการได้มาของอาสาสมัครสาธารณสุข อุดมการณ์อาสาสมัคร และมารซ์ อสม. และการสร้างขวัญ กำลังใจ

2. จิตอาสาและจิตสาธารณะ

3. บทบาทอาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าว

4. จริยธรรม คุณธรรมและการรักษาจรรยาบรรณอาสาสมัครสาธารณสุข

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่บทเรียน โดยวิทยากรเปิดเพลงมาร์ช อสม. ให้ผู้เรียนฟังจนจบ 2 รอบ และถามผู้เรียนว่า
 - ฟังเพลงแล้วรู้สึกอย่างไร
 - เนื้อหาใจความสำคัญของเพลงกล่าวถึงใครหรืออะไรบ้าง
 - ผู้เรียนรู้จัก อสม. หรือไม่
2. วิทยากรอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเพลงมาร์ช อสม. และ อสม. พร้อมทั้งเปิดตัวแนะนำ อสม. ผู้รับผิดชอบเขตพื้นที่ที่ประชากรต่างด้าว ผู้เข้ารับการอบรมเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขอาศัยอยู่ ได้รู้จักและให้ อสม. เล่าสั้นๆเกี่ยวกับบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขและกระบวนการได้มาเป็น อสม.
3. วิทยากรซักถามผู้เรียนว่า จิตอาสาคืออะไร อะไรคือจิตสาธารณะ และอาสาสมัคร อาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) คือใครตามความเข้าใจของผู้เรียนและจากข้อมูลที่ได้รับจาก อสม. โดยให้ผู้เรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม เท่าๆกัน ร่วมกันคิดคำอธิบายหรือแสดงท่าทางรูปธรรมของประเด็นที่ถาม กลุ่มละ 1 ประเด็น คือ จิตอาสา 1 กลุ่ม จิตสาธารณะ 1 กลุ่ม อาสาสมัครทั้งหมด 1 กลุ่ม จากนั้นให้กลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่ม
4. วิทยากรสรุปและอธิบายเพิ่มเติม ความหมายของคำว่า จิตอาสา จิตสาธารณะอาสาสมัคร อาสาสมัครสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้ผู้เรียนได้เข้าใจ
5. วิทยากรสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการปฐมนิเทศการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข จนทุกคนทำได้ อย่างพร้อมเพรียงกันในระดับดีถึงดีมาก แล้วอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับอุดมการณ์อาสาสมัครสาธารณสุข
6. จัดกิจกรรมเรียนรู้จากของจริง โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ขนาดของกลุ่มตามเหมาะสม ให้กลุ่มร่วมกันอภิปราย หาข้อสรุป จากตนเอง ในประเด็นดังต่อไปนี้
 - อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว คือใคร
 - กระบวนการคัดเลือก การฝึกอบรม ใบประกาศนียบัตร การทำทะเบียนและบัตรประจำตัว
 - คุณสมบัติ
 - บทบาทหน้าที่
 - จริยธรรม คุณธรรมและวิธีการรักษาจรรยาบรรณอาสาสมัครสาธารณสุข
7. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการประชุมกลุ่มของแต่ละกลุ่มย่อย รวมเป็นกลุ่มใหญ่
8. วิทยากรสรุปเนื้อหาพร้อมและอธิบายเพิ่มเติมในเรื่อง
 - ความหมายของอาสาสมัครสาธารณสุข กระบวนการได้มาของอาสาสมัครสาธารณสุข อุดมการณ์อาสาสมัคร และมาร์ช อสม. และการสร้างขวัญ กำลังใจ
 - จิตอาสาและจิตสาธารณะ
 - คุณสมบัติและบทบาทอาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าว
 - จริยธรรม คุณธรรมและการรักษาจรรยาบรรณอาสาสมัครสาธารณสุข
9. วิทยากรซักถามผู้เรียน สอบทานความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียน และสรุปผลการเรียนรู้
10. วิทยากรมอบหมายภารกิจให้ผู้เรียนดำเนินการ

10.1 เข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อทำแบบทดสอบ

10.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติม
ภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

10.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานภาคปฏิบัติ และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงาน
ตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

10.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชาอาสาศักดิ์สาธารณสุขุ จำนวน 3 ชั่วโมง)

สื่อ

- | | |
|--|----------------|
| - ประเด็นคำถาม | - อสม.ไทย |
| - เพลงมาร์ช อสม. | - ประมวลกฎหมาย |
| - คู่มืออาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าว | - ใบงาน |

ประเมินผล

จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม การตอบคำถาม การทำแบบทดสอบท้ายบท และการ
ทำใบงาน

เครื่องมือวัดผล

แบบสัมภาษณ์เพื่อทดสอบท้ายบท แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอ
ความรู้ ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม แฟ้มสะสมงาน

หัวข้อเรื่อง การทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาศักดิ์สาธารณสุขุต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. มีเจตคติต่อการทำงานเป็นทีมและการทำงานระบบเครือข่าย
2. มีทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมและการทำงานระบบเครือข่าย

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอดของหัวข้อเรื่อง

1. การทำงานเป็นทีมและการแบ่งละแวกรับผิดชอบ
2. การสร้างและทำงานระบบเครือข่าย

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยกิจกรรมที่วิทยากรเลือกตามเหมาะสม โดยเป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ
ร่วมกันหลายคน เช่น การสร้างเพื่อนร่วมทางและการทำงานเป็นทีม การต่อภาพสี่เหลี่ยม เกมบ่วงสัมพันธ์
เกมมหัศจรรย์ เกมจ่ายตลาด ปฏิบัติกรรมสองด้าน เดินทบทวนตนเอง เป็นต้น

2. อสม.ไทยในพื้นที่ ที่รับผิดชอบเขตพื้นที่ที่มีประชากรต่างด้าวมาเล่าประสบการณ์การทำงาน
เป็นทีมของ อสม. ไทย และโครงสร้างของทีม อสม.ไทยหรือชมรม อสม.ไทยในพื้นที่ พร้อมให้ดูภาพผัง
โครงสร้างองค์กร อสม.

3. แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม หรือตามความเหมาะสม และให้ผู้เรียนระดมสมองช่วยกันคิด
และอภิปรายในกลุ่มย่อยและหาข้อสรุป ในเรื่อง

- การทำงานเป็นทีมของอาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าว
- การแบ่งละแวกรับผิดชอบของอาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าว
- แนวทางการสร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานของอาสาศักดิ์สาธารณสุขุ
- สาเหตุของการทำงานเป็นทีม
- ประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม
- ลักษณะและองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีม
- กระบวนการทำงานเป็นทีม
- หลักปฏิบัติในการทำงานเป็นทีม
- การสร้างเครือข่ายของอาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าวและ อสม.ไทย
- ระบบการทำงานแบบเครือข่ายระหว่างของอาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าว

กับ อสม.

4. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการประชุมกลุ่มของแต่ละกลุ่มย่อย รวมเป็นกลุ่มใหญ่
5. วิทยากรสรุปเนื้อหาทั้งหมดเป็นกลุ่มใหญ่และอธิบายเพิ่มเติมในเรื่อง
 - การทำงานเป็นทีมและการแบ่งละแวกรับผิดชอบหน้าที่ของอาสาศักดิ์สาธารณสุขุต่างด้าว
 - การสร้างเครือข่ายและระบบการทำงานแบบเครือข่าย
6. วิทยากรซักถามผู้เรียน สอบทานความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียน และสรุปผลการเรียนรู้
7. วิทยากรมอบหมายภารกิจให้ผู้เรียนดำเนินการ
 - 7.1 ทำแบบทดสอบ โดยวิธีการสัมภาษณ์
 - 7.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติม

ภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

- 7.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานภาคปฏิบัติ และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก
- 7.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชาอาสาศักดิ์สาธารณสุขุ จำนวน 3 ชั่วโมง)

สื่อ

- เกม
- อสม. ไทย
- แผนภูมิภาพประกอบ
- ใบความรู้
- ใบงาน

ประเมินผล

จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม การตอบคำถาม การทำแบบทดสอบท้ายบท และการทำใบงาน

เครื่องมือวัดผล

แบบทดสอบท้ายบท แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม แฟ้มสะสมงาน

ใบความรู้ เรื่อง อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว หมายถึง บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนต่างด้าวและผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวที่คณะกรรมการกลาง กระทรวงสาธารณสุขกำหนด เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของ ประชากรต่างด้าวในการดูแลสุขภาพตนเองตามแนวทางสาธารณสุขมูลฐาน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีแบบ ยั่งยืน พึ่งตนเองและเข้าถึงบริการสุขภาพเบื้องต้นของประชากรต่างด้าวได้อย่างครอบคลุม

อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เป็นผู้มีจิตอาสา มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ที่มีบทบาทพื้นฐาน แก่ชาวร้าย กระจายข่าวดี ชี้บริการ ประสานงานสาธารณสุข บำบัดทุกข์ประชาชน ทำตน เป็นแบบอย่างที่ดี โดย

1. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำด้านสุขภาพแก่ประชากรต่างด้าว เช่น การขึ้นทะเบียนประกันสุขภาพ การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพและหน้าที่ประชากรต่างด้าว ในประเทศไทย การเข้าถึงบริการสาธารณสุข รวมทั้งแจ้งข้อมูล/ รายงานสิ่งผิดปกติและโรคติดต่อใน ชุมชนให้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตลอดจนโน้มน้าวชักชวนเพื่อนบ้านในชุมชนต่างด้าว ให้ทำตามหน้าที่ประชากรต่างด้าวในประเทศไทย และเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนางานสาธารณสุขของชุมชน ต่างด้าว ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรต่างด้าว

2. เป็นแกนนำด้านสุขภาพของชุมชนต่างด้าว ในการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพ ชักชวนเพื่อน เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาสุขภาพและกิจกรรมบริการสาธารณสุข และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงสุขภาพของ ประชาชนชุมชน ต่างด้าว

3. จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคและปัญหาสาธารณสุข ตลอดจน ภัยสุขภาพ ที่สอดคล้องกับสภาวะสุขภาพของท้องถิ่นและประชากรต่างด้าว รวมทั้งสำรวจข้อมูลภาวะ สุขภาพในชุมชน การดูแลสุขภาพอนามัยและสภาพแวดล้อม

4. ร่วมให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนต่างด้าว ทั้งบริการเชิงรุก/เชิงรับ ในการปฐมพยาบาล เฝ้าระวัง สังเกต รายงานและแจ้งเหตุ/ข้อมูลสิ่งผิดปกติในชุมชน คัดกรอง แนะนำ/นัดหมายบริการสุขภาพ ที่ถูกต้อง เยี่ยมบ้าน และส่งต่อ

5. ประสานเชื่อมโยงองค์กร ชุมชน อสม.ไทย ชุมชน แรงงานต่างด้าวและรัฐ ดำเนินงานพัฒนา คุณภาพชีวิตและชุมชนต่างด้าว

ระบบการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว จะทำงานกันเป็นทีม มีสมาชิก คราวเรือนรับผิดชอบอย่างน้อยคนละ 10 คราวเรือน มีการประสานงานเป็นเครือข่ายซึ่งกันและกันระหว่าง อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวด้วยกันเองและระหว่างอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากร ต่างด้าวกับ อสม. ที่เป็นคนไทยรวมถึงอาสาสมัครอื่นที่เป็นคนไทย เพื่อสร้างความเข้มแข็งของอาสาสมัคร สาธารณสุข ประชากรต่างด้าวและการทำงานที่มีพลัง เกิดประสิทธิผลที่พึงประสงค์

วิชา ความรู้พื้นฐานของสังคมไทย

แนวคิดรวบยอดของวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี มารยาทไทย ระบอบการปกครองไทย สถาบันพระมหากษัตริย์ไทยกับประชากรต่างด้าว เพลงชาติไทย เพลงสรรเสริญพระบารมี การบริหารราชการแผ่นดินของไทย การรู้จักและจดจำผู้นำในพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่และทำงาน ทักษะการใช้ชีวิตในสังคมไทย ความรักและกตัญญูต่อผืนแผ่นดินไทย

หัวข้อเรื่อง ประเทศไทยที่ฉันอาศัยอยู่

วัตถุประสงค์ เมื่ออาสาศาสนาธรรมสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายเรื่องของประเทศไทย ด้านการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน ประมุขของประเทศ นายกรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พื้นที่ที่อาศัยอยู่ได้ถูกต้อง
2. ปฏิบัติการแสดงความเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ได้ถูกต้อง
3. ตระหนักถึงคุณความดี ความกตัญญูต่อผืนแผ่นดินไทยที่เข้ามาอาศัยอยู่ มีทัศนคติที่ดีในการร่วมสร้างร่วมอยู่เมืองไทยให้มีความสุขด้วยความจงรักภักดีต่อประเทศไทย

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอดของหัวข้อเรื่อง

1. ประเทศไทยด้านการปกครอง ประมุขของประเทศ ผู้นำด้านการปกครองและผู้นำด้านสาธารณสุขในพื้นที่ เพลงชาติและการเคารพธงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมีและการปฏิบัติการเคารพ
2. พระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์
3. การปฏิบัติต่อสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1 การปฏิบัติต่อชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

1. วิทยากรให้ผู้เรียนปฏิบัติทุกครั้งในการอบรม (และรวมถึงการพบปะหรือประชุมร่วมกัน ภายหลังจากการอบรมครั้งนี้ทุกครั้ง) ดังนี้

1.1 ผู้เรียนทุกคนยืนตรงเคารพธงชาติพร้อมกับร้องเพลงชาติไทยก่อนเริ่มกิจกรรมทุกเช้า โดยวิทยากรฉายวิดีโอเพลงชาติไทยที่มีภาพความรักความสามัคคีประกอบพร้อมมีเนื้อเพลงประกอบ

1.2 ผู้เรียนทุกคนยืนตรงและร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีหลังการเสร็จสิ้นภารกิจการอบรมในแต่ละวัน โดยวิทยากรฉายวิดีโอเพลงสรรเสริญพระบารมี ที่มีภาพพระราชกรณียกิจพร้อมมีเนื้อเพลงประกอบ

1.3 ผู้แทนสมาชิกผู้เรียนกล่าวความรู้สึก ความคิดเห็นในการกตัญญูต่อผืนแผ่นดินไทยที่พำนัก หรือปณิธานในการร่วมสร้างร่วมอยู่เมืองไทยให้มีความสุขด้วยความจงรักภักดีต่อประเทศไทย

2. วิทยากรให้ผู้เรียนเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผ่านการดูตัวอย่างจากวิดีโอหรือเรื่องเล่าจากเพื่อนที่มีประสบการณ์ไปดูพื้นที่จริง หรือจากภาพข่าวในหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ หรืออื่นๆ

3. วิทยาการสรุปผล และบรรยายเพิ่มเติม

กิจกรรมที่ 2 การปกครองและการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย

4. แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม หรือตามความเหมาะสม และให้ผู้เรียนร่วมกันคิดและวาดแผนภาพความสัมพันธ์ ระหว่างหน่วยงาน ผู้นำองค์กรกับประชากรต่างด้าว ดังนี้

- ประเทศไทยไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย
- นายกรัฐมนตรีไทยคนปัจจุบัน ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ นายกอบต./เทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คนปัจจุบัน เขตพื้นที่ที่ฉันอาศัยอยู่
- นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขพี่เลี้ยง และอสม.ไทย คนปัจจุบัน เขตพื้นที่ที่ฉันอาศัยอยู่
- นายจ้าง หัวหน้างาน

5. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของการประชุมกลุ่ม

6. วิทยาการสรุป พร้อมอธิบายการปกครอง โครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน พร้อมให้ดูภาพ ชื่อ สถานที่ทำงาน หมายเลขโทรศัพท์ ที่ถูกต้อง และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างอาสาศักดิ์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าวกับบุคคลและหน่วยงานเหล่านั้น เพิ่มเติมจากที่ผู้เรียนนำเสนอ

7. วิทยากรมอบหมายภารกิจให้ผู้เรียนดำเนินการ

7.1 ทำแบบทดสอบ โดยวิธีการสัมภาษณ์

7.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศักดิ์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติมภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

7.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานภาคปฏิบัติ และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

7.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชาความรู้พื้นฐานสังคมไทย จำนวน 1 ชั่วโมง)

สื่อ

- ใบความรู้
- ใบงาน
- แผนภูมิโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน
- วิดีทัศน์

ประเมินผล

จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม การตอบคำถาม การทำแบบทดสอบท้ายบท และการทำใบงาน

เครื่องมือวัดผล

แบบสัมภาษณ์เพื่อทดสอบท้ายบท แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม แฟ้มสะสมงาน

หัวข้อเรื่อง วัฒนธรรม ประเพณี มารยาทไทยและทักษะการใช้ชีวิตในสังคมไทย

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาศักดิ์สาธิตารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายเรื่องของประเทศไทย ด้านวัฒนธรรมไทย ประเพณีมารยาทสังคมไทย ได้ถูกต้อง
2. มีทักษะชีวิตภายใต้เงื่อนไขวัฒนธรรม ประเพณี มารยาทของสังคมไทย ดำรงชีวิตประจำวัน

ได้อย่างมีความสุข

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอดของหัวข้อเรื่อง

1. วัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยและมารยาทสังคมไทย
2. ทักษะการใช้ชีวิต การดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ภายใต้วัฒนธรรมไทย ประเพณีที่สำคัญ

และมารยาทในสังคมไทย

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้เรียนทุกคนกล่าวทักทายกันด้วยคำว่า “สวัสดี”
2. วิทยากรสาธิตการไหว้ การยิ้ม การแสดงความขอบคุณ การเคารพต่อผู้ใหญ่ และการแสดงความอ่อนน้อม

3. ให้ผู้เรียนแต่ละคนฝึกปฏิบัติมารยาทไทยด้วยการ ยิ้ม ไหว้ ขอบคุณ เคารพผู้ใหญ่ และอ่อนน้อม
4. แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม หรือตามความเหมาะสม และให้ผู้เรียนร่วมกันคิดและ

แสดงความคิดเห็น ประเด็น

- 4.1 วัฒนธรรม ประเพณีและมารยาทไทยที่ฉันรู้จัก และประทับใจ
- 4.2 แนวทางการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตให้มีความสุขภายใต้เงื่อนไขวัฒนธรรมประเพณี

ของสังคมไทย

5. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของการประชุมกลุ่ม
6. วิทยากรสรุป พร้อมอธิบายเพิ่มเติมจากผู้เรียนนำเสนอ
7. วิทยากรสรุปรวบยอดการเรียนรู้ภาพรวมหัวข้อเรื่อง โดยการสอบถามความเข้าใจผู้เรียน

7.1 การปฏิบัติตนต่อการเคารพชาติ พระมหากษัตริย์ และการแสดงออกถึงวัฒนธรรม

ประเพณีและมารยาทไทย

7.2 การปกครอง พระประมุขของประเทศ นายกรัฐมนตรี ผู้นำด้านปกครอง การบริหารงาน สาธารณสุข นายจ้าง และแผนผังโครงสร้างความสัมพันธ์ผู้นำกับอาสาศักดิ์สาธิตารณสุข ประชากรต่างด้าว ที่มีภาพ ชื่อ-สกุล และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้นำในพื้นที่

8. วิทยากรมอบหมายภารกิจให้ผู้เรียนดำเนินการ

- 8.1 ทำแบบทดสอบ โดยวิธีการสัมภาษณ์
- 8.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศักดิ์สาธิตารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติมภายหลัง การฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

8.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานภาคปฏิบัติ และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงาน ตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

- 8.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชาความรู้พื้นฐานสังคมไทย จำนวน 1 ชั่วโมง)

สื่อ

- วิดีโอคาราโอเกะเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี (วิทยากรดาวน์โหลดจากYou Tube หรือผลิตขึ้นเองให้ภาพสอดคล้องกับลักษณะของพื้นที่)
- วิดีโอหรือแผนภาพหรือพระบรมฉายาธิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ ตัวอย่างโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (วิทยากรดาวน์โหลดจาก YouTube หรือแหล่งอื่น)
- ภาพและแผนภาพโครงสร้างผู้ว่าการบริหารของพื้นที่ทั้งด้านปกครองและด้านสาธารณสุข เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างดาวได้เห็น รู้จัก จดจำ และประสานงาน (วิทยากรจัดทำเอง โดยประยุกต์จากตัวอย่างในใบความรู้)
- ใบความรู้
- ใบงาน

ประเมินผล

จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม การตอบคำถาม การทำแบบทดสอบท้ายบท และการทำใบงาน

เครื่องมือวัดผล

แบบสัมภาษณ์เพื่อทดสอบท้ายบท แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม แบบบันทึกการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมงาน

ใบความรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานของสังคมไทย

ประเทศไทยปกครองด้วยระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศ มีทั้งหมด 76 จังหวัด กับการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา การบริหารราชการแผ่นดิน แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ การบริหารราชการส่วนกลาง โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาล การบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บริหาร มีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้นำในระดับตำบลและหมู่บ้าน ตามลำดับ การบริหารส่วนท้องถิ่น มีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเทศมนตรี เป็นผู้นำ

คนไทยมีวัฒนธรรมการเคารพความสัมพันธ์แบบมีลำดับชั้น เช่น บิดามารดาสูงกว่าบุตรธิดา ครูอาจารย์สูงกว่านักเรียนนักศึกษา และเจ้านายสูงกว่าผู้ใต้บังคับบัญชา ลูกเคารพบิดามารดา ผู้น้อยเคารพผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสกว่า

ประเพณีไทย มีมากมายเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ตั้งแต่เกิดจนถึงตาย อาทิ ประเพณีการเกิด การบวช การแต่งงาน ประเพณีงานศพ ประเพณีการชักพระ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีงานบุญ บั้งไฟ ประเพณี การรับประทานอาหาร การลงขันลงหิน การทำขันและ เครื่องลงยา การทำผ้าบาติก การทำโสร่งปาเต๊ะ การละเล่น หนังตะลุง มโนราห์ ตลอดจนรัฐพิธีและ พระราชพิธี

มารยาทไทยที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญและเป็นเสน่ห์ของคนไทยที่รู้จักไปทั่วโลก คือ การยิ้ม ไหว้ สวัสดี ขอบคุณ เคารพผู้ใหญ่ และอ่อนน้อม

คนไทยถือเรื่องการเคารพผู้อาวุโส และเรื่องศรัทธา เนื่องจากถือว่า ศรัทธาเป็นของสูง ดังนั้น ห้าม การจับศรัทธาเล่น

ข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในวัฒนธรรมไทย : THE DO'S AND DON'TS ACCORDING TO THAI CULTURE

ศาสนา	พระมหากษัตริย์	ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม
แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เมื่อไปวัด	ไม่ทำการละเมิดใดๆ ไม่ว่าต่อหน้า หรือลับหลังต่อสถาบันพระมหากษัตริย์	ทักทายกันและกันโดยการไหว้
สตรีไม่ควรอยู่แนบชิดพระสงฆ์หรือมีการสัมผัสใดๆ	การแสดงความรักต่อสถาบันพระมหากษัตริย์	ไม่ควรยกเท้าพาดบนโต๊ะ เก้าอี้ หรือใช้เท้าชี้คนหรือสิ่งของใดๆ เพราะคนไทยถือว่าเท้าเป็นของต่ำ
ห้ามปิ่นปาย นุ่ง หรือฟิงพระพุทธรูปไม่ว่าจะองค์ใหญ่หรือเล็ก ขำรด หรือไม่ องค์จริงหรือองค์จำลอง	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เมื่อเข้าเขตพระราชทาน	ไม่แสดงความรู้สึกทางเพศ อย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ
การเหยียดหยามศาสนาผิดกฎหมาย		การเล่นน้ำสงกรานต์ควรใช้น้ำสะอาด และเล่นเฉพาะกับผู้ที่ประสงค์จะเล่นเท่านั้น

วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดรวบยอดของวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายไทยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตซึ่งคนต่างด้าวต้องปฏิบัติ รวมถึงสิทธิและหน้าที่ของประชากรต่างด้าวในประเทศไทย อาทิ สิทธิผู้ป่วย การขับขีรถจักรยานยนต์ การขับรถยนต์ กฎหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ สารเสพติด ตลอดจนการเข้าสู่ระบบประกันสุขภาพทุกคน พระราชบัญญัติประกันสังคม กองทุนเงินทดแทน ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการและแนวทางการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพของแรงงานต่างด้าว ประกาศสำนักงานประกันสังคม เรื่อง การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว สถานที่ติดต่อและให้บริการ จัดทะเบียนแรงงานต่างด้าว กฎหมายในชีวิตประจำวัน กฎหมายการประกอบโรคศิลปะ มาตรการของสังคม กติกาของบ้านเมืองไทย และการแจ้งเกิด

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของประชากรต่างด้าวในประเทศไทย
2. อธิบายเกี่ยวกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน กฎหมายการประกอบโรคศิลปะ มาตรการของสังคม กติกาของบ้านเมืองไทย การประกันสุขภาพทั้งระบบประกันสังคมและระบบประกันสุขภาพ
3. ปฏิบัติตามกฎหมาย มาตรการของสังคม กติกาของบ้านเมืองไทยได้

4. อธิบายความสำคัญของการมีสถานะบุคคล ขั้นตอนการแจ้งเกิด การเตรียมเอกสารไปแจ้งเกิด
ได้ถูกต้อง

5. ตระหนักขอบเขตการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง และอันตรายเมื่อกระทำต่อร่างกายมนุษย์
ภายใต้การควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอดของหัวข้อเรื่อง

1. สิทธิ หน้าที่ของประชากรต่างด้าวในประเทศไทย
2. กฎหมายในชีวิตประจำวัน อาทิ พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2535 การขับซิ่งรถจักรยานยนต์
จุดเน้นการสวมหมวกกันน็อก การปฏิบัติตามกฎจราจร และการขับรถยนต์ จุดเน้นคาดเข็มขัดนิรภัย
กฎหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาสูบ สารเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด
2. กฎหมายการประกอบโรคศิลปะ มาตรการของสังคม กติกาของบ้านเมืองไทย
3. การเข้าสู่ระบบประกันสุขภาพทุกคน พระราชบัญญัติประกันสังคม กองทุนเงินทดแทน
ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการและแนวทางการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพของ
แรงงานต่างด้าว ประกาศสำนักงานประกันสังคม เรื่อง การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว สถานที่ติดต่อ
และให้บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว
4. การแจ้งเกิด ประกอบด้วย ความสำคัญของใบเกิด พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร 2551 ที่
เกี่ยวข้องกับการแจ้งเกิด วิธีการ ขั้นตอนการแจ้งเกิด ความหมายของหมายเลขประจำตัวประชาชน

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1 กฎหมายและกติกากองบ้านเมืองไทย

1. แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม หรือตามความเหมาะสม และให้ผู้เรียนร่วมกันคิดระดมสมอง
จากประสบการณ์ตรง ดังนี้
 - สิทธิ หน้าที่ของประชากรต่างด้าวในประเทศไทย
 - การประกันสุขภาพ (หมายรวมถึงการประกันสังคมและบัตรประกันสุขภาพ) ผู้เรียนมี
หรือไม่
 - การดูแลสุขภาพให้เพื่อนบ้านมีขอบเขตแค่ไหน อะไรที่ให้ได้ อะไรที่ห้ามทำ (กฎหมาย
การประกอบโรคศิลปะ)
 - การดื่มสุรา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เครื่องดื่มชูกำลังผสมน้ำอัดลมทำให้มีเมามา ยาเสพติด
บุหรี่ การพนัน การขับซิ่งรถจักรยานยนต์ การขับรถยนต์ การบ้วนน้ำลายและน้ำหมากบนพื้น อะไรที่
ทำได้ อะไรที่ห้ามทำ (กฎหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาสูบ สารเสพติด และกฎหมายในชีวิตประจำวัน)
2. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของการประชุมกลุ่ม
3. วิทยากรสรุป พร้อมอธิบายเพิ่มเติมถึงข้อควรปฏิบัติ และข้อห้าม
 - การประกันสุขภาพ (เน้นให้ไปค้นหา ชักชวน ชี้แจงให้ประชากรต่างด้าวที่ยังไม่มีประกัน
สุขภาพเข้าสู่ระบบประกันสุขภาพ)
 - การประกอบโรคศิลปะ (เน้นว่าการปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขในการ
ปฐมพยาบาล และการใช้ยา ที่กระทำกับผู้อื่นหรือเพื่อนบ้าน เป็นการประกอบโรคศิลปะ อาสาสมัคร
สาธารณสุข เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้บริการสุขภาพแก่ประชาชน โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ประกอบ

โรคศิลปะ/ผู้ประกอบการวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นห้ามทำการปฐมพยาบาลหรือรักษาพยาบาล เบื้องต้นเกินขอบเขตที่กำหนด และห้ามเรียกเก็บเงินหรือเรียก รับผลประโยชน์ส่วนตนใดๆจากประชาชน ที่ตนเองไปให้บริการ เนื่องจากอาจเกิดอันตรายถึงชีวิต และ ผิดกฎหมาย รวมถึงผิดจรรยาบรรณอาสาศัมครสาธารณสุข ส่วนกฎหมายการรับรองอาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ยังอยู่ระหว่าง การศึกษาและพัฒนากฎหมาย)

- กฎหมายในการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่

(1) การขับขีรถจักรยานยนต์ (จุดเน้นการสวมหมวกกันน็อก การปฏิบัติตามกฎจราจร) การขับรถยนต์ (จุดเน้นคาดเข็มขัดนิรภัย การปฏิบัติตามกฎจราจร)

(2) กฎหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ สารเสพติด และการพนัน สิ่งไหนทำได้ ทำไม่ได้ อายุเท่าใด เวลาใดซื้อได้หรือไม่ได้

(3) การบ้วนน้ำลายและน้ำหมากบนพื้น อะไรที่ให้ได้ อะไรที่ห้ามทำ

กิจกรรมที่ 2 การแจ้งเกิด

4. แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม หรือตามความเหมาะสม และให้ผู้เรียนร่วมกันคิด ดังนี้

- ความสำคัญของใบเกิด
- วิธีการ ขั้นตอนการแจ้งเกิด

5. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของการประชุมกลุ่ม

6. วิทยากรสรุป พร้อมอธิบายเพิ่มเติมถึง

- ความสำคัญของใบเกิด
- พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร 2551 ที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งเกิด
- วิธีการ ขั้นตอนการแจ้งเกิด
- ความหมายของหมายเลขประจำตัวประชาชน

กิจกรรมที่ 3 รวบรวมความรู้

7. วิทยากรสรุปรวบรวมการเรียนรู้ภาพรวมหัวข้อเรื่อง โดยการสอบถามความเข้าใจผู้เรียน

7.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การประกันสุขภาพ การประกอบโรคศิลปะ เครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ บุหรี่ สารเสพติด และการดำรงชีวิตประจำวัน

7.2 การแจ้งเกิด

กิจกรรมที่ 4 สอบถามความรู้สู่ภาคปฏิบัติ

8. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ

8.1 ทำแบบการทดสอบโดยเข้ารับการสัมภาษณ์ (ก่อนและหลังการอบรม)

8.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติม ภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

8.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานภาคปฏิบัติ และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงาน ตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

8.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่)

สื่อ

- คู่มืออาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าว
- ใบความรู้
- ใบงาน
- แบบทดสอบท้ายบท

ประเมินผล

แบบทดสอบความรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ของ ผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม ผลงานตามใบงาน ผลงานตามแบบบันทึกการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

วิชาสุขภาพดี มีสุข

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

ศึกษาเรื่องสุขภาพและการจัดการ ตัวกำหนดสุขภาพ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ สุขวิทยาส่วนบุคคล การส่งเสริมสุขภาพ สุขภาพกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การเฝ้าระวังสุขภาพใน ครอบครัว ชุมชนต่างด้าว การดูแลป้องกันโรคที่เกิดจากอาหารการกิน การทำงาน และความเครียด และการดูแลสุขภาพตนเอง เพื่อการส่งเสริมสุขภาพด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคมและศีลธรรม การสุขภาพิบาลและการอนามัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ยาเสพติดและโรคสมองติดยา

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาศักดิ์สาธารณสุขุต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับความหมายของคำว่าสุขภาพและการจัดการ ตัวกำหนดสุขภาพ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีสุขภาพดี
2. มีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมสุขภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพตนเอง ครอบครัวและชุมชนต่างด้าว
3. ปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพของตนเองได้
4. จัดกิจกรรมดูแลและส่งเสริมสุขภาพสุขภาพในชุมชนต่างด้าวได้

เนื้อหาวิชา

1. ความหมายของคำว่า สุขภาพและการจัดการ
2. ความหมายของคำว่า “การส่งเสริมสุขภาพ”
3. ความหมายของคำว่า “สุขภาพ”
4. ตัวกำหนดสุขภาพ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ ทั้งด้านเกิดการมีสุขภาพดีและเสื่อม
5. สุขภาพกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
6. การดูแลสุขภาพกาย เรื่องการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคล การดูแลสุขภาพในแต่ละกลุ่มวัย ด้านอาหาร โภชนาการ พัฒนาการสมวัย การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคและการออกกำลังกาย การอนามัยเจริญพันธุ์เน้นด้านการวางแผนครอบครัว การอนามัยแม่และเด็ก โรคเอดส์ และระบบสืบพันธุ์ซึ่งรวม มะเร็งระบบสืบพันธุ์ โรคติดเชื้อในระบบสืบพันธุ์

7. การดูแลสุขภาพจิต ศีลธรรมและสังคม เรื่อง การยอมรับตนเอง ยอมรับผู้อื่นและการปรับตัวเรียนรู้ที่จะอยู่ในบริบทใหม่อย่างมีความสุข เรียนรู้อารมณ์และจัดการความเครียดได้เหมาะสม รวมถึงการหลีกเลี่ยงบุหรี สุรา การพนัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเคารพและปฏิบัติตามกติกาของสังคม ชุมชนที่ตนเองอาศัยหรือทำงานอยู่ มีปฏิสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนและสถานที่ทำงาน

8. การสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ที่อยู่อาศัยและบริเวณใกล้เคียง การจัดหาน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและอุปโภค และการสุขภาพอาหาร

9. ยาเสพติดและโรคสมองติดยา

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียน โดยให้ผู้เรียนสแกนสุขภาพตนเองเบื้องต้นด้านสมรรถภาพทางกาย
 2. วิทยากรตั้งประเด็นคำถามชวนคิดชวนคุยเกี่ยวกับความหมายของคำว่า สุขภาพและการจัดการตัวกำหนดสุขภาพ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีสุขภาพดี
 3. วิทยากรซักถามผู้เรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพของผู้เรียน โดยการให้มีอาสาศาสตร์ เป็นต้นเรื่องเล่าแล้วให้สมาชิกในห้องเรียนแลกเปลี่ยนว่าทำเหมือนหรือต่างหรือมีวิธีการอะไรใหม่ๆ
 4. วิทยากรแจ้งให้ทราบถึงการดูแลสุขภาพตนเองเพื่อการส่งเสริมสุขภาพในแต่ละหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการหรือโอกาสในการพัฒนาของพื้นที่ตามความจำเป็น เน้นหนักในการพัฒนาศักยภาพอาสาศาสตร์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ตามเนื้อหาหัวข้อเรื่องย่อยของแต่ละหัวข้อเรื่องแก่ผู้เรียน
 5. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ
 - 5.1 รับการสัมภาษณ์เพื่อทดสอบ รายหัวข้อเรื่อง
 - 5.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศาสตร์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติมภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)
 - 5.3 วิทยากรจัดการเรียนรู้ในแต่ละหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการหรือโอกาสในการพัฒนาของพื้นที่ตามความจำเป็น เน้นหนักการปฏิบัติในการพัฒนาศักยภาพอาสาศาสตร์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ตามแผนการสอนตามเนื้อหาหัวข้อเรื่องย่อยของแต่ละหัวข้อเรื่อง
 - 5.4 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานภาคปฏิบัติ และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงาน ตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก
 - 5.5 ทำแฟ้มสะสมงาน
- (วิชาสุขภาพดีมีสุข ภาคปฏิบัติ จำนวน 5 ชั่วโมง)

สื่อ

- | | | |
|----------------------------|---------|------------------|
| - ประเด็นคำถามชวนคิดชวนคุย | - คำถาม | - ร่างกายตนเอง |
| - ใบความรู้ | - ใบงาน | - แบบทดสอบท้ายบท |

ประเมินผล

แบบทดสอบความรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ของ ผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม ประเด็นคำถามชวนคิดชวนคุย ผลงานตามแบบบันทึกการ ปฏิบัติงานภาคปฏิบัติ แฟ้มสะสมผลงาน

ใบความรู้ วิชาสุขภาพดีมีสุข

สุขภาพ คือ ภาวะที่มีความสมบูรณ์และความสมดุลของคนเราทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ศิล ธรรมและสังคม รวมทั้งสภาวะที่ปราศจากโรคและความพิการ ปลอดภัยและมีการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคน อื่นในสังคมอย่างปกติสุข มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม

ส่วนการจัดการ เป็นกระบวนการ กิจกรรม เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งเอาไว้โดยการวางแผน การจัดทีมงาน การชักนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) คน สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การเงิน ทรัพยากรข้อมูลของกลุ่ม องค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สำหรับสุขภาพและการจัดการ หมายถึง กระบวนการ กิจกรรม หรือการศึกษาที่จะเชื่อมั่น ได้ว่า กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ ทั้งด้าน การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคของร่างกายและจิตใจ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการทำ หน้าที่และบทบาทของตนเอง ในอันที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งสภาวะที่จะเอื้ออำนวยต่อการมีสุขภาพของ ประชาชน

ทั้งนี้โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพทั้งด้านเกิดการมีสุขภาพดีและเสื่อม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ (1) ด้านปัจเจกบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ สถานะสุขภาพ อาชีพ ถิ่นที่อยู่ ธรรมเนียม ทัศนคติ พฤติกรรม จิตวิญญาณของแต่ละบุคคล (2) ด้านสภาวะแวดล้อม ได้แก่ ปัจจัยด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ (3) ด้านระบบสาธารณสุข ได้แก่ ระบบการให้บริการสุขภาพต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน และมีตัวกำหนดสุขภาพ คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม การเมืองและทรัพยากร เหนือสิ่ง อื่นใด ความยากจน คือ ภัยคุกคามสุขภาพที่ร้ายแรงที่สุด นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านประชากร การ เติบโตของเมือง การย้ายถิ่น การทำงานอยู่กับที่เป็นเวลานานๆ การดื้อยาปฏิชีวนะและยาอื่นๆ การใช้ ยาเกินความจำเป็น และความรุนแรงในสังคม รวมถึงโรคติดต่อใหม่ๆและ ชนิดเก่าที่กลับมาเป็นปัญหา อีก ปัจจัยข้ามชาติและการย้ายถิ่นข้ามชาติ ตลอดจนปัญหาสุขภาพจิตที่เพิ่มมากขึ้น ต้องการการแก้ไข อย่างเร่งด่วน จึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตัว กำหนดสุขภาพ

การส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง กระบวนการทางสังคม และการเมือง แบบเบ็ดเสร็จ ไม่เพียง แต่ครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งเร่งรัด ส่งเสริมการเพิ่มทักษะและความสามารถของประชาชน รวมถึง กิจกรรมที่มุ่งไปสู่การเปลี่ยนแปลงสภาวะทางสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ เพื่อที่จะบรรเทาผลกระทบ ที่มีต่อสุขภาพของประชาชนและชุมชน สังคม การส่งเสริมสุขภาพ จึงเป็นกระบวนการปลูกฝังให้คนเรา

มีความสามารถที่จะควบคุมปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวกำหนดสุขภาพ เพื่อช่วยให้สุขภาพดีขึ้น การมีส่วนร่วมมีความจำเป็นในการสร้างความยั่งยืนของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ

ดังนั้นประชาชนจึงมีบทบาทในการดูแลสุขภาพตนเอง เพื่อการส่งเสริมสุขภาพและสมรรถภาพทางกาย อันจะทำให้มีสุขภาพดี ซึ่งการดูแลสุขภาพตนเองจะมี 3 ลักษณะ คือ (1) การดูแลสุขภาพตนเองในภาวะปกติ (2) การดูแลสุขภาพตนเองเมื่อรู้สึกว่ามีผิดปกติ และ (3) การดูแลสุขภาพตนเองเมื่อเจ็บป่วย และได้รับการกำหนดว่าเป็นผู้ป่วย ซึ่งในการดูแลสุขภาพตนเองจะแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงวัย โดยเราจะต้องดูแลสุขภาพตนเอง เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ ทั้ง 4 ด้าน คือ

สุขภาพทางกาย ด้วยการดูแลสุขภาพส่วนบุคคล การดูแลสุขภาพในแต่ละกลุ่มวัยด้านอาหาร โภชนาการ พัฒนาการสมวัย การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคและการออกกำลังกาย การอนามัยเจริญพันธุ์ เน้นด้านการวางแผนครอบครัว การอนามัยแม่และเด็ก โรคเอดส์ และระบบสืบพันธุ์ซึ่งรวมมะเร็งระบบสืบพันธุ์ โรคติดต่อในระบบสืบพันธุ์

สุขภาพทางจิต ด้วยการยอมรับตนเอง ยอมรับผู้อื่นและการปรับตัวเรียนรู้ที่จะอยู่ในบริบทใหม่นั้นอย่างมีความสุข เรียนรู้อารมณ์และจัดการความเครียดได้เหมาะสม รวมถึงการหลีกเลี่ยงบุหรี่ยาเสพติด การพนัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สุขภาพสังคม ศีลธรรมและสิ่งแวดล้อม ด้วยการเคารพและปฏิบัติตามกติกาของสังคม ชุมชน ที่ตนเองอาศัยหรือทำงานอยู่ มีปฏิสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนและสถานที่ทำงาน จัดการสุขภิบาลและสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ที่อยู่อาศัยและบริเวณใกล้เคียง การจัดหาน้ำสะอาดเพื่อการบริโภคและอุปโภค และการสุขาภิบาลอาหาร

ในการพัฒนาประเทศ เราจะต้องให้น้ำหนักในการพัฒนาศักยภาพของคนในด้านสุขภาพทั้งคนไทยและประชากรต่างดาวหรือต่างชาติทุกคนในผืนแผ่นดินไทย โดยไม่เลือกปฏิบัติ อันเนื่องมาจากความแตกต่างทาง เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาและสถานะทางกฎหมาย การมีประชากรต่างดาวที่มีสุขภาพแข็งแรง และได้รับการดูแลให้มีสุขภาพพื้นฐานดีอย่างต่อเนื่อง ก็จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งในเรื่องความมั่นคงด้านเศรษฐกิจและด้านสุขภาพของประชาชนไทย และประชากรต่างดาว รวมทั้งลดปัญหาและผลกระทบด้านสุขภาพต่อคนไทยทั่วประเทศ ซึ่งการดูแลสุขภาพที่ดีที่สุด คือ การดูแลสุขภาพด้วยตนเองของประชาชน ร่วมกับการจัดบริการสุขภาพของชุมชน โดยคนของชุมชน เพื่อชุมชนเอง และเชื่อมต่อกับบริการของรัฐ

สุขภาพจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่งกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพราะชุมชนจะเป็นกำลังหลัก ที่ใกล้ชิดในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนและการจัดบริการสุขภาพของชุมชนในการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนในแต่ละระดับสถานะสุขภาพ

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น เราสามารถจัดระดับสถานะทางสุขภาพของประชาชนคนใดคนหนึ่ง พร้อมมาตรการที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

- ระดับที่ 1 สุขภาพแข็งแรง (ใช้มาตรการส่งเสริมสุขภาพ)
- ระดับที่ 2 สุขภาพอ่อนแอ พร้อมทั้งจะเจ็บป่วย (มาตรการป้องกันโรค)
- ระดับที่ 3 มีความเจ็บป่วย หรือเป็นโรค (มาตรการรักษาพยาบาล)
- ระดับที่ 4 มีความพิการเกิดขึ้นจากโรคที่ก้าวหน้าไปมาก (มาตรการฟื้นฟูสุขภาพ)
- ระดับที่ 5 ตาย

ดังนั้นเราต้องส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรทางสังคมเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมรับผิดชอบในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุข โดยเน้นการส่งเสริมศักยภาพของประชาชนให้สามารถดูแลรักษาสุขภาพของตนเองให้พอสมควร ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้ประชาชนและองค์กรชุมชนต่างๆ เข้ามามีส่วนในด้านการคุ้มครองผู้บริโภค การรักษาสภาพแวดล้อม และการนำภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีอยู่แล้วมาใช้

วิชาการบริการที่จำเป็น

แนวคิดรวบยอดของวิชา

ศึกษาเรื่อง การทำงานของร่างกายในภาวะปกติ การตรวจและการบริการที่จำเป็นในการช่วยเหลือดูแลเบื้องต้น การตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง การปฐมพยาบาล การตรวจวัดและคัดกรองผู้ป่วย ตลอดจน

การใช้ยาสามัญประจำบ้าน และการใช้ยาตามการรักษาของแพทย์ สมุนไพร และการเย็บบ้าน

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาศาสนิกสงฆ์ต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบาย เรื่อง การตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง การปฐมพยาบาล การตรวจวัดและ คัดกรองผู้ป่วย การใช้ยา และสมุนไพร
2. มีทักษะ ในการตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง การปฐมพยาบาล การตรวจวัดและ คัดกรองผู้ป่วย การใช้ยาสามัญประจำบ้าน และการใช้ยาตามการรักษาของแพทย์
3. ตระหนักถึงอันตรายเมื่อกระทำต่อร่างกายมนุษย์ในการร่วมให้บริการสาธารณสุขที่จำเป็น
4. มีทักษะในการเย็บบ้านได้ถูกต้อง

เนื้อหา

ศึกษาเรื่อง

1. การทำงานของร่างกายในภาวะปกติ
2. ความหมายของการตรวจและการบริการที่จำเป็นในการช่วยเหลือดูแลเบื้องต้น
3. การตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง
4. การปฐมพยาบาล การตรวจวัดและคัดกรองผู้ป่วย
5. การใช้ยาสามัญประจำบ้าน และการใช้ยาตามการรักษาของแพทย์ และสมุนไพร
6. การเย็บบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรให้ผู้เรียนทุกคนยืนขึ้นและทำการประเมินสมรรถภาพของตนเอง ดังนี้

1.1 ตรวจต้นคอ ด้วยการยืนตรง ศรีษะตั้งตรง วางคอบนบ่าแต่ละข้าง ดูว่ามีความตึง ความปวดร้าว ความเจ็บที่คอหรือไม่ (ท่าที่1) เงยคอ 90 องศา (ท่าที่ 2) หันศรีษะไปทางซ้าย (ท่าที่3) หันศรีษะไปทางขวา (ท่าที่4) ก้มศรีษะให้คางชิดอก (ท่าที่ 5) ว่ามีอาการเจ็บปวด ร้าว จุดใด จุดหนึ่งแสดงว่าผิดปกติ หรือมีอาการเจ็บป่วย เกิดความเสี่ยงต่อโรคต่าง ๆ

1.2 ตรวจสะบัดไหล่ ด้วยการเอามือไขว้หลังตะกัน โดยครั้งที่ 1 เอามือซ้ายวาดไปตะไหล่ขวาด้านหลัง แล้วเอามือขวาไปล็อกมือซ้ายไว้ ครั้งที่ 2 เอามือขวาวาดไปตะไหล่ซ้าย เอามือซ้ายไปล็อกมือขวา ถ้านิ้วและมือทับกันระยะทางเป็นบวก ถ้านิ้วแตะไม่ถึงกัน เป็นลบ และจะอยู่ในภาวะเสี่ยงหากระยะห่างระหว่างปลายนิ้วกลางทั้งสองข้าง ชาย ≥ 10 ซม. หญิง ≥ 5 ซม.

1.3 ตรวจกล้ามเนื้อและเส้นเอ็นหลัง ด้วยการยืนขึ้นตรงๆ แล้วก้มลงปลายนิ้วมือแตะถึงพื้นว่าแตะถึงพื้นหรือไม่ หากแต่ไม่ถึงพื้นและมีระยะห่างระหว่างมือกับพื้นมากเท่าใดแสดงถึงขนาดของความเสี่ยง

1.4 ตรวจกล้ามเนื้อ เส้นเอ็นหลังและเอว โดยนั่งเหยียดเท้าออกไปก้มลงปลายมือแตะปลายเท้า หรือใช้ไม้บรรทัดยาวไม่น้อยกว่า 25 นิ้ว วางราบกับพื้น โดยติดแถบกาวยึดที่จุด 15 นิ้ว แล้วนั่งหลังตรงเหยียดขาให้ส้นเท้าทั้งสองข้างอยู่ที่จุด 15 นิ้ว โดยจุดเริ่มอยู่ใกล้เข่า แยกส้นเท้าออกห่างจากไม้วัด ด้านละ 5 นิ้ว แล้วเหยียดแขนตรง ฝ่ามือชิดกันโดยให้ปลายนิ้วทั้งสองข้างแตะพื้น ค่อยๆ ก้มลงแล้วเหยียดมือออกไปให้ไกลที่สุด โดยที่เข่าไม่งอ ทำค้างไว้ประมาณ 2 วินาที

1.5 ตรวจกล้ามเนื้อ เส้นเอ็นหลัง เอวและสะโพก โดยนั่งท่าผีเสื้อกระพือปีก คือ นั่งเหยียดขาออกไป แล้วดึงฝ่าเท้าทั้งสองเข้าหาตัวให้มากที่สุด แล้วเขย่าวหัวเข้า ถ้าหัวเขาลอยน้อยเกินกว่าคืบ แสดงว่าไม่เสี่ยง หากหัวเขาลอยเกินกว่าคืบ ถือว่าเสี่ยง

1.6 วัดกล้ามเนื้อส่วนบนกับความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อขา ด้วยการลุก-นั่งเก้าอี้ ภายใน 30 วินาที โดยนั่งตรงกลางเก้าอี้ หลังตรง เท้าทั้งสองอยู่บนพื้น มือทั้งสองกอดอก ลูกขึ้นยืนตรง แล้วนั่งลงทันที พยายามลุก-นั่ง ให้ได้จำนวนครั้งมากที่สุด ถ้าลุกขึ้นยืนตรงภายใน 30 วินาที ได้น้อยกว่า 8 ครั้ง

1.7 ตรวจสีปัสสาวะด้วยตนเอง โดยนำกล่องพลาสติกใส พร้อมกระดาษชำระ เข้าห้องสุขา นำปัสสาวะสะอาดใหม่ในกล่องพลาสติกเก็บให้เรียบร้อย ตั้งไว้บนโต๊ะหรือพื้นที่ พร้อมทั้งสังเกตสีปัสสาวะตนเองว่าเป็นสีอะไร หากผิดปกติวิทยากรให้คำแนะนำ

2. วิทยากรแปลผลและให้คำแนะนำผลการประเมินสมรรถภาพในแต่ละข้อ

3. วิทยากรให้ผู้เรียนทุกคน โดยแต่ละจับข้อมือตนเอง เพื่อจับชีพจรของตนเอง เมื่อคลำได้แล้วให้ลองจับเวลาและนับชีพจรของตนเองใน 1 นาที จากนั้นให้ผู้เรียนจับคู่ เพื่อฝึกจับชีพจรของผู้อื่น เมื่อแต่ละคนได้คู่แล้วให้ ผลัดกันจับชีพจรของเพื่อนที่คู่กัน

4. วิทยากรให้ผู้เรียนแสดงการหายใจในภาวะปกติของตนเอง แล้วให้ทุกคนสังเกตการหายใจของตนเอง และจับเวลานับ

5. วิทยากรอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับชีพจรและการหายใจ รวมทั้งสอนการหายใจที่ถูกต้องให้แก่วิทยากร

6. วิทยากรจัดฐานกิจกรรมเรียนรู้เรื่องการบริการที่จำเป็นตามแผนการสอนย่อยในแต่ละหัวเรื่อง พร้อมทั้งจัดวิทยากรประจำฐานการเรียนรู้แต่ละฐานให้พร้อม และชี้แจงวิธีการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เข้าใจชัดเจนว่าจะต้องเข้าไปเรียนรู้และฝึกปฏิบัติในแต่ละฐานให้ครบทุกฐานในแต่ละกลุ่ม

7. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเท่ากับจำนวนฐานกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแต่ละกลุ่มมีจำนวนตามเหมาะสมของผู้เรียนในแต่ละที่แต่ละแห่ง จากนั้นให้ผู้เรียนเข้าไปเรียนรู้และฝึกปฏิบัติในแต่ละฐาน จนครบทุกฐานในแต่ละกลุ่ม

8. ผู้เรียนสรุปผลการเรียนรู้และปฏิบัติ วิทยากรเพิ่มเติม

9. แบ่งผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆละเท่าๆกัน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันคิดระดมสมองกิจกรรม บทบาทสมมติ เรื่องการเยี่ยมบ้าน นำเสนอต่อที่ประชุม ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และวิทยากรสรุป อธิบายเพิ่มเติม

10. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ

10.1 ทำการทดสอบความรู้

10.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติม ภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

10.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานและส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

10.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชาบริการที่จำเป็น จำนวน 3 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่ ลือ

- ร่างกายตนเอง
- อุปกรณ์ปฐมพยาบาล อาทิ ชุดทำแผล ผ้าพันแผล ฯลฯ
- อุปกรณ์ตรวจวัดคัดกรองสุขภาพ อาทิ เครื่องวัดความดันโลหิต โปรทวัดไข้ สายวัดเอว เครื่องชั่งน้ำหนัก ที่วัดส่วนสูง ฯลฯ
- ใบความรู้
- ใบงาน
- แบบทดสอบท้ายบท

ประเมินผล

แบบทดสอบความรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

วิชาการสื่อสารในการสาธารณสุขมูลฐาน

แนวคิดรวบยอดของวิชา

ศึกษาเรื่องการสื่อสาร ระบบสื่อสารสุขภาพในชุมชน การถ่ายทอดความรู้ การโน้มน้าวใจ การประชุม การสนทนากลุ่ม การพูดต่อหน้าชุมชน การให้สุขศึกษา การจัดนิทรรศการ การจัดมุมความรู้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารสุขภาพ

หัวข้อเรื่อง การสื่อสารในการสาธารณสุขมูลฐาน

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายหลักการและความสำคัญของการสื่อสารได้
2. ถ่ายทอดความรู้ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แจกข้อมูลข่าวสาร ให้คำแนะนำ และรายงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. จัดกิจกรรมสื่อสาร หนุนเสริมให้ประชาชน ชุมชนต่างด้าวมีความตระหนัก รับผิดชอบต่อการดูแล สร้างเสริมสุขภาพตนเอง ชุมชนตลอดจนสถานะแวดล้อมของสังคม
4. มีความมั่นใจ ภาคภูมิใจในการทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ จัดกิจกรรมสื่อสารในชุมชนต่างด้าว
5. โน้มน้าวใจเพื่อการดูแลสุขภาพด้วยตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้
6. มีทักษะในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสาร ดูแลจัดการสุขภาพของประชาชน และการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

1. การสื่อสารในการสาธารณสุขมูลฐาน ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของการสื่อสาร ในชีวิตประจำวัน การถ่ายทอดความรู้ การเผยแพร่ข่าวสารและระบบสื่อสารข้อมูลชุมชน
2. หลักการและความสำคัญของการสื่อสาร
3. หลักการ วิธีการถ่ายทอดความรู้
4. ประโยชน์ของการสื่อสารในการสาธารณสุขมูลฐาน
5. จิตวิทยาการสื่อสาร
6. รูปแบบ/เทคนิควิธีการสื่อสาร การถ่ายทอดความรู้ เผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสาร การโน้มน้าวใจ การรณรงค์ในชุมชน สื่อต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน
7. หลักการการพูดในที่ชุมชน
8. สื่อชุมชนและการใช้ประโยชน์จากสื่อชุมชน
9. เทคโนโลยีกับการสื่อสาร ประกอบด้วย ความหมายและประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ แนะนำ App. เฟซบุ๊ก ไลน์ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ขั้นตอนการใช้อินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊ก อีเมล ไลน์ การใช้ App. อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
10. การจัดระบบสื่อสารชุมชน เพื่อการพัฒนาสุขภาพ
11. บทบาท อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวในฐานะสื่อบุคคล และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการจัดการสุขภาพของประชาชนตามบริบท

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้เรียนร่วมเล่นเกม “การสื่อสาร” เกม “ต่อสายสายเส้น” (1) หรือเกมอื่นๆตามแต่วิทยากรจะเลือก
2. แบ่งกลุ่มผู้เรียน เพื่อประชุมกลุ่ม ประเด็น “ท่านคิดว่า การสื่อสาร คือ อะไร ”
3. ผู้แทนกลุ่มนำเสนอผลสรุป/ผู้สอนอธิบาย/สรุปเพิ่มเติมให้สมบูรณ์
4. ผู้สอนสุ่มซักถาม/อภิปราย

5. ผู้เรียนร่วมเล่นเกม “การสื่อสาร” เกม “หลังลายหายใจ”(2)
 6. แบ่งกลุ่มผู้เรียน แจกใบงานประชุมกลุ่ม ประเด็น “ท่านใช้รูปแบบ/วิธีการอย่างไรในการถ่ายทอดความรู้ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการโน้มน้าวใจในชุมชน ”
 7. ผู้แทนกลุ่มนำเสนอผลสรุป/ผู้สอนอธิบาย/สาธิต/สรุปเพิ่มเติมให้สมบูรณ์
 8. แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ การพูดเพื่อพัฒนาและการนำเสนอ ถ่ายทอดความรู้ เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร และการโน้มน้าวใจ รวมถึงฝึกฟัง ให้คำปรึกษา เจรจาต่อรอง
 9. ผู้สอนสุ่มซักถาม/อภิปราย
 10. ผู้เรียนร่วมเล่นเกม “การวางแผน” เกม “ไม้ไผ่มีค่า” (3) เกม “รวมหัวก่อเรื่อง” (4)
 11. แบ่งกลุ่มผู้เรียน แจกใบกิจกรรมประชุมกลุ่ม ประเด็น “-สื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน มีอะไรบ้าง “-ท่านจะวางแผนอย่างไรในการจัดระบบสื่อสารในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสุขภาพในระยะเวลา 1 ปี ”
 12. ผู้แทนกลุ่มนำเสนอผลสรุป/ผู้สอนอธิบาย/สรุปเพิ่มเติมให้สมบูรณ์
 13. ผู้สอนสุ่มซักถาม/อภิปราย
 14. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ
 - 14.1 ทำแบบทดสอบ
 - 14.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศาสตร์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติมภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)
 - 14.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานและส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนดเพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก
 - 14.4 ทำแฟ้มสะสมงาน
- (ภาคปฏิบัติวิชาการสื่อสารในงานสาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 2 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่)
- สื่อ**
- อุปกรณ์เกมส์ –กระดาด บรู๊ฟ -ปากกาเมจิก -บอร์ด -ใบความรู้(แจกหลังการอบรม)
 - หนังสือ แนวทางการดำเนินงานการสื่อสารด้านสุขภาพในชุมชน
 - ใบความรู้
 - ใบงาน
 - แบบทดสอบ

ประเมินผล

แบบทดสอบความรู้ การสังเกตการมีส่วนร่วมพูดคุยตอบข้อซักถาม/ข้อคำถาม แบบสังเกตการมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่ม ผลงานกลุ่ม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

หัวข้อเรื่อง “เทคโนโลยีกับการสื่อสารสุขภาพ”

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

มีทักษะในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสาร ดูแลจัดการสุขภาพของประชาชน และการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

- เทคโนโลยีสารสนเทศ คืออะไร สำคัญอย่างไร ในยุคสมัยนี้
 - อสม.จะใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองในด้านสุขภาพ กับบทบาท อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ได้อย่างไร
 - แนะนำเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง กับ อสม.และอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เบื้องต้น เช่น
 - เว็บไซต์กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ www.hss.go.th
 - เว็บไซต์กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน <http://phc.moph.go.th>
 - เว็บไซต์ฐานข้อมูล อสม.และอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว www.thaiphc.net
 - เว็บไซต์มูลนิธิ อสม. www.vhvf.or.th
 - แนะนำเว็บไซต์สำหรับการสืบค้นข้อมูล www.google.c.th
 - แนะนำเว็บไซต์สำหรับการสร้างเครือข่ายการสื่อสารในสังคมออนไลน์ www.facebook.com
- ยกตัวอย่าง เครือข่าย อสม.และอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ในการใช้เฟซบุ๊กแจ้งข่าว รายงานสถานการณ์น้ำ การเฝ้าระวังอุทกภัย และเผยแพร่กิจกรรมของ อสม.

กิจกรรมการสอน

1. วิทยากรชวนคุยเกี่ยวกับเครื่องมือสื่อสารที่ผู้เรียนใช้อยู่หรือรู้จัก การนำมาใช้ประโยชน์อะไรบ้าง
 2. วิทยากรเสริมความรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการดูแลสุขภาพ และการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
 3. วิทยากรสาธิตเปิดเว็บไซต์ให้ดู และซักถาม รวมถึงการใช้งานAPP, สมาร์ทโฟน เฟซบุ๊ก ไลน์ ฯลฯ
 4. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ เปิดเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ส่งอีเมล ไลน์
 5. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ
 - 5.1 ทำแบบทดสอบ
 - 5.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติม ภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)
 - 5.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงาน และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก
 - 5.4 ทำแฟ้มสะสมงาน
- (ภาคปฏิบัติวิชาการสื่อสารในงานสาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 3 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่)

สื่อ

- เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์
- อุปกรณ์สื่อสารและสมาร์ตโฟนที่ผู้เรียนและวิทยากรใช้อยู่
- คอมพิวเตอร์
- ใบความรู้
- ใบงาน
- แบบทดสอบ

ประเมินผล

แบบทดสอบความรู้ การสังเกตการมีส่วนร่วมพูดคุยตอบข้อซักถาม/ข้อคำถาม ผลงานตามใบงาน
แฟ้มสะสมผลงาน

วิชาเลือกตามบริบทในพื้นที่

หัวข้อเรื่อง การเฝ้าระวัง ควบคุม สนับสนุนการรักษา การป้องกันโรคติดต่อ และปัญหา สาธารณสุขตามบริบทของพื้นที่

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. จำแนกโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อได้
2. อธิบาย วงจรการระบาดของโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชนต่างด้าวได้หรือวงจรของปัญหา
สาธารณสุขของชุมชนต่างด้าวได้
3. อธิบายลักษณะอาการ ช่องทางการติดต่อ การป้องกันโรคติดต่อ
4. แนะนำการป้องกันโรค/ปัญหาสาธารณสุขของพื้นที่แก่ประชาชนในชุมชนต่างด้าวได้
5. ประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรค/ปัญหาสาธารณสุขได้

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

โรคติดต่อนำโดยแมลง

ไข้เลือดออก

มาลาเรีย

ไข้เหลือง

ไข้ปวดข้อยุงลายหรือโรคชิคุนกุนยา

ไข้สมองอักเสบ

โรคติดต่อทางน้ำและอาหาร

อุจจาระร่วง

อหิวาตกโรค

อาหารเป็นพิษ

พยาธิใบไม้ตับ

ตับอักเสบบี
เลปโตสไปโรซิส
โรคที่พบได้บ่อย ป้องกันได้และรักษาได้ด้วยวัคซีน
บาดทะยัก
คอตีบ
ไอกรน
โปลิโอ
ตับอักเสบเอ
หัด
คางทูม
พิษสุนัขบ้า (ในคน)
วัณโรค
โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
เอดส์
ซิฟิลิส
โรคอุบัติใหม่ อุตติซ้ำ
ไข้หวัดนก
ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช 1 เอ็น 1
โรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ 2012
ไข้กาฬหลังแอ่น
โรคติดต่อสำคัญในพื้นที่
โรคเรื้อน
โรคเท้าช้าง
โรคอื่นๆ ที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของชุมชนต่างด้าวแต่ละพื้นที่

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมอบรม 4 กลุ่ม
2. วิทยากรแจกบัตรคำชื่อโรคติดต่อและชื่อโรคไม่ติดต่อ , กระดาษขรุขระและกระดาษขาว โดยให้ผู้เข้าร่วมอบรมช่วยกันระดมความคิดแยกบัตรคำโดยแยกบัตรคำเป็นกลุ่มโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ และนำเสนอผลการระดมความคิดของแต่ละกลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม
3. หลังจากนั้นวิทยากรชวนผู้เข้าร่วมการอบรมสรุปร่วมกันโดยใช้ POWERPOINT ซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอ นั้น จะประกอบไปด้วย
โรคติดต่อ (โรคเอดส์ , โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ , โรควัณโรค , โรคไข้เลือดออก , โรคมาลาเรีย , โรคเท้าช้าง , โรคอุจจาระร่วง เป็นต้น)

4. หลังจากการสรุปร่วมกันเสร็จแล้วนั้นวิทยากรชวนผู้เข้าร่วมการอบรมทั้ง 4 กลุ่ม ระดมความคิดลำดับความรุนแรงของโรคที่มีการแพร่ระบาดทั้งโรคติดต่อในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชุมชนตนเอง

5. วิทยากรบรรยายให้ข้อมูลกับผู้เข้าร่วมอบรมตามเนื้อหาดังต่อไปนี้

- โรคเอดส์ , โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ , โรควัณโรค , โรคไข้เลือดออก , โรคมาลาเรีย , โรคเท้าช้างโรคอุจจาระร่วง ฯลฯ ที่เป็นปัญหาของแต่ละพื้นที่
- อธิบายลักษณะอาการของโรค , ช่องทางการติดต่อและการป้องกันโดยวิธีการอธิบายตามรูปแบบการแพร่ระบาดโรคติดต่อทางเดินอาหาร , โรคติดต่อทางเดินหายใจ , โรคติดต่อนำโดยแมลง และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

6. วิทยากรและผู้เข้าร่วมการอบรมสรุปร่วมกัน

7. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ

7.1 ทำแบบทดสอบ

7.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติมภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

7.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานและส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

7.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชาเลือก จำนวน 5 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่)

สื่อ

- บัตรคำชื่อโรคติดต่อ(โรคเอดส์ , โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ , โรควัณโรค , โรคไข้เลือดออก , โรคมาลาเรีย , โรคเท้าช้าง , โรคอุจจาระร่วง)
- บัตรคำชื่อโรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน , โรคความดันโลหิตสูง , โรคหัวใจ , โรคมะเร็ง)
- กระดาษบุรุษ
- กระดาษขาว
- POWERPOINT เนื้อหาความรู้โรคเอดส์ , โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ , โรควัณโรค , โรคไข้เลือดออก , โรคมาลาเรีย , โรคเท้าช้าง , โรคอุจจาระร่วง
- แบบทดสอบ
- ใบความรู้
- ใบงาน

ประเมินผล

การสัมภาษณ์และถามผู้เข้าร่วมหลังการจัดกิจกรรม แบบทดสอบความรู้ การสังเกตการมีส่วนร่วม พูดคุยตอบข้อซักถาม/ข้อคำถาม แบบสังเกตการมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่ม ผลงานกลุ่ม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

หัวข้อเรื่อง การเฝ้าระวัง ควบคุม การป้องกันโรคไม่ติดต่อ และ ปัญหาสาธารณสุขตามบริบทของพื้นที่

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาศักดิ์สาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. จำแนกโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อได้
2. อธิบาย ลักษณะของโรค และปัจจัยที่ทำให้เกิดโรค ภัยสุขภาพและปัญหาสาธารณสุขของชุมชน ต่างด้าวได้
3. แนะนำการป้องกันโรคที่ไม่ติดต่อแก่ประชาชนในชุมชนต่างด้าวได้
4. ประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคได้

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

1. การเฝ้าระวังโรคไม่ติดต่อที่พบบ่อยในชุมชนและปัญหาสาธารณสุขตามบริบท
2. โรคความดันโลหิตสูง
3. เบาหวาน โรคหัวใจ
4. มะเร็ง
5. อุบัติเหตุ EMS
6. โรคหลอดเลือดสมอง (อัมพฤกษ์ อัมพาต)
7. การฟื้นฟูสภาพ (การฟื้นฟูสภาพกาย จิตใจ ผู้สูงอายุ และการฟื้นฟูสภาพในชุมชนกรณีที่มีความพิการและไม่มีคามพิการ)
8. โรคอื่นๆ ที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของพื้นที่

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมอบรม 4 กลุ่ม
2. วิทยากรแจกบัตรคำชื่อโรคติดต่อและชื่อโรคไม่ติดต่อ , กระดาษบุฟและกระดาษขาว โดยให้ผู้เข้าร่วมอบรมช่วยกันระดมความคิดแยกบัตรคำโดยแยกบัตรคำเป็นกลุ่มโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อและนำเสนอผลการระดมความคิดของแต่ละกลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม
3. หลังจากนั้นวิทยากรชวนผู้เข้าร่วมการอบรมสรุปร่วมกันโดยใช้ POWERPOINT ซึ่งเนื้อหาที่นำเสนอ นั้น จะประกอบไปด้วย โรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน , โรคความดันโลหิตสูง , โรคหัวใจ , โรคมะเร็ง เป็นต้น)
4. หลังจากการสรุปร่วมกันเสร็จแล้วนั้นวิทยากรชวนผู้เข้าร่วมการอบรมทั้ง 4 กลุ่ม ระดมความคิดลำดับความรุนแรงของโรคที่มีการแพร่ระบาดทั้งโรคติดต่อในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชุมชนตนเอง
5. วิทยากรบรรยายให้ข้อมูลกับผู้เข้าร่วมอบรมตามเนื่อหาดังต่อไปนี้
 - โรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน , โรคความดันโลหิตสูง , โรคหัวใจ , โรคมะเร็ง) อธิบายลักษณะอาการของโรค , ช่องทางการติดต่อและการป้องกันฯ ที่เป็นปัญหาของแต่ละพื้นที่
 - อธิบายลักษณะอาการของโรค , ช่องทางการติดต่อและการป้องกันโดยวิธีการอธิบายตามรูปแบบการแพร่ระบาดโรคติดต่อทางเดินอาหาร , โรคติดต่อทางเดินหายใจ , โรคติดต่อนำโดยแมลง และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

6. วิทยากรและผู้เข้าร่วมการอบรมสรุปร่วมกัน

7. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ

7.1 ทำแบบทดสอบ

7.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติม
ภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

7.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานและส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนด
เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

7.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชาเลือก จำนวน 5 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่)

สื่อ

- บัตรคำชื่อโรคติดต่อ (โรคเอดส์ , โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ , โรควัณโรค , โรคไข้เลือดออก , โรคมาลาเรีย , โรคเท้าช้าง , โรคอุจจาระร่วง)
- บัตรคำชื่อโรคไม่ติดต่อ (โรคเบาหวาน , โรคความดันโลหิตสูง , โรคหัวใจ , โรคมะเร็ง)
- กระดาษบรู๊ฟ
- กระดาษขาว
- POWERPOINT เนื้อหาความรู้โรคเบาหวาน , โรคความดันโลหิตสูง , โรคหัวใจ , โรคมะเร็ง ฯลฯ
- แบบทดสอบ
- คู่มืออาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
- แบบบันทึกการปฏิบัติงานภาคปฏิบัติ

ประเมินผล

การสัมภาษณ์และถามผู้เข้าร่วมหลังการจัดกิจกรรม แบบทดสอบความรู้ การสังเกตการณ์
ส่วนร่วมพูดคุยตอบข้อซักถาม/ข้อคำถาม แบบสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่ม ผลงานกลุ่ม
ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

หัวข้อเรื่อง การเตรียมความพร้อมรับมือและจัดการในภาวะวิกฤติและภัยพิบัติ

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. ความหมาย และนิยาม “ภัยพิบัติในชุมชน”
2. การจัดการสุขภาพชุมชน ในภาวะภัยพิบัติ กรณีน้ำท่วม กรณีแผ่นดินไหว
3. อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว แสดงบทบาทในภาวะน้ำท่วม แผ่นดินไหว
4. มีทักษะพื้นฐาน การดูแลและช่วยเหลือประชาชน ในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

1. ความหมาย และนิยาม “ภัยพิบัติในชุมชน”
2. กระบวนการจัดการสุขภาพชุมชน ในภาวะภัยพิบัติกรณีน้ำท่วม กรณีแผ่นดินไหว

3. บทบาท อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ในภาวะภัยพิบัติ (กรณีน้ำท่วม) แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะช่วงวางแผนและเตรียมป้องกันภัยพิบัติในชุมชน ระยะช่วงจัดการ ระหว่างเกิดภัยพิบัติ และ ระยะจัดการช่วงฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ รวมทั้ง ความรู้พื้นฐาน การดูแลและช่วยเหลือประชาชน ในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรสร้างความเข้าใจและให้เห็นภัยพิบัติที่อาจมีโอกาสดังเกิดขึ้นในแต่ละชุมชน
2. สร้างแนวทางการเป็นนักจัดการสุขภาพชุมชน
3. ใช้กระบวนการกลุ่ม ร่วมวางแผน วิเคราะห์ บทบาท อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ในการจัดการสุขภาพชุมชน ในภาวะภัยพิบัติ (ใช้กรณีน้ำท่วมเป็นตัวอย่าง) 3 ระยะ คือ - วางแผนเตรียมป้องกันภัยในชุมชน ก่อนเกิดภัยพิบัติ - วางแผนจัดการช่วงเกิดภัยพิบัติ - วางแผนจัดการช่วงระยะฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ หรือกรณีแผ่นดินไหว แล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
4. เรียนรู้พื้นฐาน โดยใช้กรณีน้ำท่วมเป็นตัวอย่าง จำนวน 6 ฐาน สำคัญ คือ
 - การจัดทำฐานข้อมูลเตรียมรับมือภัยพิบัติ ได้แก่ โชนที่ได้รับผลกระทบ โดยใช้ ธงสีแดงเหลือง เขียว - การจัดเตรียมเครื่องมือสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และ การเคลื่อนย้ายคน
 - การดูแลส่งต่อผู้ป่วย และการรักษา-ส่งต่อ - การเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะประเด็นการจัดหา อาหาร น้ำ สะอาด และการกำจัดสิ่งปฏิกูล
 - การพัฒนาคุณภาพชีวิต (ฟื้นฟูสุขภาพกาย - จิต) - การประเมินผลการจัดการสุขภาพชุมชน ในภาวะภัยพิบัติ

สื่อ

- เหตุการณ์จากข่าว/ประสบการณ์จริงของผู้เรียน
- แบบบันทึกการปฏิบัติงาน
- ใบความรู้
- แบบทดสอบ

ประเมินผล

การสัมภาษณ์และถามผู้เข้าร่วมหลังการจัดกิจกรรม แบบทดสอบความรู้ การสังเกตการมีส่วนร่วมพูดคุยตอบข้อซักถาม/ข้อคำถาม แบบสังเกตการมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่ม ผลงานกลุ่ม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

หัวข้อเรื่อง การเสริมทักษะอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

วัตถุประสงค์ เมื่ออาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

ปฏิบัติงานหรือมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นในทักษะที่ขาดไป

เนื้อหา

- (1) ภาษาอังกฤษในงานสาธารณสุข
- (2) ภาษาเพื่อการสื่อสารในงานสาธารณสุข

- (2) ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง
- (3) ความคิดสร้างสรรค์และความคิดเชิงบวก
- (4) จิตวิทยาการจูงใจคน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรประเมินทักษะผู้เรียนตามเรื่องที่ต้องการเสริมทักษะ
2. วิทยากรผู้เรียนฝึกปฏิบัติ
3. หลังจากการสรุปร่วมกัน

สื่อ

- POWERPOINT
- ผู้เรียน
- แบบทดสอบ
- ใบความรู้
- ใบงาน

ประเมินผล

การสัมภาษณ์และถามผู้เข้าร่วมหลังการจัดกิจกรรม แบบทดสอบความรู้ การสังเกตการมีส่วนร่วมพูดคุยตอบข้อซักถาม/ข้อคำถาม แบบสังเกตการมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่ม ผลงานกลุ่ม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

หัวข้อเรื่อง การดูแลผู้พิการในชุมชน

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับลักษณะและสิทธิของผู้พิการ
2. ปฏิบัติการดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ จัดบริการสุขภาพ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและการดูแล ผู้พิการในชุมชนตรงตามประเภทของผู้พิการ
3. ปฏิบัติการประเมิน ส่งต่อและเยี่ยมบ้านผู้พิการร่วมกับทีมหมอครอบครัว

เนื้อหา

- (1) ประเภทลักษณะและสิทธิของผู้พิการ
- (2) การจัดบริการสำหรับผู้พิการ
- (3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ และการส่งต่อ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้ระดมสมองเกี่ยวกับประสบการณ์ผู้พิการในชุมชน
2. วิทยากรผู้เรียนฝึกปฏิบัติในการจัดบริการสุขภาพและการส่งต่อ สำหรับผู้พิการ
3. หลังจากการสรุปร่วมกัน

สื่อ

- POWERPOINT
- ผู้เรียน
- แบบทดสอบ
- ใบความรู้
- ใบงาน

ประเมินผล

การสัมภาษณ์และถามผู้เข้าร่วมหลังการจัดกิจกรรม แบบทดสอบความรู้ การสังเกตการมีส่วนร่วม พูดคุยตอบข้อซักถาม/ข้อคำถาม แบบสังเกตการมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่ม ผลงานกลุ่ม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

หัวข้อเรื่อง การดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับลักษณะและสิทธิของผู้สูงอายุ
2. ปฏิบัติการดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ จัดบริการสุขภาพ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนตรงตามประเภทของผู้สูงอายุ
3. ปฏิบัติการประเมิน ส่งต่อและเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุร่วมกับทีมหมอครอบครัว

เนื้อหา

- (1) ประเภทลักษณะและสิทธิของผู้พิการ
- (2) การจัดบริการสำหรับผู้พิการ
- (3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ และการส่งต่อ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้ระดมสมองเกี่ยวกับประสบการณ์ผู้สูงอายุในชุมชน
2. วิทยากรผู้เรียนฝึกปฏิบัติในการจัดบริการสุขภาพและการส่งต่อ สำหรับผู้สูงอายุ
3. หลังจากการสรุปร่วมกัน

สื่อ

- POWERPOINT
- ผู้เรียน
- แบบทดสอบ
- ใบความรู้
- ใบงาน

ประเมินผล

การสัมภาษณ์และถามผู้เข้าร่วมหลังการจัดกิจกรรม แบบทดสอบความรู้ การสังเกตการมีส่วนร่วม ร่วมนุ้ตอบข้อซักถาม/ข้อคำถาม แบบสังเกตการมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่ม ผลงานกลุ่ม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

9. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลสำเร็จของผู้เรียน จะดำเนินการร่วมกันหลายวิธี โดย

1. อาสาศักดิ์สาธารณสุขุต่างด้าวต้องเข้ารับการอบรมครบเต็มเวลาตามหลักสูตรที่กำหนดและครบ ทุกหัวเรื่องของทุกวิชา
2. การวัดผลและประเมินผล โดยวิธี

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
อาสาศักดิ์สาธารณสุขุต่างด้าวผู้เรียนทำใบงาน	ใบงานในแต่ละหัวเรื่องวิชา	ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ (ความถูกต้องในการตอบหรือทำใบงาน)
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 3 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงาน/การเรียนรู้	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน	ระดับคุณภาพ 3 ผ่านเกณฑ์
อาสาศักดิ์สาธารณสุขุต่างด้าวเข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อทดสอบ	แบบสัมภาษณ์	ความถูกต้องในการตอบแบบทดสอบด้วยการสัมภาษณ์ ร้อยละ 70
การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	ผลของการนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน	มีพฤติกรรมสุขภาพการปฏิบัติจริงของตนเอง

10. การจบการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องเข้ารับการอบรมครบเต็มเวลาตามหลักสูตรที่กำหนดและครบทุกวิชา และมีผลงานการปฏิบัติจริงตามแฟ้มสะสมงานผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จึงจะถือว่าจบการฝึกอบรม

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล Thaincd.com/document/fill/download ระบาดวิทยาโรคไม่ติดต่อ
 กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ.(2558). **ชุดความรู้การสแกนพิษ.**
 โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบการเฝ้าระวังโรคและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ โดย อสม.
 นครบาลและเครือข่ายสุขภาพภาคประชาชน.เอกสารอัดสำเนา.
 _____.(2558). **ชุดความรู้การดูแลสุขภาพด้วยตนเอง.**โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบการเฝ้า
 ระวังโรคและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ โดย อสม. นครบาลและเครือข่ายสุขภาพภาค
 ประชาชน.เอกสารอัดสำเนา.
 _____.(2556). **คู่มืออสม.นักรจัดการสุขภาพชุมชน.**กรุงเทพฯ: ชุมชนสมรรถนะ.
 _____.(2554). **คู่มืออสม.นักรจัดการสุขภาพ 5 โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง.**กรุงเทพฯ: ชุมชนสมรรถนะ
 การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
 _____.(2546). **สิทธิหน้าที่พลเมืองระบบสุขภาพภาคประชาชน.** กรุงเทพฯ : บริษัท
 เรดิโอเอ็น จำกัด
 กองสุกศึกษา กระทรวงสาธารณสุข.(2545).**การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเรียนรู้และการสื่อสารในชุมชน .**
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
 _____.(2547). **50.สร้างสุขภาพชีวิต.** เอกสารแผ่นพับ, นนทบุรี .
 _____.(2545). **10 แนวทางการสร้างสุขภาพ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
 กองการพยาบาล สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร.(2555).**คู่มือการดูแลสุขภาพที่บ้าน (Home Health
 Care)** สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร.จากเว็บไซต์ www.phn.bangkok.go.th/health.
 กรมควบคุมโรคติดต่อ.(2545). **คู่มืออาสาสมัครชุมชนเรื่องโรคไข้เลือดออก.** พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพฯ:
 ศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด .
 กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข.(2556). **คู่มืออสม.นักรจัดการสุขภาพชุมชน.** การฝึก
 อบรม อสม. นครบาลใหม่ ตามหลักสูตรมาตรฐานการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ
 หมู่บ้าน กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพฯ: ชุมชนสมรรถนะ.
 _____.(2555).**คู่มืออสม.การเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคเชิงรุก.** กรุงเทพฯ:
 ชุมชนสมรรถนะ
 _____.(2552).**คู่มือหลักสูตรการอบรมฟื้นฟูความรู้อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)**
ปีพุทธศักราช 2552.กรุงเทพฯ: บริษัท เรดิโอเอ็น จำกัด.
 _____.(2557).**หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข สำหรับกลุ่มประชากร**
ต่างด้าว พุทธศักราช 2557. เอกสารอัดสำเนา.
 _____.(2550).**หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ปีพุทธศักราช**
2550.กรุงเทพฯ: บริษัท เรดิโอเอ็น จำกัด.
 กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.(2546) **คู่มือความรู้สุขภาพจิตชุมชน.** นนทบุรี : สำนักพัฒนา
 สุขภาพจิต.
 _____.(2555).**สุขภาพจิตแรงงานต่างด้าว.**นนทบุรี : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.
 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.(2552). **คู่มือการดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ.**กรุงเทพฯ: สำนักงาน
 กิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
 คณะทำงานศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ จังหวัดลำปาง.(2552). **โครงการส่งเสริมอาสาสมัคร**
ในการดูแลผู้สูงอายุ.มปท.

เครือข่ายกรรมการพัฒนาคุณภาพบริการเขต 14 .(มปพ.). **คู่มือการดูแลผู้ป่วย 5 กลุ่มเป้าหมาย**.มปท.
ชมรมเครือข่ายผู้สูงอายุแคทอลิกประเทศไทย(คณะกรรมการแคทอลิกเพื่อผู้สูงอายุ).(2554).**คู่มือจิตอาสา
ผู้สูงอายุเพื่อสังคม**.กรุงเทพฯ: พีเอส เซอร์วิส 1.

ประเวศ วะสี และคณะ. (2531). **คู่มือการดูแลรักษาสุขภาพสำหรับประชาชน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มูลนิธิโกมลคีมทอง.

ปาริณกุล ตั้งสุขฤทัย.**อาหารสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ** ในคอลัมน์ภูมิปัญญาไทย วารสารหมออนามัย
ปีที่ 20 ฉบับที่ 5.

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับ 2) พ.ศ. 2551.(25 กุมภาพันธ์ 2551). **ราชกิจจานุเบกษา**.
เล่ม 125 ตอนที่ 38 ก หน้า 13 - 22.

มูลนิธิเอ็ดส์แห่งประเทศไทย. (2557).**เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์: สารสุขภาพ** (เพศศึกษา
รอบด้านและเอชไอวี/เอดส์ . สืบค้นจาก

http://www.thaiaids.org/autopagev4/show_page.php?topic_id=395&auto_id=18&TopicPk=ววรรณภา ศรีธัญรัตน์ ลัดดา ดำริการเลิศ บรรณาธิการ,(2553).**การจัดการความรู้และสังเคราะห์
แนวปฏิบัติของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล: แนวปฏิบัติในการบริการผู้สูงอายุ**.
บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

ศุภกิจ ศิริลักษณ์. (2548). **คู่มือการอบรมพนักงานสุขภาพชุมชนต่างด้าวตก** (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดตาก.

ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาสุขภาพภาคประชาชน ภาคกลาง.(2555).**คู่มือสม.นั้กจัดการสุขภาพชุมชน**.
ชลบุรี: บ้านบึงการพิมพ์.

ศูนย์อนามัยที่ 8 นครสวรรค์,(2556). **โรงเรียนพ่อแม่ ลูกแรกเกิด – 5 ปี**, พิมพ์ครั้งที่ 2 นครสวรรค์
แอบปิกกราฟฟิค.

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 8 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข,(2556). **โรงเรียน
พ่อแม่ ฉบับหลังคลอด**. มทพ.

สุสันหา ยิ้มแย้ม.(2555). **การพัฒนาระบบสื่อสารสุขภาพด้านอนามัยเจริญพันธุ์สำหรับแรงงาน
ข้ามชาติไทยใหญ่**วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ปีที่ 4 ฉบับที่ 4 มีนาคม-เมษายน 2555
หน้า 77 - 90

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย.(2556). **คู่มือแนวทางการอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ หลักสูตร 70 ชั่วโมง**.
กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

_____. (2556).**คู่มือแนวทางการอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุระยะยาว**.กรุงเทพฯ: องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

_____. (2552).**คู่มือปฏิบัติงานสำหรับ อสม. เพื่อผู้สูงวัย สายใยรักครอบครัว ชุมชน**.มปท.

_____. (2553).**การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว**.กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานกฤษฎีกา.พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546.(2546)

สำนักงานกฤษฎีกา.พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534.(2534).

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก. (2552). **คู่มืออาสาศาสตร์สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(ผู้นำการ
เปลี่ยนแปลง สุขภาพ) เขตตรวจราชการที่ 17 กระทรวงสาธารณสุข**. เชียงใหม่: เชียงใหม่
บรรณกิจพรินต์.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร.(2553).**คู่มืออาสาศาสตร์สาธารณสุขในแรงงานต่างด้าว**.
สมุทรสาคร.

สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว.(มปพ.). **ข้อควรรู้สำหรับนายจ้างและแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาวและ
กัมพูชา ที่ทำงานในประเทศไทย**.

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 9 จังหวัดพิษณุโลก. (มปป.). **คู่มือการประชาสัมพันธ์การป้องกันควบคุมโรค และภัยสุขภาพ สำหรับสื่อมวลชน.** พิษณุโลก.

สำนักโรค กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2552). **วัณโรค โรคภัยที่ไม่น่ากลัว** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

สำนักพัฒนาวิชาการแพทย์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.(2550).**แนวทางการคัดกรองและการดูแลผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง.**โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค.(2550).**คู่มือการดูแลตนเองเบื้องต้น เรื่อง ความดันโลหิตสูง.** พิมพ์ครั้งที่ 10.กรุงเทพฯ: บริษัท สามเจริญพาณิชย์ (กรุงเทพ) จำกัด

สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่. (2558).โรคติดต่อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2012 [internet]. 2558 [เข้าถึงเมื่อ 6 พมิ.ย. 2558]. Available from: http://beid.ddc.moph.go.th/th_2011/news.php?items=668.

หนังสือสำนักทะเบียนกลาง กระทรวงมหาดไทย เรื่อง **การแจ้งเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติคน ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับ 2) พ.ศ. 2551.** (17 กุมภาพันธ์ 2552). ที่มท.0309.1/ว 8.

หนังสือสำนักทะเบียนกลาง กระทรวงมหาดไทย เรื่อง **การรับแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติ.** (22 มกราคม 2558). ที่มท.0309.1/ว 3 .

อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์ จรัมย์พร ให้ลายอง กัญญา อภิพรชัยสกุล .(2554). **ชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานข้ามชาติใน 11 จังหวัดสำคัญ ในประเทศไทย ปีพ.ศ. 2553.** บทความในวารสารประชากร และสังคม ปี 2554

เอกสารการสอนชุดวิชา วิทยาการระบาดและการควบคุมโรค หน่วยที่ 1- 8 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 สาขา วิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พิมพ์ครั้งที่ 11 พ.ศ.2549 พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เอกสารการสอนชุดวิชา การสาธารณสุข 1 หน่วยที่ 1 - 7 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พิมพ์ครั้งที่ 20 พ.ศ.2544 พิมพ์ที่บริษัทประชุมการช่าง จำกัด กทม.

เอกสารการสอนชุดวิชา การสาธารณสุข 2 หน่วยที่ 1 - 7 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พิมพ์ครั้งที่ 17 พ.ศ.2543 พิมพ์ที่โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เอกสารการสอนชุดวิชา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสาธารณสุข หน่วยที่ 8 - 15 สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พิมพ์ครั้งที่ 3 พิมพ์ที่โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เอกสารการสอนชุดวิชา โรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ หน่วยที่ 1- 8 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พิมพ์ครั้งที่ 4 พ.ศ.2548 พิมพ์ที่โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Centers of Disease Control and Prevention (CDC), (2012). **“Principle of Epidemiology in Public Health Practice,”** <http://www.cdc.gov/ophss/csels/dsepd/SS1978/SS1978.pdf>., accessed February 12, 2015

Choi, Bernard C. K. (2012) . “The Past, Present, and Future of Public Health Surveillance. Scientifica,” Volume 2012 (2012), Article ID 875253, 26 pages,

Liddy, C., Johnston, S., Nash, K., Ward, N., & Irving, H. (2014). “Health coaching in primary care: a feasibility model for diabetes care,” BMC Family Practice 2014. <http://www.biomedcentral.com/1471-2296/15/60>., accessed February 12, 2015

ภาคผนวก 1

วิธีการฝึกอบรมหัวข้อย่อย

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดี มีสุข

สุขภาพกาย เรื่อง สุขวิทยาส่วนบุคคล

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

1. อธิบายความหมายของสุขบัญญัติได้อย่างถูกต้อง
2. ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขวิทยาส่วนบุคคล
3. อธิบายประโยชน์ของการปฏิบัติตัวตามหลักการทางสุขบัญญัติได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหาแนวคิดรวบยอด

1. ความหมายและความสำคัญของสุขบัญญัติ
2. สุขบัญญัติ 10 ประการ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยการจับคู่ตรวจร่างกาย
2. สรุปและบรรยายให้ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องสุขวิทยาส่วนบุคคลและสุขบัญญัติ 10 ประการ โดย

ใช้ภาพประกอบ

3. สานิตเรื่องการดูแลอนามัยส่วนบุคคลที่สามารถปฏิบัติได้ง่าย เช่น การล้างมือ
4. แบ่งกลุ่มให้สมาชิกแต่ละกลุ่มระดมความคิดประเด็น การดูแลสุขวิทยาส่วนบุคคล และแนวทางสร้างการมีส่วนร่วมให้ประชาชนดูแลสุขวิทยาส่วนบุคคลของตนเอง
5. ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่ม ผู้เรียนร่วมแสดงความเห็นเพิ่มเติม
6. วิทยากรสรุปและอธิบายเพิ่มเติม
7. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ

7.1 ทำแบบทดสอบโดยการเข้ารับการสัมภาษณ์และตรวจความสะอาดของร่างกาย (ก่อนและหลังการอบรม)

7.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติม ภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

7.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกผลการปฏิบัติงานภาคปฏิบัติ และส่งแบบบันทึกผลการปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

7.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชาสุขภาพดีมีสุข จำนวน 4 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่)

สื่อประกอบการฝึกอบรม

- ภาพประกอบพร้อมคำบรรยาย
- ชุดอุปกรณ์ล้างมือ
- ใบความรู้
- ใบงาน
- ร่างกายตนเอง
- แบบทดสอบท้ายบท
- ประเด็นการร่วมคิดระดมสมอง

ประเมินผล

การมีส่วนร่วมกิจกรรม แบบสัมภาษณ์เพื่อทดสอบความรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน กลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดีมีสุข

เรื่อง การส่งเสริมสุขภาพและการเฝ้าระวังทางสุขภาพในชุมชน

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ผ่านการอบรมนี้แล้วสามารถ

1. อธิบายแนวคิดและความสำคัญของการเฝ้าระวังสุขภาพในชุมชน
2. มีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมสุขภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพตนเอง ครอบครัวและชุมชนต่างด้าว
3. ปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพของตนเองได้
4. วางแนวทาง ระบบการเฝ้าระวังสุขภาพในชุมชนได้
5. จัดกิจกรรมดูแลและส่งเสริมสุขภาพในชุมชนต่างด้าวได้

เนื้อหา

1. สุขภาพกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
2. การส่งเสริมสุขภาพ โดยการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง การดูแล ป้องกันโรคที่เกิดจากอาหาร การกิน การทำงาน และความเครียด การสร้างฐานอาหารและสมุนไพรในครัวเรือน 1. แนวคิดและความสำคัญของการเฝ้าระวังทางสุขภาพในชุมชน
3. แนวทางการเฝ้าระวังทางสุขภาพในชุมชน
 - การสังเกตและการแสวงหาแหล่งข้อมูลข่าวสารทางสุขภาพ
 - การติดตามสถานการณ์/เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ (โรคติดต่อ/โรคไม่ติดต่อ/โรคจากการประกอบอาชีพ/โรคที่เกิดจากพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม)
 - การจัดการข้อมูลข่าวสาร (วิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอ) และวิธีการส่งสัญญาณเตือนภัยแก่เพื่อนบ้านในการควบคุมป้องกัน
 - การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนในการควบคุมป้องกัน (กรณีที่รุนแรง ร้ายแรง หรือส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนในวงกว้าง)
 - สิ่งที่จะต้องจำ มี จิตสำนึก บุคลิกภาพ ทักษะ (ไม่รู้ ไม่ดูตาย กระจายข่าวสาร)
4. ความรู้เกี่ยวกับเหตุปัจจัยในการส่งเสริมสุขภาพและบทบาทของ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว โดยมีเนื้อหาหลัก 6 ด้าน คือ อาหาร อารมณ์รวมถึงจิตวิญญาณ อากาศ อนามัย สิ่งแวดล้อม ออกกำลังกาย และโรคภัยรวมทั้งการขับถ่าย ในการทำให้สุขภาพดีของแต่ละกลุ่มวัย และอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมดูแลและส่งเสริมสุขภาพตามกลุ่มอายุของประชาชนและบริบททางสังคมในหมู่บ้านชุมชน ตลอดจนร่วมกันวางแผนแนวทางหรือระบบการเฝ้าระวังสุขภาพในชุมชน โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

- สุขภาพจิตชุมชน
- การสุขาภิบาลน้ำสะอาด
- อนามัยสิ่งแวดล้อม
- โภชนาการ
- อนามัยแม่และเด็ก
- เอดส์ในชุมชน
- อุบัติเหตุ อุบัติภัยและโรคไม่ติดต่อ
- ท้นตสาธารณสุข
- การคุ้มครองผู้บริโภค

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรให้ผู้เรียนสแกนสุขภาพตนเองเบื้องต้นด้านสมรรถภาพทางกาย โดยให้ทุกคนปฏิบัติดังนี้

1.1 ตรวจต้นคอ ด้วยการยืนตรง ศรีษะตั้งตรง วางคอบนบ่าแต่ละข้าง ดูว่ามีความตึง ความปวดร้าว ความเจ็บที่คอหรือไม่ (ท่าที่1) เงยคอ 90 องศา (ท่าที่ 2) หันศรีษะไปทางซ้าย (ท่าที่3) หันศรีษะไปทางขวา (ท่าที่4) ก้มศรีษะให้คางชิดอก (ท่าที่ 5) ว่ามีอาการเจ็บปวด ร้าว จุดใด จุดหนึ่งแสดงว่าไม่ปกติ หรือมีอาการเจ็บป่วย เกิดความเสี่ยงต่อโรคต่าง ๆ

1.2 ตรวจสะบักไหล่ ด้วยการเอามือไขว้หลังแตะกัน โดยครั้งที่ 1 เอามือซ้ายวาดไปแตะไหล่ขวาด้านหลัง แล้วเอามือขวาไปล็อกมือซ้ายไว้ ครั้งที่ 2 เอามือขวาวาดไปแตะไหล่ซ้าย เอามือซ้ายไปล็อกมือขวา ถ้านิ้วและมือทับกันระยะทางเป็นบวก ถ้านิ้วแตะไม่ถึงกัน เป็นลบ และจะอยู่ในภาวะเสี่ยงหากระยะห่างระหว่าง ปลายนิ้วกลางทั้งสองข้าง ชาย ≥ 10 ซม. หญิง ≥ 5 ซม.

1.3 ตรวจกล้ามเนื้อและเส้นเอ็นหลัง ด้วยการยืนขึ้นตรงๆ แล้วก้มลงปลายนิ้วมือแตะถึงพื้นว่าแตะถึงพื้นหรือไม่ หากแตะไม่ถึงพื้นและมีระยะห่างระหว่างมือกับพื้นมากเท่าใดแสดงถึงขนาดของความเสี่ยง

1.4 ตรวจกล้ามเนื้อ เส้นเอ็นหลังและเอว โดยนั่งเหยียดเท้าออกไปก้มลงปลายมือแตะปลายเท้า หรือใช้ไม้บรรทัดยาวไม่น้อยกว่า 25 นิ้ว วางราบกับพื้น โดยติดแถบกาวยึดที่จุด 15 นิ้ว แล้วนั่งหลังตรงเหยียดขา ให้ส้นเท้าทั้งสองข้างอยู่ที่จุด 15 นิ้ว โดยจุดเริ่มอยู่ใกล้เข่า แยกส้นเท้าออกห่างจากไม้วัด ด้านละ 5 นิ้ว แล้ว เหยียดแขนตรง ฝ่ามือชิดกันโดยให้ปลายนิ้วทั้งสองข้างแตะพื้น ค่อยๆ ก้มลงแล้วเหยียดมือออกไปให้ไกลที่สุด โดยที่เข่าไม่งอ ทำค้างไว้ประมาณ 2 วินาที

2. แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม หรือตามความเหมาะสม และให้ผู้เรียนร่วมกันคิดระดมสมองในประเด็น ดังต่อไปนี้

- สุขภาพ คืออะไร และการจัดการ หมายความว่าอย่างไร
- “การส่งเสริมสุขภาพ” หมายถึงอะไรและการเฝ้าระวังทางสุขภาพในชุมชน คืออะไร
- ตัวกำหนดสุขภาพ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ ทั้งด้านเกิดการมีสุขภาพดีและเสื่อม
- สุขภาพกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- วิธีการดูแลตัวเองไม่ให้เจ็บป่วยของผู้เรียนทำอย่างไร และมีแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้กับคนในชุมชนอย่างไร

3. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของการประชุมกลุ่ม

4. วิทยากรสรุป พร้อมอธิบายเพิ่มเติมจากที่ผู้เรียนนำเสนอ

5. แบ่งกลุ่มระดมความคิด (ขนาดตามความเหมาะสม) เรื่อง สิ่งที่มีติดต่อกับสุขภาพ วิถีชีวิต และการปฏิบัติของคนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางสุขภาพ สรุปแนวคิดและความสำคัญของการเฝ้าระวัง

2. แจกใบงาน / ใบความรู้ (สถานการณ์ที่เกิดโรคติดต่อ/โรคจากพฤติกรรม/โรคจากการประกอบอาชีพ สุขภาพจิต โภชนาการ สุขาภิบาลน้ำสะอาด อนามัยสิ่งแวดล้อม) VDO ดูก่อนเข้ากลุ่ม และผู้สอนห้ามอธิบาย ต้อง ไม่ยาว ให้เขียนเป็นข้อๆ เป็นตัวเลขลำดับในทุกแผนการสอน

3. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันวิเคราะห์เพื่อระบุแหล่งข้อมูล วิธีการติดตามสถานการณ์และการจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อเตือนภัยในชุมชน

4. นำเสนอผลการประชุมกลุ่ม

5. นำเสนอแนวทางการเฝ้าระวังทางสุขภาพในชุมชน

6. วิทยากรสรุปและนำเสนอแนวคิดและความสำคัญของการเฝ้าระวังทางสุขภาพในชุมชน

7. แลกเปลี่ยนแนวทางและหลักการเฝ้าระวังทางสุขภาพ ระหว่างผู้เข้าอบรมและวิทยากร (ตามหลักวิชาการสถานการณ์จริงและข้อจำกัดของชุมชน)

8. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ

8.1 ทำแบบทดสอบ (ก่อนและหลังการอบรม)

8.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติมภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

8.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกผลงาน ภาคปฏิบัติ และส่งแบบบันทึกผลงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

8.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชาสุขภาพดีมีสุข จำนวน 4 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่)

สื่อ

- ร่างกายตนเอง
- ประเด็นการร่วมคิดระดมสมอง
- ใบความรู้
- ใบงาน
- แบบทดสอบท้ายบท
- สื่อVDO (ต้นเหตุที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น สถานการณ์จริงที่เกิดปัญหาสุขภาพ ทั้งโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ โรคที่เกิดจากพฤติกรรม โรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพ
- เอกสารประกอบการสอน

ประเมินผล

แบบทดสอบความรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

- การประเมินผลงาน โดยกำหนดสถานการณ์สมมติให้ทดลอง
- การสังเกต โดยกำหนดประเด็นในการสังเกต เช่น การวางแผน การทำงานเป็นทีม
- ประเมินภาพรวม

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดีมีสุข

เรื่อง อนามัยและแม่เด็ก

การดูแลการตั้งครรภ์และหลังคลอด

วัตถุประสงค์

1. อธิบายนิยามและความหมายการดูแลสุขภาพอนามัยแม่และเด็ก
2. บอกวิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ถูกต้อง ปลอดภัย
3. สามารถให้คำแนะนำ/ปรึกษาการปฏิบัติตัวเมื่อรู้ว่ตั้งครรภ์ ระหว่างตั้งครรภ์ และหลังคลอด
4. บอกวิธีการดูแลจิตใจระหว่างตั้งครรภ์และหลังคลอด
5. สามารถจัดการสุขภาพแม่และเด็กอย่างมีส่วนร่วม

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

- 2.1 ความสำคัญของการตั้งครรภ์และการฝากครรภ์
- 2.2 การตั้งครรภ์เมื่อพร้อมและการฝากครรภ์เร็ว
- 2.3 การติดตามหญิงตั้งครรภ์และแม่หลังคลอด
- 2.4 การดูแลสุขภาพจิตหญิงตั้งครรภ์และแม่หลังคลอด
- 2.5 การจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมการฝากครรภ์เร็ว

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่บทเรียนด้วยการตั้งคำถาม “รู้ได้อย่างไรว่าตั้งครรภ์” และให้ผู้เรียนช่วยกันตอบ และได้เล่าเรื่องประสบการณ์ของตนเอง 2-3 คน

2. ผู้สอนอธิบายถึงความหมายของการตั้งครรภ์ อาการของการตั้งครรภ์ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่ควรสังเกต

3. ผู้สอนบรรยายถึงความหมายของการฝากครรภ์คืออะไร ความสำคัญและจำเป็นต้องรีบฝากครรภ์โดยเร็ว โดยเน้น “ฝากท้องเร็วไว ลูกเติบโตใหญ่แข็งแรง”

4. ผู้สอนบรรยาย เรื่อง การป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ เพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย

5. ผู้สอนแนะนำและสาธิตวิธีการนับอายุครรภ์ที่ถูกต้อง

6. สาธิตแบ่งกลุ่ม เรื่อง เพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย

7. บรรยายความรู้เรื่อง การปฏิบัติตัวและข้อควรระวังของหญิงตั้งครรภ์

8. บรรยายความรู้เรื่อง การปฏิบัติตัวและข้อควรระวังของหญิงหลังคลอด

9. ตั้งคำถามเรื่อง ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยให้ผู้เรียนตอบ 3-4 คน จากนั้นสรุปประเด็นให้ชัดเจน

10. ตั้งคำถามเรื่อง และวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องการให้นมบุตร โดยให้ผู้เรียนตอบ 3-4 คน จากนั้นสรุปประเด็นให้ชัดเจน

11. บรรยาย เรื่อง การดูแลจิตใจ

12. ฝึกปฏิบัติเรื่อง การประเมินความเครียด 2Q

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. ใบงานที่ 1 “ฝากท้องเร็วไว ลูกเติบโตใหญ่แข็งแรง”
2. เอกสารความรู้ เรื่อง ความหมายของการตั้งครรภ์และการฝากครรภ์
3. ใบงานที่ 2 “ถ้าไม่ได้คุมกำเนิด พร้อมทั้งจะเกิดการตั้งครรภ์ได้ทุกเมื่อ”
4. เอกสารความรู้
5. ชุดสาธิตวิธีการคุมกำเนิด
6. แผ่นคำนวณอายุครรภ์สำเร็จรูป
7. ใบงานที่ 3 “ดูแล ห่วงใย ใส่ใจ แม่และเด็ก”
8. เอกสารความรู้
9. สมุดสีชมพู
10. อุปกรณ์ปั๊บบีบเก็บตุนน้ำนมแม่
 - เอกสารความรู้
 - แบบประเมินความเครียด (2Q)

การประเมินผล

แบบวัดความรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม ประเด็นคำถามชวนคิดชวนคุย ผลงานตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานภาคปฏิบัติ แฟ้มสะสมผลงาน

ใบงานที่ 1

“ฝากท้องเร็วไว ลูกเติบโตใหญ่แข็งแรง”

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการตั้งครรภ์และการฝากครรภ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของการตั้งครรภ์และอาการบ่งชี้ว่าตั้งครรภ์ได้
2. บอกถึงความสำคัญและประโยชน์ของการฝากครรภ์เร็วก่อนอายุครรภ์ 12 สัปดาห์

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. จำแนกกลุ่มผู้เรียนเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่เคยมีประสบการณ์ของการตั้งครรภ์ที่คลอดทารกน้ำหนักแรกเกิดตั้งแต่ 3,000 กรัมขึ้นไป อีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มที่คลอดทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยกว่า 3,000 กรัม

ใบงานที่ 2

“ ถ้าไม่ได้คุมกำเนิด พร้อมทั้งจะเกิดการตั้งครรภ์ได้ทุกเมื่อ ” หัวข้อที่ 2 การตั้งครรภ์เมื่อพร้อมและการฝากครรภ์เร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายถึงการป้องกันไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมและไม่พึงประสงค์ได้
2. ระบุวิธีการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยได้
3. สามารถนับคำนวณอายุครรภ์ที่ถูกต้องได้
4. ระบุวิธีการที่เหมาะสมต่อการกระตุ้นให้หญิงตั้งครรภ์ไปฝากครรภ์ก่อนอายุครรภ์ 12

สัปดาห์หรือทันทีที่รู้ตัวตั้งครรภ์ได้

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. ให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์การพบเห็นหรือการรับรู้ เกี่ยวกับการ “ตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมและไม่พึงประสงค์” 2-3 ประสบการณ์
2. แบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 5 – 7 คน เพื่อระดมสมองและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 - สาเหตุ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม และไม่พึงประสงค์
 - วิธีการป้องกัน และการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย เพื่อไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมและไม่พึงประสงค์
3. บรรยายสรุปเนื้อหาสาระในข้อ 1 และข้อ 2
4. บรรยายความรู้เรื่องวิธีการหลีกเลี่ยง และปฏิเสธการอยู่ตามลำพังกับผู้ชายในที่สาธารณะหรือสถานที่ลับตาคน การใช้ถุงยางอนามัย การใช้ยาเม็ดป้องกันการตั้งครรภ์ การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด การใช้ยาฉีดคุมกำเนิด
5. ตั้งคำถาม “ จะรู้ได้อย่างไรว่าท้อง เมื่อรู้ตัวตั้งท้อง ควรทำอะไรบ้าง ” โดยให้ผู้เรียนตอบแสดงความคิดเห็น 4 – 5 คน
6. อธิบายวิธีการนับอายุครรภ์ที่ถูกต้อง และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการนับคำนวณอายุครรภ์ที่ถูกต้อง
7. บรรยายวิธีการฝากครรภ์คุณภาพ เพื่อกระตุ้นให้หญิงตั้งครรภ์ตัดสินใจรีบไปฝากท้องเร็ว ก่อนอายุครรภ์ 12 สัปดาห์

ใบงานที่ 3

“ ดูแล ห่วงใย ใส่ใจ แม่และเด็ก “ หัวข้อเรื่อง การติดตามหญิงตั้งครรภ์และแม่หลังคลอด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและแนะนำการปฏิบัติตัวและข้อควรระวังของหญิงตั้งครรภ์ได้
2. อธิบายและแนะนำการปฏิบัติตัวและข้อควรระวังของหญิงหลังคลอดได้
3. ระบุถึงประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องการให้นมบุตร

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. บรรยายความรู้เรื่อง การปฏิบัติตัวและข้อควรละเว้นของหญิงตั้งครรภ์
2. บรรยายความรู้เรื่อง การปฏิบัติตัวและข้อควรละเว้นของหญิงหลังคลอด
3. ถามคำถามเรื่อง ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยให้ผู้เรียนตอบ 3-4 คน จากนั้น

สรุปประเด็นให้ชัดเจน

4. ถามคำถามเรื่อง และวิธีการแก้ไขปัญหาเรื่องการให้นมบุตร โดยให้ผู้เรียนตอบ 3-4 คน จากนั้นสรุปประเด็นให้ชัดเจน

ใบงานที่ 4

เรื่อง การดูแลสุขภาพจิตของหญิงตั้งครรภ์และแม่หลังคลอด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสาเหตุของการเกิดความเครียดในหญิงตั้งครรภ์ได้
2. ประเมินความเครียดโดยใช้แบบคัดกรองโรคซึมเศร้า 2 คำถาม (2Q)
3. ระบุวิธีการสร้างความสุข การผ่อนคลายเพื่อคลายความเครียดของหญิงตั้งครรภ์ได้

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. ตั้งประเด็นคำถามให้ผู้เรียน 2 – 3 คน ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่อง อารมณ์ ความคิด ความรู้สึกขณะที่ตั้งครรภ์

2. ฝึกปฏิบัติการใช้แบบคัดกรองโรคซึมเศร้า 2 คำถาม (2Q) เพื่อประเมินความเครียด

แบบคัดกรองโรคซึมเศร้า 2 คำถาม (2Q)

ข้อแนะนำ ถามด้วยภาษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่นหรือเหมาะสมกับผู้ถูกสัมภาษณ์ ควรถามให้ได้คำตอบทีละข้อ ถ้าไม่เข้าใจถามซ้ำ ไม่ควรอธิบายเพิ่มเติม

คำถาม	ภาษากลาง	ภาษาอีสาน	มี	ไม่มี (บ่มี)
1	ใน สองสัปดาห์ที่ผ่านมา รวมวันนี้ ท่านรู้สึก หดหู่ เศร้า หรือท้อแท้สิ้นหวัง หรือไม่	ในสองสัปดาห์ที่ผ่านมาวันนี้เจ้ามีอาการมูนี้บ่ : อูกอ้ง หงอย เซ้ง หนวยย บ่เป็นตาอยู่ มีแต่อยากไฮ่		
2	ในสองสัปดาห์ที่ผ่านมา รวมวันนี้ ท่านรู้สึก เบื่อ ทำอะไรก็ไม่เพลิดเพลินหรือไม่	ในสองสัปดาห์ที่ผ่านมาวันนี้เจ้ามีอาการมูนี้บ่ : บ่สนใจหยั่ง บ่อยากเฮ็ดหยั่ง บ่่วนบ่ชื่น		

3. บรรยายและยกตัวอย่างวิธีการสร้างความสุข การผ่อนคลายเพื่อคลายความเครียดสำหรับหญิงตั้งครรภ์

ใบงานที่ 5

“ ส่งเสริมการฝากครรภ์เร็ว ด้วยการจัดการดี ภาควิชามีส่วนร่วม” หัวข้อเรื่อง การจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมการฝากครรภ์เร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกถึงบทบาทที่พึงประสงค์ของ อสม. ในการส่งเสริมการฝากครรภ์เร็ว
2. บอกวิธี/ แนวทางบริหารจัดการการดูแลสุขภาพแม่และเด็กอย่างมีส่วนร่วม
3. ยกตัวอย่างวิธีการปฏิบัติตัวที่ดีของหญิงตั้งครรภ์ในการดูแลสุขภาพของตนเองและทารกได้
4. บอกถึงวิธีที่จะติดตามและประเมินผลการฝากครรภ์เร็วและการดูแลสุขภาพของแม่และเด็ก

ของชุมชนได้

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. แบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 5 – 7 คน
2. ให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดเรื่อง
 - 2.1 บทบาทที่พึงประสงค์ของ อสม. ในการส่งเสริมการฝากครรภ์เร็ว มีอะไรบ้าง
 - 2.2 หากจะต้องทำบทบาทที่พึงประสงค์นั้น จะต้องทำอะไร มีใครเกี่ยวข้องบ้าง และต้องใช้การสนับสนุนอะไรบ้าง (คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ความรู้ในการทำงาน)
 - 2.3 ระดมสมองในการกำหนดคุณลักษณะหรือภาพอันพึงประสงค์ของหญิงตั้งครรภ์และครอบครัวในเรื่องการมีส่วนร่วมช่วยกันดูแลสุขภาพ
3. สรุปประเด็นให้ชัดเจนให้เห็นถึงสิ่งที่ต้องดำเนินการในชุมชน
4. ยกตัวอย่างของหญิงตั้งครรภ์ที่มีการปฏิบัติตัวที่ดีในการดูแลสุขภาพตามขั้นตอน และส่งผลดีต่อ
 5. การเจริญเติบโตและการพัฒนาการที่ดีของลูก ครอบครัวมีความอบอุ่นและมีความสุข
 6. บรรยายถึงวิธีการติดตามและประเมินผลการฝากครรภ์เร็วและการดูแลสุขภาพของแม่และเด็กของชุมชน
 7. ทดสอบความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการอบรมตามแบบประเมินผลการเรียนรู้ อสม.กับการจัดการดูแลสุขภาพแม่และเด็ก

วิธีการฝึกอบรม
วิชาสุขภาพดีมีสุข

เรื่อง พัฒนาการสมวัยเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายความสำคัญของพัฒนาการเด็ก
2. สามารถบอกลำดับขั้นของพัฒนาการเด็ก
3. วิเคราะห์เบื้องต้นได้ว่าเด็กมีพัฒนาการตามวัย
4. บอกหรืออธิบายประโยชน์และคุณค่าของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามวัย

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

1. ความหมายและความสำคัญของพัฒนาการเด็กและการเจริญเติบโตลำดับขั้นของพัฒนาการตามวัย
2. หลักการส่งเสริมพัฒนาการตามวัย
 - การให้ความรัก ความอบอุ่น
 - การฝึกกระเป๋ยบวีนัย (การดูทีวี การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม)
 - การนอนหลับพักผ่อน
 - การนวดเสริม
3. การเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยถาม
 - สถานการณ์เด็กไทย
 - ประสบการณ์การเลี้ยงลูกของผู้อบรมเรื่องพัฒนาการเด็กและการเจริญเติบโต “ใครมีลูกหลานในวัยนี้บ้าง” “แล้วคิดว่า ลูกหลานเจริญเติบโตปกติมั๊ย ”
 - กิจกรรม จิ๊กซอว์ลำดับขั้นพัฒนาการตามวัย
2. วิทยากรบรรยายเรื่อง
 - ความหมายของพัฒนาการเด็กและการเจริญเติบโต
 - ลำดับขั้นของพัฒนาการตามวัย
 - หลักการส่งเสริมพัฒนาการตามวัย
3. สาธิต/ฝึกปฏิบัติการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
4. วิทยากรซักถามความเข้าใจ และสรุปเนื้อหาสาระ

สื่อประกอบการเรียนรู้การสอน

1. คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (กรมสุขภาพจิต)
2. แบบคัดกรองพัฒนาการเด็กแรกเกิด- 5 ปี(กรมสุขภาพจิต)
3. ของเล่นตามภูมิปัญญาพื้นบ้านส่งเสริมพัฒนาการ (ตามบริบทพื้นที่) “กระตูกต่อมคิด สะกิดต่อมอยาก”
4. ตุ๊กตาหรือสื่อบุคคล

การประเมินผล

1. แบบประเมินความรู้ก่อน-หลัง
2. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้
3. สุ่มถาม
4. ทดสอบการปฏิบัติในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

เกณฑ์การประเมิน

ร้อยละ 60

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดีมีสุข

เรื่อง โภชนาการและพัฒนารสสัมผัสเด็กปฐมวัย: อาหารกับการเจริญเติบโตตามวัย (รู้เลือก รักกิน เติบโต สดใสแข็งแรง)

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายความสำคัญของการได้รับอาหารที่เหมาะสมตามวัย
2. สามารถสาธิตการให้นมแม่ที่ถูกต้องวิธี
3. สามารถสาธิตการทำอาหารเสริมที่เหมาะสม

เนื้อหา

- ความสำคัญของน้ำนมแม่
- วิธีการให้นมแม่ที่ถูกต้องวิธี 3 ด. (ดูดเร็ว ดูดบ่อย ดูดถูกวิธี)
- อาหารกับการเจริญเติบโตตามวัย (รู้เลือก รักกิน เติบโต สดใสแข็งแรง)

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่บทเรียน ชักถามและบรรยาย
2. แบ่งกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 10-15 คน พร้อมแจกใบงาน(โจทย์)3ใบงาน
3. ทำกิจกรรมกลุ่ม 3 กลุ่มตามใบงานในประเด็น
4. วิทยากรสรุปและบรรยายเพิ่มเติมรู้เลือก รักกิน เติบโต สดใสแข็งแรง

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. โมเดลอาหาร
2. โมเดลเต้านม
3. ตุ๊กตาเด็ก
4. วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร
5. รูปภาพอาหาร
6. คู่มือส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด- 5 ปี สำหรับผู้ปกครอง (กรมสุขภาพจิต)
 - ใบงานที่ 1 เลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 - ใบงานที่ 2 อาหารเสริมที่เหมาะสม
 - ใบงานที่ 3 อาหารหลัก 5 หมู่ ครบมือในหนึ่งวันสำหรับเด็กปฐมวัย

การประเมินผล

1. แบบประเมินความรู้ก่อน-หลัง
2. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม
3. แบบบันทึกการสังเกตการนำเสนอว่าครอบคลุมตามประเด็นเนื้อหาตามใบงาน

เกณฑ์การประเมิน

ร้อยละ 60

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดีมีสุข

เรื่อง สุขภาพในช่องปาก

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายความสำคัญและวิธีการดูแลสุขภาพช่องปากได้อย่างถูกต้อง
2. สามารถสาธิตการนัดเหงือกและการทำความสะอาดช่องปากอย่างถูกวิธี

เนื้อหา

1. ความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปาก
2. วิธีการทำความสะอาดช่องปากอย่างถูกวิธี
3. วิธีการนัดเหงือก
4. วิธีการแปรงฟันถูกวิธี

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่บทเรียนโดยเพลงการแปรงฟันที่ถูกวิธีพร้อมท่าประกอบ
2. วิทยากรบรรยาย สาธิตและฝึกปฏิบัติ
 - การดูแลสุขภาพช่องปาก
 - การทำความสะอาดช่องปากอย่างถูกวิธี
 - การนัดเหงือก
 - การแปรงฟันถูกวิธี
3. วิทยากรซักถามความเข้าใจและสรุป

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. โมเดลฟันเด็ก
2. เพลง
3. แผ่นพับ/ภาพพลิก
4. โปสเตอร์

การประเมินผล

1. แบบประเมินความรู้ก่อน-หลัง
2. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม

เกณฑ์การประเมิน

ร้อยละ 60

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดีมีสุข

เรื่องการส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายความสำคัญประโยชน์การจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยได้
ถูกต้อง

2. สามารถอธิบายบทบาท อสม. นักจัดการสุขภาพ ได้ถูกต้อง

3. สามารถอธิบายขั้นตอนการจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. ความสำคัญประโยชน์การจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย

2. ขั้นตอนส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่บทเรียนให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์การส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยในบทบาท อาสาสมัคร

2. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 10 - 15 คน แจกใบงานที่ 5 ผู้เรียนระดมสมองตามโจทย์ใบงาน

3. นำเสนอผลการประชุมกลุ่มในกลุ่มใหญ่

4. วิทยากรบรรยายสรุป

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. กรณียศึกษาสถานการณ์ด้านสุขภาพชุมชน

การประเมินผล

1. แบบประเมินความรู้ก่อน-หลัง

2. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม

เกณฑ์การประเมิน

ร้อยละ 80

ใบงานที่ 1

กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสาธิตวิธีการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวในเด็กแต่ละวัยได้

สื่อประกอบ

1. ตุ๊กตาเด็ก

2. วัสดุสำหรับประดิษฐ์อุปกรณ์ส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

(กระดาษห่อของขวัญ กล่องกระดาษทิชชู กล่องยาสีฟัน เชือกฟาง กระดาษสี หรือวัสดุอื่นที่หาได้ภายในห้อง)

ลำดับขั้นตอนปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นๆละเท่ากัน
2. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มระดมความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
3. ระดมความคิด นำวัสดุที่มีมาประดิษฐ์เป็นของเล่นเพื่อนใช้ส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว เพื่อตอบคำถาม 2 คำถาม
 1. ใช้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในวัยใด
 2. วิธีใช้ส่งเสริมพัฒนาการทำอะไร
4. กลุ่มเสนอสิ่งที่ได้จากการระดมสมองในประเด็น
 1. ประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
 2. ของเล่นที่ประดิษฐ์ได้ใช้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยใด ทำอย่างไร
5. วิทยากรสรุปตามใบความรู้ที่ 3

ใบงานที่ 2

เลี้ยงลูกด้วยนมแม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้วิธีการให้นมแม่ที่ถูกต้อง 3 ด. (ดูดเร็ว ดูดบ่อย ดูดถูกวิธี)
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสาธิตวิธีการให้นมแม่ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

สื่อประกอบ

โมเดลเต้านม

ตุ๊กตาเด็ก

ถุงเก็บน้ำนม/อุปกรณ์ที่ใช้เก็บนมแม่

หัวข้อกิจกรรม

ระดมความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการแนะนำผู้ปกครองในการให้นมแม่

หากแม่ไม่อยู่บ้านผู้ปกครองหรือคนในครอบครัวจะมีวิธีเก็บรักษาน้ำนมแม่อย่างไร

สาธิตวิธีการให้นมแม่ที่ถูกต้องและวิธีการแนะนำผู้ปกครองหรือคนในครอบครัวจะมีวิธีเก็บรักษา

น้ำนมแม่

ใบงานที่ 3

กิจกรรมการเรียนรู้ด้านอาหารตามวัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถอธิบายความสำคัญของการได้รับอาหารที่เหมาะสมตามวัย
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสาธิตอาหารเสริมที่เหมาะสมตามวัยได้

สื่อประกอบ

1. วัตถุดิบในการประกอบอาหารที่หาได้ในท้องถิ่นสำหรับสาธิตอาหารเสริมเด็ก
2. วัสดุอุปกรณ์สำหรับบรรจุอาหารเสริมสาธิต
3. รูปภาพอาหาร ครบ 5 หมู่

ระยะเวลา 25 นาที

หัวข้อกิจกรรม

ระดมความคิด ความสำคัญของการได้รับอาหารที่เหมาะสมตามวัย

ระดมความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการให้อาหารเสริมเด็กที่เหมาะสมตามวัย
สาธิตอาหารเสริมที่เหมาะสมตามวัย อย่างน้อย 1-2 ชนิด

เพื่อตอบคำถาม 3 คำถาม

- อาหารแต่ละหมู่แต่ละชนิดเหมาะสมสำหรับเด็กในวัยใด
- ประโยชน์ของอาหารแต่ละหมู่แต่ละชนิดสำหรับเด็กแต่ละวัยเป็นอย่างไร
- การให้อาหารเสริมที่เหมาะสมสำหรับเด็กแต่ละวัยทำอย่างไร

กลุ่มเสนอสิ่งที่ได้จากการระดมสมองในประเด็น

1. ประโยชน์ของอาหารเสริมแต่ละชนิดที่เหมาะสมแต่ละวัย
2. วิธีการทำและให้อาหารเสริมที่เหมาะสมแต่ละวัย

วิทยากรสรุปตามใบความรู้ที่ 5 (อาหารเสริมตามวัย)

ใบงานที่ 4

กิจกรรมการเรียนรู้การดูแลสุขภาพช่องปาก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถอธิบายความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปากที่เหมาะสมตามวัย
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสาธิตการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กได้ถูกต้อง

สื่อประกอบ

1. ผ้าสะอาดผืนเล็กๆ
2. ตึกตาเด็ก (โมเดลตึกตาตายาง)

ระยะเวลา 20 นาที

หัวข้อกิจกรรม

ระดมความคิด ความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปาก

ระดมความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแลสุขภาพช่องปากที่ถูกต้อง
สาธิตวิธีการทำความสะอาดช่องปากและการแปรงฟันที่ถูกต้อง

เพื่อตอบคำถาม 2 คำถาม

- ความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปากที่เหมาะสม
- วิธีการทำความสะอาดช่องปากและการแปรงฟันที่ถูกต้อง

กลุ่มเสนอสิ่งที่ได้จากการระดมสมองในประเด็น ต่อไปนี้

- ความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปากที่เหมาะสม
- วิธีการทำความสะอาดช่องปากและการแปรงฟันที่ถูกต้อง

วิทยากรสรุปตามใบความรู้ที่ 6 (การดูแลสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัย)

ใบงานที่ 5

กิจกรรมการเรียนรู้ด้านการจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และอธิบายความสำคัญของการจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยได้

2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยได้

ถูกต้อง

สื่อประกอบ

กรณีศึกษาสถานการณ์สุขภาพชุมชน

ระยะเวลา 30 นาที

หัวข้อกิจกรรม

ระดมความคิด ความสำคัญของการจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย

ระดมความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย เพื่อตอบคำถาม 3 คำถาม

- การจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างไร
- การจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยมีกระบวนการ/ขั้นตอนอย่างไร
- การส่งต่อเพื่อการส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมทำอย่างไร

กลุ่มเสนอสิ่งที่ได้จากการระดมสมองในประเด็น

1. ความสำคัญและประโยชน์ของการจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม
2. กระบวนการ/ขั้นตอนการจัดการสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย
3. การส่งต่อ

วิทยากรสรุปตามใบความรู้ที่ 7

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดีมีสุข

สุขภาพกาย เรื่อง การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มประชากรต่างด้าว ผ่านการอบรมนี้แล้วจะมีความสามารถ ดังนี้

1. อธิบายประโยชน์และความจำเป็นในการรับวัคซีนป้องกันโรค
2. อธิบายชนิดของวัคซีนป้องกันโรคได้
3. อธิบายบทบาทของ อสม.ในการให้ภูมิคุ้มกันโรค
4. ระบุผลข้างเคียงจากการฉีดหรือใช้วัคซีนได้

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอด

1. ประโยชน์และความจำเป็น(ความสำคัญ)ในการรับวัคซีนป้องกันโรค
2. ประเภทและช่วงอายุต่างๆของการรับวัคซีน และอาการสำคัญของโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน
 - 1) วัณโรค
 - 2) ตับอักเสบบี
 - 3) บาดทะยัก
 - 4) คอตีบ ไอกรณ
 - 5) โปลิโอ
 - 6) หัด คางทูม และหัดเยอรมัน
 - 7) ไข้มองอักเสบ
3. วิธีปฏิบัติตนก่อนและหลังการรับวัคซีน (อาการข้างเคียงจากการได้รับวัคซีน)
4. บทบาทของ อสม.ในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งกลุ่มผู้เรียน เพื่อระดมสมองเกี่ยวกับ ประโยชน์ ความสำคัญ และแนวทางการติดตามการรับวัคซีน
2. ผู้แทนกลุ่มแต่ละกลุ่มของผู้เรียนนำเสนอผลการระดมสมอง
3. ผู้เรียนและวิทยากรร่วมกันสรุป/เพิ่มเติมเนื้อหา พร้อมทั้งวิทยากรแจกใบความรู้
4. วิทยากรอธิบายโดยใช้ตัวอย่างประกอบเกี่ยวกับวัคซีนแต่ละประเภทและช่วงอายุต่างๆของการรับวัคซีน
5. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันถาม ตอบ เรื่องวัคซีน อาการสำคัญของโรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน วิธีปฏิบัติตนก่อนและหลังการรับวัคซีน รวมทั้งบทบาทของ อสม.ในการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค
6. สรุปความรู้ความเข้าใจร่วมกัน
7. วิทยากรจัดทำใบความรู้เกี่ยวกับวัคซีน และช่วงอายุ และแจกให้ผู้เรียนศึกษา
8. วิทยากรใช้กระบวนการกลุ่ม ให้ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้ ร่วมกันคิด ร่วมกันทำในการที่จะทำให้กลุ่มเป้าหมายได้รับวัคซีนครบ
9. ผู้เรียนนำเสนอผลการศึกษา และวิทยากรเติมเต็มส่วนขาด

สื่อ

- แผ่นพับ โปสเตอร์
- ตัวอย่างวีซีดี

ประเมินผล

- การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน
- การซักถามผู้เรียน

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดี มีสุข

สุขภาพกาย เรื่อง การสุขาภิบาลและการอนามัยสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาศาสตร์สาธารณสุข ประชากรต่างตำบล ผ่านการอบรมนี้แล้วจะมีความสามารถดังนี้

1. อธิบาย เรื่อง สุขาภิบาลและการอนามัยสิ่งแวดล้อมได้
2. อธิบายแนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลและการ อนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้
3. ให้ข้อเสนอแนะและชักชวนให้ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ร่วม

กันจัดกิจกรรมด้านสุขาภิบาลและการ อนามัยสิ่งแวดล้อมได้

เนื้อหา

1. ความหมายและความแตกต่างของสิ่งแวดล้อมกับสุขาภิบาล
2. ประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและการจัดการสุขาภิบาลน้ำสะอาด
3. วิธีการ แนวทางการดำเนินงานสุขาภิบาลและการ อนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชน (ให้รวมถึง

บทบาทท้องถิ่น ประชาชน)

4. บทบาท อสม. ในการจัดการสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียน ด้วยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนในชุมชน สังคม

2. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นหลายกลุ่ม และให้ผู้เรียนระดมความคิดร่วมกัน ในเรื่อง การสุขาภิบาลและการอนามัยสิ่งแวดล้อม

3. วิทยากรแจกใบงาน (ปัญหาที่เกิดจากการสุขาภิบาล และผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม) ให้ใช้กรณีของชุมชนเป็นหลัก

4. ผู้เข้าอบรมอภิปรายและวิเคราะห์ผลกระทบต่อการดำรงชีวิตที่เกิดจากปัญหาการสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม

5. ผู้เรียนนำเสนอผลการประชุมกลุ่ม

6. วิทยากรสรุปและนำเสนอวิธีการตามหลักวิชาการและแนวทางการดำเนินงาน (บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน

สื่อ

- ภาพเหตุการณ์จริงที่เกิดจากการทำลายสิ่งแวดล้อมและปัญหาจากการสุขาภิบาลที่ไม่ถูกสุขลักษณะ

- เอกสารประกอบการบรรยาย/ใบความรู้แจกภายหลังการทำงานกลุ่ม

ประเมินผล

- ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการจัดการปัญหาการสุขาภิบาลและการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน

- การสังเกตจากการมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่มและความสนใจ

- แบบทดสอบความรู้

ใบงาน เรื่อง การสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถพัฒนาและปรับปรุงที่อยู่อาศัยของครอบครัวและชุมชนต่างดาวให้ถูกสุขลักษณะ

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่งกลุ่มย่อยกลุ่มละ 10-15 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธาน เลขานุการ ผู้เขียนบันทึก และโฆษกประจำกลุ่ม

2. แต่ละกลุ่มร่วมสนทนาในประเด็นบ้าน ชุมชนสะอาดปลอดภัย อนามัยดีมีสุข

3. ประธานกลุ่มนำเสนอสภาพปัญหาด้านสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของที่อยู่อาศัยและชุมชน เช่น ปัญหาความแออัด สิ่งปฏิกูล มูลฝอยน้ำเน่าเสีย สัตว์แมลงนำโรค ฯและประโยชน์ของการได้อยู่ในที่พักอาศัยและชุมชนที่ถูกสุขลักษณะ โดยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเสนอความคิดเห็นถึงแนวทางการช่วยกันแก้ปัญหา โดยให้ผู้บันทึกบันทึกลงในกระดาษเลขาคือผู้สรุป โฆษกเป็นผู้นำเสนอ

4. วิทยากรอธิบายและสรุปบทเรียนหลักการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมที่พักอาศัยและชุมชนให้ถูกสุขลักษณะและให้ดูภาพเปรียบเทียบการจัดสภาพชุมชนต่างดาวกับชุมชนที่มีการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ

5. วิทยากรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติม

6. วิทยากรสรุปแนวทางการพัฒนาที่พักอาศัยและชุมชน

7. วิทยากรให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาแสดงบทบาทการเป็นผู้นำโน้มน้าว เพื่อนบ้านในชุมชนให้ร่วมกันพัฒนา

8. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอภาพฝันของชุมชนแรงงานต่างดาวในอนาคต

9. วิทยากรวิพากษ์แต่ละประเด็นและให้ข้อเสนอแนะ

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดี มีสุข

สุขภาพกาย เรื่อง โรคและอุบัติเหตุจากการทำงาน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องโรคและอุบัติเหตุจากการทำงานและสามารถอธิบายได้
2. ระบุประเภทของและอุบัติเหตุจากการทำงานได้
3. อธิบายการป้องกันโรคและอุบัติเหตุจากการทำงานได้
4. เลือกใช้อุปกรณ์ในการป้องกันอันตรายจากการทำงานได้อย่างถูกต้องและถูกวิธี

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอด

โรคและอุบัติเหตุที่เกิดจากการทำงาน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้เข้าร่วมอบรมแนะนำตนเองและแนะนำอาชีพอาชีพที่ทำ พร้อมระบุโรคและอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการทำงานของตนเอง

2. สรุปประสบการณ์ของผู้เรียนพร้อมอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับโรคและอุบัติเหตุ

3. วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับการป้องกันโรคและอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานและในสถานประกอบการ

4. วิทยากรบรรยายให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้อุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน

สื่อประกอบการฝึกอบรม

1. อุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน

2. บัตรคำแยกประเภทอุบัติเหตุ/ โรค

ประเมินผล

การมีส่วนร่วมตอบคำถาม/ร่วมกิจกรรม

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดีมีสุข

สุขภาพจิต เรื่อง อยู่เมืองไทยอย่างไรให้มีความสุข

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาศาสตร์สาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. มีทักษะในการเข้าถึงผู้ที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต

2. มีทักษะในการสื่อสารเพื่อทราบปัญหา หาสาเหตุและแสวงหาแนวทางแก้ไขแบบกัลยาณมิตร

3. มีความเข้าใจและถ่ายทอดให้กลุ่มเป้าหมายตระหนักรู้และเข้าใจถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากการหาความรู้ด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม เช่น การตีมสุรา การเล่นพนัน

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

การจะเข้าถึงผู้ที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิตได้นั้นต้องอาศัยการสร้างมิตรภาพสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อถือ และใช้การ “ถาม” เพื่อทราบถึงปัญหาหรือความไม่สบายใจของอีกฝ่ายหนึ่ง และใช้คำถามเพื่อให้อีกฝ่ายคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมด้วยตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 – 6 คน และแจกหมวกสีชมพูให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคน
2. วิทยากรถามคำถามจากบัตรคำ 1 ว่า “ในการมาอยู่เมืองไทยอะไรทำให้มีความสุข เพราะอะไรถึงมีความสุข” ให้สมาชิกในกลุ่มย่อยคุยกัน แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอในกลุ่มใหญ่
3. วิทยากรจดเป็น mind-map ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต
4. วิทยากรแจกหมวกสีเทาให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคน แล้วถามคำถามจากบัตรคำ 2 - 4 ดังนี้
“ในการมาอยู่เมื่อไม่มีความสุข”
“ทำอย่างไรจึงจะมีความสุขกลับคืนมา”
ให้สมาชิกในกลุ่มย่อยคุยกัน แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอในกลุ่มใหญ่
5. วิทยากรจดเป็น mind-map ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต
6. ในกรณีที่มีการแก้ปัญหาหรือแสวงหาความสุขด้วยวิธีการทางลบ เช่น ดื่มสุรา เล่นการพนัน ให้วิทยากรถามกลุ่มใหญ่ ว่าการดื่มสุรา (การสูบบุหรี่ เล่นการพนัน) ทำให้เกิดผลลัพธ์อะไรตามมาบ้าง ทั้งผลลัพธ์ต่อตนเอง และครอบครัว

สื่อ

1. หมวกสีชมพู และหมวกสีเทา จำนวนเท่ากับผู้รับการอบรม
2. บัตรคำถาม จำนวน 4 ใบ
3. ฟลิปชาร์ต พร้อมปากกาเคมี
4. บัตรความรู้เรื่อง “การดื่มสุรา” “การพนัน” “การสูบบุหรี่”

วิธีการฝึกอบรม
วิชาสุขภาพดี มีสุข

สุขภาพจิต:การบริหารอารมณ์และความเครียด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมเข้าใจธรรมชาติของการเกิดและอารมณ์ ความคิดและความเครียด
2. เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกับอารมณ์และความเครียดอย่างเหมาะสม
3. เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ฝึกทักษะการผ่อนคลายความเครียด

เนื้อหาแนวคิดรวบยอด

1. อารมณ์และความเครียดเป็นภาวะที่เกิดขึ้นตลอดเวลา โดยความคิดเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลการเกิดอารมณ์และความเครียด แต่คนส่วนใหญ่ไม่ได้สังเกตเห็นเนื่องจากความคิด แสดงออกผ่านทางกรกระทำทั้งภาษากายและภาษาท่าทาง ซึ่งหมายรวมถึงการแสดงออกทางอารมณ์ด้วย อารมณ์พื้นฐานของคนมี 4 อารมณ์ได้แก่ สุข เศร้า กลัว โกรธ นอกจากนั้นยังมีภาวะกลางๆ ที่ไม่มีความรู้สึกอะไร
2. ความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์-ความคิด-ความเครียดได้แก่ เกิดขึ้นได้เพราะมีสิ่งกระตุ้นหนึ่งเหตุการณ์ทำให้เกิดได้หลายอารมณ์ เมื่อความคิดเปลี่ยนอารมณ์ก็เปลี่ยน
3. การจัดการกับความเครียดมีอยู่ 3 วิธีคือ การจัดการโดยมุ่งที่อารมณ์ การจัดการโดยมุ่งที่ปัญหาและการดูแลตนเอง

การจัดการกับอารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพทำได้ด้วยการ หมั่นสังเกตว่าความคิดแบบใดก่อให้เกิดอารมณ์แบบใดบ้างในตนเอง ยอมรับและเรียนรู้อารมณ์ของตนเอง หาวิธีผ่อนคลายหรือบรรเทาอารมณ์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดปัญหาตามมา

การจัดการกับปัญหาจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่ออารมณ์ที่เกิดขึ้นได้รับการผ่อนคลาย บรรเทาให้ดีขึ้น เพื่อให้มีสติพอที่จะจัดการกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม คือแก้ไขที่สาเหตุ หากพบว่าปัญหาที่มีไม่สามารถแก้ไขได้ ก็ต้องปรับตัวให้อยู่กับปัญหาได้อย่างสมดุล

การดูแลตนเองประกอบด้วย การมีเทคนิคและทักษะในการจัดการกับความเครียดแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น การฝึกหายใจ การยืดเหยียด การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ การออกกำลังกายที่เน้นการสร้างสมดุลระหว่างร่างกายกับจิตใจ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่บทเรียนด้วยการซักชวนผู้ร่วมกิจกรรมได้ทบทวนอารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง ตั้งแต่ตื่นนอน จนถึงปัจจุบัน
2. นำเสนอภาพแสดงอารมณ์แบบต่างๆ เพื่อให้เห็นถึงธรรมชาติของการเกิดอารมณ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจในประเด็นเรื่อง
 - การเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ภายในตัวบุคคล 1 คน ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา
 - การแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมือนกันแต่อาจมีอารมณ์แตกต่างกันตามใบความรู้ 1
3. สำรวจประสบการณ์เผชิญกับภาวะเครียดเพื่อนำผู้ร่วมกิจกรรม เพื่อนำเข้าสู่การบรรยายเรื่องความเครียด ตามใบความรู้ 2
4. สำรวจประสบการณ์การจัดการกับอารมณ์และความเครียดของผู้ร่วมกิจกรรม เพื่อสรุปให้เห็นว่าทักษะที่คนส่วนใหญ่ใช้มีอะไรบ้าง
5. วิทยากรนำเสนอเทคนิคการจัดการกับความเครียด ตามใบความรู้ 3 โดยสอดแทรกการฝึกทักษะเป็นระยะ ตามหัวข้อที่นำเสนอ

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดี มีสุข

สุขภาพจิต: เพื่อนช่วยเพื่อน

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างดาวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องแนวทางการสังเกตและช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เพื่อนที่มีปัญหาความทุกข์ใจ
2. มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้เครื่องมือประเมินความเครียด แบบประเมินภาวะซึมเศร้า (2Q)
3. มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการผ่อนคลายความเครียดด้วยตนเอง
4. มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในเรื่องการให้คำปรึกษาแบบสั้น (Brief Advice) และสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งช่วยเหลือ ด้านสุขภาพจิตและด้านสังคม

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

1. แนวทาง/วิธีการสังเกตความทุกข์/ความสบายใจ
2. แนวทางการถาม/สังเกต เพื่อประเมินความเครียด และความเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย
3. วิธีการผ่อนคลายความเครียดด้วยตนเอง (การฝึกการหายใจและการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ)
4. แนวทางการให้คำแนะนำปรึกษาแบบสั้น (Brief Advice)

สาระสำคัญ การเข้ามาทำงานในฐานะแรงงานข้ามชาติ ทั้งแรงงานและครอบครัวต้องมีการปรับตัวหลายด้าน เช่น ภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้าง/เพื่อนร่วมงาน คนไทยสภาพการทำงาน ที่ยากลำบาก ชีวิตความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างแออัดไม่สะดวกสบาย ตลอดจนการเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ฯลฯ หากไม่สามารถปรับตัวก็ได้อาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดความทุกข์ใจได้ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชนที่อยู่

การมีความรู้และทักษะในการสังเกตความทุกข์/ความเครียดของเพื่อนแรงงาน/ครอบครัวและช่วยเหลือหรือแนะนำให้คลายความทุกข์ใจ/ลดความเครียดในเบื้องต้น จะช่วยลดผลกระทบที่รุนแรง

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1

1. กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เกมวันเกิด หรือการจับคู่ขนาดผ่อนคลายความเครียด
2. วิทยากรสุ่มถามผู้เรียน 3-4 คนว่า “รู้หรือสังเกตได้อย่างไรว่าเพื่อนไม่สบายใจ” ผู้ช่วยวิทยากรบันทึกคำตอบของผู้เรียนในกระดาน Flip Chart หรืออาจพิมพ์ขึ้นจอให้เห็นพร้อมกัน (ผู้บันทึกอาจจัดกลุ่มคำตอบแยกหมวดเป็นเรื่องเครียดและเศร้าใจเพื่อความสะดวกในการสรุป)
3. วิทยากรสรุป แนวทางการสังเกตความทุกข์/ไม่สบายใจจากข้อมูลทั้งที่ผู้เรียนให้ประสบการณ์มาและตามใบความรู้ที่ 1 เรื่อง แนวทางการสังเกตความทุกข์ และเพิ่มเติมว่าความไม่สบายใจของคนเรา แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ เครียด (กินไม่ได้ นอนไม่หลับ หงุดหงิด อยู่คนเดียว) เศร้า (ใจหม่นหมอง มองอะไรก็ไม่สนุก) ซึ่งอาการเหล่านี้หากเป็นมากอาจมีสุขภาพจิตที่ต้องพบแพทย์
4. วิทยากรอธิบายเรื่องการใช้คำถามจากแบบประเมินความเครียดและแบบประเมินภาวะซึมเศร้า แจกแบบประเมินให้ผู้เรียนดูไปพร้อมกัน โดยเพิ่มเติมว่าการใช้แบบประเมินนี้ไม่ต้องใช้กับทุกคน แต่ควรใช้กับคนที่ผู้เรียนเห็นว่ามีความเครียดหรือเศร้าใจ 2-3 วันแล้ว

5. ให้ผู้เรียนรวมกลุ่ม 3 คน ฝึกการถามเพื่อนด้วยแบบประเมินความเครียดและแบบคัดกรองโรคซึมเศร้า โดยคนหนึ่งเป็นคนถาม อีกคนเป็นคนตอบ และคนที่เหลือสังเกต ช่วยกันคิดคะแนน เวียนกันไปจนครบทุกคน

6. วิทยากรสุ่มถามถึงข้อควรระวังในการใช้แบบประเมินทั้ง 2 ฉบับ วิทยากรเพิ่มเติมว่า หากผู้การใช้ข้อคำถามนี้คล่องแล้ว อาจถามปากเปล่าก็ได้ จะได้ทำให้ผู้ถามรู้สึกเป็นกันเองมากขึ้น สิ่งสำคัญที่ผู้เรียนควรทำคือ หากพบว่าผู้ถูกประเมินมีความเครียดสูง เศร้ามาก **ให้แจ้งบุคลากรสาธารณสุข** เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไป

กิจกรรมที่ 2

7. วิทยากรถามผู้เรียนว่า “เวลาไม่สบายใจคนทั่วไปทำอะไรบ้าง” ผู้ช่วยวิทยากรบันทึกคำตอบของผู้เรียนในกระดาน Flip Chart หรืออาจพิมพ์ขึ้นจอให้เห็นพร้อมกัน วิทยากรสรุปให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมส่วนใหญ่ของวิธีการคลายความทุกข์ใจ/ความเครียด

8. วิทยากร แนะนำการผ่อนคลายความเครียดด้วยการฝึกหายใจ และอธิบายประโยชน์ของการผ่อนคลายความเครียดด้วยวิธีนี้จะช่วยให้ผ่อนคลายความเครียดได้อย่างจริงจัง วิทยากรเปิดวิดีโอสาธิต วิธีการผ่อนคลายความเครียดด้วยการฝึกหายใจ และให้ผู้เรียนทุกคนทำตาม สุ่มถามความรู้สึกผู้เรียนหลังจากฝึกเปิดโอกาสให้ซักถาม

9. ให้ผู้เรียนจับคู่กัน คนหนึ่งเป็นผู้สอนอีกคนเป็นผู้เรียน สลับกันสอนการผ่อนคลายความเครียดด้วยการฝึกหายใจ วิทยากรแนะนำว่า การฝึกควรทำตามขั้นตอน ควรให้ผู้เรียนลองใช้กับตนเองและคนในครอบครัวก่อน หลังจากนั้นค่อยฝึกให้คนอื่น

10. วิทยากรถามผู้เรียนว่า “มีบ้างไหมที่มีคนมาพูดคุยปรับทุกข์ด้วย” ถ้ามีผู้ตอบว่า เคยถามต่อว่า “เรื่องที่เพื่อนมาเล่าปรับทุกข์นั้นเกี่ยวกับอะไร” และ “ได้ช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำอย่างไร” ผู้ช่วยวิทยากรบันทึกคำตอบของผู้เรียนในกระดาน Flip Chart หรืออาจพิมพ์ขึ้นจอให้เห็นพร้อมกัน ให้อาสาสมัครผู้เรียนออกมาเล่า

11. วิทยากรอธิบายเรื่องแนวทางการให้คำแนะนำปรึกษาแบบสั้น ตามใบความรู้ที่ 3 เรื่องแนวทางการให้คำแนะนำปรึกษาแบบสั้น (Brief Advice) และให้ข้อมูลแหล่งช่วยเหลือ

12. ให้ผู้เรียนจับคู่ ฝึกการให้คำแนะนำปรึกษาแบบสั้น (Brief Advice)

13. วิทยากรสรุปเนื้อหา เปิดโอกาสให้ซักถาม

สื่อ

- ใบความรู้ เรื่อง แนวทางการสังเกตความทุกข์ใจ ,วิธีการผ่อนคลายความเครียดด้วยตนเอง และเรื่อง แนวทางการให้คำแนะนำปรึกษาแบบสั้น (Brief Advice) และข้อมูลแหล่งช่วยเหลือ
- แบบประเมินความเครียด (ST-5) ภาษาไทยและภาษาพม่า
- แบบประเมินความเสี่ยงภาวะซึมเศร้า (2Q) ภาษาไทยและภาษาพม่า
- ซีดีคลายเครียด (การฝึกหายใจ)

วิธีการฝึกอบรม วิชาสุขภาพดี มีสุข

สารเสพติดและโรคสมองตติยา

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาศาสตร์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายเรื่องยาและสารเสพติด ประเภทของยาเสพติดรวมทั้งยาเสพติดที่อันตราย ยามีน และเครื่องดื่ม ชูกำลัง รวมทั้งโทษของยาเสพติดได้ถูกต้อง
2. อธิบายเรื่องโรคสมองตติยา วิธีการค้น คัดกรอง จำแนกกลุ่มผู้ติดยาและสารเสพติดได้ถูกต้อง
3. อธิบายเรื่องการช่วยเหลือด้านการบำบัดรักษา การส่งต่อ การติดตามผู้ป่วยเมื่อผ่านการบำบัดรักษา การให้คำปรึกษาได้ถูกต้อง

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

1. ความหมายยาเสพติด ประเภทของยาเสพติดรวมทั้งยาเสพติดประเภทที่อันตราย ยามีนและเครื่องดื่ม ชูกำลัง
2. โทษพิษภัยของยาเสพติด
3. โรคสมองตติยา
4. การสังเกตอาการและพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติด
5. การค้นหา คัดกรอง การช่วยเหลือ การส่งต่อ และการติดตามผู้ป่วยเมื่อผ่านการบำบัดรักษา
6. สายด่วนที่ให้คำปรึกษายาเสพติด

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรร่วมพูดคุย และซักถามผู้เรียน เรื่อง ยาเสพติดที่คุณรู้จัก โดยการสนทนาให้ครอบคลุมเนื้อหา ความหมายยาเสพติด ประเภทของยาเสพติดรวมทั้งยาเสพติดประเภทที่อันตราย ยามีน และเครื่องดื่มชูกำลัง โทษและพิษภัยของยาเสพติด โรคสมองตติยา การสังเกตอาการและพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติด
2. วิทยากรใช้คำถามเดียว คือ “หากท่านพบผู้ที่สงสัยว่าน่าจะติดยาจะทำอย่างไรบ้าง” ถามผู้เรียนแล้วให้ผู้เรียนเล่าวิธีตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการรักษาและการติดตาม
3. วิทยากรสรุปรวบยอดการเรียนรู้ภาพรวมหัวข้อเรื่อง โดยการสอบถามความเข้าใจผู้เรียน
 - 1) ความหมายยาเสพติด ประเภทของยาเสพติดรวมทั้งยาเสพติดประเภทที่อันตราย ยามีนและเครื่องดื่มชูกำลัง
 - 2) โทษพิษภัยของยาเสพติด
 - 3) โรคสมองตติยา
 - 4) การสังเกตอาการและพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติด
 - 5) การค้นหา คัดกรอง การช่วยเหลือ การส่งต่อ และการติดตามผู้ป่วยเมื่อผ่านการบำบัดรักษา
 - 6) สายด่วนที่ให้คำปรึกษายาเสพติด
4. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ
 - 4.1 ทำแบบทดสอบ
 - 4.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศาสตร์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติมภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)

4.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงาน ภาคปฏิบัติและส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก

4.4 ทำแฟ้มสะสมงาน

(ภาคปฏิบัติวิชาการสุขภาพดีมีสุข จำนวน 4 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่)

สื่อ

- เนื้อหาการพูดคุยและซักถาม
- คำถาม
- ใบความรู้
- ใบงาน
- แบบทดสอบท้ายบท

ประเมินผล

แบบทดสอบความรู้ การสังเกตการณ์มีส่วนร่วมพูดคุยตอบข้อซักถาม/ข้อคำถาม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

วิธีการฝึกอบรม วิชาชีพบริการที่จำเป็น

เรื่อง การตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. อธิบายการทำงานของร่างกายในภาวะปกติ ความหมายของการตรวจ การบริการที่จำเป็นในการช่วยเหลือดูแลเบื้องต้นได้ถูกต้อง
2. อธิบายวิธีการตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง การตรวจวัดและคัดกรองสุขภาพด้วยตนเองได้
3. มีทักษะ ในการตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง การตรวจวัดและคัดกรองผู้ป่วย
4. ตระหนักและใส่ใจในการตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

1. การทำงานของร่างกายในภาวะปกติ
2. ความหมายของการตรวจและการบริการที่จำเป็นในการช่วยเหลือดูแลเบื้องต้น
3. การตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง โดยใช้ร่างกายตนเองประเมินสมรรถภาพทางกายและการดูสีปัสสาวะ
4. การตรวจประเมินสภาวะสุขภาพด้วยตนเอง โดยใช้อุปกรณ์ตรวจวัดทางการแพทย์
5. การตรวจต่างๆ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรให้ผู้เรียนทำการประเมินสมรรถภาพของตนเองตามขั้นตอนของการประเมินสมรรถภาพทางกายและการดูสีปัสสาวะ

2. ผู้เรียนวิเคราะห์และแปลผลการตรวจสุขภาพตนเอง
 3. วิทยาการสรุปเพิ่มเติมเนื้อหา
 4. วิทยาการสอบถามผู้เรียนถึงประสบการณ์ในการตรวจร่างกายและอุปกรณ์เครื่องมือในการตรวจสุขภาพทางการแพทย์ที่ผู้เรียนรู้จักและเคยเห็นมีอะไรบ้าง
 5. วิทยาการแนะนำอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจวัด คัดกรองและประเมินสุขภาพ พร้อมทั้งให้ผู้เรียนหยิบจับ สัมผัสอย่างใกล้ชิด
 6. วิทยาการจัดแบ่งเป็นฐานการเรียนรู้ในการตรวจวัดคัดกรองสุขภาพ พร้อมจัดวิทยาการประจำฐาน
 7. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มตามจำนวนฐานกิจกรรมเรียนรู้ โดยแต่ละกลุ่มมีจำนวนตามความเหมาะสม
 8. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตรวจประเมินสุขภาพ ตรวจคัดกรองสุขภาพโดยอุปกรณ์การแพทย์จนครบทุกฐาน
 9. ผู้เรียนวิเคราะห์แปลผลการตรวจ โดยไปเรียนรู้ในฐานกิจกรรมเรียนรู้เรื่องการแปลผล ซึ่งผู้เรียนจะต้องเข้าเรียนฐานเรียนรู้นี้เป็นฐานสุดท้ายหลังจากเข้าฐานกิจกรรมเรียนรู้การตรวจประเมินคัดกรองได้ครบทุกฐานแล้ว
 10. ผู้เรียนและวิทยาการสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกัน วิทยาการเพิ่มเติมเนื้อหา
 11. วิทยาการมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ
 - 11.1 ทำแบบทดสอบ
 - 11.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสามัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติมภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)
 - 11.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงาน ภาคปฏิบัติ และส่งแบบบันทึกผลปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก
 - 11.4 ทำแฟ้มสะสมงาน
- (ภาคปฏิบัติวิชิชาบริการที่จำเป็น จำนวน 3 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่)
- สื่อ
- ร่างกายตนเอง
 - อุปกรณ์ตรวจวัดคัดกรองสุขภาพ อาทิ เครื่องวัดความดันโลหิต ปรอทวัดไข้ สายวัดเอว เครื่องชั่งน้ำหนัก ที่วัดส่วนสูง ฯลฯ
 - ใบความรู้
 - ใบงาน
 - แบบทดสอบท้ายบท

ประเมินผล

แบบทดสอบความรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

วิธีการฝึกอบรม วิชาการบริการที่จำเป็น

การปฐมพยาบาล

วัตถุประสงค์ เมื่อ อาสาศักดิ์สาธารณสุขุต่างด้าวผ่านการอบรมนี้แล้ว สามารถ

1. บอกหรืออธิบาย เรื่อง การปฐมพยาบาลเบื้องต้นก่อนการส่งต่อได้
2. ให้การปฐมพยาบาล ได้
3. ตระหนักถึงอันตรายเมื่อกระทำต่อร่างกายมนุษย์ ในการให้บริการสาธารณสุขุ ที่จำเป็น

เนื้อหาและแนวคิดรวบยอด

1. ความหมายการปฐมพยาบาล
2. ขั้นตอนการปฐมพยาบาล กลุ่มอาการ/ผู้ป่วย บาดแผลสด ไข้ ข้อเคลื่อน กระดูกหัก ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นลม ชัก จมน้ำ ปวดหลัง ปวดเอว น้ำร้อนลวก งูกัด สุนัขกัดหรือสัตว์อื่นกัด ไฟฟ้าดูดและได้รับสารพิษ
3. ระบบบริการสุขภาพ การประสานงานและการส่งต่อ

กิจกรรมการเรียนรู้

1. วิทยากรตั้งประเด็นคำถามให้ผู้เรียนตอบ ดังนี้
 - การปฐมพยาบาลคืออะไร
 - เมื่อยามเราเป็นไข้หรือคนในครอบครัวเราป่วย เราทำอย่างไร
 - เมื่อมีบาดแผลเราทำอย่างไร จากประสบการณ์ของผู้เรียนที่ผ่านมา
2. วิทยากรสรุปคำตอบจากผู้เรียนพร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายการปฐมพยาบาล และขั้นตอนการปฐมพยาบาล รวมถึงระบบบริการสุขภาพ การประสานงานและการส่งต่อ
3. แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มและจัดกิจกรรมเรียนรู้เป็นฐานกิจกรรมเรียนรู้ ตามเนื้อหาที่ ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ
4. ฝึกปฏิบัติ: การทำแผล การเข้าเฝือกสนาม การปฐมพยาบาลกระดูกหัก การช่วยฟื้นคืนชีพ และการช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉิน
5. วิทยากรมอบหมายให้ผู้เรียนดำเนินการ
 - 5.1 ทำแบบทดสอบ
 - 5.2 ศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าว เพิ่มเติม ภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)
 - 5.3 ทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงาน ภาคปฏิบัติ และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก
 - 5.4 ทำแฟ้มสะสมงาน(ภาคปฏิบัติวิชาการบริการที่จำเป็น จำนวน 3 ชั่วโมง ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี โดยการปฏิบัติจริงในพื้นที่)

สื่อ

- อุปกรณ์การปฐมพยาบาล
- ภาพพลิก
- รูปภาพ
- ใบความรู้
- ใบงาน
- ผู้เรียนหรือวิทยากรผู้เป็นคู่มือปฏิบัติ
- แบบทดสอบท้ายบท

ประเมินผล

แบบทดสอบความรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม แบบสังเกตการนำเสนอความรู้ของผู้เรียน/การนำเสนอผลงานกลุ่ม ข้อคำถาม ผลงานตามใบงาน แฟ้มสะสมผลงาน

ตัวอย่างวิธีการฝึกอบรมหมวดวิชาเลือกหัวข้อต่างๆ
หมวดวิชาเลือก
วิชา การเฝ้าระวัง ควบคุม สนับสนุนการรักษาและป้องกันโรคติดต่อและ
ปัญหาสาธารณสุขตามบริบทของพื้นที่

การควบคุมโรคไข้เลือดออก

วัตถุประสงค์ เมื่อผ่านการอบรมแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบาย วงจรการระบาดของโรค ไข้เลือดออกได้ถูกต้อง
2. แนะนำการป้องกันโรคแก่ประชาชนในชุมชนได้
3. ระบุบทบาทของ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ในการควบคุมโรคไข้เลือดออก
4. อธิบายกระบวนการสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการมีส่วนร่วมควบคุมโรคไข้เลือดออกได้

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอด

1. สาเหตุของโรค
2. วงจรชีวิตของยุงลาย
3. วงจรโรค/การติดต่อ
4. อาการของโรค
5. วิธีปฏิบัติตนในการป้องกัน รักษาโรค
6. บทบาท อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวในการควบคุมโรคไข้เลือดออกและ

การสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการควบคุมโรคไข้เลือดออก

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่การเรียนรู้การสอน และผู้สอนอธิบายวงจรชีวิตยุง วงจรโรค
2. ตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้อธิบายและระดมสมอง โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ

5 – 10 คน และให้สมาชิกกลุ่มถกเถียง ในประเด็น

สื่อ

- อาการของโรค
 - การป้องกัน
 - บทบาท อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
 - พฤติกรรมของประชาชนและกระบวนการสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการควบคุมโรคไข้เลือดออก
3. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้และทำกิจกรรมตามใบงาน
 4. ผู้เรียนอธิบายและแสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็นคำถาม
- ใบความรู้ - แผ่นภาพวงจรชีวิตยุง
 - แผ่นภาพวงจรโรค - ใบงาน โดยผู้เรียนได้อธิบาย - อาการของโรค... - การป้องกัน...
 - บทบาท อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว...
 - พฤติกรรมและจิตสำนึกของประชาชน

ประเมินผล

ความถูกต้องในการตอบใบงาน

หมวดวิชาเลือก

การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคไม่ติดต่อและปัญหาสาธารณสุข
ตามบริบทของพื้นที่

การควบคุมโรคความดันโลหิตสูง

วัตถุประสงค์ เมื่อผ่านการอบรมแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบาย ลักษณะของโรค และปัจจัยที่ทำให้เกิดโรคความดันโลหิตสูงได้
2. แนะนำวิธีการป้องกันการเกิดโรคความดันโลหิตสูงได้
3. ระบุบทบาทของ อสม. ในการควบคุมโรคความดันโลหิตสูงได้
4. อธิบายกระบวนการสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมโรคความดัน

โลหิตสูงได้

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอด

1. สาเหตุของโรค
2. อาการของโรค
3. การป้องกันและการรักษาโรคความดันโลหิตสูง
4. บทบาท อสม. ในการควบคุมโรคความดันโลหิตสูงและความสำคัญของระบบข้อมูลแผนภูมิครอบครัวในการควบคุม ป้องกันโรค
5. พฤติกรรมของประชาชนและการสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการควบคุมโรคความดัน

โลหิตสูง

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่การเรียนการสอน และผู้สอนอธิบาย สาเหตุ ปัจจัยการเกิดโรคและอาการของโรคความดันโลหิตสูง

2. ตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้อธิบายและระดมสมอง โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 5 – 10 คน และให้สมาชิกกลุ่มถกเถียง ในประเด็น

- อาการของโรค
- การป้องกัน
- บทบาท อาสาศักดิ์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
- พฤติกรรมของประชาชนและกระบวนการสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการควบคุมโรค

ความดันโลหิตสูง

3. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้และทำกิจกรรมตามใบงาน
4. ผู้เรียนอธิบายและแสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็นคำถาม

สื่อ

- ใบความรู้
- แผ่นภาพเกี่ยวกับโรคความดันโลหิตสูง
- แผ่นทดสอบตนเอง
- ใบงาน โดยผู้เรียนได้อธิบาย - อาการของโรค..... - การป้องกัน..... - บทบาท

อสม..... - พฤติกรรมและจิตสำนึกของประชาชน

ประเมินผล

ความถูกต้องในการตอบใบงาน

หัวข้อเรื่อง การควบคุมโรค.....

วัตถุประสงค์ เมื่อผ่านการอบรมแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบาย ลักษณะของโรค และปัจจัยที่ทำให้เกิดโรค.....ได้
2. แนะนำวิธีการป้องกันการเกิดโรค.....ได้
3. ระบุบทบาทของ อสม. ในการควบคุมโรค.....ได้
4. อธิบายกระบวนการสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมโรค.....ได้

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอด

1. สาเหตุของโรค
2. อาการของโรค
3. การป้องกันและการรักษาโรค.....
4. บทบาท อสม. ในการควบคุมโรค.....และความสำคัญของระบบข้อมูลแผนภูมิครอบครัว

ในการควบคุม ป้องกันโรค

5. พฤติกรรมของประชาชนและการสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการควบคุมโรค.....

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเข้าสู่การเรียนการสอน และผู้สอนอธิบาย สาเหตุ ปัจจัยการเกิดโรคและอาการของโรค.....
2. ตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้อธิบายและระดมสมอง โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ

5 – 10 คน และให้สมาชิกกลุ่มถกเถียง ในประเด็น

- อาการของโรค
- การป้องกัน

สื่อ

- บทบาท อาสาศาสตร์สาธารณสุข ประชากรต่างดาว
- พฤติกรรมของประชาชนและกระบวนการสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการควบคุมโรค.....
- 3. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้และทำกิจกรรมตามใบงาน
- 4. ผู้เรียนอธิบายและแสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็นคำถาม

- ใบความรู้
- แผ่นภาพเกี่ยวกับโรค
- แบบทดสอบตนเอง/ครอบครัวเกี่ยวกับโรค
- ใบงาน โดยผู้เรียนได้อธิบาย - อาการของโรค..... - การป้องกัน..... - บทบาท

อสม..... - พฤติกรรมและจิตสำนึกของประชาชน

ประเมินผล

ความถูกต้องในการตอบใบงาน

หัวข้อเรื่อง การดูแลผู้ป่วยอัมพฤกษ์

วัตถุประสงค์ เมื่อผ่านการอบรมแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายสาเหตุ ของการป่วยเป็นอัมพฤกษ์ได้
2. ให้การดูแลผู้ป่วยอัมพฤกษ์ได้อย่างถูกต้อง
3. ตระหนักถึงความสำคัญในการให้การดูแลผู้ป่วยอัมพฤกษ์

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอด

1. สาเหตุของโรค
2. อาการของโรค
3. การดูแลผู้ป่วย
 - สุขวิทยาส่วนบุคคล
 - การจัดท่านั่ง, ท่านอน
4. การฟื้นฟูสภาพ
 - การให้กำลังใจผู้ป่วย
 - กายบำบัด
 - การนวดเพื่อกระตุ้นกล้ามเนื้อ

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนและแจกใบความรู้
2. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้
3. ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วยจริงหรือสถานการณ์สมมติ
 - การดูแลผู้ป่วย
 - การฟื้นฟูสภาพ

สื่อ

1. ใบความรู้
2. อุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติ

3. แบบบันทึกผลการฝึกปฏิบัติ

ประเมินผล

- แบบทดสอบ ก่อน – หลัง การอบรม
- แบบบันทึกผลการฝึกปฏิบัติ

เวลา

2 ชั่วโมง

หัวข้อเรื่อง ปัญหาสาธารณสุขประจำท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ เมื่อผ่านการอบรมแล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบาย ลักษณะของปัญหา และปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาสาธารณสุขของท้องถิ่นได้
2. แนะนำวิธีการป้องกันการเกิดปัญหาสาธารณสุขประจำถิ่นได้
3. ตระหนักถึงความสำคัญในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของท้องถิ่น
4. ระบุบทบาทของตนเองและผู้เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุข

ของท้องถิ่นได้

เนื้อหา/แนวคิดรวบยอด

1. สาเหตุของปัญหา
2. การป้องกันและการแก้ไขปัญหา
3. บทบาทของ อสม. ในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของท้องถิ่น
4. บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชนในการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหา

สาธารณสุขของท้องถิ่น

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนและแจกใบความรู้
2. ตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้อธิบาย
 - สาเหตุของปัญหา
 - การป้องกันและการแก้ไขปัญหา
 - บทบาท อาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มประชากรหมู่บ้าน
 - บทบาทของประชาชน องค์กรชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชนและองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชนและสื่อชุมชน

3. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้
4. ผู้เรียนอธิบายและแสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็นคำถาม

สื่อ

1. ใบความรู้
2. ใบงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้อธิบาย - ปัญหา..... - การป้องกันและการแก้ไข.....
 - บทบาทผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ประเมินผล

ความถูกต้องในการตอบใบงาน

ກາດຜນວກ 2

ໃບງານແລະແບບບັນທຶກການປຼັບຕິງງານ

ໃບງານ

ใบงานที่ 1 บทที่ 1

เรื่อง คำและความหมาย แนวคิด ปรัชญาพื้นฐานและหลักการ การสาธารณสุขมูลฐาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถอธิบายคำและความหมาย แนวคิด ปรัชญาและหลักการและความสำคัญของการสื่อสารได้

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสาธารณสุขมูลฐาน โดย
 - เลือกหรือบอก ข้อความ/ภาพประกอบ/สัญลักษณ์ที่วิทยากรนำมาแสดงให้ดู ว่าอะไรคือการสาธารณสุขมูลฐาน โดยละคนเป็นผู้เลือกหรือบอกได้มากกว่า 1 แต่ไม่เกิน 2
 - รวมกลุ่มผู้ที่เลือกเหมือนกันประเภทเดียวกันมาแสดงความคิดเห็น และเหตุผล
 - ศึกษาเพิ่มเติมจากคู่มืออาสาศักดิ์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
2. นำเสนอผลงานกลุ่ม
3. วิทยากรอธิบายและสรุปบทเรียน

ใบงานที่ 2 บทที่ 1

เรื่อง กิจกรรมสาธารณสุขมูลฐาน 14 องค์ประกอบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถอธิบายกิจกรรม 14 องค์ประกอบได้

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเล่นเกมบัตรคำกิจกรรม 14 องค์ประกอบ
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มระดมสมองคัดเลือกกิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานที่จะนำไปปฏิบัติจริงในชุมชนในระยะเริ่มต้น
3. นำเสนอผลงานกลุ่ม
4. วิทยากรอธิบายและสรุปบทเรียน

ใบงานที่ 3 บทที่ 1

เรื่อง พัฒนาชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนมีทักษะในการจัดทำแฟ้มข้อมูลสุขภาพครอบครัวชุมชนต่างด้าว

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติสำรวจชุมชนและจัดทำแฟ้มสุขภาพครอบครัว
2. นำเสนอผลงานการฝึกปฏิบัติ
3. วิทยากรอธิบายและสรุปบทเรียน

ใบงานที่ 4 บทที่ 1

เรื่อง กิจกรรมหลังการฝึกอบรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลสุขภาพตามแนวทางการสาธารณสุขมูลฐาน

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. ผู้เรียนทุกคนเข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อทำแบบทดสอบ (ก่อนและหลังการอบรม)
2. ผู้เรียนทุกคนศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวเพิ่มเติมภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)
3. ผู้เรียนทุกคนทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานรายบุคคล และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก
4. ผู้เรียนทุกคนทำแฟ้มสะสมงาน

ใบงานที่ 5 บทที่ 1

เรื่อง ระบบสุขภาพภาคประชาชนและการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง (self care)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับระบบสุขภาพภาคประชาชนได้
2. อธิบายเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ได้

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่งกลุ่มผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมออกเป็น 4 กลุ่มๆละจำนวนพอๆกัน 5 – 15 คน ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้เข้ารับการอบรม
2. ให้สมาชิกกลุ่มแต่ละกลุ่มระดมความคิดประเด็น
 - 2.1 ความสำคัญของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาสุขภาพ
 - 2.2 บทบาทประชาชนในการสร้างสุขภาพแนวใหม่
3. ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการระดมสมองของกลุ่มในประเด็น
 - 3.1 ความสำคัญของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาสุขภาพ
 - 3.2 บทบาทประชาชนในการสร้างสุขภาพแนวใหม่
4. ผู้เรียนร่วมกันสรุป และวิทยากรอธิบายเพิ่มเติม

ใบงานที่ 1 บทที่ 2

เรื่อง ความหมาย อุดมการณ์ และบทบาทอาสาศัมครสาธารณสุขต่างด้าว

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของคำว่า จิตอาสา จิตสาธารณะอาสาศัมคร อาสาศัมครสาธารณสุข อาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
2. อธิบายความหมายของอาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
3. อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการคัดเลือก การฝึกอบรม ใบประกาศนียบัตร การทำทะเบียน และบัตรประจำตัว คุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ จริยธรรม คุณธรรมและวิธีการรักษาจรรยาบรรณอาสาศัมครสาธารณสุข กลุ่มประชากรต่างด้าวได้ถูกต้อง

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน
2. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดคำอธิบายหรือแสดงท่าทางรูปธรรมของประเด็นคำถาม กลุ่มละ 1 ประเด็น คือ
 - กลุ่ม 1 ประเด็น จิตอาสา
 - กลุ่ม 2 ประเด็น จิตสาธารณะ
 - กลุ่ม 3 ประเด็น อาสาศัมคร
3. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการร่วมคิดของกลุ่มในประเด็นที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกกลุ่มอื่นๆ ร่วมแสดงความคิดเห็น และสรุปร่วมกัน
4. ให้สมาชิกกลุ่มแต่ละกลุ่มระดมสมองร่วมกันอภิปราย หาข้อสรุป ในประเด็นดังต่อไปนี้
 - อาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว คือใคร
 - กระบวนการคัดเลือก การฝึกอบรม ใบประกาศนียบัตร การทำทะเบียนและบัตรประจำตัว
 - คุณสมบัติ
 - บทบาทหน้าที่
 - จริยธรรม คุณธรรมและวิธีการรักษาจรรยาบรรณอาสาศัมครสาธารณสุข
5. นำเสนอผลงานกลุ่ม
6. วิทยากรอธิบายเพิ่มเติมและสรุปบทเรียน

ใบงานที่ 2 บทที่ 2

เรื่อง การทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีม การสร้างเครือข่ายของอาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวและ อสม.ไทย
2. อธิบายเกี่ยวกับการแบ่งและรับผิดชอบของอาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว แนวทางการสร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานของอาสาศัมครสาธารณสุขทุกประเภทในประเทศไทย

3. มีทักษะในการประสานงาน การทำงานเป็นทีม การสร้างเครือข่ายภายในอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวและระหว่างอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวกับ อสม.ไทย

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละเท่าๆกัน
2. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองช่วยกันคิดและอภิปรายในกลุ่มและหาข้อสรุป ในเรื่อง
 - การทำงานเป็นทีมของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
 - การแบ่งละแวกรับผิดชอบของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
 - แนวทางการสร้างความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข
 - สาเหตุของการทำงานเป็นทีม
 - ประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม
 - ลักษณะและองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีม
 - กระบวนการทำงานเป็นทีม
 - หลักปฏิบัติในการทำงานเป็นทีม
 - การสร้างเครือข่ายของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวและ อสม.ไทย
 - ระบบการทำงานแบบเครือข่ายระหว่างของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

กับ อสม.ไทย

3. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานกลุ่ม
4. วิทยากรอธิบายเพิ่มเติมและสรุปบทเรียน

ใบงานที่ 1 บทที่ 3

เรื่อง การปกครองและการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับระบอบปกครองของประเทศไทยได้
2. ระบุนามนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ นายกอบต./เทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขพี่เลี้ยง นายจ้าง และ อสม.ไทยเครือข่ายคนปัจจุบัน เขตพื้นที่ที่ตนเองอาศัยอยู่หรือทำงานได้ถูกต้อง
3. อธิบายความสัมพันธ์ แนวทางปฏิบัติต่อกันของผู้นำด้านปกครอง อสม. ที่เป็นคนไทยกับอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวได้

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละเท่าๆกัน
2. ให้ผู้เรียนสมาชิกทุกคนของแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดและวาดแผนภาพความสัมพันธ์ ระหว่างหน่วยงาน ผู้นำองค์กรกับประชากรต่างด้าว ดังนี้
 - ประเทศไทยไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย
 - นายกรัฐมนตรีไทยคนปัจจุบัน ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ นายกอบต./เทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คนปัจจุบัน เขตพื้นที่ที่ฉันอาศัยอยู่

- นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขพี่เลี้ยง และ อสม.ไทย คนปัจจุบัน เขตพื้นที่ที่ฉันอาศัยอยู่
- นายจ้าง หัวหน้างาน
- 3. นำเสนอผลงานกลุ่ม สมาชิกช่วยกันเติมเต็มและแสดงความคิดเห็น
- 4. วิทยากรอธิบายเพิ่มเติมและสรุปบทเรียน

ใบงานที่ 2 บทที่ 3

เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณี มารยาทไทยและทักษะการใช้ชีวิตในสังคมไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีและมารยาทไทยได้ถูกต้อง
2. ปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณี มารยาทไทยในชีวิตประจำวัน

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน
2. ให้ผู้เรียนสมาชิกทุกคนของแต่ละกลุ่มให้ผู้เรียนร่วมกันคิด ระดมสมองหาข้อสรุปของกลุ่ม เรื่อง
 - 2.1 วัฒนธรรม ประเพณีและมารยาทไทยที่ฉันรู้จัก และประทับใจ
 - 2.2 แนวทางการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตให้มีความสุขภายใต้เงื่อนไขวัฒนธรรมประเพณีของสังคมไทย
3. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของการประชุมกลุ่ม สมาชิกร่วมซักถาม แสดงความคิดเห็น
4. วิทยากรสรุป พร้อมอธิบายเพิ่มเติมจากที่ผู้เรียนนำเสนอ

ใบงานที่ 1 บทที่ 4

เรื่อง กฎหมายและกติกาของบ้านเมืองไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ของประชากรต่างด้าวในประเทศไทย
2. อธิบายเกี่ยวกับกฎหมาย กติกาของเมืองไทย ทั้งด้านการประกันสุขภาพ การประกอบโรคศิลปะ จราจรทางบก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาสูบ สารเสพติด การรักษาความสะอาด ได้
2. มีทักษะในการปฏิบัติตามกฎหมายได้ถูกต้อง

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละเท่าๆ กัน
2. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันคิดระดมสมองจากประสบการณ์ตรง ดังนี้
 - สิทธิ หน้าที่ของประชากรต่างด้าวในประเทศไทย
 - การประกันสุขภาพ (หมายรวมถึงการประกันสังคมและบัตรประกันสุขภาพ) ผู้เรียนและผู้ติดตามมีหรือไม่ คนในชุมชนต่างด้าวใครบ้างที่ยังไม่มีประกันสุขภาพ ทำอย่างไรจะให้มีหลักประกันสุขภาพ

- การดูแลสุขภาพให้เพื่อนบ้านมีขอบเขตแค่ไหน อะไรที่ให้ได้ อะไรที่ห้ามทำ (กฎหมายการประกอบโรคศิลปะ) การเรียกเก็บเงินหรือเรียกรับผลประโยชน์ส่วนตนใดๆจากประชาชนต่างด้าว ที่อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวไปให้บริการ
- การฉีดยา หรือทำการปฐมพยาบาลหรือรักษาพยาบาลเบื้องต้นเกินขอบเขตที่กำหนดอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว สามารถทำได้หรือไม่
- กฎหมายในการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่
 - (1) การขับขี่ยานยนต์ (จุดเน้นการสวมหมวกกันน็อก การปฏิบัติตามกฎจราจร) การขับรถยนต์ (จุดเน้นคาดเข็มขัดนิรภัย การปฏิบัติตามกฎจราจร)
 - (2) กฎหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มสุรา บุหรี่ ยาสูบ สารเสพติด เครื่องดื่มชูกำลังผสมน้ำอัดลมทำให้มึนเมา และการพนัน สิ่งไหนทำได้ ทำไม่ได้ อายุเท่าใด เวลาใดซื้อได้หรือไม่ได้
 - (3) การรักษาความสะอาดทั้งการจัดการขยะ การบ้วนน้ำลายและน้ำหมากบนพื้น อะไรที่ทำได้ อะไรที่ห้ามทำ
- แนวทางดำเนินการให้ประชากรต่างด้าวปฏิบัติตามกฎหมายไทยเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและสุขภาพอนามัยที่ดี
- 3. นำเสนอผลงานกลุ่ม สมาชิกช่วยกันเติมเต็มและแสดงความคิดเห็น
- 4. วิทยากรอธิบายเพิ่มเติมและสรุปบทเรียน

ใบงานที่ 2 บทที่ 4

เรื่อง การแจ้งเกิด

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับพ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร 2551 ความสำคัญของใบเกิด วิธีการ ขั้นตอนการแจ้งเกิดได้ถูกต้อง
2. ตระหนักถึงความสำคัญของสถานะบุคคล
3. มีทักษะในการปฏิบัติตามพ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร 2551

ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มๆละเท่าๆกัน
2. ให้ผู้เรียนสมาชิกทุกคนของแต่ละกลุ่มให้ผู้เรียนร่วมกันคิด ระดมสมองหาข้อสรุปของกลุ่ม เรื่อง
 - คุณค่าและความหมายของสถานะของบุคคล
 - ความสำคัญของใบเกิด
 - พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร 2551 ที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งเกิด
 - วิธีการ ขั้นตอนการแจ้งเกิด
 - ความหมายของหมายเลขประจำตัวประชาชน
3. ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของการประชุมกลุ่ม สมาชิกร่วมซักถาม แสดงความคิดเห็น
4. วิทยากรสรุป พร้อมอธิบายเพิ่มเติมจากที่ผู้เรียนนำเสนอ

ใบงานที่ 1 บทที่ 5

เรื่อง กิจกรรมหลังการฝึกอบรม

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลสุขภาพตามแนวทางการสาธารณสุขมูลฐาน

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. ผู้เรียนทุกคนเข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อทำแบบทดสอบ (ก่อนและหลังการอบรม)
2. ผู้เรียนทุกคนศึกษาด้วยตนเอง จาก คู่มือ อาสาศักดิ์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าวเพิ่มเติมภายหลังการฝึกอบรม (ภายหลังการอบรมภาคทฤษฎี)
3. ผู้เรียนทุกคนทำกิจกรรมตามแบบบันทึกการปฏิบัติงานรายบุคคล และส่งแบบบันทึกการปฏิบัติงานตามกำหนด เพื่อพบปะกลุ่มพร้อมครูฝึก 3 หมวด ได้แก่
 - 3.1 แบบบันทึกการปฏิบัติงานด้านสุขภาพกาย
 - 3.2 แบบบันทึกการปฏิบัติงานด้านสุขภาพจิต
 - 3.3 แบบบันทึกการปฏิบัติงานด้านยาเสพติด
4. ผู้เรียนทุกคนทำแฟ้มสะสมงาน

ใบงานที่ 1 บทที่ 6

เรื่อง การตรวจคัดกรองและการปฐมพยาบาล

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ผู้เรียนสามารถ
1. มีทักษะในการตรวจสัญญาณชีพได้ถูกต้อง ได้แก่ การจับชีพจร การวัดความดันโลหิต การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง วัดเส้นรอบเอว คำนวณค่าดัชนีมวลกาย แผลพล
 2. มีทักษะในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ทั้งด้านการเช็ดตัวลดไข้ การดูแลบาดแผล การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย การเข้าเฝือก แผลงัดต่อย คนเป็นลม
 3. มีทักษะในการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้นก่อนการส่งต่อ

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10-15 คน
2. ให้แต่ละกลุ่มเข้าเรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้โดยเริ่มจากฐานที่ตรงกับเลขกลุ่มของตนเองก่อน
3. ให้ทุกคนในแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติให้ครบทุกกิจกรรม กรณีที่ผู้เรียนปฏิบัติได้ต่ำกว่ามาตรฐานความปลอดภัยของการให้บริการ วิทยากรต้องให้ปฏิบัติซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญและปฏิบัติได้ถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐานความปลอดภัยของผู้รับบริการ
4. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลการฝึกปฏิบัติ วิทยากรอธิบายและสรุปบทเรียนข้อพึงระวังในการให้บริการปฐมพยาบาล

ใบงานที่ 1 บทที่ 7

เรื่อง แนวคิด หลักการ การสื่อสาร

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถอธิบายหลักการและความสำคัญของการสื่อสารได้

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10-15 คน
2. เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการ ผู้เขียนบันทึก และโฆษกประจำกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มเล่นเกมส “ต่อสายลายเส้น” และสรุปบทเรียนที่ได้จากเกมส์
4. ประธานกลุ่มนำเสนอในประเด็น “ท่านคิดว่า การสื่อสาร คือ อะไร ” โดยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนได้เสนอความคิดเห็นของตนเอง โดยให้ผู้บันทึกเขียนลงบน กระดาษบุฟ เลขานุการสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม เพื่อให้โฆษกนำเสนอ
5. วิทยากรอธิบายและสรุปบทเรียนแนวคิด หลักการ การสื่อสาร

1. เกมส์ “ต่อสายลายเส้น”

วัตถุประสงค์ เมื่อจบเกมส์นี้ผู้เรียนสามารถ

1. เห็นความสำคัญของการสื่อสาร 2 ทาง ดีกว่าการสื่อสารทางเดียว
2. อธิบายวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 10- 15 คน
2. เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการ และโฆษกประจำกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทน 1 คน ไปดูภาพที่จัดไว้ในที่ที่กลุ่มมองไม่เห็น โดยครั้งที่ 1 ให้กลับมาบอกสมาชิกในกลุ่มให้เขียนตามคำบอกเล่าเพียงอย่างเดียวห้ามซักถาม ให้เวลา 10 นาที
4. ครั้งที่ 2 ตัวแทนไปดูภาพแล้วกลับมาบอกสมาชิกในกลุ่มให้เขียนตาม แต่ครั้งนี้สามารถอธิบาย/ซักถามกันได้ ใช้เวลา 10 นาที
5. เปรียบเทียบภาพทั้ง 2 ภาพแล้วสมาชิกในกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็น
6. ผู้สอนสรุปเกมส์โดยย้อนประเด็นกับผู้เรียนว่า “ เราได้ข้อคิดหรือบทเรียนจากเกมส์นี้อย่างไรบ้าง ” โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนหรือตัวแทนกลุ่มแสดงความคิดเห็น
7. ผู้สอนสรุปบทเรียน

ใบงานที่ 2 บทที่ 7

เรื่อง การถ่ายทอดความรู้และการโน้มน้าวใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

- อธิบายหลักการ/วิธีการถ่ายทอดความรู้ได้
- ถ่ายทอดความรู้/เผยแพร่ความข้อมูลข่าวสารได้ถูกต้อง
- โน้มน้าวใจเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้
- อธิบายกระบวนการรณรงค์ในชุมชนได้

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่ง ผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10-15 คน
2. เลือกประธานกลุ่ม เลขาคู ผู้เขียนบันทึก และโฆษกประจำกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มเล่นเกมส “หลังลายทลายใจ” และสรุปบทเรียนที่ได้จากเกมส์
4. ประธานกลุ่มนำเสนอในประเด็น “เราใช้รูปแบบ/วิธีการอย่างไรในการถ่ายทอดความรู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการโน้มน้าวใจในชุมชน ” โดยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละ คนได้เสนอความคิดเห็นของตนเอง โดยให้ผู้บันทึก เขียนลงบน กระดาษบรูฟ เลขาคู เป็นผู้สรุปความคิดเห็นของกลุ่ม เพื่อให้โฆษกนำเสนอ
5. วิทยากรอธิบายและสรุปบทเรียนหลักการการถ่ายทอดความรู้และการโน้มน้าวใจ
6. วิทยากรให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน มาแสดงบทบาทสมมติในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) การให้ความรู้แก่เพื่อนบ้านตัวต่อตัว
 - 2) การให้ความรู้แก่ผู้ฟังเป็นกลุ่ม
 - 3) การให้ความรู้ทางหอกระจายข่าว/วิทยุชุมชน
 - 4) การโน้มน้าวใจให้ผู้ฟังตระหนักถึงอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ
 - 5) อื่น ๆ
7. วิทยากรวิพากษ์แต่ละประเด็นและให้ข้อเสนอแนะ

2. เกมส “หลังลายทลายใจ”

วัตถุประสงค์ เมื่อจบเกมส์นี้ผู้เรียนสามารถ

1. เห็นความสำคัญของการสื่อสาร 2 ทาง ดีกว่าการสื่อสารทางเดียว
2. อธิบายวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 10- 15 คน
2. เลือกประธานกลุ่ม เลขาคู และโฆษกประจำกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มเลือกมายืนตั้งแถวเรียงหนึ่ง ส่งตัวแทน 1 คนที่อยู่หัวแถวไปดูภาพที่จัดไว้ในที่ที่กลุ่มมอง ไม่เห็น (เขียนเป็นเลขไทย เช่น 1 3 5 9 เป็นต้น) ส่วนสมาชิกที่เหลือยืนหันหลังให้กับหัวแถว
4. ตัวแทนที่ไปดูภาพมาแล้ว สื่อสารให้คนที่ 2 ทราบ โดยการเขียนที่แผ่นหลัง เสร็จแล้วคนที่ 2 ก็เขียนหลังคนที่ 3 คนที่ 3 เขียนหลังคนที่ 4 ...ไปเรื่อย ๆ จนถึงคนสุดท้าย

5. คนสุดท้ายมาเขียนรูปลงกระดาษตามความรู้สึกที่ได้รับการสื่อสารมา และเปรียบเทียบกับรูปต้นแบบ
5. สมาชิกในกลุ่มอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรม
6. วิทยากรสรุปเกมส์โดยโยนประเด็นแก่ผู้เรียนว่า “ เราได้ข้อคิดหรือบทเรียนจากเกมส์นี้อย่างไรบ้าง “ โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนหรือตัวแทนกลุ่มแสดงความคิดเห็น
7. วิทยากรสรุปบทเรียน

ใบงานที่ 3 บทที่ 7

เรื่อง จัดการระบบการสื่อสารในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

- จัดการระบบการสื่อสารในชุมชน เพื่อการพัฒนาสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่ง อาสาศักดิ์สาธิตสูง ประชากรต่างดาวออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10-15 คน
2. เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการ ผู้เขียนบันทึก และโฆษกประจำกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มร่วมเล่นเกม “ไม่ว่านี้มีคุณค่า” และสรุปบทเรียนที่ได้จากเกมส์
4. ประธานกลุ่มนำเสนอในประเด็น “สื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน มีอะไรบ้าง และมีคุณสมบัติหรือมีประโยชน์อย่างไร” โดยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละ คนได้เสนอความคิดเห็นของตนเอง โดยให้ผู้บันทึกเขียนลงบน กระดาษปฎิรูป เลขานุการ เป็นผู้สรุปความคิดเห็นของกลุ่ม เพื่อให้โฆษกนำเสนอ
5. วิทยากรอธิบายและสรุปบทเรียน “สื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน และคุณสมบัติของสื่อแต่ละประเภท”
6. แต่ละกลุ่มร่วมเล่นเกม “รวมหัวก่อเรื่อง” และสรุปบทเรียนที่ได้จากเกมส์
7. ประธานกลุ่มนำเสนอในประเด็น “เราจะวางแผนอย่างไรในการจัดระบบสื่อสารในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสุขภาพในระยะเวลา 1 ปี ” โดยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละ คนได้เสนอความคิดเห็นของตนเอง โดยให้ผู้บันทึก เขียนลงบน กระดาษปฎิรูป เลขานุการ เป็นผู้สรุปความคิดเห็นของกลุ่ม เพื่อให้โฆษกนำเสนอ
8. เมื่อแต่ละกลุ่มวางแผนเสร็จแล้ว วิทยากรจัดกิจกรรม “การหมุนเวียนเรียนรู้” โดยให้แต่ละกลุ่มจัดตัวแทนไว้ที่บอร์ดกลุ่มละ 2 คน โดยคนที่หนึ่งเป็นผู้นำเสนอและอีกคนเป็นผู้จดบันทึกข้อเสนอแนะ ส่วนสมาชิกที่เหลือหมุนเวียนไปเรียนรู้กับกลุ่มอื่น ๆ จนครบทุกกลุ่ม ๆ ละ 10-15 นาที โดยมีเงื่อนไขว่า ไปเรียนรู้กับกลุ่มอื่น ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมได้แต่ห้ามเสนอให้ตัดออก ซึ่งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผู้แทนกลุ่มต้องจดบันทึกเพิ่มเติมลงบนกระดาษ เมื่อสมาชิกกลุ่มกลับมาก็อภิปรายเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าว
9. วิทยากรให้ข้อเสนอแนะโครงการของแต่ละกลุ่ม

3. เกม “ไม้ไผ่ไม่มีค่า”

วัตถุประสงค์

เมื่อจบเกมนี้ผู้เรียนสามารถ

1. เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้
2. วางแผนใช้สื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ได้

เพลง ไม้ไผ่ไม่มีค่า

อันว่าไม้ไผ่(นี้) มีประโยชน์หลายอย่าง

อย่าไปตัดมันล้ม(ทิ้ง) หลายเด้อ (เลยนะ)ไม้ไผ่

*เฮ็ด(ทำ).....กะได้(ก็ได้)(ร้องซ้ำ)

อันนี้ก็แมนมัน(ใช้มัน)

อย่าไปตัดมันล้ม(ทิ้ง) หลายเด้อ (เลยนะ)ไม้ไผ่

*เฮ็ด(ทำ).....กะได้(ก็ได้) (ร้องซ้ำ)

อันนี้ก็แมนมัน(ใช้มัน)

อย่าไปตัดมันล้ม(ทิ้ง) หลายเด้อ (เลยนะ)ไม้ไผ่...

.....ร้องไปเรื่อย ๆ.....

กิจกรรม

1. วิทยากรนำร้องเพลง ไม้ไผ่ไม่มีคุณค่า (เป็นภาษาอีสาน อาจต้องปรับให้เป็นภาษาของแต่ละภาค) จนผู้เรียนร้องได้
2. วิทยากรยกตัวอย่างประโยชน์ไม้ไผ่สัก 2-3 คน เช่น เฮ็ด(ทำ) ตะกร้า.กะได้(ก็ได้) (ร้องซ้ำ) แล้วเริ่มร้องจริง ๆ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องร้องตอบให้ได้ภายใน 5 วินาที (นับ 1-2-3) และห้ามตอบซ้ำกับผู้อื่น
3. วิทยากรแบ่งเป็น 2 คน คนที่ 1 พาร้องเพลงด้านเวที ส่วนวิทยากรอีกคนหนึ่งทำหน้าที่ถือไมค์ (หรือชี้ตัวผู้เรียนแต่ละคน) ไปสุ่มให้แต่ละคนตอบคำถาม จนเกือบครบทุกคน (อาจซ้ำคนเดิมได้) คนไหนตอบไม่ได้หรือตอบซ้ำก็ให้กลุ่มเสนอการทำโทษด้วยการแสดงต่าง ๆ
4. วิทยากรวิทยากรสรุปเกมโดยโยนประเด็นแก่ผู้เรียนว่า “ เราได้ข้อคิดหรือบทเรียนจากเกมนี้อย่างไรบ้าง “ โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนหรือตัวแทนกลุ่มแสดงความคิดเห็น โดยชี้ประเด็นว่า ใครจะคิดว่า ไม้ไผ่ เป็นสิ่งที่เราค้นเคยเป็นสิ่งที่อยู่ในชุมชนมานาน จะมีประโยชน์มากมายเช่นนี้ เปรียบเสมือนกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่คู่ชุมชน ถ้าเราหันมาใส่ใจมองหาคุณค่าย่อมจะเห็นได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีประโยชน์ต่อชุมชนทั้งนั้น

4. เกม “รวมหัวก่อเรื่อง”

วัตถุประสงค์

เมื่อจบเกมนี้ผู้เรียนสามารถ

1. เห็นความสำคัญของการสื่อสาร 2 ทาง ดีกว่าการสื่อสารทางเดียว
2. เห็นความสำคัญของการวางแผนเพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 10-12 คน
2. เลือกประธานกลุ่ม เลขานุ และโฆษกประจำกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มเลือกมายืนตั้งแถวเรียงหนึ่ง ตรงกับบอร์ดของแต่ละกลุ่ม

4. วิทยาการเตรียมกระดาษบรูฟติดบอรัตเท่ากัับจำนวนกลุ่ม โดยติดกระดาษบรูฟติดด้านหลังบอรัตเพื่อไม่ให้สมาชิกมองเห็นได้

5. วิทยาการชี้แจงการทำกิจกรรมดังนี้

1) ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งนิทาน(นิยาย) กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยมีเงื่อนไขว่า “ห้ามพูดคุยกััน” จนกว่ากิจกรรมจะเสร็จ

2) ให้สมาชิกแต่ละคนเขียนคนละหนึ่งประโยค(มีประธาน + กริยา + กรรมหรือ กริยา + กรรม) แต่คนสุดท้ายเขียนหนึ่งประโยคเสร็จแล้ว ให้ตั้งชื่อเรื่องด้วย

3) วิทยาการจับเวลาหากกลุ่มที่ชนะเลิศ ใช้เวลาน้อยที่สุด

4) วิทยาการอ่านนิทานของ แต่ละกลุ่มให้ผู้เรียนฟัง

6. วิทยาการสรุปวิทยาการสรุปเกมสัโดยโยนประเด็นแก่ผู้เรียนว่า “ เราได้ข้อคิดหรือบทเรียนจากเกมนี้อย่างไรบ้าง “ โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนหรือตัวแทนกลุ่มแสดงความคิดเห็น โดยชี้ประเด็นว่า

1) ทำไมเนื้อเรื่องนิทานจึงเป็นอย่างนี้ มีสาเหตุจากอะไร

2) แต่ละคนทำหน้าที่/บทบาทของตนเองอย่างไร คนแรกทำไมถึงขึ้นประโยคอย่างนั้น และคนสุดท้ายมีความรู้สึ้อย่างไรที่ต้องรับผิดชอบตั้งชื่อเรื่องด้วย

3) การตั้งชื่อเรื่องก่อนและหลังการเขียนเนื้อเรื่อง มีผลต่างกันอย่างไร

4) ถ้าจะทำกิจกรรมนี้ให้สมบูรณ์ที่สุดต้องทำอย่างไร

7. วิทยาการสรุปประเด็นเพิ่มเติม ชี้ให้เห็นประโยชน์ของการสื่อสารปรึกษาหากัันและร่วมกันวางแผนให้งานประสบผลสำเร็จ

ใบงานที่ 1 บทที่ 8

เรื่อง โรคติดต่อ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถอธิบายนิยาม ความหมาย ลักษณะจำแนกของโรคติดต่อได้

ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10-15 คนหรือตามเหมาะสม
2. เลือกประธานกลุ่ม เลขานุ ผู้เขียนบันทึก และโฆษกประจำกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มร่วมกันจำแนกบัตรคำที่ใหว่าอะไรเป็นโรคติดต่อ อะไรไม่ใช่โรคติดต่อ
4. หลังจากจำแนกประเภทแล้ว ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มระดมสมอง ประเด็นโรคติดต่อคืออะไร องค์ประกอบสำคัญมีอะไรบ้าง จะป้องกันควบคุมโรคติดต่อได้อย่างไร บทบาทอาสาศักดิ์สาธารณสุขุ ประชากรต่างด้าวในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
5. ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม
6. วิทยาการอธิบายและสรุปบทเรียน

ใบงานที่ 2 บทที่ 8

เรื่อง โรคไม่ติดต่อ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายนิยาม ความหมาย ลักษณะจำแนกของโรคไม่ติดต่อได้
2. มีทักษะในการป้องกัน โรคไม่ติดต่อ

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10-15 คนหรือตามเหมาะสม
2. เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการ ผู้เขียนบันทึก และโฆษกประจำกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มร่วมกันจำแนกบัตรคำที่ให้ว่าอะไรเป็นโรคไม่ติดต่อ อะไรไม่ใช่โรคไม่ติดต่อ
4. หลังจากจำแนกประเภทแล้ว ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มระดมสมอง ประเด็นโรคไม่ติดต่อคืออะไร

องค์ประกอบสำคัญมีอะไรบ้าง จะป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อได้อย่างไร บทบาทอาสาศาสนาธรรมสูง ประชากรต่างดาวในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ

5. ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม
6. วิทยากรอธิบายและสรุปบทเรียน

ใบงานที่ 3 บทที่ 8

เรื่อง การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนมีทักษะในการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ

ลำดับขั้นการปฏิบัติ

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10-15 คนหรือตามเหมาะสม
2. เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการ ผู้เขียนบันทึก และโฆษกประจำกลุ่ม
3. แต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมอง ในประเด็น
 - ภัยพิบัติคืออะไร ภัยพิบัติอะไรที่ฉันรู้จัก และคิดว่าในชุมชนของเรามีโอกาสเกิดหรือได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติใดมากที่สุด
 - ร่วมกันวางแผนรับมือภัยพิบัติที่สอดคล้องกับชุมชน
 - แนวทางการจัดทำถุงยังชีพฉุกเฉิน
4. ผู้แทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม
5. วิทยากรอธิบายและสรุปบทเรียน

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน

กิจกรรมท้ายบท ภาคปฏิบัติวิชาการสาธารณสุขมูลฐาน แบบบันทึกการปฏิบัติงานที่ 1.1 การจัดกิจกรรมบริการงานสาธารณสุขมูลฐานในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้ ฝึกทักษะพื้นฐานในการจัดกิจกรรมบริการงานสาธารณสุขมูลฐานในชุมชน

- คำสั่ง**
1. ให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมบริการสาธารณสุขมูลฐาน ที่จำเป็นสำหรับชุมชนต่างด้าวของตนเอง มา 1 กิจกรรมในเดือนแรก
 2. นำกิจกรรมบริการสาธารณสุขมูลฐานที่เลือก ไปให้บริการในชุมชนต่างด้าวของตนเอง
 3. บันทึกลงในแบบบันทึกการฝึกทักษะปฏิบัติงาน
 4. นำกิจกรรมบริการที่บันทึกไว้ ไปแสดงให้เพื่อนและครูฝึกพี่เลี้ยงดูในการประชุมหรือพบปะกลุ่มสัปดาห์งานประจำเดือน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างเพื่อนในกลุ่ม
 5. เพิ่มจำนวนกิจกรรมบริการสาธารณสุขมูลฐาน ที่ไปให้บริการในชุมชนต่างด้าวของตนเอง หลังผ่านการฝึกปฏิบัติในครั้งแรกเรียบร้อยแล้ว
 6. บันทึกประสบการณ์ผลการปฏิบัติงาน
 7. นำกิจกรรมบริการที่บันทึกไว้ ไปแสดงให้เพื่อนและครูฝึกพี่เลี้ยงดูในการประชุมหรือพบปะกลุ่มประจำเดือน
 8. จัดทำแฟ้มสะสมงาน

แบบบันทึกการฝึกทักษะปฏิบัติงาน

ก. กิจกรรมที่เลือกนำไปให้บริการ

ข. สถานที่/ชุมชนที่ไปให้บริการ เวลาที่ให้บริการ

..... ผู้รับบริการ จำนวน คน คือ

ค. ขั้นตอน วิธีการในการทำกิจกรรมที่ไปให้บริการ

ง. ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมบริการ

จ. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมบริการ

.....ผู้บันทึก

แบบบันทึกการฝึกทักษะปฏิบัติงาน ที่ 1.2

การสำรวจชุมชนและการพัฒนาชุมชน

- จุดประสงค์การเรียนรู้**
1. ฝึกทักษะพื้นฐานในการสำรวจชุมชน โดยการจัดทำแฟ้มสุขภาพครอบครัว
 2. ฝึกทักษะการจัดทำโครงการ

- คำสั่ง**
1. ให้ผู้เรียนสำรวจข้อมูลประชากรต่างด้าวในเขตที่ตนเองรับผิดชอบทุกคน บันทึกลงในแฟ้มสุขภาพครอบครัว
 2. นำข้อมูลจากแฟ้มสุขภาพครอบครัวไปแสดงให้เพื่อนและครูฝึกพี่เลี้ยงดูในการประชุมหรือพบปะกลุ่มประจำเดือน
 3. ให้ผู้เรียนที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่หรือละแวกเดียวกัน รวมกลุ่มกัน ช่วยกันระดมสมอง วิเคราะห์ข้อมูลจากแฟ้มสุขภาพครอบครัวของทุกคน เพื่อจัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพ หรือแก้ไขปัญหาของชุมชนต่างด้าวในเขตรับผิดชอบ กลุ่มละ 1 โครงการ

ชื่อโครงการ

ผู้รับผิดชอบ

1.
2.

1. หลักการและเหตุผล (ความเป็นมาของปัญหา)

.....

2. วัตถุประสงค์

.....

3. กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

.....

4. พื้นที่ดำเนินการ จำนวน ชุมชน ครั้วเรือน

.....

5. กิจกรรมที่สำคัญ

.....

6. ระยะเวลาดำเนินงาน

.....

7. จำนวนงบประมาณ / แหล่งงบประมาณ

.....

8. ตัวชี้วัดผลสำเร็จโครงการ

.....

แบบบันทึกการฝึกทักษะปฏิบัติงาน ที่ 1.3

การดูแลสุขภาพด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ฝึกทักษะการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง โดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง

- คำสั่ง**
1. ให้ผู้เรียนสำรวจตนเองว่ามีการปฏิบัติตามสุขบัญญัติ 10 ประการ อย่างไรบ้าง ให้เขียนลงในช่องว่างต่อไปนี้ หรือบอกโดยวาจาหรือภาพถ่าย กรณีไม่สามารถเขียนภาษาไทยได้
 2. ให้ผู้เรียนปรับปรุงการปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติ 10 ประการ ของตนเอง โดยแสดงผลของการปฏิบัติในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือผสมผสานตามที่ผู้เรียนสันถัด ให้เห็นความชัดเจนของการปฏิบัติทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติ ให้เพื่อนอาสาสมัครสาธารณสุขและครูพี่เลี้ยงดูทุกเดือน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ก. การสำรวจการปฏิบัติตามสุขบัญญัติ 10 ประการของตนเอง

1. ดูแลร่างกายและรักษาของใช้ให้สะอาด
2. รักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวันอย่างถูกต้อง
3. ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารและหลังขับถ่าย
4. กินอาหารสุก สะอาด ปราศจากสารอันตรายและหลีกเลี่ยงอาหารรสจัด สีสันฉูดฉาด ไม่รับประทานข้าวร่วมกับผงชูรสเป็นอาหาร
5. งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนันและการสำส่อนทางเพศ
6. สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น
7. ป้องกันอุบัติเหตุด้วยการไม่ประมาท
8. ออกกำลังกายสม่ำเสมอและตรวจสุขภาพประจำปี
9. ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ
10. มีสำนึกต่อส่วนรวมร่วมสร้างสังคม

ข. การปรับปรุงการปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติ 10 ประการ ของตนเอง

แบบบันทึกการฝึกทักษะปฏิบัติงานที่ 1.4 ระบบเฝ้าระวังโรคและภัยของชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้ ฝึกทักษะพื้นฐานในการจัดระบบเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพของชุมชน

- คำสั่ง**
1. ให้ผู้เรียนนำข้อมูลการประเมินสภาวะสุขภาพของตนเองของอาสาสมัครสาธารณสุขเครือข่าย ภาคประชาชนและประชาชนคืนสู่ชุมชน
 2. วิเคราะห์ข้อมูลผลการตรวจประเมินสภาวะสุขภาพตนเองว่าเป็นอย่างไร พฤติกรรมสุขภาพเสี่ยงและพฤติกรรมเสริมสุขภาพของคนในชุมชนเป็นอย่างไร
 3. จัดทำแผนที่การทำงานและกำหนดบทบาทให้ผู้รับผิดชอบ
 4. ตั้งเป้าหมายและกำหนดแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงของตนเอง หรือการพัฒนาพฤติกรรมดีของประชาชนในชุมชน
 5. จัดระบบสื่อสารข้อมูลชุมชนและการรายงานสิ่งผิดปกติหรือสถานการณ์ เหตุการณ์ผิดปกติ
 6. ดำเนินการเฝ้าระวังโรคและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงของประชาชนตามที่กำหนดไว้
 7. จัดทำแฟ้มสะสมงาน

แบบบันทึกการฝึกทักษะปฏิบัติงาน “ระบบเฝ้าระวังโรคและภัยของชุมชน

ก. ข้อมูลชุมชนและแผนที่ (Mapping)

ข. สถานที่/ชุมชน

.....

.....

.....

ค. ขั้นตอน วิธีการในการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพของชุมชน

.....

.....

ง. ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดระบบเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพของชุมชน

.....

.....

.....

จ. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพของชุมชน

.....

.....

.....ผู้บันทึก

**กิจกรรมท้ายบท ภาคปฏิบัติวิชาอาสาสมัครสาธารณสุข
แบบบันทึกทักษะการปฏิบัติงาน ที่ 2.1
เรื่อง บทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว**

จุดประสงค์การเรียนรู้ ฝึกทักษะการทำบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

- คำสั่ง**
1. บอกบทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
 2. ไปปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง แล้วบันทึกวิธีการที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

1. บทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

การดูแลผู้ไม่เจ็บป่วย	การดูแลผู้เจ็บป่วย

2. การปฏิบัติบทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

2.1 บทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวที่ได้ปฏิบัติ คือ

**2.2 วิธีการที่ทำในแต่ละบทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
ที่ไปปฏิบัติ คือ**

2.3 ผลที่เกิดขึ้น

2.4 ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

เฉลย

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน 2.1 วิชา อาสาศักดิ์สาธารณสุข เรื่อง บทบาทอาสาศักดิ์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

คำชี้แจง 1. บอกบทบาท หน้าที่อาสาศักดิ์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

การดูแลผู้ไม่เจ็บป่วย

...บทบาท หน้าที่ของอาสาศักดิ์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว จะต้องช่วยเหลือประชาชนในชุมชนต่างด้าว และช่วยกันส่งเสริม ดูแลสุขภาพของประชาชนต่างด้าว และครอบครัวในการดูแล ผู้ไม่เจ็บป่วย ดังนี้...

- ...1. การให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพต่างๆ.....
- ...2. การประชาสัมพันธ์ด้านต่างๆเกี่ยวกับเรื่องของสุขภาพอนามัยในชุมชนต่างด้าวและทั่วไป ชักชวนเพื่อนประชาชนต่างด้าวเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ บริการสาธารณสุข และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงสุขภาพชุมชนต่างด้าว.....
- ...3. การแจ้งข้อมูล/รายงานสิ่งผิดปกติและโรคติดต่อในชุมชนให้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่.....
- ...4. การเป็นแกนนำด้วยการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่าง ในการพัฒนาสุขภาพ
- ...5. การร่วมกันจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพในชุมชน ทั้ง ด้านการส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและปัญหาสาธารณสุข ตลอดจนภัยสุขภาพ.....
- ...6. การสำรวจข้อมูลภาวะสุขภาพ การดูแลสุขภาพอนามัยและสภาพแวดล้อมในชุมชน.....
- ...7. การเยี่ยมบ้าน ติดตามผล สนับสนุนการดูแลสุขภาพของประชาชนในชุมชนต่างด้าว.....
- ...8. การประสานเชื่อมโยงกับชุมชนต่างด้าว อสม.ไทย เจ้าหน้าที่ ประชาชนแรงงานต่างด้าวและรัฐ ตลอดจนหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง

การดูแลผู้เจ็บป่วย

...บทบาท หน้าที่ของอาสาศักดิ์สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว จะต้องช่วยเหลือประชาชนในชุมชนต่างด้าว และช่วยกันส่งเสริม ดูแลสุขภาพของประชาชนต่างด้าว และครอบครัวในการดูแลผู้ป่วย ดังนี้...

-1.การร่วมทีมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนต่างด้าว
-2. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในโรค ที่เจ็บป่วย การป้องกันการระบาดของโรค สถานพยาบาล ที่จะต้องเข้ารับการรักษา การประกันสุขภาพและการใช้สิทธิประกันสุขภาพ.....
-3. การนัดหมายบริการสุขภาพที่ถูกต้อง เช่น พบแพทย์ตามนัด การฉีดวัคซีน
-4. การเยี่ยมบ้าน ติดตามผล สนับสนุนการดูแลสุขภาพของประชาชนในชุมชนต่างด้าว.....
-5.การรับและส่งต่อผู้ป่วย.....
-6. การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย
-7. การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค.....

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน ที่ 2.2

วิชา อาสาศัมครสาธารณสุข

เรื่อง บทบาทหน้าที่อาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

จุดประสงค์การเรียนรู้ ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมและช่วยเหลือ

- คำสั่ง
1. จงระบุชื่อพร้อมหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ของอาสาศัมครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ไทย หัวหน้าทีมในเขตของตนเอง
 2. จงจัดทำผังโครงสร้างอาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง และเครือข่ายการประสานงานอาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
 3. สรุปลักษณะและขั้นตอนการบทบาทหน้าที่อาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวที่ไปปฏิบัติงานร่วมกับ อสม.ไทยในพื้นที่ในช่องว่างข้างล่างนี้

1. ชื่อ-สกุลและหมายเลขโทรศัพท์ อสม. ไทย ที่เป็นหัวหน้าทีมของผู้เรียน คือ

.....

.....

2. ผังโครงสร้างอาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวในเขตรับผิดชอบและเครือข่ายการประสานงานอาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว คือ

.....

.....

3. สรุปลักษณะและขั้นตอนการบทบาทหน้าที่อาสาศัมครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวที่ไปปฏิบัติงานร่วมกับ อสม.ไทย มีดังนี้

.....

.....

กิจกรรมท้ายบท ภาคปฏิบัติวิชาความรู้พื้นฐานของสังคมไทย

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน วิชาความรู้พื้นฐานของสังคมไทย

- จุดประสงค์การเรียนรู้
1. ฝึกทักษะการดำเนินชีวิตภายใต้เงื่อนไขวัฒนธรรม ประเพณี มารยาทการปกครองของสังคมไทย

- คำสั่ง
1. จงระบุวิธีการที่ท่านทักทาย การแสดงออกต่อคนไทยในชีวิตประจำวัน
 2. จงดูข่าวในพระราชสำนัก แล้วบันทึกความรู้สึกของท่านต่อพระราชกรณียกิจของพระบรมวงศานุวงศ์
 3. จงระบุกิจกรรมที่ท่านได้ทำตามข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในวัฒนธรรมไทย แล้วบันทึกวิธีการที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

ผลการปฏิบัติงาน

1. วิธีการทักทาย การแสดงออกต่อคนไทยในชีวิตประจำวัน

.....

.....

2. การดูข่าวพระราชสำนัก

พระราชกรณียกิจที่ดู	ความรู้สึกต่อพระราชกรณียกิจที่ดู

3. กิจกรรมที่ได้ทำตามข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในวัฒนธรรม คือ

.....

.....

วิธีการที่ไปปฏิบัติ คือ

.....

.....

ผลที่เกิดขึ้น

.....

.....

ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

.....

.....

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน ที่ 3.2 เรื่อง เมืองไทยของฉัน

จุดประสงค์การเรียนรู้ ฝึกทักษะการปฏิบัติกรกตัญญูต่อแผ่นดินไทย และการปฏิบัติมารยาทไทย

- คำสั่ง**
1. จงแสดงความเคารพชาติ และพระมหากษัตริย์ไทย พร้อมทั้งแสดงมารยาทไทยต่อเพื่อนบ้านเป็นประจำทุกวัน
 2. จงศึกษาเกี่ยวกับโครงการพระราชดำริหรือพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ที่ตนเองประทับใจ
 3. สรุปกิจกรรม ขั้นตอนการปฏิบัติ ความรู้สึก ความคิดเห็น ผลที่เกิดขึ้น และสิ่งที่ได้เรียนรู้ พร้อมทั้งระบุปณิธานหรือสิ่งที่จะดำเนินตามรอยเบื้องพระยุคลบาท ดังนี้

1. การเคารพชาติ และพระมหากษัตริย์ไทย สิ่งที่เกิดขึ้น และผลที่เกิดขึ้น คือ

2. มารยาทไทย สิ่งที่เกิดขึ้น และผลที่เกิดขึ้น คือ

3. สรุปกิจกรรม ขั้นตอนการปฏิบัติ ความรู้สึก ความคิดเห็น ผลที่เกิดขึ้น สิ่งที่ได้เรียนรู้ และปณิธานที่จะดำเนินตามรอยเบื้องพระยุคลบาท มีดังนี้

กิจกรรมท้ายบท ภาคปฏิบัติวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้อง แบบบันทึกการปฏิบัติงาน ที่ 4.1 เรื่อง หลักประกันสุขภาพของประชากรต่างด้าว

จุดประสงค์การเรียนรู้ ฝึกทักษะการพิทักษ์สิทธิด้านระบบบริการสุขภาพของประชาชนต่างด้าว

- คำสั่ง
1. ไปสำรวจและตรวจสอบสิทธิของประชากรต่างด้าวในเขตรับผิดชอบด้านหลักประกันสุขภาพ และการแจ้งเกิด
 2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์วางแผนในการจัดการกลุ่มเป้าหมายที่ไม่มีสิทธิด้านหลักประกันสุขภาพ หรือการแจ้งเกิด
 3. ไปปฏิบัติงานชักชวน โน้มน้าว ช่วยเหลือประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเองให้มีหลักประกันสุขภาพ แล้วบันทึกวิธีการที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ
 4. แสดงผลของการปฏิบัติในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือผสมผสานตามที่คุณเรียนสั่งให้ เห็นความชัดเจนของการปฏิบัติทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติ ให้เพื่อนอาสาสมัครสาธารณสุข และครูพี่เลี้ยงดูทุกเดือน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

1. สิทธิด้านหลักประกันสุขภาพ

จำนวนและรายชื่อประชากรต่างด้าวที่ไม่มี
หลักประกันสุขภาพ

จำนวนและรายชื่อประชากรต่างด้าวที่ไม่ได้
แจ้งเกิดเด็กคลอดใหม่ภายในปีที่สำรวจ

2. ผลการปฏิบัติงานชักชวน โน้มน้าว ช่วยเหลือประชากรต่างด้าว

2.1 ด้านการมีหลักประกันสุขภาพ คือ

2.2 ด้านการแจ้งเกิด คือ

2.3 ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

กิจกรรมท้ายบท ภาคปฏิบัติวิชาสุขภาพดีมีสุข แบบบันทึกการปฏิบัติงาน วิชาสุขภาพดีมีสุขที่ 5.1 เรื่อง สุขภาพกาย

- จุดประสงค์การเรียนรู้**
1. ฝึกทักษะการดูแลสุขภาพจิตส่วนบุคคล ครอบครัว ชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
 2. ฝึกทักษะการพัฒนาและปรับปรุงที่อยู่อาศัยของครอบครัวและชุมชนต่างด้าวให้ถูกสุขลักษณะ
 3. ฝึกทักษะการส่งเสริมสุขภาพประชากรต่างด้าวในแต่ละกลุ่มวัย

- คำสั่ง**
1. บอกวิธีการปฏิบัติในการส่งเสริมสุขภาพประชากรต่างด้าวในชุมชนมีสุขภาพดี ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน
 2. ไปจัดกิจกรรมพัฒนาและปรับปรุงที่อยู่อาศัยของครอบครัวและชุมชนต่างด้าวให้ถูกสุขลักษณะ
 3. ไปปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพประชากรต่างด้าวแต่ละกลุ่มวัยในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง แล้วบันทึกวิธีการที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

ผลการปฏิบัติงาน

1. วิธีการปฏิบัติในการส่งเสริมสุขภาพประชากรต่างด้าวในชุมชนมีสุขภาพดี ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน
รายคน (บุคคล)

ครอบครัว

ชุมชน

2. การพัฒนาและปรับปรุงที่อยู่อาศัยของครอบครัวและชุมชนต่างด้าวให้ถูกสุขลักษณะ

ก่อนพัฒนาและปรับปรุง	หลังพัฒนาและปรับปรุง

3. การปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพกายแก่ประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือที่ทำงาน คือ

3.1 กลุ่มที่ไปดำเนินการ ได้แก่

3.2 วิธีการส่งเสริมสุขภาพกายแต่ละกลุ่มวัยที่ไปปฏิบัติ คือ

3.3 ผลที่เกิดขึ้น

3.4 ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน วิชาสุขภาพจิตมีสุข ที่ 5.2
เรื่อง สุขภาพจิต

จุดประสงค์การเรียนรู้ 1. ฝึกทักษะการพัฒนาสุขภาพจิต

คำสั่ง 1. บอกวิธีการปฏิบัติในการอยู่เมืองไทยอย่างไรให้มีความสุข
2. ไปจัดกิจกรรมในการจัดการความเครียด บริหารอารมณ์ การพัฒนาสุขภาพจิตในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง แล้วบันทึกวิธีการที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

ผลการปฏิบัติงาน

1. วิธีการปฏิบัติในการอยู่เมืองไทยให้มีความสุข

2. การปฏิบัติการส่งเสริมพัฒนาสุขภาพจิตแก่ประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือที่ทำงาน คือ

2.1 กิจกรรมการจัดการความเครียด ที่ไปปฏิบัติคือ

2.2 กิจกรรมการบริหารอารมณ์ที่ไปปฏิบัติ คือ

2.3 กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิตที่ไปปฏิบัติ คือ

2.4 กิจกรรมส่งเสริมการลด ละ เลิก อบายมุข การพนัน.....

3. ผลที่เกิดขึ้น

4. ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน วิชาสุขภาพดีมีสุข ที่ 5.3 เรื่อง ยาเสพติดและเครื่องดื่มชูกำลัง

จุดประสงค์การเรียนรู้ 1. ฝึกทักษะการดำเนินงานช่วยเหลือชุมชนให้พ้นภัยยาเสพติด

- คำสั่ง**
1. สำรวจ วิเคราะห์จำนวนและปริมาณการดื่มเครื่องดื่มชูกำลังของประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง
 2. ไปคัดกรองผู้ขายและสารเสพติดในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง
 3. ไปจัดกิจกรรมในการลด ละ เลิก เครื่องดื่มชูกำลังและยาเสพติด และส่งต่อบำบัดรักษา รวมถึงติดตามหลังการบำบัดในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง แล้วบันทึกวิธีการที่ทำให้ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

ผลการปฏิบัติงาน

1. การสำรวจ วิเคราะห์การดื่มเครื่องดื่มชูกำลังของประชากรต่างด้าว

2. การคัดกรองผู้ขายและสารเสพติด และให้ความช่วยเหลือ

3. การจัดกิจกรรมในการลด ละ เลิก เครื่องดื่มชูกำลังและยาเสพติด และส่งต่อบำบัดรักษา คือ

3.1 กิจกรรมการลด ละ เลิก เครื่องดื่มชูกำลัง ที่ไปปฏิบัติ คือ

3.2 กิจกรรมการลด ละ เลิก การขายและสารเสพติดที่ไปปฏิบัติ คือ

3.3 กิจกรรมการส่งต่อเพื่อการบำบัดรักษา และการติดตามหลังการบำบัด ที่ไปปฏิบัติ คือ ...

3. ผลที่เกิดขึ้น

4. ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน วิชาบริการที่จำเป็น ที่ 6.1 เรื่อง การให้บริการ

จุดประสงค์การเรียนรู้ 1. ฝึกทักษะการให้บริการที่จำเป็นแก่ประชากรต่างด้าวในชุมชน

- คำสั่ง
1. จงจัดรูปแบบการให้บริการที่จำเป็นแก่ประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงาน
 2. จงให้บริการที่จำเป็นแก่ประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง แล้วบันทึกบริการที่ให้บริการที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

ผลการปฏิบัติงาน

1. จัดรูปแบบการให้บริการที่จำเป็นแก่ประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงาน คือ

2. การให้บริการ

ให้การปฐมพยาบาล.....

ซึ่งนำหนักเด็กต่ำกว่า 6 ปี.....

การตรวจสุขภาพ

การดูแลบาดแผล

อื่นๆระบุ

3. วิธีการปฏิบัติ

4. ผลที่เกิดขึ้น

5. ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน วิชาสื่อสารในงานสาธารณสุขมูลฐาน ที่ 7.1 เรื่อง การสื่อสาร

จุดประสงค์การเรียนรู้ 1. ฝึกทักษะการถ่ายทอดความรู้ โน้มน้าวใจ ชักชวน พูดต่อหน้าชุมชน จัดนิทรรศการ ประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชากรต่างด้าว ในชุมชน

คำสั่ง 1. จงไปซื้อข่าวสารสาธารณสุขจากโรงพยาบาลหรือรพ.สต.ไปยังชุมชน และนำข่าวจากรพ.สต. ไปยังประชากรต่างด้าว นัดหมายมาให้บริการ พร้อมทั้งส่งข่าวจากชุมชนไปยังรพ.สต.
2. จงให้คำแนะนำด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง แล้วบันทึกบริการที่ให้ วิธีการที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

ผลการปฏิบัติงาน

1. การซื้อข่าวสารสาธารณสุข คือ

ข่าวสารสาธารณสุขจากโรงพยาบาลหรือรพ.สต.ไปยังชุมชน

.....
นำข่าวจากรพ.สต.ไปยังประชากรต่างด้าว

.....
นัดหมายมาให้บริการ

.....
นัดหมายมาให้บริการ

2. การให้คำแนะนำนัดหมายมาให้บริการ

3. วิธีการปฏิบัติ

4. ผลที่เกิดขึ้น

5. ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน วิชาการสื่อสารในงานสาธารณสุขมูลฐาน ที่ 7.2

เรื่อง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานอาสาสมัครสาธารณสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้ 1. ฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสุขภาพ

- คำสั่ง
1. จงสืบค้นข้อมูลสุขภาพจากเว็บไซต์กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ www.hss.go.th เว็บไซต์กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน <http://phc.moph.go.th> และอื่นๆ
 2. จงสร้างเครือข่ายการสื่อสารในสังคมออนไลน์ www.facebook.com ไลน์กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว
 3. ใช้เฟสบุ๊ก ไลน์กลุ่มแจ้งข่าว รายงานสถานการณ์ ให้ความรู้ เฝ้าระวังอุทกภัย และเผยแพร่กิจกรรมของ อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว แล้วบันทึกวิธีการที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

ผลการปฏิบัติงาน

1. การสืบค้นข้อมูลสุขภาพ คือ

.....

2. การสร้างเครือข่ายการสื่อสารในสังคมออนไลน์ คือ

www.facebook.com.....

ไลน์กลุ่ม.....

อื่นๆระบุ

.....

3. วิธีการปฏิบัติ

.....

4. ผลที่เกิดขึ้น

.....

5. ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

.....

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน วิชาเลือกตามบริบท ที่ 8.1

เรื่อง โรคติดต่อ

จุดประสงค์การเรียนรู้ 1. ฝึกทักษะการให้เฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคติดต่อในชุมชนต่างด้าว

- คำสั่ง
1. จงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ รพ.สต. โรงพยาบาลและแหล่งอื่นๆ ว่าชุมชนต่างด้าวที่ตนอาศัยอยู่หรือทำงานเสี่ยงต่อปัญหาโรคติดต่อใดบ้าง
 2. จัดกิจกรรมเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคติดต่อโดยการมีส่วนร่วมของประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง แล้วบันทึกวิธีการที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

ผลการปฏิบัติงาน

1. ความเสี่ยงหรือปัญหาด้านโรคติดต่อของประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงาน คือ

.....

.....

2. กิจกรรมเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคโดยการมีส่วนร่วมของประชากรต่างด้าว คือ

.....

.....

3. วิธีการปฏิบัติ

.....

.....

4. ผลที่เกิดขึ้น

.....

.....

5. ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

.....

.....

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน วิชาเลือกตามบริบท ที่ 8.2 เรื่อง โรคไม่ติดต่อ

จุดประสงค์การเรียนรู้ 1. ฝึกทักษะการให้เฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อในชุมชนต่างด้าว

คำสั่ง

1. จงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ การคัดกรองสุขภาพ ข้อมูลจากรพ.สต. โรงพยาบาล และแหล่งอื่นๆ ว่าชุมชนต่างด้าวที่ตนอาศัยอยู่หรือทำงานเสี่ยงต่อปัญหาโรคไม่ติดต่อใดบ้าง
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อโดยการมีส่วนร่วมของประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง แล้วบันทึกวิธีการที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

ผลการปฏิบัติงาน

1. ความเสี่ยงหรือปัญหาด้านโรคติดต่อของประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงาน คือ

.....

.....

2. กิจกรรมเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคโดยการมีส่วนร่วมของประชากรต่างด้าว คือ

.....

.....

3. วิธีการปฏิบัติ

.....

.....

4. ผลที่เกิดขึ้น

5. ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

แบบบันทึกการปฏิบัติงาน วิชาเลือกตามบริบท ที่ 8.3 เรื่อง การเตรียมรับมือภัยพิบัติ

จุดประสงค์การเรียนรู้ 1. ฝึกทักษะการให้เฝ้าระวัง ป้องกัน เตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติในชุมชนต่างด้าว

คำสั่ง 1. จงวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ สืบค้น ข้อมูลจากรพ.สต. โรงพยาบาลและแหล่งอื่นๆ ว่าชุมชนต่างด้าวที่ตนอาศัยอยู่หรือทำงานเสี่ยงต่อปัญหาโรคติดต่อใดบ้าง
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชากรต่างด้าวจัดเตรียมถุงยังชีพฉุกเฉินสำหรับครัวเรือน
3. จัดทำแผนรับมือภัยพิบัติโดยการมีส่วนร่วมของประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงานของตนเอง แล้วบันทึกวิธีการที่ทำ ผลที่เกิดขึ้น และความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

ผลการปฏิบัติงาน

1. ความเสี่ยงหรือโอกาสได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติของประชากรต่างด้าวในชุมชนหรือสถานที่ทำงาน คือ

2. กิจกรรมส่งเสริมให้ประชากรต่างด้าวจัดเตรียมถุงยังชีพฉุกเฉินสำหรับครัวเรือน

3. แผนเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติโดยการมีส่วนร่วมของประชากรต่างด้าว คือ

4. วิธีการปฏิบัติ

5. ผลที่เกิดขึ้น

6. ความคิดเห็นของตนเองต่อสิ่งที่ปฏิบัติ

ภาคผนวก 3

แบบสัมภาษณ์ทดสอบความรู้

แบบสัมภาษณ์ทดสอบความรู้ วิชา การสาธารณสุขมูลฐาน

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. การสาธารณสุขมูลฐาน คือ ข้อใด

- ก. การดูแลสุขภาพที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม
- ข. การดูแลสุขภาพที่ใช้วิธีการง่ายๆ ถูกหลักวิชาการ ราคาถูก
- ค. ประชาชนตัดสินใจด้วยตนเองและพึ่งตนเอง
- ง. ทั้งข้อ ก ข และค

2. เป้าหมายของการสร้างสุขภาพแนวใหม่ คือข้อใด

- ก. หมอรักษาเก่ง
- ข. ประชาชนมีบทบาทในการทำให้สุขภาพดี
- ค. มีเครื่องมือทางการแพทย์ใหม่ๆ
- ง. เมื่อป่วยไปรับบริการที่โรงพยาบาลทันที

3. การจัดบริการสุขภาพโดยชุมชน ในงานสาธารณสุขมูลฐานในปัจจุบันมีกี่กิจกรรม

- ก. 8 กิจกรรม
- ข. 10 กิจกรรม
- ค. 12 กิจกรรม
- ง. 14 กิจกรรม

4. บทบาทของประชาชนในการสร้างสุขภาพแนวใหม่

- ก. ดูแลสุขภาพตนเอง ปฏิบัติต่อสภาพแวดล้อม ทำตามกฎ กติกา มาตรการของสังคม
- ข. ออกกำลังกาย มีจิตสำนึก ทำตามกฎ กติกา มาตรการของสังคม
- ค. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ดูแลสุขภาพตนเอง ปฏิบัติต่อสภาพแวดล้อม
- ง. กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ

5. ระบบบริการสุขภาพที่ประชาชนต่างด้าวควรไปใช้บริการเป็นอันดับแรกเมื่อเจ็บป่วยหรือมีปัญหา

- ก. โรงพยาบาล
- ข. ร้านขายยา
- ค. โรงพยาบาลเอกชน
- ง. อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว อสม.และศสมช.

เฉลย

ข้อ 1 ง

ข้อ 2 ข

ข้อ 3 ง

ข้อ 4 ก

ข้อ 5 ง

แบบสัมภาษณ์ทดสอบความรู้ วิชา อาสาสมัครสาธารณสุข

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. อาสาสมัครสาธารณสุข คือ ข้อใด

- ก. มีจิตอาสา
- ข. ผ่านการอบรมตามหลักสูตรมาตรฐานและผ่านการประเมินรับรองความรู้
- ค. มีความรู้เรื่องสุขภาพอนามัย
- ง. ทั้งข้อ ก ข และค

2. ข้อใด ขัดกับจรรยาบรรณอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

- ก. ทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดด้วยความขยัน อดทน ตั้งใจ ตั้งใจ
- ข. เรียกรับเงินหรือแสวงหาประโยชน์ส่วนตน หลังจากไปดูแลสุขภาพเพื่อนบ้าน
- ค. มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น
- ง. มีเมตตาและรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ

3. ข้อใด คือ ขอบเขตความรับผิดชอบของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

- ก. การแบ่งละแวกครัวเรือนพื้นที่รับผิดชอบ 10 ครัวเรือนต่อคน
- ข. ทำทุกอย่างตามที่หมอบอก
- ค. ช่วยงานในโรงพยาบาล
- ง. ดูแล 5 ครัวเรือนและทำงานคลินิก

4. ข้อใด คือ การทำงานเป็นทีม

- ก. ทำงานร่วมกัน
- ข. อสม. เป็นพี่เลี้ยงจับคู่เรียนรู้งาน
- ค. ทั้งข้อ ก ข และง
- ง. เป็นหนึ่งเดียวกัน

5. เครือข่ายของอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว คือข้อใด

- ก. อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวด้วยตนเอง
- ข. นายจ้าง และเพื่อนร่วมงาน
- ค. อสม.ไทยและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- ง. ทั้งข้อ ก ข และค

เฉลย

ข้อ 1 ข

ข้อ 2 ข

ข้อ 3 ก

ข้อ 4 ค

ข้อ 5 ง

แบบสัมภาษณ์ทดสอบความรู้ วิชา ความรู้พื้นฐานของสังคมไทย

1. มารยาทไทยที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นเสน่ห์ของคนไทยที่ท่านคิดว่าทำได้ถูกต้อง จงบอกหรือแสดงให้ดู มาอย่างน้อย 3 ประการ
2. จงบอกข้อควรทำและไม่ควรทำในการดำรงชีวิตตามเงื่อนไขของวัฒนธรรมประเพณีของสังคมไทย
3. จงบอกพระราชกรณียกิจของพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ในการช่วยเหลือประชากรต่างด้าว
4. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดที่ท่านทำงานร่วมด้วยชื่ออะไร
5. ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ท่านพักอยู่ชื่ออะไร

แบบสัมภาษณ์ทดสอบความรู้ วิชา กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือการทำหน้าที่ของประชากรต่างด้าวตามกฎหมายของประเทศไทย
 - ก. การประกันสุขภาพ
 - ข. การสวมหมวกกันน็อกและเปิดไฟขณะขี่จักรยานยนต์
 - ค. การปฏิบัติตัวในการดูแลสุขภาพตนเอง
 - ง. ทั้งข้อ ก ข และค
2. ประชากรต่างด้าวมีสิทธิอะไรบ้าง
 - ก. ได้รับสิทธิประโยชน์ตามการประกันสุขภาพ
 - ข. ดื่มเครื่องดื่มขณะทำงานได้
 - ค. เล่นการพนันได้
 - ง. ช่วยดูแลสุขภาพคนในชุมชนโดยเก็บเงินได้
3. คนต่างด้าวที่เกิดในโรงพยาบาลต้องไปแจ้งเกิดหรือไม่ ที่ไหน
 - ตอบ แจ้ง ณ เทศบาล/อบต.หรือที่ว่าการอำเภอ
4. สิ่งที่ต้องนำไปแสดงทุกครั้งที่ใช้สิทธิรักษาพยาบาล
 - ก. บัตรสุขภาพแรงงานต่างด้าว
 - ข. เอกสาร ทร 38/1 หรือ บัตรประจำตัวแรงงานต่างด้าว
 - ค. ใบเกิด
 - ง. ข้อ ก และข้อ ข

5. คนต่างดาวต้องปฏิบัติตามพ.ร.บ.จราจรทางบกของไทยหรือไม่ ทำอย่างไร

ตอบ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทย โดยขับขี่มอเตอร์หรือซ้อนท้ายต้องใส่หมวกกันน็อค ขับรถยนต์หรือโดยสารรถยนต์ ต้องคาดเข็มขัดนิรภัย

เฉลย

ข้อ 1 ง ข้อ 2 ก ข้อ 3 แจ้ง ณ เทศบาล/อบต.หรือที่ว่าการอำเภอ
ข้อ 4 ง ข้อ 5 ต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทย โดยขับขี่มอเตอร์หรือซ้อนท้ายต้องใส่หมวกกันน็อค ขับรถยนต์หรือโดยสารรถยนต์ ต้องคาดเข็มขัดนิรภัย

แบบสัมภาษณ์ทดสอบความรู้

วิชา สุขภาพดี มีสุข

1. จงบอกวิธีการดูแลความสะอาดร่างกายของตนเอง พร้อมแสดงผลการดูแลความสะอาดของตนเองให้ดู
2. จงบอกวิธีการปฏิบัติของตนเองในการทำให้ร่างกายสุขภาพดี พร้อมทั้งแสดงผลลัพธ์ยืนยันของการมีสุขภาพดีให้ดู
3. เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ควรกินนมอะไร
4. จงแสดงวิธีการจัดบ้านเรือนของตนเองให้ดู
5. เครื่องดื่มชูกำลังช่วยให้ร่างกายแข็งแรงใช่หรือไม่ (ตอบ ไม่ใช่)

แบบสัมภาษณ์ทดสอบความรู้

วิชา บริการที่จำเป็น

1. การเยี่ยมบ้านคืออะไร
2. เมื่อมีไข้ อันดับแรกเราควรทำอย่างไร
3. เมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยฉุกเฉิน เราแจ้ง 1669 ใช่หรือไม่
4. เมื่อพบคนเป็นลมต้องให้นอนหัวสูงไว้ก่อน
5. จงแสดงการจับชีพจรที่ท่อนำรักและเข้าใจ

แบบสัมภาษณ์ทดสอบความรู้ วิชาการสื่อสารในงานสาธารณสุขมูลฐาน

1. การใช้เฟซบุ๊ก ไลน์ ถือว่าเป็นการสื่อสารใช่หรือไม่
2. อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว ใช้การพูดเป็นวิธีหนึ่งในการถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชน
3. จงดูภาพต่อไปนี้แล้วบอกว่าอะไรเป็นการสื่อสารบ้าง
รูปนักจัดรายการวิทยุ รูปหออกระจ่ายข่าว รูปคนคุยกันที่ร้านกาแฟ ฯลฯ
4. การถ่ายทอดความรู้ ทำได้โดยวิธีใดบ้าง ให้ระบุมา
5. การพาไปดูแบบอย่างที่ดี ถือเป็นการโน้มน้าวใจหรือไม่

แบบสัมภาษณ์ทดสอบความรู้ วิชาเลือกตามบริบท

โรคติดต่อ

1. การป้องกันโรคไข้เลือดออกทำได้โดยวิธีใด
2. ฤๅษยาอนามัยใช้สวามีเพศสัมพันธ์เพื่อป้องกันเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
3. โรค Mers – Cov ป้องกันได้ ด้วยการกินร้อน ซ้อนกลาง ล้างมือ
4. โรคคอตีบป้องกันได้ โดยการไปฉีดวัคซีนให้ครบ
5. โรคฉี่หนูป้องกันได้โดยวิธีใด

โรคไม่ติดต่อ

1. การออกกำลังกายช่วยทำให้ร่างกายแข็งแรง ป้องกันโรคได้ใช่หรือไม่
2. การรับประทานข้าวกับผงชูรสเยอะๆทำให้เกิดโรคความดันโลหิตสูงและโรคไตได้ใช่หรือไม่
3. ให้ระบุอาหารที่รับประทานเป็นประจำมา 3 ชนิด แล้วให้บอกว่ามีผลต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อหรือไม่
4. การทำงานหามรุ่ง หามค่ำ ติดต่อกันนานๆทำให้เกิดโรคไม่ติดต่อได้
5. ให้บอกวิธีดูแลสุขภาพของตนเองที่คิดว่าเป็นการป้องกันโรคไม่ติดต่อสำหรับตนเองได้ถูกต้อง

อุบัติเหตุ

1. จงจัดชุดอุปกรณ์จำเป็นสำหรับหญิงชีพอุกฉินที่บ้านควรมี
2. เมื่อเกิดแผ่นดินไหวต้องรีบวิ่งไปที่โล่งแจ้งใช่หรือไม่
3. จงแสดงวิธีป้องกันของหล่นทับเมื่อเกิดแผ่นดินไหว
4. เมื่อเกิดน้ำท่วมเราต้องเดินลุยน้ำด้วยเท้าเปล่า
5. วิธีป้องกันท้องเสียช่วงที่มีน้ำท่วมบ้านควรทำอย่างไร

ກາລຟນວຽກ 4

ตัวอย่างแฟ้มสะสมผลงานอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว (Foreign Health Volunteer)

ของ

นาย/นาง/นางสาว

เลขที่บัตรประจำตัว

สถานที่ทำงาน.....

.....

ชุมชน/หมู่บ้าน

ตำบล อำเภอ

จังหวัด

คำนำ

(บอกถึงเหตุผลที่จัดทำเพิ่มสะสมผลงานขึ้นมาว่า ทำขึ้นมาทำไม เพื่ออะไร)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(.....)

...../...../.....

สารบัญ

(ไม่ต้องใส่เลขหน้า เพราะมีการเพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา)

ส่วนที่ 1

- 1.1 ประวัติส่วนตัว
- 1.2 ประวัติครอบครัว
- 1.3 ความสามารถพิเศษและความสนใจ
- 1.4 ประวัติการศึกษา
- 1.5 รายงานผลประวัติการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข
ประชากรต่างด้าว
- 1.6 เกียรติประวัติผลงานด้านสุขภาพ อาสาสมัครสาธารณสุขและสังคม
- 1.7 ประวัติการเข้าอบรม/ศึกษาดูงาน/ทัศนศึกษา
- 1.8 เกียรติประวัติด้านพฤติกรรม
- 1.9 เกียรติประวัติด้านกิจกรรม
- อื่นๆ สามารถเพิ่มเติมได้ตามเหมาะสม

ส่วนที่ 2 ความภาคภูมิใจในผลงาน/ผลการปฏิบัติงานในหน้าที่อาสาสมัคร
สาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

ส่วนที่ 3 ผลงานที่ภาคภูมิใจจากการปฏิบัติการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง

ส่วนที่ 4 ผลงานที่ภาคภูมิใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณสุขและกิจกรรมต่างๆ

ภาคผนวก

ส่วนที่ 1

1.1 ประวัติส่วนตัว

ชื่อ สกุล เพศ ชื่อเล่น.....
เกิด (วันที่ เดือน ปีพ.ศ.).....อายุ.....ปี สถานที่เกิด..... สัญชาติ.....
เชื้อชาติ.....ศาสนา..... กลุ่มเลือด.....
เลขบัตรประจำตัวประชาชน/หนังสือเดินทาง/การรับรองของผู้นำชุมชน
ภูมิลำเนา บ้านเลขที่ หมู่ที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
ประเทศ.....รหัสไปรษณีย์.....
ที่อยู่ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่..... ตรอก/ซอย.....
ถนน ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... มือถือ
E-mail address.....

ที่อยู่ติดต่อได้
.....

ชื่อบิดา..... ☐ มีชีวิตอยู่ ☐ เสียชีวิต

ชื่อมารดา..... ☐ มีชีวิตอยู่ ☐ เสียชีวิต

มีพี่น้องทั้งหมด.....คน เป็นคนที่.....

สิ่งที่ชอบ/งานที่ชอบ.....

สิ่งที่ไม่ชอบ/วิชาที่ไม่ชอบ.....

ประวัติการทำงาน

ชื่อที่ทำงาน.....

ที่อยู่ทำงาน.....

เบอร์โทรที่ทำงาน.....

จุดมุ่งหมายในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

.....

.....

.....

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว

.....

.....

ควรมีรูป 1 หน้า

1.2 ประวัติครอบครัว

.....

.....

.....

1.3 ความสามารถพิเศษและความสนใจ

.....

.....

.....

1.4 ประวัติการศึกษา

.....

.....

.....

1.5 รายงานผลประวัติการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประชากรต่างด้าว

.....

.....

.....

1.6 เกียรติประวัติผลงานด้านสุขภาพ อาสาสมัครสาธารณสุขและสังคม

.....

.....

.....

1.7 ประวัติการเข้าอบรม/ศึกษาดูงาน/ทัศนศึกษา

.....

.....

.....

1.8 เกียรติประวัติด้านพฤติกรรม

.....

.....

.....

1.9 เกียรติประวัติด้านกิจกรรม

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2

ความภาคภูมิใจในผลงาน/ผลการปฏิบัติงาน
ในหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข ประชากร
ต่างด้าว

ส่วนที่ 3

ผลงานที่ภาคภูมิใจจากการปฏิบัติการดูแล สุขภาพด้วยตนเอง

ส่วนที่ 4

ผลงานที่ภาคภูมิใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม
สาธารณสุขและกิจกรรมต่างๆ

ภาคผนวก 5

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ພ.ຮ.ບ.ການທະເບີຍນຣາຮງຮ
(ຄບັບທີ່ 2) ພ.ຣ. 2551



ที่ มท ๐๓๐๔.๑/ว ๘

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนสำลุ๊กกา ปท. ๑๒๑๕๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง การแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติ
การทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง ๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑
๒. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตรา
ค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการจัดทำทะเบียนบ้านและการจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับบุคคล
ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑
๔. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางสรุปการจัดทำสูติบัตรและทะเบียนประวัติบุคคลไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย

ตามที่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับ
ตั้งแต่วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นมา โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักการของพระราช-
บัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ หลายประการ รวมถึงเรื่องการแก้ไขปัญหการไร้สถานะทางทะเบียน
ของบุคคลที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยในเรื่องการรับแจ้งการเกิด
และการจัดทำเอกสารการทะเบียนราษฎร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการประชากรของประเทศ การ
ตรวจสอบ ควบคุมและพิสูจน์ทราบตัวบุคคล และเป็นการสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับหลัก
สิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคี อาทิ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กติการะหว่างประเทศว่าด้วย
สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เป็นต้น รวมทั้งได้มีการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวงมหาดไทย และ
ระเบียบสำนักทะเบียนกลางเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ซึ่งได้แจ้งให้สำนักทะเบียน
อำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและถือปฏิบัติตามเอกสารที่อ้างถึง นั้น

นับแต่พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับ สำนัก-
ทะเบียนกลางได้รับการสอบถามปัญหาและข้อหาหรือจำนวนมากเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการรับแจ้งการเกิด
และจัดทำสูติบัตรรวมถึงการจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยประเภทต่างๆ ที่อาศัยอยู่ใน

/ประเทศไทย...

ประเทศไทยโดยสำนักทะเบียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจไม่ตรงกัน ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความถูกต้องและชัดเจน จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งชักชวนความเข้าใจให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

ก. การรับแจ้งการเกิดและการออกสูติบัตร

(๑) กรณีการแจ้งการเกิดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด นายทะเบียนผู้รับแจ้งสามารถรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้กับเด็กทุกคนที่เกิดในราชอาณาจักรไม่ว่าบิดามารดาของเด็กที่เกิดจะเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือเป็นคนหลบหนีเข้าเมือง หรือเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร และไม่ว่าบิดามารดาของเด็กที่เกิดจะมีชื่อและรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรมีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักหรือไม่ก็ตาม โดยประเภทของสูติบัตรที่ออกให้แก่เด็กย่อมขึ้นอยู่กับสิทธิและสถานะการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรของบิดามารดาของเด็กที่เกิดเป็นสำคัญ เช่น บิดาเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีเลขประจำตัวประชาชน ประเภท ๐ มารดาเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว (ถือหนังสือเดินทาง) บุตรจะได้สูติบัตร ท.ร. ๓ เลขประจำตัวประชาชนประเภท ๗ หรือกรณีบิดาเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าที่เคยขึ้นทะเบียนเป็นบุคคลประเภท ๐๐ แต่ระยะเวลาการได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดแล้วเนื่องจากไม่ไปขออนุญาตทำงาน ส่วนมารดาได้รับการสำรวจบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนเป็นบุคคลประเภท ๐ บุตรจะได้สูติบัตร ท.ร. ๐๓๑ เลขประจำตัวประชาชนประเภท ๐ หรือกรณีบิดาเป็นคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก มารดาเป็นบุตรของชนกลุ่มน้อยที่ตกสำรวจไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักเช่นกัน บุตรจะได้สูติบัตร ท.ร. ๐๓๑ เลขประจำตัวประชาชนประเภท ๐ เป็นต้น รายละเอียดปรากฏตามตารางสรุปการจัดทำสูติบัตรและทะเบียนประวัติบุคคลไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ที่ส่งมาพร้อมนี้

(๒) กรณีการแจ้งการเกิดเกินกำหนดของเด็กที่เป็นบุตรของคนต่างด้าว นายทะเบียนผู้รับแจ้งสามารถรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้ได้โดยปฏิบัติตามข้อ ๕๔ แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งกำหนดให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๕๗ โดยนายทะเบียนจะต้องพิจารณาสถานะของบิดามารดาของเด็กที่แจ้งการเกิดว่าในขณะที่เด็กเกิด บิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวกลุ่มใด ประเภทใด แล้วออกสูติบัตรให้ตามสถานะของบิดามารดาในขณะนั้นเช่นเดียวกับการแจ้งการเกิดในระยะเวลาที่กำหนด อาทิ บิดามีสถานะปัจจุบันเป็นคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ มีเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๘ มารดาเป็นผู้ที่ได้รับการสำรวจบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนเป็นบุคคลประเภท ๐ แต่ปรากฏว่าในขณะที่บุตรเกิดบิดามีสถานะเป็นผู้ที่ได้รับการสำรวจบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนเป็นบุคคลประเภท ๐ ฉะนั้น การรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดสำหรับกรณีนี้ นายทะเบียนผู้รับแจ้งต้องออกสูติบัตร ท.ร. ๐๓๑ กำหนดเลขประจำตัวประชาชนประเภท ๐ เป็นต้น ทั้งนี้ การแจ้งการเกิดเกินกำหนดตามข้อนี้ให้หมายรวมถึงกรณีบุตรของคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรก่อน

- ๓ -

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ใช้บังคับด้วย โดยมีเงื่อนไขว่าเด็กที่ขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดจะต้องเป็นบุคคลที่ยังไม่ได้รับการจัดทำทะเบียนราษฎรและไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก

ข. การจัดทำทะเบียนประวัติและการเพิ่มชื่อในทะเบียนประวัติ สำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ไม่อาจเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔ และ ท.ร. ๑๓)

(๑) การเพิ่มชื่อในทะเบียนประวัติอันเนื่องมาจากการแจ้งการเกิดสำหรับเด็กที่ได้รับสูติบัตร ท.ร. ๐๓๑ เลขประจำตัวประชาชนประเภท ๐ แบ่งออกเป็น ๓ กรณี ดังนี้

(๑.๑) กรณีการรับแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดในท้องที่สำนักทะเบียนที่บิดาหรือมารดามีชื่อในทะเบียนประวัติ ท.ร. ๓๘ ก โปรแกรมการปฏิบัติงานจะกำหนดให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อเด็กที่เกิดในทะเบียนประวัติ ท.ร. ๓๘ ก เลขที่เดียวกับบิดาหรือมารดา

(๑.๒) กรณีการรับแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดต่างท้องที่สำนักทะเบียนที่บิดาหรือมารดามีชื่อในทะเบียนประวัติ ท.ร. ๓๘ ก โปรแกรมการปฏิบัติงานจะกำหนดให้ออกสูติบัตร ท.ร. ๐๓๑ พร้อมสำเนาอีก ๑ ฉบับให้นายทะเบียนมอบสูติบัตรให้กับผู้แจ้งการเกิด ส่วนสำเนาสูติบัตรให้ส่งไปยังสำนักทะเบียนแห่งที่บิดาหรือมารดามีชื่อในทะเบียนประวัติ เพื่อให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนประวัติ ท.ร. ๓๘ ก เลขที่เดียวกับบิดาหรือมารดา โดยไม่ต้องออกใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่

(๑.๓) กรณีการรับแจ้งการเกิดของเด็กที่บิดาและมารดาไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติกลาง ท.ร. ๓๘ ก ของสำนักทะเบียนชั้น ๑ ฉบับโดยใช้เลขที่ ๐/๘๔ หมู่ที่ตามเลขที่หมู่ของทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน เช่น หมู่ที่ ๘๘ เป็นต้น แล้วให้เพิ่มชื่อเด็กตามรายการในสูติบัตรลงในทะเบียนประวัติฉบับนั้น หากต่อมาบิดาหรือมารดาของเด็กได้รับการจัดทำทะเบียนราษฎรและมีเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก ให้ดำเนินการแจ้งย้ายชื่อเด็กไปเข้าในทะเบียนประวัติเลขที่เดียวกับบิดาหรือมารดา

(๒) กรณีนายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กที่แจ้งการเกิด ในกรณีการแจ้งการเกิดเกินกำหนดตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๘๗ และข้อ ๕๘ การแจ้งการเกิดสำหรับเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาซึ่งถูกทอดทิ้ง และเด็กเร่ร่อนหรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้งตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๕๔ และข้อ ๕๔/๑ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร. ๓๘ ก ใช้เลขที่ตามทะเบียนบ้านของบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครอง หรือเลขที่ตามทะเบียนบ้านของสถานสงเคราะห์แล้วแต่กรณี กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๐ ให้กับเด็กดังกล่าวโดยดำเนินการเช่นเดียวกับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ต้องทำแบบ ๘๔ ไว้เป็นหลักฐาน)

(๓) กรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นคนไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๘๓ และข้อ ๘๗ แต่หลักฐานไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร. ๓๘ ก ใช้เลขที่ตามทะเบียนบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็น

บุคคลประเภท ๐ ให้กับบุคคลดังกล่าวโดยดำเนินการเช่นเดียวกับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ต้องทำแบบ ๘๔ ไว้เป็นหลักฐาน)

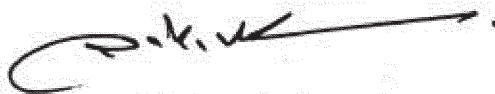
(๔) กรณีบุคคลหรือสถานสงเคราะห์เอกชนขอเพิ่มชื่อเด็กอนาถาที่อยู่ในการอุปการะเลี้ยงดูเข้าในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๘๘ ให้นำอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตแล้วแต่กรณีพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กเช่นเดียวกับการแจ้งการเกิดเกินกำหนด ถ้าไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กที่ขอเพิ่มชื่อได้ ให้นำทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร. ๓๘ ก ใช้เลขที่ตามทะเบียนบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อหรือของสถานสงเคราะห์แล้วแต่กรณี กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๐ ให้กับเด็กดังกล่าวโดยดำเนินการเช่นเดียวกับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ต้องทำแบบ ๘๔ ไว้เป็นหลักฐาน)

(๕) กรณีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่นายทะเบียนไม่อาจจัดทำทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓) ให้ได้ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ ๑๐๕ ให้นำทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร. ๓๘ ก ใช้เลขที่ตามทะเบียนบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๐ ให้กับบุคคลดังกล่าวโดยดำเนินการเช่นเดียวกับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ต้องทำแบบ ๘๔ ไว้เป็นหลักฐาน)

ค. การกำหนดเลขประจำตัวประชาชนสำหรับบุคคลที่ได้รับแจ้งการเกิดตามข้อ ก และได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติตามข้อ ข จะได้เลข ๑๓ หลักเป็นบุคคลประเภท ๐ กลุ่มทั่วไป กล่าวคือเลขหลักที่หกและหลักที่เจ็ดเริ่มต้นเป็นเลข ๐๐ (๐ xxxx ๐๐xxx xx x) ซึ่งจะแตกต่างจากกลุ่มบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนซึ่งได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นบุคคลประเภท ๐ กลุ่ม ๘๔ (เลขหลักที่หกและหลักที่เจ็ดเป็นเลข ๘๔)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายวงศ์ศักดิ์ สวัสดิ์พาณิชย์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร ๐-๒๙๙๑-๗๓๑๓-๖



ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ ว ๓

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท ๑๒๑๕๐

๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง การรับแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติ

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

๒. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๐ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗

ด้วยปัจจุบันพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนหลายแห่งยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการรับแจ้งการเกิด และการจัดทำทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ทำให้เด็กที่เกิดในประเทศไทยไม่รับการแจ้งการเกิดอีกเป็นจำนวนมากและเป็นปัญหาต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลการทะเบียนราษฎร เช่น การศึกษา การสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ เป็นต้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า การรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตร และการจัดทำทะเบียนประวัติให้กับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรโดยมีจุดมุ่งหมายในการจัดบันทึกรายการของบุคคลที่อยู่ในประเทศไทยไว้เป็นหลักฐานเพื่อการควบคุมและตรวจสอบตัวบุคคล รวมถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคลตามกฎหมาย ส่วนการที่บุคคลใดจะได้สัญชาติไทยหรือได้สถานะคนต่างด้าวที่มีสิทธิอาศัยในประเทศไทยอย่างถูกต้องย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเป็นสำคัญ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในการรับแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยของสำนักทะเบียนต่างๆ เป็นไปด้วยความถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรกำหนด ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องคนไร้รัฐในประเทศไทย และทำให้ข้อมูลทะเบียนคนที่มีถิ่นอาศัยอยู่ในประเทศไทยมีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งเพื่อชักชวนแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. นายทะเบียนผู้รับแจ้งมีหน้าที่ต้องรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้กับเด็กทุกคนที่เกิดในประเทศไทย ไม่ว่าเด็กนั้นจะเกิดในบ้าน (รวมถึงสถานพยาบาล) หรือเกิดนอกบ้าน และไม่ว่าเด็กที่เกิดจะมีสัญชาติไทย หรือไม่ได้สัญชาติไทยเพราะเกิดจากบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองก็ตาม เช่น เด็กที่เกิดจากบิดามารดาซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติเมียนมาร์ ลาว หรือกัมพูชา หรือเด็กที่เกิดจากบิดามารดาซึ่งเป็นคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองและไม่มีเอกสารทะเบียนราษฎร ไม่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เป็นต้น โดยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๘ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

๒. เด็กที่เกิด...

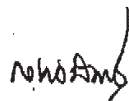
๒. เด็กที่เกิดในสถานพยาบาลที่ถูกต้องตามกฎหมายไม่ว่าจะเป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) หรือสถานบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น ผู้ทำคลอดจะต้องออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) ของเด็กเพื่อเป็นหลักฐานสำหรับใช้ในการแจ้งการเกิด โดยผู้ทำหน้าที่แจ้งการเกิดซึ่งได้แก่บิดาหรือมารดาของเด็กหรือเจ้าบ้านสามารถแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำสำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่เด็กเกิดโดยไม่ต้องผ่านกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือจะแจ้งการเกิดต่อกำนันผู้ใหญ่บ้านในฐานะเป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำหมู่บ้านที่เด็กเกิดเพื่อออกหลักฐานใบรับแจ้งการเกิด ท.ร.๑ ตอนหน้า แล้วจึงแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำสำนักทะเบียนเพื่อออกสูติบัตรก็ได้

๓. กรณีนายอำเภอ นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ไม่สามารถรับแจ้งการเกิดหรือเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านสำหรับผู้ขอแจ้งเกิดหรือขอเพิ่มชื่อรายใด นายทะเบียนที่รับผิดชอบเรื่องดังกล่าวจะต้องจัดทำทะเบียนประวัติตามแบบ ท.ร.๓๘ ก และกำหนดให้เลขประจำตัว ๑๓ หลักให้แก่ผู้ขอเป็นบุคคลประเภท ๐ ที่มีเลขหลักที่หกและเจ็ดเริ่มจากเลข ๐๐

๔. กรณีคนต่างดาวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้นายทะเบียนเรียกตรวจพยานเอกสารและสอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ ถ้าผลการตรวจสอบเชื่อได้ว่าผู้ร้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้ (๑) มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่จริงในพื้นที่สำนักทะเบียน เช่น ตั้งบ้านเรือน ประกอบอาชีพ หรือมีครอบครัว เป็นต้น (๒) เป็นบุคคลที่ไม่มีเอกสารการทะเบียนราษฎร ไม่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก และ (๓) ไม่มีเอกสารราชการที่แสดงว่าเป็นคนสัญชาติอื่น นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นสามารถจัดทำทะเบียนประวัติให้ได้ตามแบบ ท.ร.๓๘ ก และกำหนดให้เลขประจำตัว ๑๓ หลักเป็นบุคคลประเภท ๐ โดยปฏิบัติตามข้อ ๑๐๕ วรรคสอง ของระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายตลเดช พัฒนรัฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร ๐-๒๗๙๑-๗๓๑๕-๖

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่องการตรวจสุขภาพและ
การประกันสุขภาพ



ที่ นม ๐๐๓๒.๐๐๕/ ว ๗๒๑

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา
๒๕๕ หมู่๑๑ อ.เมือง จ.นม. ๓๐๒๘๐

๒๐ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง แจ้งประกาศกระทรวงสาธารณสุข มาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพ
คนต่างด้าว/แรงงานต่างด้าว กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๕๘

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา และ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง

อ้างถึง ๑. หนังสือที่ นม ๐๐๓๒.๐๐๕/ว ๖๒๕ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘
๒. หนังสือที่ นม ๐๐๓๒.๐๐๕/ว ๑๔๓ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข มาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและ
ประกันสุขภาพคนต่างด้าว ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑ ชุด
๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข มาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและ
ประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ขอแจ้งประกาศกระทรวงสาธารณสุข มาตรการ
และแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๕๘ เพื่อให้หน่วยบริการ
ในสังกัดดำเนินการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว/แรงงานต่างด้าวรวมผู้ติดตามซึ่งอยู่ในประเทศไทย
ทุกคน ให้เป็นทิศทางเดียวกัน โดยให้หน่วยบริการดำเนินการดังนี้

๑. ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ และให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุขและมาตรการและแนวทางการ
ดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว ปี ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๖ รายละเอียด
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๒. ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว สัญชาติเมียนมาร์ ลาว กัมพูชา
รวมผู้ติดตามซึ่งอยู่ในประเทศไทยทุกคน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ และให้
ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุขและมาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพ
คนต่างด้าว ปี ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๗ และวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ รายละเอียดตามสิ่งที่
ส่งมาด้วย ๒ ยกเว้นการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว ช่วงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ ถึง วันที่
๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ (One Stop Service) ให้ปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึง ๑

/ ๓.สำหรับการ...

- ๒ -

๓. สำหรับการลงทะเบียนการประกันสุขภาพ การรายงานผลการดำเนินงานตรวจสุขภาพ การโอนเงินค่าประกันสุขภาพ และการรายงานค่าใช้จ่ายในการให้บริการ แรงงานต่างด้าว/คนต่างด้าว ให้ปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึง ๒

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายวิชัย ชัดดีวิทยากุล)
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มงานประกันสุขภาพ

โทร ๐ ๔๔๔๖ ๕๐๑๐ - ๔ ต่อ ๒๐๑ , ๒๑๑

โทรสาร ๐ ๔๔๔๖ ๕๐๑ - ๔ ต่อ ๒๐๓



ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว

ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จัดทำทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัวและตรวจสอบสุขภาพแรงงานต่างด้าวสัญชาติ เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา ประกอบมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ อนุมัติให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลักในการให้การดูแลสุขภาพทางการแพทย์และสาธารณสุขแก่คนต่างด้าวทั้งหมด ที่ไม่ได้ อยู่ในระบบประกันสังคมและกระทรวงสาธารณสุข มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ให้ กระทรวงแรงงาน ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการจัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเวียดนามและมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ให้กระทรวงแรงงาน ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดระบบการจ้างคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาวและกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับหรือตามฤดูกาล ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ และกระทรวงสาธารณสุข ได้ออกประกาศเรื่องการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๗ และ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ เพื่อดำเนินการตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังกล่าวไปแล้วนั้น ในการนี้เพื่อปรับปรุงแก้ไขรูปแบบมาตรการและแนวทางการดำเนินงานให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กระทรวงสาธารณสุขทำการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวในกลุ่มเป้าหมายและอัตราค่าบริการ ดังนี้

- ๑) แรงงานต่างด้าวรวมผู้ติดตามซึ่งอยู่ในประเทศไทยทุกคน บัตรราคา ๒,๑๐๐ บาท
มีอายุคุ้มครอง ๑ ปี
 - ค่าตรวจสอบสุขภาพ คนละ ๕๐๐ บาท
 - ค่าประกันสุขภาพ คนละ ๑,๖๐๐ บาท
- ๒) แรงงานต่างด้าวรวมผู้ติดตามซึ่งอยู่ในประเทศไทยทุกคน บัตรราคา ๑,๔๐๐ บาท
มีอายุคุ้มครอง ๖ เดือน
 - ค่าตรวจสอบสุขภาพ คนละ ๕๐๐ บาท
 - ค่าประกันสุขภาพ คนละ ๙๐๐ บาท
- ๓) แรงงานต่างด้าวรวมผู้ติดตามซึ่งอยู่ในประเทศไทยทุกคน บัตรราคา ๑,๐๐๐ บาท
มีอายุคุ้มครอง ๓ เดือน
 - ค่าตรวจสอบสุขภาพ คนละ ๕๐๐ บาท
 - ค่าประกันสุขภาพ คนละ ๕๐๐ บาท
- ๔) เด็กอายุไม่เกิน ๗ ปีบริบูรณ์ บัตรราคา ๓๖๕ บาท มีอายุคุ้มครอง ๑ ปี
 - ไม่มีค่าตรวจสอบสุขภาพ
 - ค่าประกันสุขภาพ คนละ ๓๖๕ บาท

๕) แร่งงานต่างดาวและผู้ติดตามสัญชาติอื่นๆตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดเพิ่มเติม

ข้อ ๒ ให้หน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลรัฐนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและสถานพยาบาลอื่นที่เข้าร่วมโครงการตามประกาศนี้ดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างดาว กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๕๘

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุขและมาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างดาว ปี ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๗ และ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ และ ให้ใช้ประกาศกระทรวงสาธารณสุขและมาตรการฯ ซึ่งแนบท้ายประกาศนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘



(ศาสตราจารย์รัชตะ รัชตะนาวิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน ตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๕๘

ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จัดทำทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัวและตรวจสอบสุขภาพแรงงานต่างด้าวสัญชาติ เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา ประกอบมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ อนุมัติให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักในการให้การดูแลทางการแพทย์และสาธารณสุขแก่คนต่างด้าวทั้งหมด ที่ไม่ได้อยู่ในระบบ ประกันสังคมและกระทรวงสาธารณสุข มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ให้กระทรวงแรงงาน ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการ จัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเวียดนามและเมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ให้กระทรวง แรงงาน ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวง สาธารณสุข และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดระบบการจ้างคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาวและ กัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับหรือตามฤดูกาล ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงาน ต่างด้าว ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้การดำเนินงานครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น กระทรวงสาธารณสุขจึงออกมาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงาน ต่างด้าว กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. ด้านนโยบาย

- ๑) แรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามที่อยู่ในประเทศไทยทุกคน ต้องมีหลักประกันสุขภาพอย่างใดอย่างหนึ่ง
- ๒) แรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามที่อยู่ในประเทศไทยทุกคน ต้องผ่านการตรวจสอบสุขภาพและ ทำประกันสุขภาพตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒. แนวทางการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข มีภารกิจในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ โดยมีกิจกรรมสำคัญ ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) การตรวจสอบสุขภาพประจำปี
- ๒) บริการด้านการรักษาพยาบาล
- ๓) บริการสร้างเสริมสุขภาพและการควบคุมป้องกันโรค
- ๔) การเฝ้าระวังโรค

๓. กลุ่มเป้าหมาย แรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามซึ่งอยู่ในประเทศไทย

๔. หลักเกณฑ์การดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ให้ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวทุกคน โดยยกเว้นการเก็บ ค่าบริการตรวจพัฒนาการตามวัยในบุตรแรงงานต่างด้าวที่มีอายุไม่เกิน ๗ ปีบริบูรณ์

๒) ระยะเวลาดำเนินงาน

- ให้ลงทะเบียนสิทธิตรวจสุขภาพและขยายบัตรประกันสุขภาพได้ทุกวันตามแผนปฏิบัติการ ของจังหวัด/หน่วยบริการ/ โรงพยาบาล/สถานพยาบาลอื่นที่เข้าร่วมโครงการ

- ใบรับรองแพทย์ มีอายุ ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ตรวจสุขภาพยกเว้นกรณีเพื่อการประกันสุขภาพและประกันสังคม ให้มีอายุ ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ตรวจสุขภาพ
- บัตรประกันสุขภาพ มีอายุคุ้มครอง ๑ ปี ๖ เดือนและ ๓ เดือนนับจากวันที่ซื้อบัตรประกันสุขภาพและให้สอดคล้องกับระยะเวลาการจ้างงาน

๓) อัตราค่าตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพ

(๑) แรงงานต่างด้าวรวมผู้ติดตามซึ่งอยู่ในประเทศไทยทุกคน บัตรราคา ๒,๑๐๐ บาท มีอายุคุ้มครอง ๑ ปี

- ค่าตรวจสุขภาพ	คนละ ๕๐๐ บาท	
- ค่าประกันสุขภาพ	คนละ ๑,๖๐๐ บาท แยกเป็น	
o ค่าบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค		๒๐๖ บาท
o ค่าบริการทางการแพทย์ ของหน่วยบริการ		๙๑๔ บาท
o ค่ารักษาพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง		๓๕๐ บาท
o ค่าบริหารจัดการ (สสจ.,กรมการแพทย์, ส่วนกลาง)		๑๓๐ บาท

(๒) แรงงานต่างด้าวรวมผู้ติดตามซึ่งอยู่ในประเทศไทยทุกคน บัตรราคา ๑,๔๐๐ บาท มีอายุคุ้มครอง ๖ เดือน

- ค่าตรวจสุขภาพ	คนละ ๕๐๐ บาท	
- ค่าประกันสุขภาพ	คนละ ๙๐๐ บาท แยกเป็น	
o ค่าบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค		๑๑๗ บาท
o ค่าบริการทางการแพทย์ ของหน่วยบริการ		๕๑๕ บาท
o ค่ารักษาพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง		๑๙๓ บาท
o ค่าบริหารจัดการ (สสจ.,กรมการแพทย์, ส่วนกลาง)		๗๕ บาท

(๓) แรงงานต่างด้าวรวมผู้ติดตามซึ่งอยู่ในประเทศไทยทุกคน บัตรราคา ๑,๐๐๐ บาท มีอายุคุ้มครอง ๓ เดือน

- ค่าตรวจสุขภาพ	คนละ ๕๐๐ บาท	
- ค่าประกันสุขภาพ	คนละ ๕๐๐ บาท แยกเป็น	
o ค่าบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค		๖๕ บาท
o ค่าบริการทางการแพทย์ ของหน่วยบริการ		๒๘๖ บาท
o ค่ารักษาพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง		๑๐๗ บาท
o ค่าบริหารจัดการ (สสจ.,กรมการแพทย์, ส่วนกลาง)		๔๒ บาท

(๔) เด็กต่างด้าว อายุไม่เกิน ๗ ปีบริบูรณ์

- ไม่มีค่าตรวจสุขภาพ (ตรวจพัฒนาการตามวัย)
- ค่าประกันสุขภาพ คนละ ๓๖๕ บาท แยกเป็น
 - o ค่าบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ๕๘ บาท
 - o ค่าบริการทางการแพทย์ ๒๕๗ บาท
 - o ค่ารักษาพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง ๑๔ บาท
 - o ค่าบริหารจัดการ (สสจ.,กรมการแพทย์, ส่วนกลาง) ๓๖ บาท

๔) ตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพ ให้ดำเนินการโดยหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลรัฐนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและสถานพยาบาลอื่นที่เข้าร่วมโครงการ สำหรับพื้นที่ในการ

ดำเนินการให้มีการแบ่งพื้นที่ดำเนินการโดยอ้างอิงพื้นที่รับผิดชอบ(Catchment Area) ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แต่ทั้งนี้สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ISO HA (Hospital Accreditation) ไม่ต่ำกว่าบันไดขั้นที่ ๒ เป็นต้นและจะต้องเป็นสถานพยาบาลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการตามข้อบังคับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและเป็นโรงพยาบาลตามสัญญาจ้างให้บริการทางการแพทย์ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.๒๕๔๓ ที่จัดให้บริการผู้ป่วยที่สามารถรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนไม่น้อยกว่า ๕๐ เตียงขึ้นไป โดย

๔.๑ การตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพให้ทำ ณ หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการแห่งเดียวกัน และอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่แรงงานต่างด้าวมียืนที่อยู่ ยกเว้นแรงงานต่างด้าวประเภทกิจการประมงทะเล ให้ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพ โดยหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลใดก็ได้ที่เข้าร่วมโครงการ ในเขต ๒๒ จังหวัดชายฝั่งทะเลรวมถึงแรงงานต่างด้าวประเภทกิจการก่อสร้างด้วย

๔.๒ กรณีกลุ่มที่ผ่านการตรวจสอบสุขภาพจากจังหวัดหนึ่งแล้วย้ายจังหวัดแต่ใบรับรองแพทย์ยังไม่มีหมดอายุไม่ต้องตรวจสอบสุขภาพใหม่ ให้ใช้ใบรับรองแพทย์จากจังหวัดเดิมได้ แต่ถ้าใบรับรองแพทย์หมดอายุให้ตรวจสอบสุขภาพใหม่

๕)แบบฟอร์มใบรับรองแพทย์ให้ใช้ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดและให้มีการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบสุขภาพให้กระทรวงสาธารณสุขต่อไป

๖)รายการที่แรงงานต่างด้าวและผู้ติดตาม ต้องนำมาประกอบการตรวจสอบสุขภาพ มีดังนี้

(๑)หนังสือเดินทาง (Passport) หรือหนังสือเดินทางชั่วคราวหรือเอกสารที่ทางราชการออกให้ที่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก กรณีไม่มีหลักฐานการพิสูจน์สัญชาติให้จัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการระบุตัวบุคคล เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ ภาพถ่าย เป็นต้น

(๒)ค่าตรวจสุขภาพ จำนวน ๕๐๐ บาท

(๓)ค่าประกันสุขภาพ ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๗)ให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการปิดประกาศประชาสัมพันธ์ ให้ทราบว่าเป็นสถานที่ตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวและจัดระบบการตรวจสอบสุขภาพร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ และเวชภัณฑ์ต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน

๘)การตรวจสอบสุขภาพต้องดำเนินการให้เสร็จภายในวันนั้น และ ให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ แจ้งวันมารับผลการตรวจสอบสุขภาพ (ใบรับรองแพทย์) กับแรงงานต่างด้าวภายใน ๓ วันทำการนับถัดจากวันที่ตรวจสอบสุขภาพ

๙)ให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ส่งข้อมูลการลงทะเบียน ตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพ ค่าบริหารจัดการ ค่าบริการทางการแพทย์ที่ต้องบริหารจัดการโดยกองทุนกลาง และค่าบริการทางการแพทย์กรณีค่าใช้จ่ายสูง ให้กองทุนส่วนกลาง ภายใน ๑๕ วันทำการ เพื่อจะได้ตรวจสอบความถูกต้องและดำเนินการจัดสรรเงินชดเชยค่าบริการทางการแพทย์ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดต่อไป

รูปแบบของบัตร ให้เป็นไปตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยมีข้อมูลสำคัญ เช่น เลขประจำตัวคนต่างด้าว สำหรับบุคคลที่ไม่มีเลขประจำตัวบุคคล ให้มีการกำหนดเลข ๑๓ หลักตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด, เลขที่บัตร(Card No.),ชื่อสกุล เพศ วันเดือนปีเกิด ที่อยู่, ชื่อมารดาหรือผู้ปกครอง กรณีที่เป็นบัตรเด็ก, วันที่ออกบัตรและวันที่หมดอายุ, มีลายเซ็นผู้ออกบัตร (ผู้อำนวยการโรงพยาบาล) กำกับเป็นต้น หรือใช้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ตามที่กระทรวงมหาดไทยออกให้ซึ่งได้ระบุหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการที่ผู้ถือประกันสุขภาพสามารถเข้ารับบริการไว้ด้วยแล้ว

๑๐)แนวทางในการตรวจสุขภาพ

๑๐.๑ การตรวจสุขภาพเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยให้มีการตรวจสุขภาพและควบคุมมาตรฐานการตรวจสุขภาพ การตรวจรักษาโรคที่ควบคุมให้ครบวงจร ดังนี้

- เอ็กซเรย์ปอด (ฟิล์มใหญ่/เล็ก) ทุกคน หากผลการเอ็กซเรย์สงสัยว่าเป็นวัณโรคให้ตรวจเสมหะ ยืนยัน

-เจาะโลหิตหาเชื้อซิฟิลิส เชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง (ไมโครฟิลาเรีย) การตรวจพบเชื้อทั้ง ๒ โรค ยังไม่ถือว่าเป็นโรคต้องห้ามทำงาน จัดอยู่ในประเภทที่ ๒ ให้ติดตามรักษา แต่หากมีอาการเป็นโรคซิฟิลิสระยะที่ ๓ หรือมีอาการโรคเท้าช้างเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคม ให้จัดอยู่ในประเภทที่ ๓

-เก็บปัสสาวะตรวจหาสารแอมเฟตามีนทุกคน (Screening Test) หากได้ผลบวกให้จัดไว้ในประเภทที่ ๓ ข้อควรระวังเนื่องจากการทำ Screening Test เป็นการป้องกันมิให้เสพยา หากมีการรับประทานยาไดเอทิล คาร์บามาซีน (DEC) เพื่อการควบคุมโรคเท้าช้าง หรือยาบางประเภท อาจมีผลต่อการตรวจปัสสาวะทำให้ False Positive ได้ (หากผลการตรวจ Positive ถ้าแรงงานต่างด้าวมีความประสงค์จะตรวจยืนยันซ้ำสามารถทำได้โดยให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง)

-เพศหญิงต้องเก็บปัสสาวะเพื่อทดสอบการตั้งครรภ์ และควรรู้ผลการตรวจสอบ การตั้งครรภ์ก่อนเอ็กซเรย์ และก่อนรับประทานยาไดเอทิลคาร์บามาซีน (DEC)

-ให้แรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามสัญชาติเมียนมาร์รับประทานยาไดเอทิลคาร์บามาซีน (DEC) ๓๐๐มิลลิกรัม(Single Dose) ทุกคน โดยรับประทานต่อหน้าและทำการเจาะโลหิตเพื่อหาเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง หลังรับประทานยา DEC แล้วครึ่งชั่วโมง หากผลการตรวจพบเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง แต่ไม่ปรากฏอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคมให้จัดอยู่ในประเภทที่ ๒ ให้การรักษาโดยให้ยา DEC รับประทาน ๓๐๐ มิลลิกรัม ครั้งเดียว และทุก ๖ เดือนจนครบ ๒ ปี และผลการตรวจเลือด ๒ ครั้งสุดท้ายไม่พบเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง อนึ่ง หน่วยบริการควรเก็บปัสสาวะตรวจก่อนดำเนินการตรวจรายการอื่นๆ เนื่องจากหากให้แรงงานต่างด้าวหรือผู้ติดตามรับประทานยา DEC ก่อนเก็บปัสสาวะตรวจ อาจมีผลทำให้เกิด False Positive ในการทดสอบหาสารแอมเฟตามีน หรือหากเป็นผู้หญิงที่ไม่ทราบว่าตั้งครรภ์อาจมีผลต่อเด็กในครรภ์ได้

-การตรวจสภาวะโรคเรื้อน หากพบผลการตรวจผิดปกติแต่ไม่มีอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคม ให้ระบุเป็นประเภท ๒ ให้ตรวจยืนยันและส่งรักษาตามระบบ โดยในส่วนภูมิภาคให้หน่วยบริการที่ตรวจสุขภาพเป็นผู้ติดตามการรักษาตามระบบ และแจ้งผลการรักษาให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทราบ ในกรุงเทพมหานครให้แจ้งสถาบันราชประชาสมาสัย กรมควบคุมโรค เพื่อติดตามรักษา

-ให้รับประทานยาอัลเบนดาโซล ๔๐๐ มิลลิกรัมทุกราย เพื่อควบคุมโรคพยาธิลำไส้หรือตามดุลยพินิจของแพทย์ผู้ตรวจ

-การตรวจร่างกายอื่นๆ ตามแต่ดุลพินิจของแพทย์ผู้ตรวจจะเห็นสมควร

๑๐.๒ การตรวจสุขภาพเด็ก (ให้เป็นไปตามดุลยพินิจของแพทย์)

- เด็กแรกเกิด - ๑๕ ปี ให้มีการตรวจพัฒนาการตามวัย เช่นตรวจร่างกายทั่วไป ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการและประเมินภาวะโภชนาการ ตรวจสุขภาพช่องปาก เป็นต้น

- เด็กอายุ ๗ - ๑๕ ปี หากคลอดในประเทศไทย ได้รับวัคซีนครบตามเกณฑ์และไม่ได้กลับประเทศต้นทางในช่วงอายุดังกล่าว ให้ตรวจสุขภาพเฉพาะรายการที่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์เท่านั้น

- อื่น ๆ ตามที่แพทย์เห็นสมควร

๑๐.๓ การตรวจสุขภาพจำแนกผลการตรวจเป็น ๓ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ ผู้ที่มีผลการตรวจสุขภาพปกติ

ประเภทที่ ๒ ผู้ที่ผ่านการตรวจสุขภาพ แต่มีภาวะติดเชื้อหรือการเจ็บป่วยด้วยโรคที่จะต้องควบคุม ได้แก่ วัณโรค โรคเรื้อน โรคเท้าช้าง ซิฟิลิส และโรคพยาธิลำไส้ ให้ทำการรักษาต่อเนื่อง

ประเภทที่ ๓ ผู้ที่ไม่ผ่านการตรวจสุขภาพ เนื่องจาก

- สุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรง ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน โดยอยู่ในดุลยพินิจของแพทย์ หรือ

● เป็นโรค ต้องห้ามมิให้ทำงาน คือ (๑) วัณโรคระยะติดต่อ (๒) โรคเรื้อนในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจแก่สังคม (๓) โรคเท้าช้างในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่รังเกียจแก่สังคม (๔) โรคซิฟิลิสในระยะที่ ๓ (๕) การติดสารเสพติดให้โทษ (๖) พิษสุราเรื้อรัง (๗) โรคจิต จิตฟั่นเฟือน หรือปัญญาอ่อน โดยระบุไว้ในผลการตรวจเป็นประเภทที่ ๓ ไม่สามารถอนุญาตให้ทำงานหรืออยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราวได้

- กรณีผลการตรวจสุขภาพพบประเภท ๒

ในกรุงเทพมหานคร ให้แต่ละหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ที่ตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพดูแลรักษาต่อเนื่อง หรือดำเนินการตามที่กรมการแพทย์กำหนด ในส่วนภูมิภาคหน่วยบริการที่ทำการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพแต่ละจังหวัด ดูแลรักษาต่อเนื่องหรือจัดส่งให้หน่วยบริการในเครือข่ายรับผิดชอบติดตามให้การรักษาต่อ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายและแนวทางของแต่ละจังหวัด

- กรณีผลการตรวจสุขภาพพบประเภท ๓

ให้ประทับตราอย่างสีแดงว่า ต้องส่งกลับในใบรับรองแพทย์ ในเขตกรุงเทพมหานครให้ส่งสำเนาผลการตรวจสุขภาพไปที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เลขที่ ๕๐๗ ซอยสวนพลู เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๒๐ ในส่วนภูมิภาคให้ส่งสำเนาผลการตรวจสุขภาพไปที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองในพื้นที่หรือจังหวัดใกล้เคียงและสถานีตำรวจท้องที่นั้นๆ ดำเนินการควบคุมดูแล และให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ประสานการรักษาพยาบาลก่อนการผลักดันส่งกลับต่อไป

๑๐.๔ การรายงานผลการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพ

- กรณีผ่านการตรวจสุขภาพ (ผลการตรวจสุขภาพเป็นประเภท ๑ หรือ ๒) ให้

หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ มอบใบรับรองแพทย์ที่ใส่ของปิดผนึกและลงนามกำกับพร้อมประทับตราหน่วยบริการแล้วมอบให้แรงงานต่างด้าวไว้เป็นหลักฐานประกอบการขออนุญาตทำงาน

ในส่วนภูมิภาคให้จัดส่งสำเนาผลการตรวจสุขภาพให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพื่อการประเมิน วิเคราะห์ แปรผล

ในกรุงเทพมหานครให้จัดส่งสำเนาผลการตรวจสุขภาพให้กับกรมการแพทย์เพื่อการประเมิน วิเคราะห์ แปรผล

- กรณีไม่ผ่านการตรวจสุขภาพ (ผลการตรวจสุขภาพเป็นประเภท ๓) ให้ดำเนินการเหมือนกรณีการผ่านการตรวจสุขภาพ

ในส่วนภูมิภาคให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ส่งสำเนาผลการตรวจสุขภาพให้ด่านตรวจคนเข้าเมืองในพื้นที่หรือจังหวัดใกล้เคียง เพื่อดำเนินการควบคุมดูแล และให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ประสานการรักษาพยาบาลก่อนการผลักดันส่งกลับต่อไปด้วย

ในเขตกรุงเทพมหานครให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ส่งสำเนา ผลการตรวจสุขภาพ ไปที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เลขที่ ๕๐๗ ซอยสวนพลู เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๒๐ เพื่อดำเนินการควบคุมดูแล และให้หน่วยบริการประสานการรักษาพยาบาลก่อนการผลักดันส่งกลับต่อไปด้วย

- ให้งานบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ที่ตรวจสอบสุขภาพทุกแห่งรายงานผลการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพและการเจ็บป่วย ทุกเดือน ตามระบบรายงานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยในส่วนภูมิภาคให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ติดตามกำกับ ในกรุงเทพมหานครให้กรมการแพทย์เป็นผู้ติดตามกำกับ ให้ครบถ้วน

๑๐.๕ การกรอกใบรับรองแพทย์

- เลขที่ ใช้เลขที่เวชระเบียนผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล (OPD Card)
- สถานที่ตรวจ พิมพ์ชื่อหน่วยบริการในแบบฟอร์มหรือประทับตรา
- ทำบัตรประจำตัวผู้ป่วยนอก ระบุชื่อแรงงานต่างด้าวหรือผู้ติดตาม อายุ และที่อยู่ โดยตรวจสอบจากบัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย ที่ออกโดยกระทรวงมหาดไทย/หนังสือเดินทาง (Passport)/หนังสือรับรองบุคคลจากประเทศต้นทาง หรือหนังสือรับรองการพิสูจน์สัญชาติ กรณีไม่มีหลักฐานการพิสูจน์สัญชาติให้จัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการระบุตัวบุคคล เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ ภาพถ่าย การตรวจจอमानตา เป็นต้น สำหรับบุคคลที่ไม่มีเลขประจำตัวบุคคล ให้มีการกำหนดเลข ๑๓ หลักตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

- สัญชาติและเชื้อชาติ

- ที่อยู่ของแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามในต่างประเทศ ให้ระบุชื่อเมือง เพื่อผลทางด้านระบาดวิทยาและเส้นทางที่หลบหนีเข้าเมือง เช่น เมียวดี เกาะสอง ทวาย มะละแหม่ง เป็นต้น

- การสรุปผลการตรวจสุขภาพ

- สุขภาพสมบูรณ์ดี หมายถึง ผลการตรวจเป็นประเภทที่ ๑
- ผ่านการตรวจสุขภาพ แต่ต้องติดตามรักษา หมายถึง ผลการตรวจเป็นประเภทที่ ๒
- ไม่ผ่านการตรวจสุขภาพ หมายถึง ผลการตรวจเป็นประเภทที่ ๓

๑๑) สิทธิประโยชน์ ครอบคลุมการบริการทางการแพทย์ ต่อไปนี้

(๑) การตรวจรักษาโรคและฟื้นฟูสภาพทั่วไป

- /- การตรวจ วินิจฉัย บำบัดรักษา การคลอดบุตร การฟื้นฟูสภาพทางการแพทย์จนถึงสิ้นสุดการรักษา ตลอดจนการแพทย์ทางเลือกที่ผ่านการรับรองของคณะกรรมการประกอบโรคศิลปะ
 - การถอนฟัน (รวมถึงการผ่าหรือถอนฟันคุด) การอุดฟัน การขูดหินปูน
 - บริการอาหารและห้องผู้ป่วยสามัญ
 - ยาและเวชภัณฑ์ตามบัญชียาหลักแห่งชาติ
 - การจัดส่งต่อเพื่อการรักษาระหว่างหน่วยบริการ
 - การให้วัคซีนขั้นพื้นฐาน (ในเด็ก ๐-๑๕ ปี)

(๒) การชดเชยค่ารักษาพยาบาล การรักษาพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพคนต่างด้าวกำหนด

(๓) กรณีอุบัติเหตุฉุกเฉิน สามารถใช้บริการในหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการที่ลงทะเบียน ทั้งนี้โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/กรมการแพทย์ อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ยกเว้นแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลให้ใช้บริการในหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการที่แต่ละจังหวัดกำหนดในจังหวัดชายฝั่งทะเล ๒๒ จังหวัด และให้หน่วยบริการที่ให้บริการเรียกเก็บเงินค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่ลงทะเบียน โดยผู้ป่วยนอก ให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่ลงทะเบียนจ่ายตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่เกินแนวทางการดำเนินงานที่กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนดสำหรับผู้ป่วยในให้จ่ายในอัตราตามระบบกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วมฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

(๔) การส่งต่อผู้ป่วยเพื่อการรักษา

กรณีที่หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่แรงงานต่างด้าวลงทะเบียน ส่งต่อผู้ป่วยไปยังหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลแห่งอื่นเพื่อการรักษาพยาบาล จะต้องตามจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการส่งต่อผู้ป่วยไปรักษาพยาบาล กรณีส่งต่อภายในจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ให้เป็นข้อตกลงของจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ในการกำหนดอัตราการตามจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น หากการส่งต่อผู้ป่วยเป็นการส่งต่อออกนอกเขตพื้นที่จังหวัด/กรุงเทพมหานคร โดยผู้ป่วยนอกให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่ลงทะเบียนจ่ายตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่เกินแนวทางการดำเนินงานที่กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนด สำหรับผู้ป่วยในให้จ่ายในอัตราตามระบบกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วมฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

กรณีเป็นการส่งต่อไปยังหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาล ซึ่งไม่ได้ร่วมโครงการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว เช่น โรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นต้น การตามจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น กรณีผู้ป่วยนอกให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่ลงทะเบียนจ่ายตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่เกินแนวทางการดำเนินงานที่กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนด สำหรับผู้ป่วยใน ให้จ่ายในอัตราตามระบบกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วมฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

(๕) การควบคุมป้องกันโรคในแรงงานต่างด้าว

- ให้แรงงานต่างด้าวสัญญาชาติเมียนมาร์และผู้ติดตามรับประทานยาไดเอทิลคาร์บามาซีน(DEC) ๓๐๐ มิลลิกรัม (Single Dose) ทุกคน โดยรับประทานต่อหน้า ในวันที่มารับการตรวจสุขภาพ และทำการเจาะโลหิตเพื่อหาเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง หลังรับประทานยา DEC แล้วครึ่งชั่วโมงหากผลการตรวจพบเชื้อพยาธิโรคเท้าช้างแต่ไม่ปรากฏอาการอันเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคมให้จัดอยู่ในประเภท ๒ ให้การรักษาโดยใช้ยา DEC รับประทานครั้งละ ๓๐๐ มิลลิกรัม (Single Dose) ทุก ๖ เดือน จนครบ ๒ ปี และผลการตรวจเลือด ๒ ครั้งสุดท้าย ไม่พบเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง

- การตรวจโรคเรื้อน หากผลการตรวจโรคเรื้อนพบผิดปกติ แต่ไม่มีอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคมให้แยกเป็นประเภท ๒ ให้ตรวจยืนยัน และรักษาฟรี ในส่วนภูมิภาคให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ติดตามรักษาตามระบบ ในกรุงเทพมหานครให้แจ้งสถาบันราชประชาสมาสัย กรมควบคุมโรค ซึ่งมีระบบติดตามรักษาเอง

- รับประทานยาอัลเบนดาโซล ๔๐๐ มิลลิกรัมทุกราย ในการตรวจสุขภาพ เพื่อควบคุมโรคพยาธิลำไส้หรือตามดุลยพินิจของแพทย์ผู้ตรวจ

(๖) การเฝ้าระวังโรคในแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทย

- แจ้งให้คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ.) ทุกแห่ง เฝ้าระวังโรคคนต่างด้าวที่อพยพหรือที่อยู่เป็นชุมชน โดยกำหนดกลุ่มรายงานเป็น ๒ กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในจังหวัด เช่น คนรับใช้ เกษตรกร คนงาน ประมง ผู้ลี้ภัย ที่ไม่มีใบต่างด้าว หรือบัตรประชาชนและมีหรือไม่มีที่อยู่แน่นอน

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาได้รับการรักษาในจังหวัดรวมทั้งนักท่องเที่ยว เมื่อรักษาแล้วกลับประเทศของตน

- คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ.หรือCUP board) ทุกแห่ง เฝ้าระวังโรคคนต่างด้าว โดยรายงานโรคทางระบาดวิทยา ตามแบบฟอร์มรายงานที่กำหนดรวมทั้งโรคไข้วัดช้อยงลาย (Chikungunya) และกาฬโรค หรือโรคที่กลับมาระบาดซ้ำ ยกเว้นโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพ โรคไม่ติดต่อและโรคเอดส์

- ให้สอบสวนโรคผู้ป่วยทุกราย กรณีที่พบว่ามีการระบาดของโรค

(๗)การให้ยาด้านไวรัสเอดส์ (ARV) ให้เป็นไปตามที่กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

(๘) ในกรณีที่มีปัญหาเรื่องสิทธิประโยชน์และการครอบคลุมการบริการทางการแพทย์ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพคนต่างด้าวพิจารณาเป็นรายกรณีไป

๑๒)ชุดสิทธิประโยชน์ทางการแพทย์ที่ไม่คุ้มครอง มีดังนี้

- โรคจิต
- การบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาและสารเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด
- ผู้ประสบภัยจากรถที่สามารถใช้สิทธิตามพ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ
- การรักษาภาวะมีบุตรยาก
- การผสมเทียม
- การผ่าตัดแปลงเพศ
- การกระทำใดๆ เพื่อความสวยงาม โดยไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
- การตรวจ วินิจฉัย และรักษาใดๆ ที่เกินความจำเป็นและข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
- โรคเรื้อรังที่ต้องใช้ระยะเวลาการรักษาตัวในโรงพยาบาลประเภทผู้ป่วยในเกิน ๑๘๐ วัน ยกเว้นหากมีความจำเป็นต้องรักษาต่อเนื่องจากมีภาวะแทรกซ้อน หรือข้อบ่งชี้ทางการแพทย์
- การรักษาที่ยังอยู่ในระหว่างการค้นคว้าทดลอง
- การรักษาผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายด้วยการล้างไต (Peritoneal Dialysis) และการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Haemodialysis)
- การเปลี่ยนอวัยวะ (Organ Transplant)
- การทำฟันปลอม

๑๓)บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรคที่ได้รับการคุ้มครองประกอบด้วย

- (๑) การจัดให้มีและใช้สมุดบันทึกสุขภาพประจำตัวในการดูแลสุขภาพแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งบัตรสุขภาพเด็กและสิทธิประโยชน์สำหรับการดูแลตามกลุ่มวัย
- (๒) การตรวจและดูแลเพื่อส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ ตลอดจนการให้บริการดูแลหลังคลอด
- (๓) การตรวจสุขภาพกลุ่มเสี่ยง
- (๔) การให้ยาด้านไวรัสเอดส์ กรณีเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อจากแม่สู่ลูก
- (๕) การวางแผนครอบครัว
- (๖) การเยี่ยมบ้าน (Home Visit) และการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน (Home Health Care)
- (๗) การให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้รับบริการในระดับบุคคลและครอบครัว ผ่านสื่อบุคคล (อสต.) และสื่อสิ่งพิมพ์ ฯลฯ
- (๘) การให้คำปรึกษา (Counseling) สนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ
- (๙) การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปาก ได้แก่ การตรวจสุขภาพช่องปาก แนะนำด้านทันตสุขภาพ การให้ฟลูออไรด์เสริม ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อโรคฟันผุ
- (๑๐) การควบคุมป้องกันโรค

๑๔)การดำเนินการประกันสุขภาพกรณีแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามย้ายที่อยู่

กรณีแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามย้ายที่อยู่ข้ามเขตจังหวัด ให้แจ้งย้ายออกที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่แรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามลงทะเบียน เก็บบัตรประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวไว้ แล้วทำหนังสือแจ้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/หน่วยบริการ/

โรงพยาบาล/สถานพยาบาลแห่งใหม่ ที่แรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามย้ายไป พร้อมดำเนินการโอนเงินในส่วนของการประกันสุขภาพให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่รับช่วงประกันสุขภาพต่อไป ตามสัดส่วนเวลาที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ สิทธิในการรักษาพยาบาล ขณะยังไม่มีเงินโอนให้ใช้ สิทธิที่หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลแห่งเดิมไปก่อนกรณีแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามแจ้งย้ายออกที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่แรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามย้ายไป ให้มีการดำเนินการเช่นเดียวกัน

๔) รูปแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการในการดำเนินการนอกเหนือจากที่กำหนดไว้แล้ว อาทิ การสร้างแรงจูงใจในการขาย การกำหนดอัตราค่าตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพเพิ่มเติม ให้ดำเนินการได้ภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพคนต่างด้าว

๕. การบริหารจัดการ

๕.๑ ในส่วนกลาง มีคณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพคนต่างด้าว และกลุ่มประกันสุขภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ ในระดับจังหวัดและหน่วยบริการในพื้นที่ดำเนินงาน เพื่อให้มีเอกภาพในการบริหารจัดการและลดความซ้ำซ้อน จึงให้ใช้คณะกรรมการระดับจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

๕.๓ การบริหารงบประมาณ ให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข มาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว กระทรวงสาธารณสุข โดยมอบให้กรมการแพทย์และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ควบคุม กำกับ ติดตามการดำเนินการ

๖. ระบบการเงินการบัญชี

ให้เป็นไปตามคณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพคนต่างด้าวและกรมบัญชีกลางกำหนด

๗. การประเมินผล

ประเมินความครอบคลุมของผู้มีสิทธิ ความพึงพอใจในการรับบริการ คุณภาพการบริการ ความคุ้มค่าของหน่วยบริการสาธารณสุข โดย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/กรมการแพทย์/กลุ่มประกันสุขภาพ

๘. ผู้รับผิดชอบหลัก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข

มีนาคม ๒๕๕๘



ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ อนุมัติให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลักในการให้การดูแลทางการแพทย์และสาธารณสุขแก่คนต่างด้าวทั้งหมด ที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคมและกระทรวงสาธารณสุข ได้ออกประกาศเรื่องการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๖ เพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวไปแล้วนั้น ในการนี้เพื่อปรับปรุงแก้ไขรูปแบบมาตรการและแนวทางการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กระทรวงสาธารณสุขทำการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแก่คนต่างด้าวทั้งหมด ที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม โดยมีอัตราค่าบริการ ดังนี้

- (๑) คนต่างด้าวทั่วไป บัตรราคา ๒,๗๐๐ บาท มีอายุคุ้มครอง ๑ ปี
 - ค่าตรวจสอบสุขภาพ คนละ ๕๐๐ บาท
 - ค่าประกันสุขภาพ คนละ ๒,๒๐๐ บาท
- (๒) เด็กอายุไม่เกิน ๗ ปีบริบูรณ์ บัตรราคา ๓๖๕ บาท มีอายุคุ้มครอง ๑ ปี
 - ไม่มีค่าตรวจสอบสุขภาพ
 - ค่าประกันสุขภาพ คนละ ๓๖๕ บาท

ข้อ ๒ ให้หน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลรัฐนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและสถานพยาบาลอื่นที่เข้าร่วมโครงการตามประกาศนี้ดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๕๘

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุขและมาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว ปี ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๖ และ ให้ใช้ประกาศกระทรวงสาธารณสุขและมาตรการฯ ซึ่งแนบท้ายประกาศนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(ศาสตราจารย์รัชตะ รัชตะนาวิน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน ตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๕๘

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ อนุมัติให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักในการให้การดูแลทางการแพทย์และสาธารณสุขแก่คนต่างด้าวทั้งหมดที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กระทรวงสาธารณสุขจึงออกมาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. ด้านนโยบาย

- ๑) คนต่างด้าวทุกคน ต้องมีหลักประกันสุขภาพ
- ๒) คนต่างด้าวที่ไม่อยู่ในระบบประกันสังคมทุกคน ต้องผ่านการตรวจสอบสุขภาพและทำประกันสุขภาพตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด
- ๓) คนต่างด้าวที่อยู่ระหว่างรอสิทธิประกันสังคมทุกคน ต้องผ่านการตรวจสอบสุขภาพและทำประกันสุขภาพ ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๒. แนวทางการดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข มีภารกิจในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ โดยมีกิจกรรมสำคัญ ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) การตรวจสอบสุขภาพประจำปี
- ๒) บริการด้านการรักษาพยาบาล
- ๓) บริการสร้างเสริมสุขภาพและการควบคุมป้องกันโรค
- ๔) การเฝ้าระวังโรค

๓. กลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ การตรวจสอบสุขภาพและการประกันสุขภาพ คนต่างด้าว

- ๑) กลุ่มคนต่างด้าวทั่วไป
- ๒) กลุ่มเด็กต่างด้าวอายุไม่เกิน ๗ ปีบริบูรณ์

๔. หลักเกณฑ์การดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ให้ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าวทุกคน โดยยกเว้นการเก็บค่าบริการตรวจพัฒนาการตามวัยในบุตรคนต่างด้าวที่มีอายุไม่เกิน ๗ ปีบริบูรณ์

๒) ระยะเวลาดำเนินงาน

- ให้ลงทะเบียนสิทธิตรวจสอบสุขภาพและขายบัตรประกันสุขภาพได้ทุกวันตามแผนปฏิบัติการของจังหวัด/หน่วยบริการ/ โรงพยาบาล/สถานพยาบาลอื่นที่เข้าร่วมโครงการ
- ใบรับรองแพทย์ มีอายุ ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ตรวจสุขภาพยกเว้นกรณีเพื่อการประกันสุขภาพและประกันสังคม ให้มีอายุ ๑ ปีนับตั้งแต่วันที่ตรวจสุขภาพ
- บัตรประกันสุขภาพ มีอายุคุ้มครอง ๑ ปี นับจากวันที่ซื้อบัตรประกันสุขภาพ

๓) อัตราค่าตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพ

- (๑) คนต่างด้าวทั่วไป บัตรราคา ๒,๗๐๐ บาท มีอายุคุ้มครอง ๑ ปี

- ค่าตรวจสุขภาพ คนละ ๕๐๐ บาท
- ค่าประกันสุขภาพ คนละ ๒,๒๐๐ บาท แยกเป็น
 - o ค่าบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ๒๐๖ บาท
 - o ค่าบริการทางการแพทย์ ของหน่วยบริการ ๑,๕๑๔ บาท
 - o ค่ารักษาพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง ๓๕๐ บาท
 - o ค่าบริหารจัดการ (สสจ.,กรมการแพทย์, ส่วนกลาง) ๑๓๐ บาท

(๒) เด็กต่างด้าว อายุไม่เกิน ๗ ปีบริบูรณ์

- ไม่มีค่าตรวจสุขภาพ (ตรวจพัฒนาการตามวัย)
- ค่าประกันสุขภาพ คนละ ๓๖๕ บาท แยกเป็น
 - o ค่าบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ๕๘ บาท
 - o ค่าบริการทางการแพทย์ ๒๕๗ บาท
 - o ค่ารักษาพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง ๑๔ บาท
 - o ค่าบริหารจัดการ (สสจ.,กรมการแพทย์, ส่วนกลาง) ๓๖ บาท

๔) ตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพ ให้ดำเนินการโดยหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลรัฐนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและสถานพยาบาลอื่นที่เข้าร่วมโครงการ สำหรับพื้นที่ในการดำเนินการให้มีการแบ่งพื้นที่ดำเนินการโดยอ้างอิงพื้นที่รับผิดชอบ(Catchment Area) ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แต่ทั้งนี้สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ISO HA (Hospital Accreditation) ไม่ต่ำกว่าบันไดขั้นที่ ๒ เป็นต้นและจะต้องเป็นสถานพยาบาลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการตามข้อบังคับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและเป็นโรงพยาบาลตามสัญญาจ้างให้บริการทางการแพทย์ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.๒๕๕๓ที่จัดให้บริการผู้ป่วยที่สามารถรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนไม่น้อยกว่า ๕๐ เตียงขึ้นไป โดย

๔.๑ การตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพให้ทำ ณ หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการแห่งเดียวกัน และอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่คนต่างด้าวมีภูมิลำเนา ยกเว้นคนต่างด้าวประเภทกิจการประมงทะเล ให้ดำเนินการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพ โดยหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลใดก็ได้ ที่เข้าร่วมโครงการ ในเขต ๒๒ จังหวัดชายฝั่งทะเลรวมถึงคนต่างด้าวประเภทกิจการก่อสร้างด้วย

๔.๒ กรณีกลุ่มที่ผ่านการตรวจสุขภาพจากจังหวัดหนึ่งแล้วย้ายจังหวัดแต่ไม่รับรองแพทย์ยังไม่หมดอายุไม่ต้องตรวจสุขภาพใหม่ ให้ใช้ใบรับรองแพทย์จากจังหวัดเดิมได้ แต่ถ้าใบรับรองแพทย์หมดอายุให้ตรวจสุขภาพใหม่

๕) แบบฟอร์มใบรับรองแพทย์ให้ใช้ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดและให้มีการจัดทำรายงานผลการตรวจสุขภาพให้กระทรวงสาธารณสุขต่อไป

๖) รายการที่คนต่างด้าว ต้องนำมาประกอบการตรวจสุขภาพ มีดังนี้

๑) หนังสือเดินทาง (Passport) หรือหนังสือเดินทางชั่วคราวหรือเอกสารที่ทางราชการออกให้ที่มีเลขประจำตัว ๑๓ หลัก กรณีไม่มีหลักฐานการพิสูจน์สัญชาติให้จัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการระบุตัวบุคคล เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ ภาพถ่าย เป็นต้น

๒) ค่าตรวจสุขภาพ จำนวน ๕๐๐ บาท

๓) ค่าประกันสุขภาพ ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๗) ให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการปิดประกาศประชาสัมพันธ์ ให้ทราบว่าเป็นสถานที่ตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าวและจัดระบบการตรวจสุขภาพร่วมกับ

คนต่างด้าว กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หน้า ๒

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ และเวชภัณฑ์ต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าวเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน

๘) การตรวจสุขภาพต้องดำเนินการให้เสร็จภายในวันนั้น และ ให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ แจ้งวันมารับผลการตรวจสุขภาพ (ใบรับรองแพทย์) กับคนต่างด้าว ภายใน ๓ วันทำการนับถัดจากวันที่ตรวจสุขภาพ

๙) ให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ส่งข้อมูลการลงทะเบียนตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพ ค่าบริหารจัดการ ค่าบริการทางการแพทย์ที่ต้องบริหารจัดการโดยกองทุนกลาง และค่าบริการทางการแพทย์กรณีค่าใช้จ่ายสูง ให้กองทุนส่วนกลาง ภายใน ๑๕ วันทำการ เพื่อจะได้ตรวจสอบความถูกต้องและดำเนินการจัดสรรเงินชดเชยค่าบริการทางการแพทย์ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดต่อไป

รูปแบบของบัตร ให้เป็นไปตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยมีข้อมูลสำคัญ เช่น เลขประจำตัวคนต่างด้าว สำหรับบุคคลที่ไม่มีเลขประจำตัวบุคคล ให้มีการกำหนดเลข ๑๓ หลักตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด, เลขที่บัตร(Card No.),ชื่อสกุล เพศ วันเดือนปีเกิด ที่อยู่, ชื่อมารดาหรือผู้ปกครอง กรณีที่เป็นบัตรเด็ก, วันที่ออกบัตรและวันที่หมดอายุ, มีลายเซ็นผู้ออกบัตร (ผู้อำนวยการโรงพยาบาล) กำกับ เป็นต้น

๑๐) แนวทางในการตรวจสุขภาพ

๑๐.๑ การตรวจสุขภาพเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยให้มีการตรวจสุขภาพและควบคุมมาตรฐานการตรวจสุขภาพ การตรวจรักษาโรคที่ควบคุมให้ครบวงจร ดังนี้

- เอ็กซเรย์ปอด (ฟิล์มใหญ่/เล็ก) ทุกคน หากผลการเอ็กซเรย์สงสัยว่าเป็นวัณโรคให้ตรวจเสมหะยืนยัน

- เจาะโลหิตหาเชื้อซิฟิลิส เชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง (ไมโครฟิลาเรีย) การตรวจพบเชื้อทั้ง ๒ โรค ยังไม่ถือว่าเป็นโรคต้องห้ามทำงาน จัดอยู่ในประเภทที่ ๒ ให้ติดตามรักษา แต่หากมีอาการเป็นโรคซิฟิลิสระยะที่ ๓ หรือมีอาการโรคเท้าช้างเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคม ให้จัดอยู่ในประเภทที่ ๓

- เก็บปัสสาวะตรวจหาสารแอมเฟตามีนทุกคน (Screening Test) หากได้ผลบวกให้จัดไว้ในประเภทที่ ๓ ข้อควรระวังเนื่องจากการทำ Screening Test เป็นการป้องกันมิให้เสีย หากมีการรับประทานยาไดเอทิล คาร์บามาซีน (DEC) เพื่อการควบคุมโรคเท้าช้าง หรือยาบางประเภท อาจมีผลต่อการตรวจปัสสาวะทำให้ False Positive ได้ (หากผลการตรวจ Positive ถ้าคนต่างด้าวมีความประสงค์จะตรวจยืนยันซ้ำสามารถทำได้โดยให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง)

- เพศหญิงต้องเก็บปัสสาวะเพื่อทดสอบการตั้งครรภ์ และควรรู้ผลการตรวจสอบการตั้งครรภ์ก่อนเอ็กซเรย์ และก่อนรับประทานยาไดเอทิลคาร์บามาซีน (DEC)

- ให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์รับประทานยาไดเอทิลคาร์บามาซีน (DEC) ๓๐๐ มิลลิกรัม(Single Dose) ทุกคน โดยรับประทานต่อหน้าและทำการเจาะโลหิตเพื่อหาเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง หลังรับประทานยา DEC แล้วครึ่งชั่วโมง หากผลการตรวจพบเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง แต่ไม่ปรากฏอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคมให้จัดอยู่ในประเภทที่ ๒ ให้การรักษาโดยใช้ยา DEC รับประทาน ๓๐๐ มิลลิกรัม ครั้งเดียว และทุก ๖ เดือนจนครบ ๒ ปี และผลการตรวจเลือด ๒ ครั้งสุดท้ายไม่พบเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง อนึ่ง หน่วยบริการควรเก็บปัสสาวะตรวจก่อนดำเนินการตรวจรายการอื่นๆ เนื่องจากหากให้คนต่างด้าวรับประทานยา DEC ก่อนเก็บปัสสาวะตรวจ อาจมีผลทำให้เกิด False Positive ในการทดสอบหาสารแอมเฟตามีน หรือหากเป็นผู้หญิงที่ไม่ทราบว่าตั้งครรภ์อาจมีผลต่อเด็กในครรภ์ได้

- การตรวจสภาวะโรคเรื้อน หากพบผลการตรวจผิดปกติแต่ไม่มีอาการเป็นที่น่า
รังเกียจแก่สังคม ให้ระบุเป็นประเภท ๒ ให้ตรวจยืนยันและส่งรักษาตามระบบ โดยในส่วนภูมิภาคให้หน่วย
บริการที่ตรวจสุขภาพเป็นผู้ติดตามการรักษาตามระบบ และแจ้งผลการรักษาให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
ทราบ ในกรุงเทพมหานครให้แจ้งสถาบันราชประชาสมาสัย กรมควบคุมโรค เพื่อติดตามรักษา

- ให้รับประทานยาอัลเบนดาโซล ๔๐๐ มิลลิกรัมทุกราย เพื่อควบคุมโรคพยาธิลำไส้หรือ
ตามดุลยพินิจของแพทย์ผู้ตรวจ

- การตรวจร่างกายอื่นๆ ตามแต่ดุลพินิจของแพทย์ผู้ตรวจจะเห็นสมควร

๑๐.๒ การตรวจสุขภาพเด็ก (ให้เป็นไปตามดุลยพินิจของแพทย์)

- เด็กแรกเกิด - ๑๕ ปี ให้มีการตรวจพัฒนาการตามวัย เช่น ตรวจร่างกายทั่วไป ประเมิน
การเจริญเติบโตและพัฒนาการและประเมินภาวะโภชนาการ ตรวจสุขภาพช่องปาก เป็นต้น

- เด็กอายุ ๗ - ๑๕ ปี หากคลอดในประเทศไทย ได้รับวัคซีนครบตามเกณฑ์และไม่ได้กลับ
ประเทศต้นทางในช่วงอายุดังกล่าว ให้ตรวจสุขภาพเฉพาะรายการที่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์เท่านั้น

- อื่น ๆ ตามที่แพทย์เห็นสมควร

๑๐.๓ การตรวจสุขภาพจำแนกผลการตรวจเป็น ๓ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ ผู้ที่มีผลการตรวจสุขภาพปกติ

ประเภทที่ ๒ ผู้ที่ผ่านการตรวจสุขภาพ แต่มีภาวะติดเชื้อหรือการเจ็บป่วยด้วย

โรคที่จะต้องควบคุม ได้แก่ วัณโรค โรคเรื้อน โรคเท้าช้าง ซิฟิลิส และโรคพยาธิลำไส้ ให้ทำการรักษาต่อเนื่อง

ประเภทที่ ๓ ผู้ที่ไม่ผ่านการตรวจสุขภาพ เนื่องจาก

- สุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรง ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน โดยอยู่ในดุลยพินิจ
ของแพทย์ หรือ

● เป็นโรค ต้องห้ามมิให้ทำงาน คือ (๑) วัณโรคระยะติดต่อ (๒) โรคเรื้อนใน
ระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่ยังเกียจแก่สังคม (๓) โรคเท้าช้างในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่ยังเกียจแก่สังคม (๔)
โรคซิฟิลิสในระยะที่ ๓ (๕) การติดเชื้อสารเสพติดให้โทษ (๖) พืชสุราเรื้อรัง (๗) โรคจิต จิตฟั่นเฟือน หรือปัญญา
อ่อนโดยระบุไว้ในผลการตรวจเป็นประเภทที่ ๓ ไม่สามารถอนุญาตให้ทำงานหรืออยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็น
การชั่วคราวได้

- กรณีผลการตรวจสุขภาพพบประเภท ๒

ในกรุงเทพมหานคร ให้แต่ละหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้า
ร่วมโครงการ ที่ตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพดูแลรักษาต่อเนื่อง หรือดำเนินการตามที่กรมการแพทย์
กำหนด ในส่วนภูมิภาคหน่วยบริการที่ทำการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพแต่ละจังหวัด ดูแลรักษาต่อเนื่อง
หรือจัดส่งให้หน่วยบริการในเครือข่ายรับผิดชอบติดตามให้การรักษาค่อ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายและแนวทาง
ของแต่ละจังหวัด

- กรณีผลการตรวจสุขภาพพบประเภท ๓

ให้ประทับตราอย่างสีแดงว่า ต้องส่งกลับในใบรับรองแพทย์ ในเขต
กรุงเทพมหานครให้ส่งสำเนาผลการตรวจสุขภาพไปที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เลขที่ ๕๐๗ ซอยสวนพลู เขต
สาทร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๒๐ ในส่วนภูมิภาคให้ส่งสำเนาผลการตรวจสุขภาพไปที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองใน
พื้นที่หรือจังหวัดใกล้เคียงและสถานีดำรงท้องที่นั้นๆ ดำเนินการควบคุมดูแล และให้หน่วยบริการหน่วย
บริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ประสานการรักษาพยาบาลก่อนการผลักดันส่งกลับ
ต่อไป

๑๐.๔ การรายงานผลการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพ

- กรณีผ่านการตรวจสุขภาพ (ผลการตรวจสุขภาพเป็นประเภท ๑ หรือ ๒) ให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ มอบใบรับรองแพทย์ที่ใส่ช่องปิดผนึกและลงนามกำกับพร้อมประทับตราหน่วยบริการแล้วมอบให้คนต่างด้าวไว้เป็นหลักฐานประกอบการขออนุญาตทำงาน

ในส่วนภูมิภาคให้จัดส่งสำเนาผลการตรวจสุขภาพให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพื่อการประเมิน วิเคราะห์ แปรผล

ในกรุงเทพมหานครให้จัดส่งสำเนาผลการตรวจสุขภาพให้กับกรมการแพทย์เพื่อการประเมิน วิเคราะห์ แปรผล

- กรณีไม่ผ่านการตรวจสุขภาพ (ผลการตรวจสุขภาพเป็นประเภท ๓) ให้ดำเนินการเหมือนกรณีการผ่านการตรวจสุขภาพ

ในส่วนภูมิภาคให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ส่งสำเนาผลการตรวจสุขภาพให้ด่านตรวจคนเข้าเมืองในพื้นที่หรือจังหวัดใกล้เคียง เพื่อดำเนินการควบคุมดูแล และให้หน่วยบริการประสานการรักษายาบาลก่อนการผลักดันส่งกลับต่อไปด้วย

ในเขตกรุงเทพมหานครให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ส่งสำเนา ผลการตรวจสุขภาพ ไปที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เลขที่ ๕๐๗ ซอยสวนพลู เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๒๐ เพื่อดำเนินการควบคุมดูแล และให้หน่วยบริการประสานการรักษายาบาลก่อนการผลักดันส่งกลับต่อไปด้วย

- ให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ ที่ตรวจสุขภาพทุกแห่งรายงานผลการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพและการเจ็บป่วย ทุกเดือน ตามระบบรายงานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยในส่วนภูมิภาคให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ติดตามกำกับ ในกรุงเทพมหานครให้กรมการแพทย์เป็นผู้ติดตามกำกับ ให้ครบถ้วน

๑๐.๕ การกรอกใบรับรองแพทย์

- เลขที่ ใช้เลขที่เวชระเบียนผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล (OPD Card)
- สถานที่ตรวจ พิมพ์ชื่อหน่วยบริการในแบบฟอร์มหรือประทับตรา
- ทำบัตรประจำตัวผู้ป่วยนอก ระบุชื่อคนต่างด้าว อายุ และที่อยู่ โดย

ตรวจสอบจากบัตรประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย ที่ออกโดยกระทรวงมหาดไทย/หนังสือเดินทาง (Passport)/หนังสือรับรองบุคคลจากประเทศต้นทาง หรือหนังสือรับรองการพิสูจน์สัญชาติ กรณีไม่มีหลักฐานการพิสูจน์สัญชาติให้จัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการระบุตัวบุคคล เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ ภาพถ่าย การตรวจจอमानตา เป็นต้น สำหรับบุคคลที่ไม่มีเลขประจำตัวบุคคล ให้มีการกำหนดเลข ๑๓ หลักตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

- สัญชาติและเชื้อชาติ

- ที่อยู่ของคนต่างด้าวในต่างประเทศ ให้ระบุชื่อเมือง เพื่อผลทางด้านระดับการศึกษาและเส้นทางที่หลบหนีเข้าเมือง เช่น เมียวดี เกาะสอง หวาย มะละแหม่ง เป็นต้น

- การสรุปผลการตรวจสุขภาพ

- o สุขภาพสมบูรณ์ดี หมายถึง ผลการตรวจเป็นประเภทที่ ๑
- o ผ่านการตรวจสุขภาพ แต่ต้องติดตามรักษา หมายถึง ผลการตรวจเป็นประเภทที่ ๒
- o ไม่ผ่านการตรวจสุขภาพ หมายถึง ผลการตรวจเป็นประเภทที่ ๓

๑๑) สิทธิประโยชน์ ครอบคลุมการบริการทางการแพทย์ ต่อไปนี้

คนต่างด้าว กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หน้า ๕

(๑) การตรวจรักษาโรคและฟื้นฟูสภาพทั่วไป

— การตรวจ วินิจฉัย บำบัดรักษา การคลอดบุตร การฟื้นฟูสภาพทางการแพทย์จนสิ้นสุดการรักษา ตลอดจนการแพทย์ทางเลือกที่ผ่านการรับรองของคณะกรรมการประกอบโรคศิลปะ

- การถอนฟัน (รวมถึงการผ่าหรือถอนฟันคุด) การอุดฟัน การขูดหินปูน
- บริการอาหารและห้องผู้ป่วยสามัญ
- ยาและเวชภัณฑ์ตามบัญชียาหลักแห่งชาติ
- การจัดส่งต่อเพื่อการรักษาระหว่างหน่วยบริการ
- การให้วัคซีนขั้นพื้นฐาน (ในเด็ก ๐-๑๕ ปี)

(๒) การชดเชยค่ารักษาพยาบาล การรักษาพยาบาลที่มีค่าใช้จ่ายสูง ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพคนต่างด้าวกำหนด

(๓) กรณีอุบัติเหตุฉุกเฉิน สามารถใช้บริการในหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการที่ลงทะเบียน ทั้งนี้โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/กรมการแพทย์ อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ยกเว้นคนต่างด้าวในกิจการประมงทะเลให้ใช้บริการในหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการที่แต่ละจังหวัดกำหนดในจังหวัดชายฝั่งทะเล ๒๒ จังหวัด และให้หน่วยบริการที่ให้บริการเรียกเก็บเงินค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่ลงทะเบียน โดยผู้ป่วยนอก ให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่ลงทะเบียนจ่ายตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่เกินแนวทางการดำเนินงานที่กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนดสำหรับผู้ป่วยในให้จ่ายในอัตราตามระบบกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วมฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

(๔) การส่งต่อผู้ป่วยเพื่อการรักษา

กรณีที่หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่คนต่างด้าวลงทะเบียน ส่งต่อผู้ป่วยไปยังหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลแห่งอื่นเพื่อการรักษาพยาบาล จะต้องตามจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการส่งต่อผู้ป่วยไปรักษาพยาบาล กรณีส่งต่อภายในจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ให้เป็นข้อตกลงของจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ในการกำหนดอัตราการตามจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น หากการส่งต่อผู้ป่วยเป็นการส่งต่อออกนอกเขตพื้นที่จังหวัด/กรุงเทพมหานคร โดยผู้ป่วยนอกให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่ลงทะเบียนจ่ายตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่เกินแนวทางการดำเนินงานที่กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนด สำหรับผู้ป่วยในให้จ่ายในอัตราตามระบบกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วมฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

กรณีเป็นการส่งต่อไปยังหน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาล ซึ่งไม่ได้ร่วมโครงการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว เช่น โรงพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นต้น การตามจ่ายค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น กรณีผู้ป่วยนอกให้หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่ลงทะเบียนจ่ายตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่เกินแนวทางการดำเนินงานที่กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนด สำหรับผู้ป่วยใน ให้จ่ายในอัตราตามระบบกลุ่มวินิจฉัยโรคร่วมฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

(๕) การควบคุมป้องกันโรคในคนต่างด้าว

— ให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์รับประทานยาไดเอทิลคาร์บามาซีน(DEC) ๓๐๐ มิลลิกรัม (Single Dose) ทุกคน โดยรับประทานต่อหน้า ในวันที่มีการตรวจสุขภาพ และทำการเจาะโลหิตเพื่อหาเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง หลังรับประทานยา DEC แล้วครึ่งชั่วโมงหากผลการตรวจพบเชื้อพยาธิโรคเท้าช้างแต่ไม่ปรากฏอาการอันเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคมให้จัดอยู่ในประเภท ๒ ให้การรักษาโดยใช้ยา DEC รับประทานครั้งละ ๓๐๐ มิลลิกรัม (Single Dose) ทุก ๖ เดือน จนครบ ๒ ปี และผลการตรวจเลือด ๒ ครั้งสุดท้าย ไม่พบเชื้อพยาธิโรคเท้าช้าง

- การตรวจโรคเรื้อน หากผลการตรวจโรคเรื้อนพบผิดปกติ แต่ไม่มีอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคมให้แยกเป็นประเภท ๒ ให้ตรวจยืนยัน และรักษาฟรี ในส่วนภูมิภาคให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ติดตามรักษาตามระบบ ในกรุงเทพมหานครให้แจ้งสถาบันราชประชาสมาสัย กรมควบคุมโรค ซึ่งมีระบบติดตามรักษาเอง

- ให้รับประทานยาอัลเบนดาโซล ๔๐๐ มิลลิกรัมทุกราย ในการตรวจสอบสุขภาพ เพื่อควบคุมโรคพยาธิไส้หรือตามดุลยพินิจของแพทย์ผู้ตรวจ

(๖) การเฝ้าระวังโรคในคนต่างด้าว

- แจ้งให้คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ.) ทุกแห่ง เฝ้าระวังโรคคนต่างด้าวที่อพยพหรือที่อยู่เป็นชุมชน โดยกำหนดกลุ่มรายงานเป็น ๒ กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในจังหวัด เช่น คนรับใช้ เกษตรกร คนงาน ประมง ผู้ลี้ภัย ที่ไม่มีใบต่างด้าว หรือบัตรประชาชนและมีหรือไม่มีที่อยู่แน่นอน

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มคนต่างด้าวที่เข้ามาได้รับการรักษาในจังหวัดรวมทั้งนักท่องเที่ยว เมื่อรักษาแล้วกลับประเทศของตน

- คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ. หรือ CUP board) ทุกแห่ง เฝ้าระวังโรคคนต่างด้าว โดยรายงานโรคทางระบาดวิทยา ตามแบบฟอร์มรายงานที่กำหนดรวมทั้งโรคไข้ปวดข้อยุงลาย (Chikungunya) และกาฬโรค หรือโรคที่กลับมาระบาดซ้ำ ยกเว้นโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพ โรคไม่ติดต่อและโรคเอดส์

- ให้สอบสวนโรคผู้ป่วยทุกราย กรณีที่พบว่ามีการระบาดของโรค

(๗) การให้ยาต้านไวรัสเอดส์ (ARV) ให้เป็นไปตามที่กลุ่มประกันสุขภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

(๘) ในกรณีที่มีปัญหาเรื่องสิทธิประโยชน์และการครอบคลุมการบริการทางการแพทย์ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพคนต่างด้าวพิจารณาเป็นรายกรณีไป

๑๒) ชุดสิทธิประโยชน์ทางการแพทย์ที่ไม่คุ้มครอง มีดังนี้

- โรคจิต

- การบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาและสารเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด

- ผู้ประสบภัยจากรถที่สามารถใช้สิทธิตามพ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ

- การรักษาภาวะมีบุตรยาก

- การผสมเทียม

- การผ่าตัดแปลงเพศ

- การกระทำใดๆ เพื่อความสวยงาม โดยไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์

- การตรวจ วินิจฉัย และรักษาใดๆ ที่เกินความจำเป็นและข้อบ่งชี้ทางการแพทย์

- โรคเดียวกันที่ต้องใช้ระยะเวลาการรักษาตัวในโรงพยาบาลประเภทผู้ป่วยในเกิน ๑๘๐ วัน ยกเว้นหากมีความจำเป็นต้องรักษาต่อเนื่องจากมีภาวะแทรกซ้อน หรือข้อบ่งชี้ทางการแพทย์

- การรักษาที่ยังอยู่ในระหว่างการค้นคว้าทดลอง

- การรักษาผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายด้วยการล้างไต (Peritoneal Dialysis) และการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Haemodialysis)

- การเปลี่ยนอวัยวะ (Organ Transplant)

- การทำฟันปลอม

๑๓) บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรคที่ได้รับการคุ้มครองประกอบด้วย

- (๑) การจัดให้มีและใช้สมุดบันทึกสุขภาพประจำตัวในการดูแลสุขภาพแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งบัตรสุขภาพเด็กและสิทธิประโยชน์สำหรับการดูแลสุขภาพกลุ่มวัย
- (๒) การตรวจและดูแลเพื่อส่งเสริมสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ ตลอดจนการให้บริการดูแลหลังคลอด
- (๓) การตรวจสุขภาพกลุ่มเสี่ยง
- (๔) การให้ยาต้านไวรัสเอดส์ กรณีเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อจากแม่สู่ลูก
- (๕) การวางแผนครอบครัว
- (๖) การเยี่ยมบ้าน (Home Visit) และการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน (Home Health Care)
- (๗) การให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้รับบริการในระดับบุคคลและครอบครัว ผ่านสื่อบุคคล (อสต.) และสื่อสิ่งพิมพ์ ฯลฯ
- (๘) การให้คำปรึกษา (Counseling) สนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ
- (๙) การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปาก ได้แก่ การตรวจสุขภาพช่องปาก แนะนำด้านทันตสุขภาพ การให้ฟลูออไรด์เสริม ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อโรคฟันผุ
- (๑๐) การควบคุมป้องกันโรค

๑๔) การดำเนินการประกันสุขภาพกรณีคนต่างด้าวย้ายที่อยู่

กรณีคนต่างด้าวย้ายที่อยู่ข้ามเขตจังหวัด ให้แจ้งย้ายออกที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่คนต่างด้าวลงทะเบียน เก็บบัตรประกันสุขภาพคนต่างด้าวไว้ แล้วทำหนังสือแจ้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลแห่งใหม่ ที่คนต่างด้าวย้ายไป พร้อมดำเนินการโอนเงินในส่วนของการประกันสุขภาพให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่รับช่วงประกันสุขภาพต่อไป ตามสัดส่วนเวลาที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ สิทธิในการรักษาพยาบาล ขณะยังไม่มีเงินโอนให้ใช้สิทธิที่หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลแห่งเดิมไปก่อน กรณีคนต่างด้าวแจ้งย้ายออกที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลที่คนต่างด้าวย้ายไป ให้มีการดำเนินการเช่นเดียวกัน

๑๕) รูปแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการในการดำเนินการนอกเหนือจากที่กำหนดไว้แล้ว อาทิ การสร้างแรงจูงใจในการขาย การกำหนดอัตราค่าตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพเพิ่มเติม ให้ดำเนินการได้ภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพคนต่างด้าว

๕. การบริหารจัดการ

๕.๑ ในส่วนกลาง มีคณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพคนต่างด้าว และกลุ่มประกันสุขภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ ในระดับจังหวัดและหน่วยบริการในพื้นที่ดำเนินงาน เพื่อให้มีเอกภาพในการบริหารจัดการและลดความซ้ำซ้อน จึงให้ใช้คณะกรรมการระดับจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

๕.๓ การบริหารงบประมาณ ให้ดำเนินการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข มาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว กระทรวงสาธารณสุข โดยมอบให้กรมการแพทย์และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นผู้ควบคุม กำกับ ติดตามการดำเนินการ

๖. ระบบการเงินการบัญชี

ให้เป็นไปตามคณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพคนต่างด้าวและกรมบัญชีกลาง
กำหนด

๗. การประเมินผล

ประเมินความครอบคลุมของผู้มีสิทธิ ความพึงพอใจในการรับบริการ คุณภาพการบริการ ความคุ้มค่า
ของหน่วยบริการสาธารณสุข โดย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/กรมการแพทย์/ กลุ่มประกันสุขภาพ

๘. ผู้รับผิดชอบหลัก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข

๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘

แนวทางปฏิบัติการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว/แรงงานต่างด้าว ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘

❖ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จัดทำทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัวและตรวจสุขภาพแรงงานต่างด้าว ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ อนุมัติให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักในการให้การดูแลสุขภาพทางการแพทย์และสาธารณสุขแก่คนต่างด้าวทั้งหมดที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม กรณี สัญชาติเมียนมาร์ ลาว กัมพูชา มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ แนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา หลังวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

๑. กลุ่มที่ผ่านการตรวจสุขภาพแล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ จะได้รับการตรวจลงตรา และได้รับอนุญาตทำงาน จนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ โดยอนุญาตให้ทำงานต่อไปอีก ๒ ปีหลังสิ้นสุดการอนุญาต ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙

๒. กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ถือใบอนุญาตทำงานที่ออกให้ ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ที่ยังไม่ได้เข้ารับการตรวจสุขภาพภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ให้มารายงานตัวเพื่อขอรับบัตรใหม่ ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ และขอรับใบอนุญาตทำงาน ซึ่งแรงงานต่างด้าวดังกล่าว จะได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เป็นเวลา ๑ ปี และได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ จนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ เพื่อเข้าสู่กระบวนการตรวจสุขภาพให้แล้วเสร็จทั้งนี้ เมื่อผ่านการตรวจสุขภาพแล้วจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร และอนุญาตทำงานต่อไปอีก ๒ ปี โดยกำหนดเวลาเปิดการดำเนินการของศูนย์บริการจดทะเบียนฯ ในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ และสิ้นสุดการดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ไม่เกินวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ใบรับรองแพทย์ที่ออก ณ ศูนย์ ONE STOP ยังไม่ครบปีจึงไม่ต้องตรวจสุขภาพให้ซื้อประกันสุขภาพเพิ่มเติม

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงทะเล มติ ครม. วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘

การแก้ไขปัญหาหระยะสั้น โดยการเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล ให้มีการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชาตามแนวทางมติ ครม.เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ (จดทะเบียนปีละ ๒ ครั้ง) ให้นายจ้างยื่นแบบ/ทำทะเบียนประวัติ/ตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพและขออนุญาตทำงานให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน ตั้งแต่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว (ONE STOP SERVICE) ในพื้นที่จังหวัดชายทะเลซึ่งจะได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเป็นเวลา ๑ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙

❖ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ให้กระทรวงแรงงาน ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการจัดระบบแรงงานต่างด้าว สัญชาติเวียดนาม

- ตามมาตรา ๑๓ พรบ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๕๑
- งานกรรมกรและงานรับใช้ในบ้าน
- กำหนดระยะเวลารายงานตัวภายใน ๓๐ วัน
- ระยะเวลาการอนุญาตทำงานไม่เกิน ๑ ปี

พื้นที่ดำเนินการ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ จันทบุรี นครราชสีมา หนองคาย สุราษฎร์ธานี (อยู่ระหว่างจัดทำ MOU กับประเทศเวียดนาม)

❖ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ให้กระทรวงแรงงาน ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดระบบการจ้างคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาวและกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาล ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

▶ พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

- จังหวัดตาก (อำเภอแม่สอด) มุกดาหาร สระแก้ว สงขลา ตราด
- กรรมกรและงานรับใช้ในบ้าน

❖ อยู่ระหว่างจัดทำประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องกำหนดพื้นที่ สัญชาติ ประเภทหรือลักษณะงาน ฯ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

หลักเกณฑ์การดำเนินงาน

๑.ให้ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพทุกคน โดยยกเว้นการเก็บค่าบริการตรวจพัฒนาการตามวัยใน บุตรคนต่างด้าวที่มีอายุไม่เกิน ๗ ปีบริบูรณ์

๒.ระยะเวลาดำเนินงาน

- ❖ ให้ลงทะเบียนสิทธิ ตรวจสอบสุขภาพ และขายบัตรประกันสุขภาพได้ทุกวันตามแผนปฏิบัติการ
- ❖ ใบรับรองแพทย์ มีอายุ ๖๐ วันนับตั้งแต่วันตรวจสอบสุขภาพ ยกเว้นกรณีเพื่อการประกันสุขภาพและ ประกันสังคมให้มีอายุ ๑ปีนับตั้งแต่วันที่ตรวจสอบสุขภาพ
- ❖ บัตรประกันสุขภาพ มีอายุคุ้มครอง ๑ ปี /๖ เดือน /๓ เดือน
- ❖ ตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพ ให้ดำเนินการโดยหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาล รัฐนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและสถานพยาบาลอื่นที่เข้าร่วมโครงการ
- ❖ พื้นที่ดำเนินการให้มีการแบ่งพื้นที่ดำเนินการโดยอ้างอิงพื้นที่รับผิดชอบ(Catchment Area)ของ สปสช.
- ❖ ตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพ ณ ที่แห่งเดียวกัน และอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่แรงงานต่างด้าว/คนต่างด้าวมี ภูมิลำเนา
- ❖ ยกเว้นคนต่างด้าวประเภทกิจการประมงทะเล ให้ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพ โดยหน่วย บริการใดก็ได้ ในเขต ๒๒ จังหวัดชายฝั่งทะเลรวมถึงต่างด้าว ประเภทกิจการก่อสร้างด้วย

๑๗/๖/๕๗ 2

แนวทางการขายบัตรประกันสุขภาพ ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ(One Stop Service)

๑ เมษายน ๒๕๕๘

๑.การตรวจสุขภาพ

เนื่องจากใบรับรองแพทย์ที่ออกให้กับแรงงานต่างด้าวที่ได้จดทะเบียน ณ ศูนย์ One Stop Service มีอายุ ๑ ปี จึงไม่ต้องตรวจสุขภาพใหม่ ดังนั้นจึงไม่ต้องเตรียมอุปกรณ์ในการตรวจสุขภาพ ยกเว้นในจังหวัด ๒๒ ชายฝั่งทะเลที่ดำเนินการในกลุ่มแรงงานประมงซึ่งสิ้นสุดการผ่อนผันในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๗และ ๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ให้ไปดำเนินการที่ ศูนย์ One Stop Service จึงต้องมีการตรวจสุขภาพ

๒.การขายบัตรประกันสุขภาพเพิ่มเติมเฉพาะกรณีเป็นแรงงานต่างด้าวที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนประกันสังคม

การขายบัตรประกันสุขภาพเพิ่มเติมกรณีเป็นแรงงานต่างด้าวรวมถึงผู้ติดตาม ให้ขายบัตรเพิ่มเติมจากบัตรเดิมที่มีอยู่โดยวันหมดอายุหรืออายุการคุ้มครองต้องไม่น้อยกว่าวันที่ได้รับอนุญาตทำงาน คือวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ เช่น

- บัตรเดิมหมดอายุในเดือน มิถุนายน ๒๕๕๘ จะต้องขายบัตรประเภทคุ้มครอง ๑ ปี(ราคา ๑,๖๐๐บาท)
- บัตรเดิมหมดอายุในเดือน กันยายน ๒๕๕๘ จะต้องขายบัตรประเภทคุ้มครอง ๖ เดือน (ราคา ๙๐๐ บาท)
- บัตรเดิมหมดอายุในเดือน ธันวาคม ๒๕๕๘ จะต้องขายบัตรประเภทคุ้มครอง ๓ เดือน (ราคา ๕๐๐ บาท)

เป็นต้น

๓.มติ ครม.วันที่๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เรื่องการจัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเวียตนาม ในงานกรรมกรและงานรับใช้ในบ้าน

กำหนดระยะเวลารายงานตัวภายใน ๓๐ วันระยะเวลาการอนุญาตทำงานไม่เกิน ๑ ปี

ดำเนินการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพรวมถึงผู้ติดตาม โดยให้ตรวจสุขภาพและขายบัตรประกันสุขภาพ พร้อมกันในอัตรา ๒,๑๐๐บาท/คน/ปี ตามระยะเวลาการอนุญาตทำงาน ๑ ปี ดังนั้นในจังหวัดที่ประกาศให้มีการดำเนินการคือ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ จันทบุรี นครราชสีมา หนองคาย สุราษฎร์ธานี ณ ศูนย์ One Stop Service จะต้องมีการเตรียมการเรื่องการตรวจสุขภาพและการประกันสุขภาพไปพร้อมกัน

การเปิดศูนย์ One Stop Service อยู่ระหว่างจัดทำ MOU กับประเทศเวียตนาม รอแจ้งวันดำเนินการจากกระทรวงแรงงาน

๔. มติครม.วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เรื่องการจัดระบบการจ้างคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาวและ กัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับหรือตามฤดูกาล ตามมาตรา ๑๔ แห่ง พรบ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ในงานกรรมกรและงานรับใช้ในบ้าน

ประกาศพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดตาก (อำเภอแม่สอด) มุกดาหาร สระแก้ว สงขลา ตราด การตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพรวมถึงผู้ติดตามให้ตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๗๒ ๖/๗ 3

การประกันสุขภาพ

ต้องมีการประกันสุขภาพในช่วงระยะเวลาไม่น้อยกว่าระยะเวลาที่อนุญาตให้ทำงานอยู่ในประเทศไทย
ในกรณีไป-กลับ ควรซื้อประกันสุขภาพรายปี ดังนั้นในจังหวัดที่ประกาศให้มีการดำเนินการคือ จังหวัดตาก (อำเภอ
แม่สอด) มุกดาหาร สระแก้ว สงขลา ตรัง ณ ศูนย์ One Stop Service จะต้องมีการเตรียมการเรื่องการ
ตรวจสุขภาพและการประกันสุขภาพไปพร้อมกัน

การเปิดศูนย์ One Stop Service กระทรวงแรงงานอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่องกำหนดพื้นที่ สัญชาติ ประเภทหรือลักษณะงาน ฯ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคน
ต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ รอแจ้งวันดำเนินการจากกระทรวงแรงงาน

๑๗ ๖/๗

แนวทางการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าวทั่วไป

ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๖ อนุมัติให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลัก ในการให้การดูแลทางการแพทย์และสาธารณสุขแก่คนต่างด้าวทั้งหมดที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม และ ตามประกาศ มาตรการและแนวทางการดำเนินงานตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพคนต่างด้าว ปี ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ มีแนวทางการดำเนินงานโดยสรุปดังนี้

๑. กลุ่มเป้าหมาย

- ๑) ใช้สำหรับคนต่างด้าว (คนที่ไม่ใช่สัญชาติไทย) ซึ่งได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีหลักประกันสุขภาพ เช่น คนต่างด้าวที่ถูกปลดสิทธิออกจากระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ประชาชนที่ยังไม่ได้รับสิทธิรักษาพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ เป็นต้น
- ๒) กรณีกลุ่มฝรั่งต่างด้าว : ให้ชะลอการจำหน่ายบัตรประกันสุขภาพไว้ก่อน จนกว่าจะมีการพิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆให้เหมาะสม
- ๓) กรณีกลุ่มบุคคลที่มีกฎหมายบังคับไว้แล้วว่าต้องมีหลักประกันสุขภาพ เช่น กลุ่มนักเรียน ข้าราชการ พนักงานขององค์กรระหว่างประเทศ ไม่ถือว่าเป็นกลุ่มเป้าหมาย

๒. การตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพ

- ๑) คนต่างด้าวทั่วไป อายุบัตร ๑ ปี : บัตรราคา ๒,๗๐๐ บาท โดยค่าตรวจสุขภาพ ๕๐๐ บาท ค่าประกันสุขภาพ ๒,๒๐๐ บาท
- ๒) เด็กอายุไม่เกิน ๗ ปีบริบูรณ์ อายุบัตร ๑ ปี : บัตรราคา ๓๖๕ บาท โดยไม่มีค่าตรวจสุขภาพ (ตรวจพัฒนาการตามวัย)
- ๓) ให้ตรวจสุขภาพและขายบัตรประกันสุขภาพได้ทุกวันตามแผนงานของจังหวัด/หน่วยบริการ/โรงพยาบาล/สถานพยาบาลอื่นที่เข้าร่วมโครงการ
- ๔) ใบรับรองแพทย์มีอายุ ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ตรวจสุขภาพ ยกเว้น กรณีเพื่อการประกันสุขภาพ และประกันสังคม ให้มีอายุ ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ตรวจสุขภาพ

ภาคผนวก 6

ตัวอย่างเกมและกิจกรรม

ตัวอย่างกิจกรรมเกม สื่อสาร อื่นๆ

เรื่อง กระดาษบทความ “ใครผิด”

สมศักดิ์กับดาราอยู่กินกันอย่างมีความสุขมา 2 ปี อยู่มาวันหนึ่งสมศักดิ์หายไประหว่างดาราจึงออกตามหาแต่ก็สนใจ จึงไปปรึกษาสมชาย เพื่อสนิทของสมศักดิ์ ซึ่งหลงรักดาราอยู่ก่อนแล้ว สมชายอาสาจะช่วยตามหาให้ แต่ดาราต้องทำตามข้อเสนอของสมชาย คือต้องนอนกับสมชาย 1 คืนก่อน แล้วสมชายจะตามหาให้ ดาราไม่รู้จะทำอย่างไร ด้วยความรักสามีจึงตัดสินใจตกลงทำตามข้อเสนอของสมชาย สมชายจึงออกตามหาสมศักดิ์ให้ แต่ตามหาอย่างไรก็ไม่พบ

อยู่มาวันหนึ่ง สมศักดิ์กลับมา พบว่าดาราเพิ่งคลอดบุตร สมศักดิ์แปลกใจมาก เพราะสมศักดิ์หายไปกว่า 1 ปี ดาราจึงเล่าความจริงทั้งหมดให้สมศักดิ์ฟัง สมศักดิ์โกรธมาก จึงไล่ดาราออกจากบ้าน ดาราไม่รู้จะทำอย่างไร จึงไปปรึกษาน้ำแดงซึ่งเป็นญาติ แต่น้ำแดงปฏิเสธ โดยบอกว่าไม่อยากจะยุ่งเรื่องของพี่เมีย ดาราไม่รู้จะหันหน้าไปปรึกษาใคร แต่คิดว่าสมชายคือสาเหตุของความวุ่นวายในครั้งนี้ ดาราจึงไปฆ่าสมชาย และถูกตำรวจจับ ถูกจำคุกตลอดชีวิต นายตำรวจชื่อนิยเสนอตัวเลี้ยงลูกให้ดารา โดยมีข้อแม้ว่าดาราต้องยกลูกให้วินัยเลย และห้ามติดต่อกับลูกอีกตลอดไป

จึงให้คะแนนตัวละครจากรื่องใครผิด โดย

คนที่ชอบมากที่สุด 5 คะแนน

คนที่เกลียดมากที่สุด 1 คะแนน

ตัวละครที่เหลือให้เรียงลำดับคะแนนตามความชอบ/เกลียดมากน้อยตามลำดับ (ห้ามให้คะแนนเท่ากัน)

	ดารา	สมศักดิ์	สมชาย	น้ำแดง	วินัย
บุคคล					
กลุ่ม					

การสื่อสารแบบสันติวิธี

วัตถุประสงค์

ผู้เข้าร่วมมีแนวทางในการสื่อสารด้วยสันติวิธี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้เข้าร่วมสามารถนำกระบวนการและสามารถเอื้อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีส่วนร่วมในการประชุมอย่างเท่าเทียมกันได้

เงื่อนไขที่ผู้จัดอบรมควรคำนึงถึง

1. ผู้เข้าอบรมเข้าร่วมทุกกิจกรรม
2. ผู้เข้าอบรมไม่มีโรคประจำตัวที่เกี่ยวข้องกับระบบหัวใจและปอด และโรคทางจิตเวชที่ร้ายแรงจนต้องรับประทานยา

ตัวอย่างกิจกรรม

กิจกรรม ยีราฟ-หมาป่า

วัตถุประสงค์

ผู้เข้าร่วมเข้าใจแนวทางการสื่อสารอย่างสันติวิธี

สถานที่และอุปกรณ์ กระดาษฟลิป-ชาร์ต สีเทียนหรืออุปกรณ์เขียน

เวลา 90 นาที

กระบวนการ

1. กระบวนการอธิบายแนวคิดการสื่อสารอย่างสันติวิธี ซึ่งมีด้วยกันอยู่ 4 รูปแบบ คือ สังเกต ความรู้สึก ความต้องการ และการขอร้อง คนที่จะสื่อสารสันติวิธีต้องแสดงความต้องการและต้องพูดระบุให้ชัดเจน จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจผู้พูดมากขึ้น ซึ่งผู้พูดเองจะต้องมีรู้ตัว มีสติ รู้ความต้องการและความรู้สึกภายในของตนเอง นั่นคือการรู้เท่าทันความรู้สึกตนเองนั่นเอง ซึ่งจะมีความเชื่อมโยงกับการรู้จักตัวตนของตนเองด้วย

สังเกต	ไม่เท่ากับ	ตีความ
ความรู้สึก	ไม่เท่ากับ	ความผิด
ความต้องการ	ไม่เท่ากับ	วิธีการ
ขอร้อง	ไม่เท่ากับ	คำสั่ง

ภาษาสื่อสารอย่างสันติวิธีมีสัญลักษณ์ 2 แบบ คือ 1) ภาษาหมาป่า (ภาษาที่บั่นทอนตัวเองและคนอื่น) และ 2) ภาษายีราฟ (ภาษาที่เอื้อให้เกิดความสัมพันธ์)

ภาษาหมาป่า คือ ภาษาที่มักบั่นทอนชีวิต ไม่สร้างความสัมพันธ์ เช่น ตำหนิ บ่น ตำ วิจารณ์ เหน็บแนม วิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งมีหมาป่าเป็นตัวแทน มักมองอะไรก็ล้า และชอบจิกกัด หมาป่ามีสองประเภท คือ หมาป่าหูเข้า คือ ชอบตำหนิ และบ่นตำตนเอง และหมาป่าหูออก คือ มุ่งและฟังที่จะต่อว่าผู้อื่น ซึ่งทั้งสองลักษณะนี้เป็นการบั่นทอนความสัมพันธ์และกำลังใจของตนเองและผู้อื่น ตัวอย่างประโยคสังเกตว่าสิ่งที่พูดไปดีหรือไม่ดี พูดไปแล้วมันบั่นทอนความสัมพันธ์หรือไม่ เช่น คุณมาสายเป็นประจำ คุณไม่รับผิดชอบ เธอไม่เคยสนใจเลย คุณไม่เคยฟังฉันเลย เป็นต้น

ภาษายีราฟ คือ ภาษาที่เอื้อต่อความสัมพันธ์ ซึ่งเหตุผลที่ใช้ยีราฟเป็นสัญลักษณ์ เพราะว่า ยีราฟเป็นสัตว์มีหัวใจที่ใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งหมายถึงคนที่ใช้หัวใจในการสื่อสาร ซึ่งการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์จะไม่ตำหนิ บ่น ตำ แต่จะสื่อสารให้เกิดความเข้าใจ รับรู้ความรู้สึกความต้องการทั้งคนอื่นและตัวเองยีราฟแบ่งออกเป็นสองลักษณะเช่นกัน ได้แก่

ยีราฟหูเข้า คือ เข้าใจตนเอง ว่ากำลังรู้สึกอะไร ต้องการอะไร เช่น ฉันรู้สึกหงุดหงิดและต้องการให้เธอมาตรงเวลา

ยีราฟหูออก คือ ให้ความเข้าใจผู้อื่นว่าสิ่งที่เขาพูดนั้น เขากำลังสื่อว่าเขาต้องการอะไร และต้องการที่จะสื่อสารอะไร หากมีเจตนาทำให้เขาเห็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน เช่น การมาสาย ความไม่รับผิดชอบ การทำงานชู้ หรือมีบางอย่างที่ผิดพลาดในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจ จะต้องใช้ความจริงหรือข้อเท็จจริงที่เราสังเกตเห็น ซึ่งการสนทนาระหว่างกัน เราอาจจะต้องใช้เวลาเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันทั้งสองฝ่าย และรู้ความถึงสถานการณ์และความต้องการ ที่แท้จริง โดยเริ่มจากการทำความเข้าใจกับเรื่องความรู้สึกกับความคิดก่อน

กิจกรรม การฝึกการจำลองบทบาทการสื่อสารสันติวิธี

วัตถุประสงค์

ผู้เข้าร่วมมีประสบการณ์การสื่อสารสันติวิธี

สถานที่และอุปกรณ์ กระดาษฟลิป-ชาร์ต และอุปกรณ์การเขียน

เวลา 60 นาที

กระบวนการ

1. กระบวนการเชิญชวนให้ทุกคนแบ่งกลุ่มๆละ 4 คนโดยให้หนึ่งคนเป็นคนที่ทำงานภายใต้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นบทบาทของสมาชิกอีกสามคน โดยเหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นคนที่ทำงานดี มีฝีมือ ที่ผ่านมาส่งงานตามกำหนด แต่พักหลังนี้ กลายเป็นคนที่ทำงานไม่มีคุณภาพ หยัดงานบ่อย หมกมืด ไม่ตั้งใจทำงาน ส่งงานล่าช้า มีบุคลิกภาพเป็นคนพูดเสียงไว้วาย พูดจาโผงผาง

2. กระบวนการเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมแต่ละกลุ่มทดลองนำ 4 องค์ประกอบ มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จำลอง อันได้แก่ การสังเกต การบอกความรู้สึก การบอกความต้องการ และการขอร้อง เพื่อคิดค้นหาคำพูดและกระบวนการสันติวิธีในการติดตามงานจากผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้งานเสร็จและส่งตามกำหนด ด้วยความพอใจและเต็มใจหรือกลุ่มสามารถช่วยแบ่งเบาภาระงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ทีมงานไปต่อได้ใช้เวลาประมาณ 10 นาทีโดยทั้งสามคนสามารถสลับการพูดได้

3. กระบวนการเชิญชวนให้แต่ละกลุ่มสรุปบทเรียนจากกิจกรรมดังกล่าว ว่าแต่ละคนรู้สึกอย่างไร ทั้งผู้ใต้บังคับบัญชาและหัวหน้างานทั้งสามคน อะไรคือสิ่งที่ทำได้ดี และอะไรคือสิ่งที่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ใช้เวลาประมาณ 10 นาที

4. กระบวนการเชิญชวนให้ทุกกลุ่มกลับเข้ามาในวงใหญ่และเชิญชวนให้แลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมโดยเปิดให้คนที่พร้อมก่อนเป็นคนเริ่ม

การอำนวยความสะดวกการประชุมและการหาฉันทามติ

วัตถุประสงค์

ผู้เข้าร่วมเข้าใจแนวคิดและมีทักษะในการจัดกระบวนการ การตั้งคำถาม การจับประเด็น และการทวนประเด็น

ผลที่คาดว่าจะได้รับในช่วง 3 เดือนแรกหลังการอบรม

ผู้เข้าร่วมสามารถนำกระบวนการและสามารถเอื้อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีส่วนร่วมในการประชุมอย่างเท่าเทียมกันได้

เงื่อนไขที่ผู้จัดอบรมควรคำนึงถึง

1. ผู้เข้าอบรมเข้าร่วมทุกกิจกรรม
2. ผู้เข้าอบรมไม่มีโรคประจำตัวที่เกี่ยวข้องกับระบบหัวใจและปอด และโรคทางจิตเวชที่ร้ายแรงจนต้องรับประทานยา

กิจกรรม กงล้อจับประเด็น

วัตถุประสงค์

ผู้เข้าร่วมเข้าใจพื้นฐานการสื่อสารสันติวิธีด้วยการฟังอย่างเปิดใจ ฝึกการจับใจหวะ และเข้าใจซึ่งกันและกัน

สถานที่และอุปกรณ์ กระดาษฟลิป-ชาร์ต และอุปกรณ์เขียนกระดาน

เวลา 90 นาที

กระบวนการ

1. กระบวนการเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมนั่งเป็นวงกลม 2 วง (วงในและวงนอก) โดยให้นั่งหันหน้าเข้าหากันเป็นคู่ระหว่างคนที่นั่งอยู่ในและวงนอก

2. กระบวนการอธิบายโจทย์ คือ ให้เล่าเรื่องหรือเหตุการณ์ที่รบกวนใจเรา ที่ทำให้เรารู้สึกเป็นทุกข์ ไม่สบายใจ และต้องการจะเล่าให้คนหน้าฟัง

3. ในรอบแรก ให้คนในวงนอกเป็นคนฟังก่อน แล้วให้หาจังหวะในการพูดคุย ทบทวนความรู้สึก หลังจากเล่าเหตุการณ์แล้ว ให้ผู้พูดบอกความรู้สึกว่าอะไรที่ชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อสิ่งที่ผู้ฟังได้ทำระหว่างการเล่าเรื่องของตน เช่น อุปสรรคของการฟัง การโต้ตอบ การจับจังหวะและประเด็นของผู้ฟังเป็นอย่างไร

4. รอบที่สอง ให้คนในวงในขยับไปทางขวา 1 ตำแหน่ง และคนในวงในเล่าต่อในเรื่องเดิม หลังจากเล่าจบแล้ว ผู้ฟังช่วยบอกผู้เล่าว่าอะไรเป็นความยากของเราในการเป็นผู้ฟัง

5. รอบที่สาม ให้คนในวงในขยับไปทางขวา 1 ตำแหน่ง และคนในวงในเล่าต่อในเรื่องเดิม หลังจากเล่าเสร็จ ให้ผู้พูดบอกผู้ฟังว่า ทำอะไรแล้วรู้สึกดีและควรลดหรือเพิ่มอะไรในการฟังเพื่อทำให้ความรู้สึกดีขึ้น

6. จากนั้นให้สลับบทบาทกัน โดยให้คนในวงในเป็นผู้ฟังและคนในวงนอกเป็นคนเล่า และดำเนินกิจกรรมเหมือนเดิมจนครบสามรอบ

7. กระบวนการเชิญชวนให้ทุกคนกลับเข้าสู่วงใหญ่ และสรุปบทเรียน

8. กิจกรรมนี้อาจจะทำให้ผู้เข้าร่วมบางคนเกิดความรู้สึกและมีอารมณ์เกิดขึ้นขณะเล่าโดยเฉพาะหากเป็นเรื่องความทุกข์ กระบวนการแจ้งให้ทุกคนรู้ว่าเป็นเรื่องปกติที่เราจะรู้สึกเศร้าหรือโกรธในขณะที่เล่า และหากเพื่อนร้องไห้ ไม่ควรบอกให้หยุด แต่ผู้ฟังควรหาวิธีการที่จะสนับสนุนให้เขาด้วยความเมตตา และเข้าใจอย่างเจียะบายและให้เตือนเรื่องการรักษาความลับ

ข้อควรคำนึง

- กิจกรรมนี้เหมาะที่จะทำในวันที่สอง เพราะผู้เข้าร่วมรู้จักกันมากขึ้นจึงมีความรู้สึกปลอดภัยที่จะเล่าเรื่องส่วนตัว

- หากกระบวนการคิดว่า การหยิบเรื่องวิกฤติในชีวิตมาเล่าอาจจะหนักหรือลึกเกินไป ก็สามารถเปลี่ยนให้ผู้เข้าร่วมมองชีวิตตนเองเป็นเสมือนแม่น้ำ โดยเริ่มตั้งแต่ชีวิตในวัยเด็กจนถึงปัจจุบัน

กิจกรรม การฝึกเป็นผู้อำนวยกระบวนการประชุมเพื่อหาฉันทามติ

วัตถุประสงค์

ผู้เข้าร่วมมีประสบการณ์ในการจัดกระบวนการ

สถานที่และอุปกรณ์ กระดาษฟลิป-ชาร์ต และอุปกรณ์เขียนกระดาษ

เวลา 60 นาที

กระบวนการ

1. กระบวนการแจ้งวัตถุประสงค์ของกิจกรรม และบอกโจทย์ที่จะให้กลุ่มร่วมกันหาข้อสรุป โดยใช้เวลาในการหารือ ประมาณ 30 นาที

2. กระบวนการเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมเลือกผู้ที่จะมาอำนวยความสะดวกและทำหน้าที่จดบันทึก

3. เมื่อเวลาหมดลง กระบวนการเชิญชวนให้ทุกคนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยสามารถเริ่มจากการสอบถามความรู้สึกของผู้อำนวยกระบวนการ สิ่งที่ได้ดี และสิ่งที่คิดว่าควรที่จะปรับปรุง และถามคำถามเดียวกันกับคนอื่น ๆ

ข้อควรคำนึง

กิจกรรมนี้จำเป็นต้องใช้ทักษะในการฟังอย่างตั้งใจเป็นอย่างมาก ซึ่งหากผู้เข้าร่วมยังไม่มีทักษะการฟัง อย่างตั้งใจ หลังจากจบกิจกรรมนี้ กระบวนการสามารถต่อยอดกิจกรรมที่ฝึกการฟังอย่างตั้งใจได้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมตระหนักถึงความสำคัญของการฟังอย่างตั้งใจต่อการประชุมได้

รายนามคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

คณะที่ปรึกษา

นาวาอากาศตรีนายแพทย์บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์ อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
นางชุลีพร ผาตินินนาท ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรและเอกสารประกอบการสอน

นพ.ภัทรพล จึงสมเจตไพศาล	นายแพทย์เชี่ยวชาญ	ประธานคณะกรรมการ
	ผู้ช่วยอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	
นางอัญธิกา ชีวาลยางกูร	อำนวยการกองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน	
	รองประธานคณะกรรมการ	
นายจิรพันธุ์ วิบูลย์วงศ์	รักษาการในตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านสาธารณสุขมูลฐาน)	
นายวิทยา ใจวิถี	ศึกษานิเทศก์	
	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคเหนือ	คณะกรรมการ
นพ.พิเชษฐ์ บัญญัติ	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์	
นายदनัย สุวรรณ	นิติกรชำนาญการพิเศษ	
นายวาทัญญู ประเสริฐเมือง	วิทยาจารย์ชำนาญการพิเศษ	
	สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข	
นางธีรดา สุธีรรุฒิ	นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ	
	สำนักบริหารการสาธารณสุข	
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาศาสตร์กรรมการแพทย์		
ผู้แทนกลุ่มประกันสุขภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข		
นพ.ชัยรัตน์ เวชพานิช	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร	
นายกิตติ เรืองวิไลพร	ผู้แทนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร	
นายปรามิทธิ์ เลิศขามป้อม	ผู้แทนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก	
นายไพโรจน์ ชูชาติ	ผู้แทนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระนอง	
นางจุฑาพร เกษมภักดีพงษ์	ผู้แทนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี	
น.ส.ภาวินี หงส์สุวรรณ	ผู้แทนกรมอนามัย	
น.ส.อินทิรา สุภาเพชร	ผู้แทนกรมอนามัย	
นางทิพย์ยา เพื่อนพิภาพ	ผู้แทนกรมอนามัย	
ผู้แทนกรมควบคุมโรค		
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา		
ผู้แทนกรมสุขภาพจิต		
ผู้แทนกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก		
ผู้แทนกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์		
ผู้แทนสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ		
ผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ		
นางสุจินดา สุขกำเนิด	ผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพเขต ๗	
นางวรรัตน์ กิจพจน์	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการมีส่วนร่วมอาสาสมัครสาธารณสุข	
	ประจำหมู่บ้าน กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน	
นางอมรศรี ยอดคำ	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาวิชาการและการจัดการความรู้ภาคประชาชน	
	กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน	

ประธานชมรม อสม. จังหวัดกาญจนบุรีหรือผู้แทน	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
นางวิรุณศิริ อารยวงศ์	คณะทำงานและเลขานุการ
นายกิตติวิสุทธิ นาคอ่อน	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวมนวดี ประกายรุ่งทอง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
นายชูวงศ์ แสงคง	มูลนิธิศุภนิมิต
นายณัฐวุฒิ ลอยเลื่อน	มูลนิธิรักษไทย
น.ส.อุมาวัลย์ จ้านสกุล	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระนอง
นางเยาวลักษณ์ อธิรัตนโสภณ	รพ.สต.บ้านคลองเหมืองใหม่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
น.ส.วัชรวัลย์ ธีรวัฒน์	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
นางเกษณี ศรีรักษา	สำนักความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค
นางช่อเพ็ญ นวลขาว	กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน
นายศิวนัฐ โหมวงศ์	กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน
นายประพันธ์ศักดิ์ รักษาไชยวรรณ	สำนักวิจัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ดร.กาญจนา จันทน์ไทย	สำนักการพยาบาล
นส.ชุตติกาญจน์ หฤทัย	สำนักการพยาบาล
ดร.ธีรพร สติธอังกูร	สำนักการพยาบาล
นางนวลชนิษฐ์ ลิขิตลือชา	สำนักการพยาบาล
นางศิริมา ลีละวงศ์	สำนักการพยาบาล
นส.สมจิตต์ วงศ์สุวรรณศิริ	สำนักการพยาบาล
นส.พัชรี เนียมศรี	สำนักการพยาบาล
นส.เรืองรำไพ พันธุ์เมธิศรี	สำนักบริหารการสาธารณสุข
นส.พัชรา เสถียรพัทธ์	สำนักบริหารการสาธารณสุข
นส.อังคณา สมคิด	สำนักบริหารการสาธารณสุข
นส.อารีรัตน์ คำดอนหัน	สำนักบริหารการสาธารณสุข
นางวรรณิ กุญชรรัตน์	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
นางงามเนตร เอี่ยมนาคะ	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
นายสุรศักดิ์ ธนศวรรยางกูร	สำนักโรคเอดส์ กรมควบคุมโรค
นางเบญญาภา ศรีสุวรรณ	กรมอนามัย
นส.อารีย์ ม่วงสุขเจริญ	องค์การอนามัยโลก
นายอดิสร เกิดมงคล	องค์กรอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เรสคิว คอมมิตี (ประเทศไทย)
นส.พัสละ มะณีวงศ์	มูลนิธิรักษไทย
นส.เสาวลักษณ์ มูลสาร	มูลนิธิรักษไทย

คณะบรรณาธิการ

นางชุลีพร ผาตินินนาท	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา
นายวิทยา ใจวิไล	ศึกษานิเทศก์
	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคเหนือ
	กระทรวงศึกษาธิการ
นางวิรุณศิริ อารยวงศ์	กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน



กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข